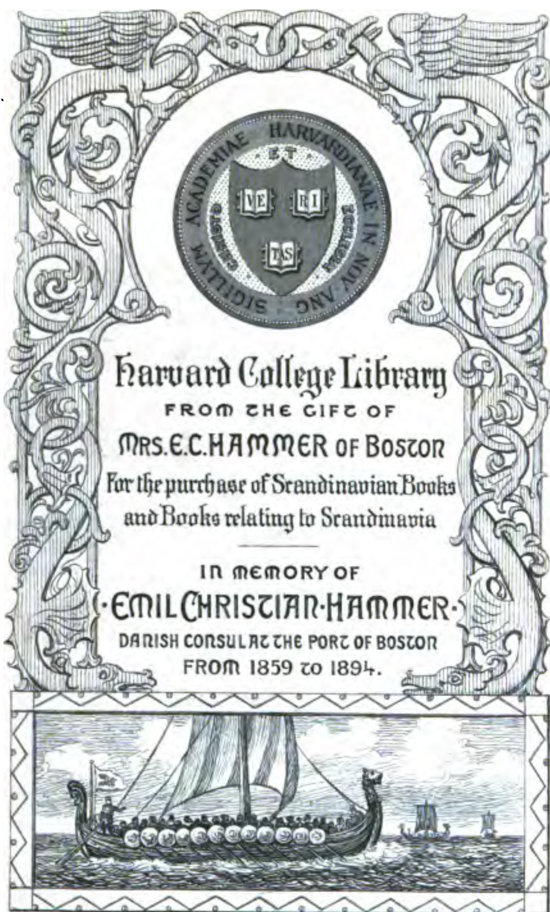

Harald Jensen
Kjøbenhavn, Danmark, 1902

JOH. OLOF WALLINS

SAMLADE VITTERHETSARBETEN.

J. O. WALLIN.

SAMLADE
VITTERHETSARBETEN

AF

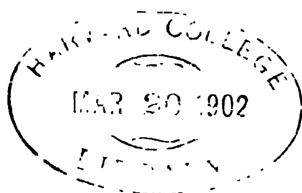
JOHAN OLOF WALLIN.

NY UPPLAGA.

FÖRRA DELEN.

STOCKHOLM
C. E. FRITZE'S KONGL. HOFBOKHANDEL.

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1878.

Lefnadsteckning.

JOHAN OLOF WALLIN föddes i Stora Tuna församling af Dalarne, den 15:de Oktober 1779. Fadren var dåvarande fältväbeln vid kongl. Dal-regementet, sedermera kapitenen JOHAN ABRAHAM WALLIN, och modren BEATA CHARLOTTA HARKMAN. Af flere syskon var JOHAN OLOF äldst, och genom honom ensamt har fäderne-namnet, vid hvilket dittills ingen allmännare ryktbarhet varit fästad, blifvit icke blott för sin tid ett bland de allmännaste och kärast bekanta öfver fäderneslandet, men äfven med oförgängliga drag tecknadt i den svenska kyrkans och den svenska vitterhetens häfder.

Då man betraktar de många hinder och svårigheter, dem WALLIN redan från de första stegen af sin bana ägt att bekämpa, känner man stegras sin förundran öfver de mångfaldiga, stora och lysande verk, som han vid en ännu icke särdeles framskriden ålder hunnit fullborda. En tryckande fattigdom, som försvårade alla utvägar till boklig undervisning, förenade sig med en ytterligt svag helsa, att under de år, då verksamheten vanligen får sin första riktning, förvandla hans lif till en fortsatt strid med nöd och kroppsliga lidanden. Men hans starka själ lärde sig tidigt att öfvervinna de mötande hindren. Han fick tillfälle besöka Fahlu trivialskola och äfven Westerås' gymnasium; men vid sistnämde läroverk måste han, till följe af bristande tillgångar, flere gånger afbryta sin vistelse, för att, medelst den undervisning, han kunde lemna förmögnare barn i hemor-

ten, förskaffa sig lefnadsuppehälle. Icke desto mindre var han, då han vid sjutton års ålder och efter tvenne års bortovaro från gymnasium dit återvände, så framom sina medlärjungar, att honom uppdrogs, å den studerande ungdomens vägnar, hålla ett tal på latinsk vers vid den högtidliga fest, som då af gymnasium skulle firas. Redan från denna tid uppenbarade sig hos WALLIN den förkärlek för den romerska litteraturen, som på hans bildning ägt ett så afgjordt inflytande och som hos honom aldrig slocknade. Äfven tecknade hans lärare, den vördnadsvärde doktor STAMBERG, i det betyg, hvarmed WALLIN afgick till Upsala universitet, att den afgående var en yngling, hvars like Westerås' gymnasium hvarken tillförene afsändt eller hädanefter skulle afsända till lärdomens högsäte.

Under vistelsen i Upsala, der han inskrefs såsom student år 1799 och promoverades till filosofie magister år 1803, blefvo WALLINS anlag för svenskt skaldskap, hvilka han dittills endast öfvat för att förhöja några enskilda högtider, allmännare bekanta, särdeles genom den i Upsala tidningar (1802) införda *Sång vid Studeranden Ströms död.* Han började nu äfven täfla i svenska akademien och eröfrade inom fem år sex pris, nemligen år 1803 heders-accessit för öfversättningar från Horatius; år 1805 stora priset för skaldestycket *Uppfostraren,** samt tvenne mindre belöningar för öfversättningar från latinska skalder, 1807 äfvenledes ett mindre pris för en öfversättning från Virgilius, och år 1808 den största belöning, som svenska akademien utdelat, eller det pris af tvåhundrade dukater, hvilket akademien utfästat för en sång vid aftäckandet af konung GUSTAF III:s bildstod. Akademien begagnade äfven det första tillfället af något ledigt rum bland sina ledamöter för att tillegna sig WALLIN såsom ledamot och valde honom till direktör vid firandet af sin jubelfest (1836). Såsom

* Sedermera af förf. benämndt *Första Uppfostringen.*

verldslig skald har WALLIN intagit ett oförgätligt, ett af de främsta rummen i svenska vitterheten, ehuru han, nästan innan han inträdt i manna-åldern, utbytte lyran emot Davids-harpan, hvars främsta sångare i norden han med ojäfvad rätt blifvit kallad.

Den ovanligt hastiga och stora framgång, som utmärkte WALLIN på den vittra banan, följde honom äfven, och ännu mer obestridt, såsom andlig talare och embetsman. Efter att, på inrådan af landshöfdingen NILS VON ROSENSTEIN — en tidigt vunnen beskyddare, som han alltid med vördnad och tacksamhet nämt — hafva egnat sig åt predikoembetet, samt med högsta betyg undergått prest- och pastoral-examina (1806 *), började han sin bana såsom teologie adjunkt vid kongl. krigs-akademien; nämdes år 1809 till slotts-pastor vid Carlberg, teologie lektor vid krigs-akademien, ledamot af sällskapet *Pro fide & christianismo,* kyrkoherde i Solna och Ulriksdal, samt teologie doktor; år 1810 en af de aderton i svenska akademien; år 1811 fullmäktig i rikets ständers riksgälds-kontor, ledamot i psalmboks-komitén och samma år lärare i teologi och litteratur hos H. K. H. hertigen af Södermanland, hvilken höga lärjunges lyckliga framsteg han snart ägde den glädjen att under anställd examen inför rikets ständers deputerade bevittna; år 1812 kyrkoherde i Adolf Fredriks församling, samt fullmäktig i rikets ständers bank; år 1815 ledamot af kongl. nordstjerne-orden, medlem af preste-ståndet vid samma års riksdag, samt ledamot af bibel-sällskapets styrelse, vid hvilket sällskaps första offentliga sammankomst han höll talet; år 1817, med nära enhällig kallelse, domprost i Westerås; år 1818, efter likaledes nära enhällig kallelse, **

* Han kallades först till hus-predikant hos öfverste-kammarherren friherre HAMILTON på Boo, hvars sons lärare han var.

** Innehade första rummet på förslaget med 2,409¾ röster. Af alla de röstande var det endast *en*, som icke gaf WALLIN sin röst. (Se Stockholms-posten för år 1818, N:ris 253 & 254.)

pastor primarius, kyrkoherde vid Storkyrko-församlingen i Stockholm och ordinarie præses i stads-konsistorium; samma år ledamot af kongl. musikaliska akademien; år 1824 ordens-biskop och kommendör af kongl. nordstjerne-orden; år 1826 ledamot af den stora komitén till öfverseende af rikets undervisningsverk, samt heders-ledamot af kongl. vitterhets-, historie-, och antiqvitets-akademien (som vid fyra tillfällen kallade honom till ordförande); 1827 ledamot af kongl. vetenskaps-akademien (som tio år senare kallade honom till præses, hvilken befattning han nedlade med ett tal om vetenskapens förhållande till religionen); år 1830 konungens öfver-hofpredikant och præses i hof-konsistorium; 1834 ledamot af bibel-kommissionen; 1837, efter enhällig* kallelse uppförd å första rummet af erke-biskopsförslaget, samt af konungen i nåder utnämd till erke-biskop och prokansler vid Upsala universitet; samma år ledamot af serafimer-orden.

Bland dessa många olika, till stor del lysande förtroenden och utmärkelser, var det en kallelse, hvilken bland de öfrigas antal lätt undfaller en hastig öfverblick, hvars uppfyllande skänkt WALLINS namn en mera obestridd och oförgänglig ära, än alla de glänsande vedermälen af ynnest och upphöjelse, han från stat, kyrka och konungahus emottagit; vi mena kallelsen att vara ledamot af psalm-komitén, hvartill de både nya och omarbetade psalmer, som han dels i förening med FRANZÉN och CHORÆUS, dels ensam utgifvit, lemnade närmaste anledning. Då han erhöll detta uppdrag, var han bland ledamöterna den yngste till år och förtjenster, men knappt hade han bland dem inträdt, förrän han i denna förening blef själen, den ledande och ordnande kraft, som lifvade, underhöll och fullbordade företaget. Ef-

---

* På allmänna förslaget innehade WALLIN första rummet med 15 röster, dertill uppförd af erke-stiftets presterskap och rikets samteliga konsistorier. Inom stiftet erhöll han äfven första förslagsrummet med 223 röster. (Se Upsala Stifts Herdaminne. Ups. 1842.)

terverlden skall, likasom vi, beundra i WALLIN den store psalm-författaren, den lyckliga anordnaren af äldres och nyares andeliga sånger till ett helt, hvarmed måhända intet nyare folk kan förete något jemförligt; men den tid, som sett detta värf utföras, kan vitsorda, att sjelfva WALLINS skaldesnille i förening med deras, som jemte honom lemnade bidrag till vår sednast antagna psalmbok, icke skulle mäktat frambära ett verk, så motsvarande sin bestämmelse, om han icke, med den honom gifna siare-blick att upptäcka »den fasta grunden, som en gång lagder är» och hvarpå arbetet borde hvila, samt med den honom förlänade kraft att framdrifva sin åsigt i strid med tidens då rådande allmänna mening (hvilken sednare understöddes af så många bland både kyrkans och den vittra bildningens yppersta), hade utstakat banan för arbetarne och sammanhållit deras krafter, till upphinnande af det mål, som han fattat i sigte. Enligt den allmänna föreställning, som var rådande vid psalmboks-komiténs bildande, borde nämligen de gamla andaktssångerna nästan uteslutande utbytas emot nya, mera öfverensstämmande med tidens vittra bildning. Det var WALLIN, som, méd uppoffring af flera bland sina egna då högt prisade psalmförsök, bevarade det bepröfvade gamla och lade till denna skatt det bästa af hvad nyare skalder, och förnämligast han sjelf, i fornandans enkelhet och renhet diktat. Sålunda verkliggjorde han sin förutsägelse om det nya psalmverket, att »det borde frambära det heliga, som ordet och hjertat förestafva, likasom i ett obesmittadt offerkäril, så oblandadt ej blott af tidens brister, men äfven af dess manér, att menniskonaturen i alla åldrar och lägen der utan möda igenkänner sina ädlaste behof och lugnas eller upplyses i sina ömmaste angelägenheter.»

Samtidigt med den nya psalmbokens omarbetning förekom den för svenska kyrkan icke mindre vigtiga frågan om en ny bibel-öfversättning. Äfven här framstod WALLIN i öppen strid med det allmänna tänkesättet, jemväl inom sitt

eget stånd. Redan innan erke-biskop LINDBLOM, vid 1815 års riksdag, gjorde framställning om underdånig anhållan hos kongl. Maj:t att den af bibel-kommissionen fulländade öfversättningen utaf Nya Testamentet måtte stadfästas och påbjudas till offentligt bruk, hade WALLIN yttrat sig mot det olämpliga, att i den gamla bibeln »göra omskrifningar, afkläda allegorier och insvepa det goda betrodda godset i ett prydligt löfverk af nya talesätt och vändningar.» * Han befarade att på detta sätt den ena förklaringen skulle uttränga den andra och fästade särskildt uppmärksamhet på vådan att öfvergifva det gamla bibelspråket »helgadt af sin ålder, högtidligt af sin kraft, sitt välljud och de mäktiga med sjelfva begreppet och känslan sammangjutna intryck, med hvilka det från våra spädaste år upplyftat våra hjertan och dragit till sig vår andäktiga uppmärksamhet.» »Rören med lätt hand» — sade han — »eller helst rören icke dessa vördnadsvärda tänkespråk, dessa heliga sedespråk, dessa välsignade tröstespråk!» — Då icke dessmindre pluraliteten af ståndet syntes böjd att bifalla förslaget om den nya bibelöfversättningens antagande, uppstod WALLIN, såsom han sjelf yttrade sig, »efter fåfäng väntan, att någon annan, någon af förtjenst eller ålder mera ansedd, skulle höja sin röst i det förebragta, vigtiga ämnet», och afgaf sin märkliga reservation. ** Han medger der, att hvad som i den nuvarande bibelöfversättningen finnes oriktigt, eller lågt och oädelt i uttrycket, må afhjelpas, »men med lättaste hand, i full öfverensstämmelse med det öfriga, och så omärkligen, att man knappast behöfde offentligen kungöra det», och han erinrar huru »den store LUTHERUS öfversatte ord för ord, partikel för partikel, bild för bild; from och varsam gick han steg för steg i de heliga skribenternas fotspår, en trogen tolk och fördristade sig ej, att med dem äga den

* Se *företal till en biblisk historia*, den 4 Juli 1814.

** Den 11 Maj 1815.

fria hand, som han med profana auktorer kunnat sig tillåta. Derföre är ock den heliga Skrift lika sinnrik och lättläst för barn och enfaldiga, som för mogna och mer odlade christna.» — Efter en mängd diskussioner i ämnet, hvilka alltmer antogo en polemisk natur och fortsattes en stor del af riksdagen, hade WALLIN dock den tillfredsställelsen, att ståndet förenade sig med honom och förslaget föll.

Den andliga makt, med hvilken WALLIN var begåfvad, bevittnas bäst af det sätt, på hvilket han genomförde psalmbokens omarbetning, och af det motstånd, hvarmed han tillbakahöll det tvifvelsutan välmenta men förhastade antagandet af en ny, efter tidens föränderliga smak, utförd, moderniserad omklädnad af »det lifsens ord, som öfverlefver all mennisko-visdom», och hvilken omskapelses verkan på den religiösa sinnesstämningen i allmänhet och på det innersta af samhällslifvet kunnat blifva af lika oberäkneliga som vådliga följder. Att under striderna för dagen hans afsigter af många blefvo misstydda, kan ej förundra.

Att WALLIN, under önskan att kunna bevara den gamla bibel-texten i dess vördnadsbjudande forndrägt, likväl ej nekat nödvändigheten af sådana förbättringar i närvarande bibeltolkning, der oegentliga eller mindre valda uttryck förekomma, är redan anmärkt och ådagalägges bäst af den utaf honom sjelf bearbetade och kort före hans död utgifna öfversättning af Johannis evangelium, der han efter mångårigt begrundande huru en bibel-revision ändamålsenligast kunde utföras, samt uppmanad af sakkunnige män att begynna verket, såsom den främste af svenska kyrkans presterskap, framlägger sin åsigt af detta högvigtiga ämne. Vid företagandet af detta värf erfor han dock ånyo alla dess svårigheter och säger: »Jag kände att Guds ord icke är mennisko-ord, och att en öfversättning deraf var något helt annat än en från romerska klassikerna.»

Med WALLIN började ett nytt tidskifte i vår andliga vältalighet, hvars estetiska pånyttfödelse visserligen var grun-

dad af LEHNBERG, men hvilken talarekonst nu af WALLIN utbildades i en egendomlig och mera strängt religiös riktning. Hellre än att ingå i en lika ofta väckt, som ändamålslös undersökning, hvilken af naturen var mera danad till vältalare: WALLIN eller LEHNBERG, må på dem båda rättvisligen lämpas skaldens ord:

Den, som stått högst ibland sin tid,
Han lefvat har för alla tider. *

För båda fylldes templen; båda ställdes af hvar sin samtid högst bland andliga talare; hos båda beundrades en ny egen uppfattning af ämnet, en omsorgsfull delarnes anordning, en hög värdighet i tonen, en förvånande rikedom af tankar och öfverraskande vändningar, en i alla hänseenden fulländad framställning, ett välljudande och klangfullt språk, ett hänryckande föredrag; hos båda var talaren oskiljaktig från sjelfva talet. I dessa egenskaper voro de jemförliga; men i öfrigt huru skiljaktiga! Den ene apostoliskt fridsam och tröstande, som Johannes, den andre profetiskt varnande och straffande, som Paulus; den ene upplyftande de nedslagna hjertan, den andre uppskakande de förhärdade; den ene med solstrålen öfver anletet, den andre med åskmoln på pannan.

Men uti en annan art af andlig vältalighet står WALLIN ensam i Sverige, sannolikt i Europa. Genom sin sällsynta förmåga att såsom talare upphöja ämnen af den allmänligaste beskaffenhet och skänka dem, medelst sin framställning, ett rum vid sidan af snillets och konstens skönaste taflor, blef WALLIN en hos oss oupphunnen, troligen oupphinnlig tillfällighetstalare. Under en tidrymd af nära tretio år hafva hufvudstadens invånare varit vane att höra WALLIN tolka nästan hvarje betydelsefullare tilldragelse för kyrkan, fäderneslandet, konungahuset; och enskilde hafva uti de af honom vid grafven uttalade *minnesord* sökt en oförgänglig pant för bevarande af sina kärastes minne och

---

* SCHILLER.

namn. En sådan samling, som WALLINS Religionstal (öfversatta på främmande tungomål och äfven högt värderade utom Sverige) torde icke heller någon annan litteratur kunna uppvisa.

Jemte den rikedom af andeliga sånger och tal, samt ofvannämde Försök i Bibeltolkning, som WALLIN skänkt oss, har han äfven i LUTHERS och SVEBILII fotspår uppträdt såsom skriftställare i religions-undervisningen genom sin omarbetning af katechesen för den nya elementar-skolan.

WALLINS fruktsamma bana som andlig och verldslig skald, andlig och verldslig talare, kan för mången synas hafva lemnat honom föga tid till egentliga embetsmannagöromål, ännu mindre till en daglig uppmärksamhet på alla de ärenden, som kunde ligga inom hans domvärjo i egenskap af kyrkans eller statens tjenare. Få hafva dock i uppfyllandet af tjensteåligganden varit mera outtröttliga och samvetsgranna, än han, och ifrån den stund, då han emottog sin första adjunktsbefattning, till den, då han nedlade sin herdestaf såsom svenska kyrkans primas, torde ingen kunna tillvita honom ens ett ögonblickligt fördröjande, för att icke säga en försummelse af något ärende tillhörande hans handläggning, från och med (i sednare tider) de mest omfattande mål för rikets undervisningsverk, till de lägsta underordnades obetydligaste hemställanden. Han var städse framom sitt åliggande, huru göromålen, af den mest olikartade beskaffenhet, än hopade sig och sammanstötte. Tyngst för honom var dock deras börda, och uppbärandet deraf för hvarje annan oförklarligt under de aderton år, då han stod i spetsen för hufvudstadens första församling och derjemte tog den verksammaste del i vården om undervisnings-verken, fattigvården, kommunal-ärendena, m. m. Föga gafs någon fråga af allmännare vigt för hufvudstadens alla bildnings- eller försörjnings-anstalter, der man ej hos honom sökte råd, upplysning och medverkan. Hans sätt att behandla allmänna ärenden var gemenligen att — enligt hans eget ytt-

rande — »utan konsiderationer gå rakt på saken.» Framgången uteblef sällan, och lika litet enskild ovänskap af den eller dem, som funno sig sårade af det någon gång diktatoriska i åsigtens framställning eller åtgärdens genomdrifvande.

Bland de många minnesmärken af sitt deltagande i vården om Stockholms undervisningsverk och allmänna anstalter, som WALLIN efterlemnat, torde här företrädesvis böra nämnas Stockholms gymnasium och prins CARLS inrättning för fattiga och vanvårdade barn, hvilka stiftelser, i deras närvarande skick, till stor del äga att tacka WALLIN för deras tillvaro. Båda har han äfven i sitt sista förordnande ihågkommit: den sistnämde med en gåfva af 1,000 r:dr b:ko, den förra med en summa af 2,000 r:dr, såsom fond för ett stipendium åt någon obemedlad lofvande yngling. En lika summa för likartadt ändamål har han tillagt Westerås' gymnasium, äfvensom han redan i lifstiden förärade Westmanlands och Dala nation i Upsala en summa af 1,000 r:dr, hvaraf räntan skulle användas till ett stipendium för någon fattig studerande. Många prof af hans välgörenhet i enahanda hänseenden har han sjelf för verlden dolt. Slutligen bör, bland hans omsorger om undervisningsväsendet i hufvudstaden, nämnas den kraftfulla del han tog i ett ändamålsenligt ordnande af den nya elementarskolan och af den s. k. HILLska skolan å Barnängen. En enskild, enligt hans plan grundad, uppfostringsanstalt, under namn af WALLINska skolan, har i hufvudstaden ägt stort tillopp och förtroende.

Af hvad WALLIN sålunda, för hufvudstadens allmänna uppfostrings- och välgörenhets-inrättningar verkat från en jemförelsevis underordnad plats inom den svenska kyrkan, kan man sluta i hvad mån han, som hennes öfverherde, skulle hafva gagnat rikets undervisnings-väsende och barmhertighets-anstalter, om en längre tid för utöfningen af detta höga kall varit honom beskärd. Men han hade knappt full-

bordat sin Eriks-gata genom det honom anförtrodda vidsträckta stift — en del församlingar hade han icke ens hunnit besöka — förrän ett sorgebud förkunnade öfver landet: »den du kär hafver ligger sjuk» — och få dagar derefter kom tidningen, att den trogne tjenaren ingått i sin Herres glädje, innan »hans ögon voro mörk vordne». I mannaminne har ingen enskild mans bortgång väckt en så djup och allmän rörelse, ifrån de mäktiges palats till de ringas hyddor, inom de lärdes salar och i arbetarens tjäll. Närmaste dödsorsaken var tvifvelsutan ett öfvermått af arbete, en ansträngning under hopade embetsåligganden, för hvilkas uppfyllande den nitiske tempelvårdaren försakade dagens hvila och nattens ro. Under de sista tvenne åren förenades hos WALLIN erke-biskops- och prokanslers-embetenas vidsträckta omsorger med utöfningen af alla de tjenstepligter, som åtföljde de befattningar han ännu icke frånträdt, såsom öfver-hofpredikant, pastor primarius, ordförande i tvenne konsistorier, medlem af en mängd direktioner och komitéer, hvartill kom, att han såsom predikant hos de Kungliga och inom sin församling uppträdde fastmer oftare, än tillförene, samt med fortfarande beredvillighet emottog nästan hvarje kallelse såsom andlig talare, vid offentliga och enskilda tillfällen. Under denna tid utförde han äfven sin bibelöfversättning, hvaråt han hufvudsakligen offrade hvilans stunder. Hans ursprungligen svaga, ofta vacklande helsa bröts. Efter slutade embetsförrättningar och examina vid undervisningsverken i Stockholm, reste han, redan lidande, att fortsätta utöfningen af sitt herdekall, till Upsala, der han, i kanslerns ställe, öppnade lagerkröningens högtid för vishetens unga söner och i prediko-embetet inställde nya förkunnare af försoningens heliga lära. Efter fyra dagars nära oafbruten embetsverksamhet lades han på sjuksängen, hvarifrån han icke uppstod. Vid tidningen om hans död anlades sorg af Stockholms och erke-stiftets presterskap samt af svenska akademien, som i honom förlorade en af sina

utmärktaste medlemmar. Hans lik fördes af dertill utsedda universitets-lärare till Stockholm, der det af hufvudstadens presterskap emottogs, samt invigdes till den eviga hvilan i närvaro af den konungason, som han sjelf fört till altaret, i det tempel, der han så herrligt förkunnat det gudomliga ordet, och af den kyrkans vördnadsvärde tjenare, som han sjelf önskat till sin efterträdare i det kall, han under aderton år beklädt*. Då hans stoft fördes till sitt hvilorum i den af honom invigda kyrkogård, åtföljdes det af en oräknelig mängd af hufvudstadens befolkning, iklädd sorgens drägt, och vid grafven uppstämdes heliga sånger af ynglingarne från det lärdomssäte, som i honom förlorade sin närmaste vårdare. Flere af Sveriges skalder slogo sina lyror vid hans graf och vid svenska akademiens högtid tolkades hennes saknad af den utaf den hädangångne så högt värderade Fritiof-sångaren. Storkyrko-församlingens medlemmar hafva upprest en minnesvård åt den oförgätlige herden. *Hans hvila skall vara ära.*

Några ord om Wallins personlighet må slutligen tilläggas för dem, som icke känt honom. När han uppträdde i det offentliga, var hans yttre, i hållning, anblick och stämma, af fullkomligt öfverensstämmande karakter med det högtidliga af hans sång och vältalighet. I stora ögonblick var han ej blott högtidlig, men majestätlig. En sådan talare-röst, som hans, lärer samtiden icke erinra sig hafva hört. När ämnet så fordrade, mild och beveklig, ägde den en kraft att icke blott fylla hvad tempelsal som helst, men äfven vid de tillfällen, då han — såsom vid den nya kyrkogårdens invigning, utanför hufvudstaden — skulle yttra sig till den under öppna himlen församlade menigheten, förlorade få eller kanske ingen af de mångtusende, som omgåfvo

---

* Wallin afled i Upsala den 30:de Juni 1839, kl. $\frac{3}{4}$11 f. m. och begrofs i Stockholm den 19:de Juli s. å. Jordfästningen förrättades af öfverhofpredikanten, pastor primarius m. m. doktor Hagberg.

honom, något af hans tal, ehuru det ej syntes kosta honom någon öfverdrifven ansträngning. Föredrog han åter ett vältalighetsstycke eller ett poem vid någon akademisk högtid, var hans deklamation alltid afpassad efter rum och åhörare, samt konstnärsmässigt fulländad. — Hans enskilda lif var okonstladt, patriarkaliskt enkelt, och för vällefnaden ägde han intet sinne. Sträng arbetare, fordrade han mycket af underordnade, men delade också gerna deras mödor. Han kände djupt en vänskap, som en oförrätt. Sträng ordning handhade han i det allmäna, som i det enskilda. Utan ärfda egodelar och utan begär efter vinning, kunde han, när så fordrades, vara frikostig, och han var det ofta, ej för att synas, men för att uppfylla sitt hjertas behof att gagna.

Erke-biskop WALLIN ingick år 1810 äktenskap med mamsell ANNA MARIA DIMANDER. Detta äktenskap var barnlöst, men i barns ställe upptogo de ädla makarne trenne slägtingar, som af dem åtnjutit föräldravård.

BERNH. v. BESKOW.

FÖRSTA UPPFOSTRINGEN.

LÄRODIKT.

Första Uppfostringen.

Lärodikt,

som vunnit svenska akademiens stora pris

år 1805.

Ges andra segrar ej för skalden att besjunga,
Än på ett blodsköljdt fält, der krigets åskor ljunga?
Ges ingen liflig scen, för oss betraktansvärd,
Mer än koturnens scen ifrån en diktad verld?
Räcks blott en tacksam krans af skördgudinnans händer
På odlarens parterr och plöjarns åkerländer?
O Skördarnes Virgil, o Belternas Homer,
Virginias Euripid, jag täflar ej med er!
Jag fick er känslas lif, ej höjden af ert snille,
Ej glansen af ert namn. Min sångmö offra ville
En gärd, af hjertat skänkt, af hjertat verdergäld —
Och sedan återgå i skuggan af sin däld.
Min scen är menniskan; då, än ej stöpt i vanan,
Ej tyngd af sorgerna, hon dansar fram på banan;
Då fostrarns eftersyn och vård och föreskrift
Besegrar lynnets fel och sinnets öfverdrift,
Med visligt fog fördrar, med stilla ömhet tvingar,
Och vårens späda brodd till skördens mognad bringar.

Väl mig, om någon dag, välsignande min röst,
Emot ett älskvärdt barn en fars, en moders bröst
Med ädel tjusning trycks, med upplyst ömhet häfves!
Då sjöng jag lyckligt nog, och lefde ej förgäfves.

Men du, till mödors tröst och ädla dygders lön,
Oss följeslagande, tillbedda, ljufva kön!
O du, som re'n är mor, och du, som mor skall blifva,
Du först, tag skaldens sång, och skaldens anda lifva!

Försvunnen är den tid, då makten våldets var,
Och qvinnan slafvande, och mannen en barbar:
Försvinne ock den tid, då listen i förening
Med slöjad sinlighet ger rökverk utan mening,
Och, lik en myrthöljd orm, förförarn, lömsk och kall,
Tillber gudinnans nåd — och ler åt qvinnans fall!
Din rätt, ditt värde känn, var, som naturen lärde,
Var stolt! det är din rätt, — *var ljuf!* det är ditt värde,
Och stifta, blyg och trygg, för våra seder lag,
Med tjusande befäl och herskande behag!
Jag söker qvinnan ej bland bistra amazoner,
Inkräktande ett namn af undrande nationer:
Mer vördnadsvärd än stor, mer kär än minnesvärd,
Hon segrar skönare med tårar än med svärd.
Jag söker henne ej bland tänkares problemer,
I forskningarnas djup, omtöcknad af systemer:
Behaget, enfalden blef hennes sälla lott,
Och, leende och ljuf, dess vishet hjertats blott.
Men också ej ibland den yra flock, som vimlar,
En stunds gudomlighet, i yppighetens himlar,
Af *modet* skapt och närd, och lik den meteor,
Som fladdrar upp och flyr och lemnar intet spår.
Jag fann dig någon gång, jag skall ännu dig finna,
Och kyssa dina fjät, tillbedjansvärda qvinna!
Jag fann dig obemärkt i huslighetens krets,

Omhvärfd af dina barn, och med din lott tillfreds,
Af vettets odling prydd, men skild från flärdens yra,
I anspråksfria värf din lilla verld bestyra.
I själens oskuld vis, och kännande och öm
I redbar verksamhet, ej i romantisk dröm,
Med hjertats tjusningskraft och dygdernas exempel
Du gjorde af ditt hus lycksalighetens tempel —
Du var prestinnan der. Förtrolighet och frid
Och ordning och behag gick, i förderfvets tid,
Att der en fristad få, att värma der och gläda.
De sälla i ditt hägn, de arma och de späda,
Som lekte vid din fot, som logo vid ditt bröst:
Allt vårdade din blick, allt lifvade din röst.
En make mellertid ser dagens mödor flydda
Och vänder tröttad hem till lugnet af sin hydda,
Förtjust i hoppet re'n att helsas vid dess dörr
Af samma englablick och kända röst, som förr...
Och nu, och nu sin arm om tjuserskan han lindar —
Farväl, du tomma ståt, som hopens syn förblindar!
Och sorg och guld, farväl!... Hvad är ett fräjdstort namn,
Hvad är ett hopadt guld emot en makas famn?
En huld och odelt famn i glädje och i smärta,
Ett hjerta klappande emot ett tacksamt hjerta,
En vän, som känner blott och andas för en vän,
Den han får göra säll — och hon gör säll igen!...
Gud, om en ynglings suck igenom molnen hinner,
Om ej förutan hopp dess korta vår försvinner,
Och ej förutan glans dess sommarsol går ner,
Mitt hjerta höjer sig, och lugnar sig och ber:
Gif mig en sådan vän, gif mig en sådan maka,
Så vill jag lyckans brant och ärans höjd försaka,
Och undrarenas sorl, och täflarenas strid,
Och, lycklig med min lott, min gömda hyddas frid,
Mitt rena sinnes frid, min maka och min lyra,
Försmå de storas gunst, förakta hopens yra!

Så, qvinnor, glädjens ros, ömt hägnad af er hand,
Gror upp för er och oss, på dödlighetens strand!
Men, sälla skaperskor af sällheten på jorden,
En högre lott ännu är eder tillredd vorden!
Af dina många barn hvi gläds du, Svea bygd?
Och du, o Sveas far, hvad båtar, i ditt skygd,
Att skalden harpan rör och filosofen tänker,
Och bildningen sin kraft åt sanningarna skänker,
Att lyfta åter upp en domnande nation
I dygder och i glans, vid din och ljusets tron?
Ack, döende och matt skall ljudet af det sanna
Blott inom murarna af visas skolor stanna,
Och sången, vishetens och dygdernas organ,
Bli flärdens tidsfördrif och smickrarens pean:
Om ej de unga bröst, der frukter skola röjas,
Med öm och tidig vård i pligtens daning böjas;
Om hjertat icke känt, hvad tanken vet en dag,
Behagens sedlighet och dygdernas behag.
Se åkern! Ingen hand i tid dess flöden ledde,
Bröt lindan och dess vall till äringen beredde:
Och såningstiden kom, och solens milda kraft,
Och regnets vexelskur till lif och näringssaft...
Men — våren var förbi, all plöjarns flit förgäfves;
Hans sena korn ej gror, hans brodd af tistlar qväfves.

Dig är det, ömma mor, natur och himmel bjöd
Åt menskans första fjät att ge det första stöd.
Du, sjelf i känsla len, och stolt i dygdens höjning,
Skall ge en nytänd själ dess första ädla böjning,
Och trycka, formande och lekande och mild,
I späda hjertats vax ditt eget hjertas bild.
Som, på sin födslodag, af en gudomlig moder,
Achill, att härdad bli, sänks ner i Stygens floder —
Pelei son, Achill, stor af tyranners tvång,
Och stor af Ilions fall, men störst af skaldens sång:

Så — om din ättling skall till nya åldrar bära
Ett namn af dygder kärt, och stort i verklig ära —
Med tåligt varsam hand från lifvets första stund
Lägg, hulda moder, lägg till detta storverk grund!
Väck känslans sedekraft från lifvets första ljusning!
Hon är den amulet, hvars dröjande förtjusning
Skall hägna oskulden, bepröfvas och stå fast;
Med karakterens höjd, mot alla ödens kast,
Och främja likars väl och fosterlandets heder,
Och kalla öfver dig välsignelserna neder!

Hör mig . . . nej, glöm min sång, och hör naturens röst!
Du moder, föd ditt barn invid ditt eget bröst!
Han var ej, denna pant, i långa månar buren,
Att, sträckande sin famn — o nesa för naturen! —
Sin späda famn mot dig . . . förskjuten från din famn,
En ann sin kärlek ge, och dig blott moders namn.
Förunderliga verld! Förvända skick af tingen!
Har djuret känslor fått, der menniskan har ingen?
Hvad! Eller är hon blott för flärdens domar vek?
Dess vandel vanans tvång, dess väsen *modets* lek?
Din konst i annan mark en telning vådligt sätter:
Ej tål han sommarns qvalm, ej frostens oförrätter,
Om icke kring dess rot du varsamt lemnar qvar
Den moderliga jord, som den i skötet bar:
Ditt barn, bekymmerlöst åt legda armar lemnadt,
Skall fästas vid ett bröst, ej till dess näring ämnadt;
Skall fästas kärleksfullt . . . och få kanske till lön
Fördolda krämpors gift och tysta lasters frön:
Olyckliga, att du, i nöjets hvirflar dragen,
Ännu i ledig gång, i samråd med behagen,
Må härma flickans färg, och hejda vårens dar . . .
De fly, de fly ändå — men ångern stannar qvar.
Nej, Nordens dotter, nej! — Låt södra Europen
Förmå, barbariskt fin, att qväfva känsloropen,

Upproriskt slitande naturens första band,
Att slita banden se'n med kung och fosterland!
Du, svenska söners mor och svensk medborgarinna,
Känn äran att ditt mål, som mor och maka, hinna!
Din konst, ditt enda råd du af naturen tag,
Af dygderna ditt *mod,* af hjertat ditt behag!
Må af en fåfäng verld sin dyrkan flärden bida:
Med barnet vid ditt bröst, din make vid din sida,
Är du ej dyrkad nog och älskansvärd och skön?
Och är ej pligtens vård tillika pligtens lön?...
Men nämnom icke pligt, det är din rätt allena,
Det är din ljufva rätt, att sjelf den skörd förtjena,
Den ömheten beredt i tacksamhetens grund,
Så glad i hoppets dar, som rik i mogna'ns stund.
Hvad är ock verldens ståt, och tjusningar och nöjen,
Mot jollret af ditt barn, dess oskuldsfulla löjen,
Dess gryende begrepp, dess blommande behag?
Hvar dag mer älskande, och kärare hvar dag,
Dess hjerta närmare intill ditt hjerta slutes,
Och kärleken till dig med modersmjölken gjutes.
Än han ej stamma lärt sin hulda moders namn,
Men räcker dock mot dig en späd, oskyldig famn,
En öm, en älskad mor till ovärderlig borgen,
Att bli dess hopp, dess lön — i glädjen som i sorgen!

O du, min egen mor! — Om hjertat af en son
Kan gälda någon skärf af ett oändligt lån:
Frid öfver dina dar! — Jag fick ej guld och anor,
Min själ en främling blef i granna verldens vanor;
Men blef hon ren och god, men blef hon evigt varm
För mensklighet och dygd, hon blef det vid din barm.
Jag vet ej till hvad mål ett okändt öde leder,
Hvar din välsignelse min önskans gräns bereder;
Min enda vetenskap är flit och redlighet,
Och att en vördad mor jag evigt älska vet.

Men, goda, följ mig du! — Med lugn i alla skiften
Jag räcker dig min arm ... den domnar först i griften.

Ännu i tanklös ro en lidande natur,
På gränsen vacklande af menniska och djur,
Den späda varelsen begär blott dessa båda:
Utvecklas utan tvång, och *härdas utan våda.*
Så, nyss i dvalan störd, ej än i redig sans,
Halföppnar slumraren sin blick mot dagens glans,
Och sluter den, och säll bland drömmar åter famlar.
Snart lidande och tvång sig till en känsla samlar;
Ur tanklöshetens natt, som småningom förflyr,
Ett anande förnuft i dunkel dagning gryr,
Och bildar till en verld, likt första morgonstrålen,
Med färglös grundning blott de närmsta föremålen.
Ej kedjande ännu begreppens sammanhang,
Men viljande, och röjd, och öfver djurets rang,
Den späda själens kraft i bojorna arbetar
Och mellan godt och ondt med vaknad oro letar;
Upptäcker likheter och skapar deras namn,
Och njuter icke blott, men fägnar ock den famn,
Som ger ett älskadt hägn — och icke endast qvider,
Men tecknar ock sitt qval, då hennes känsla lider.
Nu, mödrar, af er hand, ej klemig och ej hård,
Maskinens lägre lif ej äskar blott sin vård:
Det blir ert ömma kall, att leda känslans irring,
Att jollra tanken fram ur sinnenas förvirring:
Men ömmare ännu mot egensinnets drift,
Passionens vilda frö och afundsandans gift,
Använden edert nit och edra suckar höjen! —
Ja, nu, i lifvets Maj, den späda telning böjen,
Nu rikten denna stam! Af åldern hård en gång,
Han gäckar eder vård och konstens sena tvång.
En åldrig seglare kring bygdens lugna vikar,
Sin lärling småningom med böljorna förlikar:

Att, när, mot hafvets rymd, han lägger ut från strand,
Ej styret svika skall en oerfaren hand,
Och stormen slunga kring den ankarlösa slupen
Bland tusen dolda skär, och hvälfva den i djupen.

Det ljusnar mer och mer. Snart i en högre sfer
Den unga anden röjs af kunskapens begär.
Ur gruset småningom han lyfter fria vingen
Upp mot begreppens rymd — och massorna af tingen
Ta form och färg och lif, och ordnas till en verld —
Och solen träder fram och börjar dagens färd.
Det är ej denna sol, som öfver qvalda länder
Ur heta stjernans krets sin middagsvigge sänder,
Och torkar blommans dagg och qväfver kraft och mod:
Att speglas i en dagg af tårar och af blod,
Och nödens enda kraft på otacksamma fårar,
Och plundrarns enda mod bland värnlösa och dårar...
Nej, sådan hon gick upp för verldens gyllne tid,
Gick, morgonrodnande och leende och blid,
För en arkadisk dal, och, helsad af dess sånger,
Såg mödor utan qval och glädje utan ånger.
Du, barndom, än en tår jag åt ditt minne ger,
Och hjertat suckar tyst: du kommer icke mer!
Du kommer icke mer, med blommorna i håren,
Och löjet på din läpp, och lekarna i spåren...
Men, skall *du* äfven fly en djupt förkastad bygd,
Du, oskuldssälla frid, och du, de spädas dygd,
Du helga menlöshet i känslan och begären,
Skall du ock evigt fly från jordens landamären?
Dröj, goda engel, dröj, till mulna åldrars tröst;
Bevaka menskans rätt, beherska hennes bröst!
Sjung, skaldmö, sjung ditt hopp! Till inga dogmer svuren,
Tag läror i ditt bröst och toner af naturen:
Och dör din stämma bort, en suck i stormars gny,
Så höj en tröstfull blick mot bättre dar, som gry!

Det ges en himmelsk kraft, I jordens millioner,
Som, genom seklers djup och öfver spridda zoner,
Ledsagat edra fjät i oafhängig gång
Utaf systemers ebb och stumma ödens tvång.
Vid skymten af det sken en nattlig lampa sprider,
Jag öppnar verldens bok, jag bjuder flydda tider
Ur dunkla minnens famn, att vittnande stå opp
Till nya slägtens ljus i nya åldrars lopp.
Hvem var den usla stam, i tidehvarfvens gryning,
Med barndomens gestalt och ålderdomens tyning,
Åt döfva skickelser och qväfvande behof
Och djuriska begär ett öfvergifvet rof?
Jag såg en ömklig mask sig på en stoftpunkt vrida,
Knappt af instinkten lärd mot krossaren att strida,
En obesinlig stund, i vanmakt och i nöd —
Och lönt för qvalens lif med hopplöshetens död.
Hur olik denna stam, ur åldrars aska runnen,
Med seger på natur och brist och öde vunnen,
Förskönad till sin form, förädlad till sin art,
Som framgår, mognande, med tidens stilla fart!
Snart kring ett fridsamt klot lycksaligare ätter
Välsigna himlens nåd och skörda jordens slätter;
Bland lydiga begär förnuftets tron står opp,
Och kröner dygdens lif med Elyséens hopp —
Och tempel träda fram, och helga skalder sjunga,
Och stater bilda sig, och segerhjeltar ljunga,
Och mildhet skipar rätt, der visheten ger lag,
Och konster blomstra upp till båtnad och behag.
Hvem är den genius, som dessa under stiftar,
Som öfver tingens gång och jordens öden viftar,
Så mäktig och så mild, förtrollningarnas staf,
Och vårdar menskans helgd på brädden af dess graf?
Hvem, ömma mensklighet? Då svämmande barbarer
Planterat på din borg förödelsens standarer,
Och trampat ner din rätt, och utsläckt dina ljus,

Och kaos återhvälft i helgedomars grus . . .
Hvem? När, i blodig skrud och skakande sin fackla,
Kring skarorna som gny och staterna som vackla,
Ett lösryckt sjelfsvåld for med stormbevingadt larm,
Och bräckte alla band, och bar en Titans-arm
Mot himlens egen tron . . . Hvem var, försagda slägte,
Den engel, som sin hand åt dig i fallet räckte,
Slöt dig, på villors brant, i milda armars skygd,
Och hägnade din rätt, och bergade din dygd?
Det ges en stilla makt, I jordens millioner,
Som, genom seklers djup och öfver spridda zoner,
Ej vek för ödens hot, ej dog för stormars röst —
Och denna ädla makt var *känslan i ert bröst.*
O, säg ej, der du går i tankens högre dager,
Säg ej, o filosof, »att känslan oss bedrager;
Att öfver sinnens krets allena trygg och ren
Går sanningen sin gång, och annat allt är *sken*» . . .
O ja, hon går sin gång högt ofvan menskosinnen —
I, hennes älsklingar, jag helgar edra minnen,
Jag står med vördnad upp för edra stora namn!
Men om den himmelska försmår en dödlig famn,
Om ej en ändlig syn fördrar dess glans, om ingen
Ur stoftet vågad blick än hunnit bakom tingen;
Hvar står det tankemål, som ej af *sinnet* käns?
Det är blott hjertats hopp, som öfverfar dess gräns . . .
Jag såg, på seklers grus, mot skyn ett vårdtorn timradt:
Ho lystes af det sken, som på dess spetsar skimrat?
Hann det väl, ofvan skyn, dit öfver tid och rymd?
Hann det väl, nedan skyn, en verld i villor skymd?
»Sänk ner, du trotsiga, sänk ner de höga blossen!»
Var mensklighetens rop, omfamlande kolossen:
»Du väktare i skyn, är natten ännu lång? —
»Vi tro ej stjernans ljus, ej månens stilla gång:
»Vi trodde uppå dig. — Så upplys jordens slägten!
»Är natten ännu lång? . . . Och kommer morgonväkten?»

Nej, ömma mensklighet, förtviflande, haf tröst!
Tro du naturens gång, tro känslan i ditt bröst!
Kort är din syn, men trygg — och hjertat tryggt i valet
Emellan ondt och godt, emellan rätt och galet.
Jag vet, att någon gång bland kämpande begär
Din tanke irrar sig, din vilja missledd är;
Jag vet, att brytningar af stormande passioner,
Med dån kring jordens rymd, rest folken — omstjelpt troner.
Det var ej känslans verk, ej filosofens skuld:
Din känsla slumrade; men, sansad snart och huld,
Hon hof sitt väktarljud; mildt saktade sig stormen;
Elastiskt återtog det slappa hjertat formen;
Och villans röjda svek och brottets väckta blygd
Gaf menskotanken ljus och menskohjertat dygd.
Så följ, du känslans makt, följ skyddande och trogen,
En slägt, för himlar gjord, ej än för himlar mogen!
Kring dödlighetens rymd bär dina milda bud;
Din röst är äfvenväl en häroldsröst från Gud.
»Kan väl», så talar du, »kan krälaren i sanden
»Olympens höjder nå? En främling der i landen,
»Vill masken menniskan beskrifva, djerf och svag,
»För alla varelser en ren och allmän lag? —
»Välan, hon tälje då, med hvilka bättre dygder,
»Hvad nya ljus hon kom igen till våra bygder!
»Den dygd som öfvades, det kunskapsljus som vans,
»Hvad äro de, om ej en återbruten glans
»Utaf en skön natur i sköna menskosjälar,
»Som, matt i töcknarne kring lägre sinnens trälar,
»I tankens irrgång matt, föll värmande och mild
»I hvarje menlöst bröst och tryckte der sin bild?
»Väl står på berget der ett kunskapsträd, som nickar
»Med klar hesperisk frukt mot dina lystna blickar —
»Sök ej, med hugstort vett och tankdrygt öfverdåd,
»Att hopa i din famn dess eviga förråd!
»För tankens *Briaré* bevakad och förbuden,

»Dess frukt mot jorden sänks, åt hjertat villigt bjuden,
»Och *Cythereas* son bröt af en gyllne gren
»Och synade, med den, *Tenarn* och *Elysén.**
»Den oskuldsfulla själ, af huldgudinnor buren,
»I lifvets morgonstund, till dygden och naturen;
»Som, mera trygg än djerf, och mera god än lärd.
»Och af det ädla ledd, och af det sköna närd,
»Blef van i allt att se, i allt sig föresätta
»Det enda värdiga, förnuftiga och rätta:
»Hon kan ej tveka om sitt stora ändamål,
»Ej äflas till ett ljus, som ej dess öga tål,
»Ett ljus, som ändå skeft ledsagar hennes öden,
»Och slocknar för en flägt — och tändes först i döden.
»Fast hon ej verldars gång och väsens mål förstod,
»Hon känner inom sig att Skaparen är god,
»Och menskan säll i dygd, och väljande i handling,
»Och segrande i hopp, på öde och förvandling:
»Och då, till jordens väl, sitt hjertas skärf hon skänkt,
»Sin tankes till dess ljus, men mera gjort än tänkt,
»Men andras sällhet haft till vilkor för sin egen:
»Mot lifvets dolda gräns med lugn hon närmar stegen,
»Och flyr, ett tröttadt barn, i famnen af sin Far,
»Der slöjan faller ner, och sanningen står bar.»

Föräldrar, fostrare! Det är för er jag yrkar
De enkla lärors bud mitt eget hjerta dyrkar.
Kanske blir menskan jemt densamma, som hon var,
Och hennes åldrar blott en fortsatt barndoms dar:
Men skall, en klarnad stund, det höga vishetsbudet
Bli hördt i alla bröst, och skall det stora ljudet
Af fria pligters lag gå ut i alla land,
Så är det endast då, när, i harmoniskt band

---

* Se 6:te boken af Eneiden.

Af sinne och förnuft, hon känner nog sitt svaga,
Att ej med brådspänd flygt till slutna verldar draga,
Och känner nog sin kraft, att, utan straff och lön,
Sitt hjerta dygden ge, för det att den är skön.

Så talar känslans röst af vishetsläran gillad,
När den i menskobröst får tala oförvillad.
Hvar oförderfvad själ har känt, om ej förstått
Det goda såsom skönt, det sköna såsom godt.
Först när begreppet skiljt hvad hjertat har förenat,
Då blef det menniskan af himmelen förmenadt
I oskuld att bebo det lugna paradis,
Der, enig med sig sjelf, hon lefde glad och vis.
Förjagad derifrån, hon vänder ej tillbaka;
En blixtrande kérub dess ingång skall bevaka:
Men om, vid dess förlust en gång, likväl hon känt
Sin anda liksom ryckt utur sitt element;
Om, när vid ödets slag, en gång hon sansad vaknar
Till tröstlöst vetande af det hon egt, men saknar,
Hon, sliten af begär och trött vid deras strid,
Förnimmer sitt behof af en försvunnen frid:
Hon ej förlorad är: hon kämpa skall och vinna,
Och, krönt med segrens palm, sitt värde återfinna,
Ej i ett oskuldslif af obepröfvad halt,
Men i en mogen dygds gudomliga gestalt.
Allt mer hon skall förstå, att, hvad som blott är djurligt,
Ej endast orätt är, men äfven onaturligt,
Och se, i en sublim nödvändighetens lag,
Det godas heliga, odödliga behag.

I Hymens salige, som, druckne af er lycka,
En längtad ättling fått i rörda armar trycka!
O, känden I ej rätt er höga, dyra pligt,
O, glömden I en gång föräldranamnets vigt . . .

Förr väpne döden sig, förr slite han med smärta
Den späda ur er famn, och hälften ur ert hjerta!
Men skall han sträfva fram, bland faror och försåt,
I edra höljda spår, på lifvets tunga stråt;
Skall han, en nödig länk i väsens kedja vorden,
Än brottas långa år med sorgerna på jorden,
Förr'n åt hans trötta ben hon låter upp sin famn:
Föräldrar, hören mig! — I fosterlandets namn,
I menskligheten namn, i Dens, som skall oss alla
För sitt betrodda lån en dag till redo kalla,
Besvär jag eder ömt! I känslan af er fröjd
Betänken rätt ert kall och edra pligters höjd!
Af er tar barnets själ den form, den rykt, den vana,
Som sällhet eller ve för menniskan skall dana;
Åt er är anförtrodd en ädlare natur,
Som engelns höjd kan nå — kan sänkas ner till djur.
Med hjertats ömma språk till hjertat tidigt talen!
Ty hjertat fattar bäst de höga idealen
För sin fullkomlighet, i ständig fortgång röjd;
Blott hjertat lyfter sig, med hopp och barnslig fröjd,
Som himlen högt, till Gud — och, vidt som jorden räcker,
Till bröders ljus och väl, omfamnande, sig sträcker.

I hvarje menskobröst Försynens milda makt
Till vishet och till dygd det första fröet lagt;
En gnista af det ljus, som högre andar kröner,
Förtroddes flämtande åt dödlighetens söner.
Men skall i jordisk mark ett himlafrö slå rot,
Och drifva och ge frukt, och trotsa stormars hot;
Skall i vår tunga luft den ädla gnistan trifvas,
Och tändas till ett ljus och till en låga lifvas:
Må fröet skjuta fritt, men tryggt i odlarns gård;
Må gnistan vecklas fritt, men närd med trogen vård:
Att marken ej blir stel, och atmosferen tjocknar,
Och fröet evigt dör, och gnistan evigt slocknar.

Haf ögat på naturn! Sjelfständig i sin gång,
Hon hatar regelns nyck och etikettens tvång.
Född i dess egen barm, att hennes afsteg bättra
Och trygga hennes fjät, men ej dess frihet fjettra,
Ledsagande och ledd, går konsten vid dess hand,
Och fäster på sin mor behagens blomsterband.
Hvart bröst har känsla fått: blott väcken den, befrämjen
Dess lif till mogna'ns stund, dess vilda utbrott tämjen,
Men varsamt, — utan hot och föreläsningsljud;
Förvillen ej dess gång med goda tonens bud!
En lexa ger ej vett, décencen ger ej seder,
Och bräcklig blir den dygd, som farhågan bereder.

Med ögat på ert barn, men på er sjelfva mer,
Betänken all den följd, som efterdömet ger!
Exemplet, understödt af kärlekens förmaning,
Är främsta vilkoret för menskoandens daning.
Jag lyckönskar den själ, som, i sin oskuld säll,
Egt från sin första stund, i fädrens stilla tjäll,
Ej annan eftersyn, än den som dygder föder;
I himlen, blott en far — på jorden, endast bröder.
Med verlden obekant, tills dygd och religion
Dess hjerta helga fått och stadga der sin tron,
För henne lifvet visst skall blifva pligtens bana,
Det ädla ett behof, det nyttiga en vana,
Och hvarje af dess dar, fast glömd af ryktets ljud,
Uppteckuas, dyr och skön, af hjertat och af Gud.
Men ack, hvar finnas de, de sälla stilla öar,
I hvilken fridsam famn af obefarna sjöar,
Dit ingen seglare från en förkastad verld
Fortplantat på sin köl en epidemisk flärd?
Hvar står hon, åldrigt skön, den undangömda hydda,
Ur hvilken helig lund, som goda andar skydda,
Framskymtar hennes tak, i patriarkisk frid,

Dit tonen aldrig hann af en förderfvad tid?...
Med tjusning, ömme far, för dina barn du tyder,
De sälla dygders bud, ditt efterdöme lyder;
Du sluter dem i famn, du rörda mor, och lär
Att sucka till den »Gud, som hafver barnen kär».
Ack, gyllne skördar gro i hoppningsfulla vårar;
Men mången sår i fröjd, som bergar under tårar!...
Den stund ett älskadt barn af dig bevakadt var,
Och leddes af din hand — o du, förtjuste far,
Och du, dess sälla mor! — då var ej lasten inne,
Som smittade dess bröst och villade dess sinne.
Men, ur dess åsyn ryckt, när du för guld och rang
I purpursläpens fjät med blottad hjessa sprang;
När du om staters väl med säker stämma dömde
I aftoncirkelns ro — och eget väl förglömde;
När du, en evig grace, kring salen flög i dans;
Än göt en älskvärd tår vid midnattscenens glans,
Att nöje, dyrkan, allt — så när som sällhet — vinna:
Du far, hvar är din son? Hvar är ditt barn, o qvinna:
Hvar? — Eviga försyn! — I hvilka händers våld,
Som, legda till förakt, och trogna blott för sold,
Ej annan måttstock känt att ondt och ädelt skilja,
Än fördomens begrepp och lidelsernas vilja;
Knappt annan känsla rönt, än den af sitt förtryck;
Knappt annan farhåga än fruktan för din nyck...
På slika hyreshjon I likväl sorglöst kasten
Föräldravårdens tyngd! Och se'n, när ändtlig lasten,
När ilska och passion förstört hvart dygdefrö,
Gjort hjertat känslolöst, gjort tankekraften slö,
Och gått med stora steg att varelsen förderfva:
Då skall, I fordren det, en Mentor, en Minerva
Omskapa lynnets art, och föda själn på nytt,
Och bilda känslans kraft, då känslans tid har flytt...
O menskors fostrare, hvad öde öfver eder!
Hvad skäl att sucka ömt: o tider! Hvilka seder!

Så har den spädas själ sin första bildning fått.
Han brottslig blef — förrän han visste utaf brott;
Förskämd — och menlös dock! . . . I finnen det med smärta,
Föräldrar, detta rön det sårar edert hjerta:
Hvad återstår för er? I kännen ju ett sätt
Att hjelpa eder sak, så ofelbart, som lätt?
Och lyften straffets hand, och tänken genom tuktan,
Hvad ej med godo vins, att vinna det med fruktan!
Ett alltför vådligt sätt, der läkedomen bär
Ett ofta värre gift, än krämpans eget är!
Ett alltför gruflig sätt, att på en skuldlös hvälfva
Det stela brottets lön, förtjent af eder sjelfva!
Jag gillar agans bruk, jag nekar ej den kraft
Till barnslig hörsamhet, den har och alltid haft;
Och ve den far och mor, som, hvarest gnistan hotar,
Med rättvis stränghet ej en vådelds utbrott motar!
Men här, om någonsin, jag äskar varsamhet.
Har du förut ej gjort allt hvad du kan och vet,
Med mildhet, föresyn, förmaningar och lämpa,
Att leda känslans gång och hennes irring dämpa,
Räds, att i barnets själ ett olycksfrö du lagt
Till slafvisk duglöshet, till modlöst sjelfförakt!
Räds ock, att denna själ, som lider, men förtryter
Sin svaghet och ditt våld, en dag sin fjettra bryter,
Och återtar sin rätt med missledd kraft, en dag,
I trots af vördnadsband och religion och lag!
Gör tydligt för dig sjelf begreppet om det rätta!
En olat, vårdslöshet, ett minnesfel — ej detta
Kan bli bestraffningens förtjenta föremål:
Men afunden, som ej en annans glädje tål;
Men oförnöjelsen, som allt försmår och äskar;
Men ilskan, som gör våld och stelsinnet, som tredskar,
Och lögnen, falskheten, olydnaden — och allt,
Der afsigten är ond; ty *den* gör sakens halt.
Se *der* de föremål, dem hvart föräldrahjerta

Bör ömt och allvarsamt beifra och behjerta!
Se laster, hvilkas bot du länge söka bör
Med vettet som ger råd, och ömheten som rör,
Förrän du tar ett steg, som mest din känsla sårar!
Men *då* — oryggelig af böner och af tårar,
Utaf en brottslig hand förgäfves rörd och smekt,
Med hjertat känslofullt, men blicken obevekt,
Du är ej mera mor, du är ej mera fader:
Du gaf ju bättringstid? Du gaf ju varningsgrader?
Rättvisans skipare, dess dom du endast sagt,
All verlden böje sig inunder hennes makt!
Gif skäl! Låt barnet se, att straffets tyngd, som trycker,
Ar följden af dess fel och ej af dina nycker!
Och aldrig lydig blindt, och aldrig ohörd dömd,
Den fallne, samma stund, må finna nesan glömd!
Du tar ditt barn igen: det skall ej länge ligga
För dina fötter qvar, förlåtelsen att tigga,
Och, slafviskt stafvande det formulär du ger,
Utlofva, under gråt, att »så ej göra mer!»
Jag vill, att hvarje sätt att menniskan förbättra
Blir viljans sjelfförtjenst, och icke nödens fjettra;
Och barnet, hellre än att duka under tvång,
Må äfventyra förr att fela än en gång!
Jag vill, hos gossen re'n, upptäcka vedermälen
Af denna sinneshöjd och manlighet i själen,
Som, värdigt skuddande det tunga hotets länk,
Bär fram sin ädla pligt som hjertats fria skänk;
Som menskans höga rätt hos dig och andra aktar,
Och, adlande sig sjelf, till annan höjd ej traktar,
Än karakterens höjd, och stor, då den är god,
Har makt och ära nog, då han har dygd och mod.

Besinna dessa ord, du, som med ärfda titlar
Ditt ännu späda barn så obetänksamt kittlar!
Af kung och fosterland din fader eller du,

Må ske, förtjente dem; men ej din son ännu.
Förtjensten ärfves ej: *då* först blir den hans egen,
När han, med samma nit, går fram de samma stegen
Till ärans helgedom, i ärofulla värf,
Och offrar der sin gärd, och lägger der sin skärf,
För fosterlandets far, bland fosterlandets söner,
På nyttans altare, som medborgsandan kröner.
Då skall han, sjelfkrafd, nå den företrädesrätt,
Som egnades hans dygd långt mera än hans ätt.
Nu fatte han i tid, och fatte djupt, den läran:
Att börden slumpens är, och blott personens äran!
Nu lyde han i tid de bud naturen gaf,
Och vörde bondens svett, och vörde ålderns staf,
Och bryte uslingen det sparda aftonbrödet!
Bland dessa bygdens barn med mindre gunst af ödet,
Med samma känslospråk och menskorätt som han,
Han vare en kamrat och ej en öfverman!
Med deras härdighet och deras färg på kinden,
Han tåle sommarns sol, han trotse vintervinden!
Än täflande i språng kring blommornas emalj,
Än öfver drifvors bädd i yrande batalj,
De yfverborna små, förföljande, förföljda,
Och ömsom utaf snö och ömsom rosor höljda,
Må sorglöst stoja fram, vid nejdens återdån —
Skam honom, som blir sist, fast frälseherrens son!
Då segrarn hissas skall än högst på blomsterstacken,
Än dragas i triumf på kälken uppför backen.
Må intet maktspråk nå till denna glada sfer,
Der lyckan, än ej blind, ännu förtjenstens är!
En gång, ur glädjens krets i högre hvirflar dragen
(Der hon, med sluten syn, ej följer denna lagen),
Förtärd och stjernbeprydd, han tör i minnet än
Uppkalla dessa dar och önska dem igen.
Väl honom dock, dit han i ädla värf är gången!
Han har ett vidsträckt fält att lyckliggöra mången,

Der, till sitt hjertas pris, trots tacklöshetens rön,
Han skördar ock ibland välsignelsernas lön.
Väl honom, då en gång hans stilla afton skymmer,
Han vända kan i ro från mödor och bekymmer,
Tillbaka till det folk, hvars vän och bror han var,
Och samma kärlek få, som deras vän och far!

Men hvilka öden helst, som bäras till hans möte,
I det tillkommandes än oupplåtna sköte:
Om med en stormig tid hans dagar störta fram,
Likt böljor af en flod, som hvälfver bullersam;
Om, utan sorl och namn igenom ängen burna,
De fridsamt gjuta sig ur tidens sänkta urna,
(Det ser ej menskoblick; det ser och vet den makt,
Som hvar och en sin väg med vishet förelagt):
I alla vexlingar han dock en stjerna finner,
Som ej i molnen göms, i stormen ej försvinner,
Som, vänligt strålande och oförgängligt skön,
Ledsagar dygdens fjät och visar på dess lön.
Du är det, religion! Du är det, himlens dotter,
Som helgar menskors bröst och jemnar deras lotter,
Och frid och kraft och ljus, ifrån ditt eget land,
På jorden skiftar ut med aldrig sluten hand!
Ack, innan sig min sång om lifvets vårdag lyktar
Och lifvets vårdag bort ur fostrarns händer flyktar,
Ett ömt, ett vigtigt ord, till hvarje moder sagdt,
Mitt hjerta önskar än på hennes hjerta lagdt.
Jag ville lägga fram i trogen undervisning,
Hur hon, förutan hjelp af klyfvande bevisning,
Må lyfta barnets själ, på känslans vingar helst,
Till den som verlden styr, till den som verlden frälst;
Med helga lärors kraft, som, öfver qval och öden,
Ge värde åt vårt lif, hugsvalelse åt döden,
Men nej, du ömhetens och religionens vän,
Min röst ej manar dig: du ej behöfver den!

Matt, liflöst är det språk, Permessens tärna eger,
Mot hvad din enfald vet, din milda vishet säger;
Behagens Urani och dygdens Afrodit,
Ditt hjerta talar mer än alla lärors nit!
Lik den Osynlige, i gränslös mildhet buren
Kring varelsernas rymd, som sökte i naturen
Ett aftryck af sig sjelf, att mera älskad bli,
Och modershjertat fann, och såg sin bild deri:
Så går du, dold och mild, som han, den gode anden,
Du leder dina små med jemn försorg vid handen,
Och, sjelf i deras krets en skyddande försyn,
Förtror dem blott åt dig — och honom öfver skyn.
Förtror dem åt den vän, som gerna sig förbarmar,
Som slöt de menlösa i hulda brodersarmar:
Som sjelf var barn en gång, och sjelf beskydda vill
De oskuldsfulla små, dem himmelen hör till.
Jag ville följa dig, då än, med upplyft öga,
Du visar för ditt barn det stjernbeströdda höga,
Den sköna solens guld och silfvermånens klot,
Än sänker det förtjust till blomman för din fot,
Den granna ängens bädd, den gula åkerns skördar,
Och lyfter dét igen, och rörd och tacksam vördar
Den milde skaparen och fadren öfver allt,
Som detta, med en vink, från intet har befalt;
Som föder siskans barn, klär liljorna i dalen,
Och hör, och ej försmår, sitt lof af näktergalen:
Dock hellre hör den suck, från goda menskor går,
Och räknar deras dar — och deras hufvudhår.
Från yppighetens sal, der yra lustar stoja,
Jag hellre gick med dig till denna låga koja,
Der du ger råd och tröst, hugsvalelse och bröd.
Åt sjuklingen i qval och uslingen i nöd:
Som, lik Elisabet af Jesu moder helsad,
Är, vid din anblick re'n, förlyckligad och frälsad,
Och stammar, under gråt, sin tack, — af dig ej hörd;

»Gud ser oss!» hviskar du till barnet, tyst och rörd,
Och trycker ömt dess hand, och så med det försvinner,
Förrän välsignelsen ditt englahjerta hinner.
Hur gerna följde jag i dina helga spår,
Den lugna aftonstund, från verlden skild, du går
Förtroligt med ditt barn i promenadens lunder,
Och täljer, vis och god, den gode Gudens under
Till menskobarnens väl, och deras pröfningstid,
Vår verlds fåfänglighet och evighetens frid,
Och sist, med blödig själ, der uppå kyrkogården
Dig sätter, med din pant, på kullen under vården,
Invid ett åldrigt kors, som lutar på dess höjd,
Med dödens vissna krans — en bild af lifvets fröjd!
»Se», talar du, »hvarthän de leda, alla stegen,
»I grafven dock till slut... *Den* hyddan är vår egen.
»Här samlas hög och låg. Hvad är väl lifvet värdt
»Med allt hvad det har stort, och allt hvad det har kärt?...
»Blif from och vis, mitt barn! Af allt hvad menskan eger
»Blir dygden ensam qvar: den bäddar hennes läger
»Så sakteligt, så ljuft; tills ur sin stilla blund
»Hon väcks af vännens röst, en klarnad morgonstund.
»Snart från mitt lilla barn jag i det tysta stiger,
»Och denna hand blir kall, och denna stämma tiger...
»Blif from och vis, min vän, och håll dig vid den tro,
»Som helgat fädrens dar, och gett dem salig ro!
»Det är det bästa arf åt dig jag öfverlåter:
»Behåll det ömt! — Hos Gud vi då få famnas åter...

Nu solen sänker sig — och denna sköna grupp
Hemvänder hand i hand, der mellan trän står upp
Ett stilla landtligt tjäll, i fri och enkel fägring,
Omhvärfdt af englars här i fredande belägring.
Lärdt af den bästa mor, ett barnsligt böneljud
Med känslig andakt höjs till menskors far och Gud;
Den bön, som hvarje qväll och morgon sig förnyar,

Och ifrån hjertan går, och tränger genom skyar:
»Välsigna, himlafar, hvar redelig och god!
»Väck upp den rikes bröst, att öfva ädelmod!
»Se ned till plågans bädd och uselhetens kärfvar,
»Och fliten, som sitt bröd i anletssvett förvärfvar!
»Din ande lägre sig, beskyddande och ljus,
»Kring Sveriges trogna barn och Sveriges kungahus!
»Med friden vid sin hand och äran vid sin fana,
»Må landets gode far, i lång och lycklig bana,
»Ge våra värf, vår gräns och våra lagar skygd:
»Må, af hans föresyn, till vishet, kraft och dygd,
»En ättling fostras upp, och som sitt högsta veta,
»Att fader ock en gång för sälla skaror heta,
»Och folkets späda barn, kring ungdoms-furstens tron,
»Med tjusning vänjas re'n att heta hans nation!»

DIKTER OCH SÅNGER

AF BLANDADT INNEHÅLL.

Klagan.

(1803.)

Du blånar allt mera, du lyckliga land,
Der nyss på en spegelklar yta
Min julle så sällt, kring en blomsterrik strand,
Sågs, vaggad af vestvindar, flyta.
Försvunnen du är för min tårfulla syn;
Bland klippor kring verldshafvets svallande bryn
För stormen jag vräks, och ur remnande skyn
Förfärande ljungeldar bryta.

Jag rodde så stilla, jag rodde så lik
I vassen den simmande svanen.
Hvi var jag ej nöjd i min ensliga vik?
Hvad lofvade mig oceanen?
Af sällhetens ö ett förbländande namn
Mig slet ur den lyckliga stillhetens famn —
Ha, sällhet! . . . Hvem lotsar mig väl i dess hamn?
Mig för blott den vilda orkanen.

Likväl jag i villan mig tyckte en gång
Vid féiska stränderna landa.
Mig helsade tärnor med trollande sång,
Mig tjusade blommornas anda.

Och svallet var saktadt och himmelen ren,
Jag kom så förtroligt, — o ve dig, sirén!
Du flydde min famn och jag lemnas allen,
Min gråt att med böljorna blanda.

Dock — stirrande ögat det gråter ej mer
Och hjertat ej ber om förskoning,
Och svigtande vanmakten hoppas ej mer
På kämpande vindars försoning.
Vildt vräkes min julle — blott himmel och haf! . . .
Snart kommer en störtvåg och slår den i qvaf,
Hon kommer, hon kommer och bäddar min graf
I någon dess afgrunders boning.

Enkans vaggvisa.

Slumra, barn, i menlös frid!
  Snart skall du den friden sakna,
Ack, för snart till qvalens tid
Ifrån morgondrömmen vakna.

  Njut ditt lugn så länge än;
Då du fattat vandringsstafven
Får du det ej mer igen,
Icke mer, — förrän i grafven.

  Ja, i grafvens stilla sköt
Härja icke stormens ilar,
Der är hvilan trygg och söt,
Der din pappa redan hvilar.

  Pappa, pappa har gått bort
Och han kommer icke åter.
Än du ler, men ack, hur kort!
Snart du med din mamma gråter.

  Likväl le! — det är min tröst —
Le, du faderlösa lilla!
Jollra med din späda röst
Och var lycklig i din villa.

Så, just så din pappa log,
Så jag honom blicka tyckte,
När min hand så ömt han tog
Och först till sitt hjerta tryckte;

När vi genom lifvets land
Svuro att tillsamman vandra,
Så förtroligt hand i hand
Och förnöjsamt med hvarandra;

När så mången lycklig stund
Om en framtids hopp vi drömde,
Och allting på jordens rund,
Allt, utom hvarandra, glömde.

Slumra, barn, i menlös frid!
Snart skall du den friden sakna,
Ack, för snart till qvalens strid
Ifrån morgondrömmen vakna.

Slumra, lycklig i din dröm,
Snart skall du ur drömmen vakna,
Snart en pappa huld och öm,
Stackars liten, med mig sakna.

Maries hjertkamrar.

Mitt hjerta är en landtlig hydda,
Som har tre, fyra kamrar blott,
Ej prålande, men likväl prydda,
Och der är alltid varmt och godt.
Parisiskt yppiga gardiner
Få ej fördunkla hyddan min,
Der solen hela dagen skiner,
Och hvem som helst kan titta in.

En kammare har mamma ensam,
En annan bor min tant uti,
Den tredje är för fler gemensam,
Och, mina vänner, der bor ni.
Men, kära flickor, nog förstår ni
Jag äfven har ett kabinett,
Och hvem bor der? Jo, gissa får ni!
Ni gissar ändå inte rätt.

Jo, vet ni der, der sitter fången
En liten alltför rolig gäst;
Men, flickor, tyst — ty annars mången
Vill kanske komma i arrest.
Han heter eljest Astrild, skalken,

Och är väl inte känd af er?
Men, kära barn, er häpnad svalken,
Så ska' ni snart få veta mer.

Ja, Astrild heter han, den lufven!
Och hans historia lyder så —
Jag kan väl tro hur ni er grufven
För hvad ni här ska' höra på;
Jag kan väl tro hur ni bevaken
För spejaren hvarenda stig —
Ack, det gör inte stort till saken;
Han narrar er såväl som mig!

Men hör nu på, i hvilka grader
Den skälmska gossen mig besvek!
I början höll han serenader
Och var så gråtögd och så blek.
Jemt återför hans unga luta
De suckar vindarna förströ;
Jemt hotar han att aldrig sluta,
Och slutar jemt med hot — att dö.

Nog, må ni tro, jag stängde vägen
Och syntes ömsom döf och stött;
Men ack, han var så öm, så trägen,
Och tänk om stackarn hade dött!
En gång — jag vet ej af hvad sprittning —
Mitt hjerta kom liksom på glänt;
Men flux! tog han det i besittning,
Förrän jag visste hvad som händt.

Men nu — ej gret han mer, ej vek han
För något hot och något krus:
»I gummor, maken åt er!» skrek han,
»I flickor, jag rår om mitt hus!»

Långt värre än kung Carl i Bender,
Han larmade och tog ej fred;
Och jag skref opp i min kalender
Det enda jordskalf hyddan led.

Jag tror att flickorna fått rymma,
Och gummorna bo temlig trångt,
Om jag ej väpnat af den grymma,
Förrän han komma fick för långt.
Jag narra'n in i kabinettet
Och pang! sköt regeln utanför.
Nu, kära flickor, vet ni sättet,
Hur man despoten ödmjuk gör.

Men när hans yrsla var förgången,
Och frid med grannarne som förr,
Jag tyckte synd om stackars fången
Och öppnade hans fängseldörr:
»Var fri igen!» — »Nej,» hörs han svara,
Med ömt begär och fint behag:
»Marie, här är mig godt att vara,
Jag sitter der jag sitter, jag!»

Der sitter han, der går han ledig,
Der jollrar han i menlös frid;
Han får väl lof att vara sedig,
Då tant och mamma bo bredvid.
Han är ej mera yr och yster,
Men glad och ljuf, den lilla gud;
Kanske för mycket för en syster,
Kanske för litet för en brud!

Lilla Hedda

och hennes kanariefogol.

Jag spelar och jag dansar,
Jag sjunger och jag ler,
Och min *Petit* jag ansar
Och önskar intet mer.
Han är min vän, han skall så bli,
Och ingen flärd och jalusi
Förvilla
Min lilla,
Min lillaste *Petit*.

Du lilla unge! Mins du,
Du rymde från din vän?
Jag gret och ropte »*fins du,*
Petit, så kom igen!»
Och bäst du for kring rymden nyss,
Du vände om, du kom och lyss.
Ja, ungen
Var tvungen,
Han ville ha en kyss.

Jag reder till så gerna
Min lilla kammare,

Dit endast qvällens stjerna
Får genom fönstret se.
Der jag, *Petit* och fru *Petite*
Ej hålla fejd om mitt och ditt;
Men spela
Och dela
Vårt nöje afundsfritt.

Jag undrar nog hur länge
Jag lefva får så säll!
Man säger: fast vi stänge
Vår dörr så väl hvar qväll,
Så fins en vingad pilt med makt
Att ta *Petit* — och ta dess *Vakt* . . .
Horribelt!
Terribelt!
Men mamma har så sagt.

Visa.

Lycksalig den, som, stödd på eget stop,
Till gäster inga gynnare behöfver;
Men dricker brorskål med dem allihop,
Och har ändå till slut buteljer öfver.

Lycksalig den, som, hungrig klockan två,
Ej väntar främmande, då han ser faten,
Och, när han gäspar, utan krus kan gå
Att taga sig en middagslur på maten.

Lycksalig den, som, fri ur tvångets band,
Kan, bäst han gitter, prata eller sjunga,
Och, när han bara fått en tår på tand,
Ej är så noga om en tand för tunga.

Lycksalig den, som får med hjertlig fröjd
En glad och god och egen gumma klappa,
Som är så nöjd när hon ser gubben nöjd,
Och säger: drick och håll dig rolig, pappa!

Lycksalig den, som alltid lefver viss,
Att ej hans privilegium inskränkt blifver;
Ty glädjen blott är hans fideikommiss,
Och flit och dygder hans prerogativer.

Visa.

Ingen lager må kransa min hjessa,
 Gruflig är hjelten, och skalden blek:
  Bardalek och vitterlek,
  Hvad äro dessa
Mot det nöjet att drufvorna pressa,
Mot den rodnande flickans smek?
  Mot de betungande
  Qvalens kraft
  Nyttjar jag, sjungande,
  Drufvans saft,
  Och för den kommande,
   Hoppfulla dagen
  Ser jag de blommande,
   Milda behagen.

Chor.

Bardalek och vitterlek,
Hvad äro dessa
Mot det nöjet att drufvorna pressa,
Mot den rodnande flickans smek?

Ingen hofgunst må böja min hjessa,
Dåra med färgade löftens svek:
    Högas nåd och lyckans lek,
    Hvad äro dessa
Mot det nöjet att drufvorna pressa,
Mot den rodnande flickans smek?
    Mot de betungande
    Qvalens kraft
    Nyttjar jag, sjungande,
    Drufvans saft,
    Och för den kommande,
        Hoppfulla dagen,
    Ser jag de blommande,
        Milda behagen.

Chor.

Högas nåd och lyckans lek,
Hvad äro dessa m. m.

Inga statsvärf må tynga min hjessa,
Trycka min skuldra, åt dem för vek;
    Kungars gnabb, ministrars svek,
    Hvad äro dessa
Mot det nöjet att drufvorna pressa,
Mot den rodnande flickans smek?
    Mot de betungande
    Qvalens kraft
    Nyttjar jag, sjungande,
    Drufvans saft;

Och, för den kommande,
　　Hoppfulla dagen,
Ser jag de blommande,
　　Milda behagen.

Chor.

Kungars gnabb, ministrars svek,
Hvad äro dessa m, m.

Sällskaps-sång.

Jag vill rusa, ryter hjelten,
  Faran, fasorna emot:
Jag vill ljunga öfver fälten
Mellan tusen dödars hot,
Rusa, ljunga, storma, hugga,
Och, vid målet af mitt lopp,
Slumra i de lagrars skugga,
Som ur bloden vuxit opp!

  Gyllne lyran vill jag föra,
Skalden ber till skalders gud,
Jag vill tjusa, lifva, röra,
Med orfeiska toners ljud;
Kring min hjessa vill jag vrida
En apollinarisk krans,
Och till sena åldrar sprida
Strålar af mitt snilles glans.

  Jag vill mina skatter öka,
Gnäller Rufus, snål och tvär,
Väg till nya skatter söka,
Genom vånda och besvär.
Glädjen i min kista ligger,
Och han lefver blott af gull,

Derför jag af himlen tigger
Blott att få min kista full.

Jag vill visdomskällan dricka,
Knarrar filosofen Gräl,
Och vid midnattslampan nicka
Med en trött och törstig själ.
För att hinna genomleta
Vetenskapens vida fält,
Vill jag sträfva, strida, streta
Genom vakor, törst och svält.

Jag vill sjunga, jag vill dricka,
Älska, glamma, sjunger jag;
Sång och vänner, bål och flicka
Fästa glädjen vid min dag;
Och när aftontimman spänner
Skuggans flor omkring mitt tjäll,
Bål och flicka, sång och vänner
Trygga lugnet åt min qväll.

Jag vill ega, njuta, prisa
Vänskap, kärlek, vin och glam:
Hjeltar, skalder, rika, visa,
Jag ej hör till eder stam!
Eder lust och ära kosta
Blod och bläck och svett och pust;
Älska, sjunga, glamma, tosta
Är min ära och min lust.

Enslingen.

Fra nöjen, faren väl!
Tysta skuggor, sägen,
Om I för en jagad själ
Än en fristad egen?

När mig lyckan går förbi
Och ej mera känner,
Trogna skuggor, ären I
Ännu mina vänner?

Gömmen mig i eder famn,
Gömmen grant derinne
Mina dagar och mitt namn,
Och min ungdoms minne!

I en verld, så kall och tom,
Intet är att vinna:
Lären mig en rikedom
Hos mig sjelf att finna!

Lären mig att blifva god,
Ej att lycklig blifva,
Och mitt bröst till tålamod
Mer än glädje lifva!

Nöjd med ödenas beslut
Om min lefnads gåta,
Hvad jag ej kan reda ut,
Må jag ej begråta!

Främmande med flärdens dån,
Med sig sjelf förtroligt,
Må mitt hjerta här i vrån
Klappa nöjdt och roligt!

Må jag sjunga här i ro
Den förlänta stunden,
Liksom fogeln i sitt bo,
Inskränkt, men ej bunden!

Ingen mäktig sångens gud
Till min lyra lyssne!
Sänke hon då strax sitt ljud,
Sänke hon och tystne!

Men om någon oskuldsvän,
Någon bygdens tärna
Hör min röst, och känner den,
Höre hon mig gerna!

Läre hon min enkla sång,
Och bland systrars skara
Låte eko någon gång
På dess toner svara!

En moder

till sin fjortonåriga dotter.

Vattnade af glädjens tårar,
Under lofvande behag,
Liljorna af fjorton vårar
Vecklas ur sin knopp i dag.
Ingen storm den brodden brutit,
Hvars frön jag sådde så rörd,
Hvart frö har sin blomma re'n skjutit,
Hvar blomma bebådar en skörd.

Flicka, sväng dig än i dansen!
Men af stilla dygder bind
Kring ditt klara änne kransen!
Låt dem glöda på din kind,
Att med kransen oförvissnad,
En årstid, mulen och kall,
Du må, utan saknad och hissnad,
Hemvända då balen är all!

Höje oskulden och friden
Sången från din purpurläpp!
Rodnande, som kastaliden,
Stäm klaveret, harpan knäpp!

Lek på duken med din pensel,
Men blyg, men vettig och fri,
Att englarne än draga känsel
På systern, då Maj är förbi!

O, med blickar aldrig skygga
För din hulda mammas blick,
Och med steg så oskuldstrygga
Som de steg du hittills gick —
Vandra menlöst fram din bana!
Var god, att du må bli skön,
Och älskvärd af dygdernas vana,
Sök icke, men tro deras lön!

Under lifvets sorl och vimmel
Eg dig sjelf — och hoppet eg,
Att deruppe är en himmel,
Och härnere blott dess väg!
Och, om hjertat visar vägen,
Skall himlen bli, till din tröst,
Ej endast deruppe belägen,
Men äfven i oskuldens bröst.

När den tysta tåren bäfvar
I ditt öga, vid min graf,
Och min ande stilla sväfvar
Kring de barn jag öfvergaf,
Må i ömt förvar du taga
Mitt namn och minnet af mig,
Och må mina råd dig ledsaga
Tills åter jag omfamnar dig!

Fantasi.

Jag tränges ej bland dem, som der i branten stoja
För ära och för gull!
Jag har en vän — jag får en maka och en koja,
Och tårar på min mull!

Att gömd för verldens blick, men kär för mina kära,
Åt nyttan ge en skärf:
Det vare allt mitt gull, det vare all min ära,
Och lifvets alla värf!

I någon stilla nejd kanhända tjället röjes,
Der jag får andas fritt;
I något stilla bröst kanhända hjertat höjes,
Som klappar emot mitt!

Hvar klappar det? O hvar? . . . Hvar går den huldgudinna,
Vid hvilkens trogna hand
Min hand skall kedja sig, och mina dar förrinna
På dödlighetens strand?

Hvar andas tjuserskan? Hvar dväljs den englablida,
I hoppets fjerrglas sedd,
Som utmed tidens elf skall vandra vid min sida,
Ledsagande och ledd?

Månn' ej ett stilla moln på hennes panna simmar,
Ett morgonrodna'ns moln?
Månn' ej i hennes blick en perldagg ofta glimmar,
Likt den i blomsterskål'n?

Månn' icke hennes kind, af helsan endast sminkad,
Med rosens purpur stänks?
Månn' icke hennes själ, af månen ofta vinkad,
I ljufva känslor dränks?

Öm utan veklighet, och glädtig utan yra,
Och utan anspråk vis,
Månn' icke någon gång hon lyssnat till min lyra?
Ack, blefve hon dess pris!

Ack, blefve hon dess pris! För henne vill jag sjunga,
För henne blomster strö,
För henne utan knot fördraga dagens tunga,
För henne gerna dö!

Försakelsen.

Viens, je me livre à toi, douce melancholie!

DELILLE.

Vänka, glädje, vanskligt trofast!
 Flyktiga nomad, i verlden
Slår du upp ditt tält ibland;
Men der blef du aldrig bofast,
Alltid färdas du, och färden
Bär till obekanta land.

Äfven jag bjöds in i tältet,
Tömde glädtigt nektarskålen,
Utan fruktan att bedras;
Likväl står jag nu på fältet,
Utan skugga emot strålen,
Utan värn mot stormens ras!

Sällheternas minnen smärta,
Sällheternas hopp bedraga,
Deras njutning är en dröm.
Säg mig, du, som har ett hjerta,
Måste icke menskan klaga,
Att dess själ blef god och öm?

Undan flärden eller döden,
Hvarför mäktar hon ej berga
Något dyrbart föremål?
Hvarför mot de grymma öden,
Som dess skörd i brodden härja,
Har hon ej ett bröst af stål?

Hvarför lik den lätta slupen,
Än på svälda vågors bränning,
Än i afgrundernas famn,
Skall hon vräka öfver djupen
Utan ledning, utan känning
Af en efterlängtad hamn? . . .

Jo, min hamn, mitt mål jag känner —
Hamnen i den stilla grafven,
Målet på dess andra strand.
Stilla sorger, mina vänner!
I mig lotsen öfver hafven
Till ett lyckligare land.

Vandren gerna vid min sida,
Kommen att min själ fullkomna
Under pröfningarnas år!
Härligare skall jag strida,
Roligare skall jag somna,
När min aftontimma slår.

Menskan klagar, då hon lider,
Men hon höjes, hon förkofras,
Hon blir god och känslofull.
Heta äro qvalens strider,
Men den ädla malmen sofras
Genom elden, och blir gull.

Mellan ömma sorger sliten,
Lyckans råd hon ej behöfver
För att tänka sant och stort.
Mer och mer blir jorden liten,
Himlen klarnar upp deröfver,
Lidandet är himlens port.

Som vid höstens början dagen,
Skönare än alla vårar,
Ljusnar fram bland milda regn,
Så, af himmelsk kraft betagen,
Småler själen genom tårar,
I den stilla sorgens hägn.

Fast ej middagssolen blänker,
Helsar likväl aftonstrålen,
Vänligt leende och klar,
Medan hjertat tacksamt tänker
På de dyra föremålen,
Som det ännu eger qvar.

Mera talrika, men smärre,
Mera spridda, mindre njutna,
Medan dagen strålar än,
Bli de större, bli de färre,
Tätare till hjertat slutna
Mot den skumma aftonen.

Vänskap, vishet, väna luta,
Som bland sorger vägen banen,
Tåld och nöjd i ert förbund,
Skall jag rätt min lefnad njuta,
Skall jag, sjungande som svanen,
Möta min förvandlings-stund!

Gummans råd.

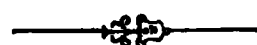
Du flicka, som dansar på blommor och tror,
Att vägen skall alltid bli sådan!
Tag mot några råd af din erfarna mor,
Förrän du blir vis utaf vådan!
Nog ser jag du kan båd' katkes och gavott,
Och myser så slug i din näpna kapott;
Dock ville jag se hur du lexan förstod,
Som lärde: *var glädtig och blygsam och god;*
Ty vara det rätt,
Min flicka, det har sina sidor.

Min flicka, *var glad!* Men i nöjenas dans
Låt ärbarhet anföra ringen:
Det glädtiga suset är älskligt, med sans,
Men urväder älskas af ingen.
Att aldrig ha roligt, der allvare rår,
Att hålla konselj uti vinklar och vrår,
Och koxa kring laget och tassla i mjugg,
Och blott öppna munnen till skratt eller hugg,
Det vittnar helt visst
Om lyten i hjerna och hjerta.

Min flicka, *var blygsam,* men icke så blyg,
Som vore hvart öga dig vådligt!

Låt rodnaden skrifva ditt oskuldsbetyg
Beskedligt, men icke gudsnådligt!
Ty göra åt roliga gossar grimas,
Och skutta på dörr'n för en halfqväden fras,
Är tillgjordt min vän; eller ock ser det ut,
Som skulle du ej töras höra till slut, —
Nog tro de ändå,
Att du är en dotter af Eva.

Min flicka, *var god;* men dig stålsätt ibland
Mot älskarens suckar och eder!
Besvara ej genast hans tryckande hand,
Och bönhör ej straxt, då han beder!
Hvad du ger till skänks, det värderar han minst,
Och bortkastar ofta en lättfången vinst.
Nej, låt honom komma och låt honom gå;
Han kommer nog åter på slutet ändå,
Och kommer han ej,
Så låtsa ej om, att han saknas!

Svärmeri.

Hvem är du, o tärna,
  Mot hvilken så gerna
Jag räcker min famn,
Som lofvar — och sviker,
Och vinkar — och viker?
Hvad har du för namn,
Du ofta besjungna,
Som kommer att lugna
  Mitt stormiga hjerta
I sällhetens hamn?

Kom, sångmö, att röra
Min harpa och höra
Min landtliga sång!
Kom, engel, att skydda
Min bortgömda hydda
Från oro och tvång!
Kom, blyga och blida,
Och gå vid min sida,
  När natten förvillar
Min ensliga gång!

När sorgen mig sårar,
Med blandade tårar

Förljufvar du den;
När lyckan mig söker,
Du delar och öker
Dess fröjd för din vän;
När qvalen och åren,
Mig böja mot båren,
  Du kysser mig sakta
Till lifvet igen!

O, fly ej! O bida!
Se timmarna lida,
Och solen begrafs!
O, skänk mig ett möte,
Så huld åt mitt sköte
I drömmen du gafs!
Du nalkas — jag lyssnar;
Du talar — jag tystnar;
  Din gång är sefirens,
Din röst en serafs.

Men, flyktiga flamma,
Du var ej densamma,
Som log i min famn!
Än frågar jag häckar
Och klippor och bäckar:
Hvad har du för namn,
Du ofta besjungna,
Som kommer att lugna
  Mitt stormiga hjerta
I sällhetens hamn?

Vaggsång.

Sof i ro, du lilla!
Sof på mammas arm!
Slumra in så stilla
Mot din mammas barm!
Intet buller skall dig väcka,
Ingen oro dig förskräcka. —
Sof i ro, du lilla,
Undan verldens villa,
Bryderi och larm!

Slumra trygg, du snälla,
Som ditt öga slöt!
Mamma skall ej fälla
Lillan ur sitt sköt.
Mamma slumrar ej, ty mamma
Hon är sjelf båd' vakt och amma. —
Slumra trygg, du snälla,
Menlösa och sälla,
Slumra trygg och söt!

Dröm i ljuflig dvala,
(Säg mig drömmen se'n!)
Hur du skall betala
Mammas vård igen!

Dröm om många glada dagar,
Som du åt din mamma lagar; —
Dröm i ljuflig dvala,
Hur Guds englar tala
Med sin lilla vän!

Mammas enda nöje!
Blomma för dess hopp!
Lif och trefnad dröje
I din sköna knopp!
Mammas nöje är att sakta
I din slummer dig betrakta; —
Mammas enda nöje
Är ditt oskuldslöje,
När du vaknar opp.

Sof i ro, du lilla!
Sof på mammas arm!
Slumra in så stilla
Mot din mammas barm!
Lyckligt lång är ännu färden
Fram till sorgerna i verlden.
Sof i ro, du lilla,
Undan verldens villa,
Bryderi och larm!

Romance.

På en Air i Haydns årstider.

En bygdens tärna, sjutton år
Och blommande och skön,
Förnäma sprättars anbud får,
Men hör ej deras bön.
Med gods och guld och perleskrud
De locka henne ej;
När hundra sucka: »blif min brud!»
Hon svarar hundra *nej*.

Hon är så god, hon ömt och godt
Om alla menskor tror;
Men hennes hjerta klappar blott
Af kärlek för en mor.
Att flitig, lydig, glad och from,
Förljufva hennes lopp —
Se der dess ro, dess rikedom
Dess ära och dess hopp!

Kom så, förutan guld och skrud,
En yngling känslofull,
Och sade: »vill du bli min brud
Förutan skrud och gull?

Jag vill bli sonen åt din mor,
Om du mig håller kär;
Min hydda är ej grann och stor,
Men vänner trifvas der.»

Och flickans kind i purpurbrand
Sitt blyga *ja* har sagt,
Och flickans hand i gossens hand
Har modren redan lagt.
Nu sjunger han uti sitt tjäll
Med moder och med brud:
»Den dygdige är rik och säll
Förutan guld och skrud.»

Hemsjukan.

Hvart stiger din suck, o mitt klappande bröst?
Hvar höres, o bedjande hjerta, din röst?
En främling jag står på den ödsliga strand,
Och känner en längtan,
En traktan, en trängtan —
Jag vill öfver hafvet till okända land!

I öfverflöd har jag mitt lystmäte fått
Af kunskapens träd, så på ondt som på godt.
Jag sett huru dagarna komma och gå:
Som bölja på bölja
Hvarandra de följa,
Och doft och enformigt mot stränderna slå.

De jublandes gny och de jemrandes skri
Jag hört, hur de gå hvar på sin melodi,
Den gamla, bekanta, som hvar och en kan;
Ej olika toner,
Blott variationer
Till tidsfördrif stundom den dödlige fann.

Om sommaren kläder sig jorden till brud,
Om vintern så drager hon svepningens skrud:

Så gjorde hon förr, och så gör hon i år,
Om hösten hon gråter,
Om våren hon åter
Med barnslig förnöjelse torkar sin tår.

Hon bergas och härjas, den hvälfvande jord.
De vise der talte mång ståtliga ord
Om frihet och dygder och gyllene tid;
Sin fackla de buro
För kungar, som svuro,
I trötthetens timmar, den eviga frid.

De talte så fordom, de tala så än;
De svuro, och svära detsamma igen.
Men idligt sig vänder det rullande klot,
Och gyllene tiden
Och eviga friden
Få der intet fäste för halkande fot.

Jag sett, hur det tillgår på jordenes ring;
Men nytt under solen jag sett ingenting,
I hundrade former är allt likadant:
Sin yta det fejar,
Men troget sig drejar
Kring samma sin axel, som det varit vandt.

Inbyggarne alla på verldenes ö,
Jag vet hur de födas, jag vet hur de dö,
Och hur, dessemellan, de larma en stund,
En myggdans, som stimmar
I solskenets timmar,
Tills natten gör slut på båd' strid och förbund.

Ej många de äro, mitt eländes år;
Min tid, på långt när, ej till fädernas når:

Dock hafver jag skådat mig mätt häruppå.
Det blir som det varit:
Är hvad jag förfarit,
Och summan af allt hvad jag lärt mig förstå.

Nu lägger jag neder min pelegrimsstaf,
Och ser mot det stilla, det stjernströdda haf,
Förmår ej att vända mitt öga från er,
I strålande öar
I azurens sjöar,
Som dagens, när dagen hos oss har gått ner.

O, låten mig följa de facklor I tändt!
Jag har ingen lust med den verld, som jag känt;
Jag andas ej fritt på dess qvalmiga strand;
Mig drifver en längtan,
En aningsfull trängtan,
Jag vill öfver hafvet till okända land!

Den besuttne.

Stilla dig, öde! Mitt hjerta är stilla,
Det pressas och våndas ej mer i din hand.
Vekliga tårar jag icke skall spilla
På länkarna af dina tryckande band.
Fåfängt du sänder det ljungande hotet
Från molnbeklädd panna och jernbeklädd arm!
Du skall ej höra det hjelplösa knotet,
Som häfde min fordom försmäktande barm.

Segra du skulle; ty stort var ditt välde,
Och storm var din stämma, och tordön din gång.
Högt från det fäste, der tronen du stälde,
Du sträckte en spira, som solbanan lång.
Folken och förstarne voro de slafvar,
Som bugande lydde hvar vink af din hand,
Berg dina murar, och haf dina grafvar,
Och jorden, all jorden, ditt kräktade land.

Och jag mig klädde i krigarens pansar,
Och hoppet och ungdomen ledde min färd.
Hoppet mig viste olympiska kransar,
Och ungdomen hvässte ett opröfvadt svärd.
O, hvad förmådde min varmaste vilja?
Emot din förstenande, hånliga köld?

Bröts ej mitt svärd, likt en omogen lilja,
Och brast ej som dvergsnät min bräckliga sköld?

Tyst gick jag bort och min åker besådde
Och byggde mitt tjäll i den skuggrika däld.
Trefnad der bodde och kärlek der rådde —
Du såg det med afund, och domen var fäld.
Floden fördränkte den lofvande grödan,
Mitt bo och mitt bohag gick upp uti rök,
Våldet tog lönen, der jag hade mödan,
Och döden och grafven det öfriga slök.

Ensam jag satt på min lyckas ruiner
Och synade lefvernets ödsliga fält.
Blekt är som månen det hopp dem beskiner,
Och griftvårdar ensamt har minnet der stält.
Blödande satt jag på branten, den skarpa,
Och såg än i djupet, än upp till det blå:
Då, lik en klang ifrån helgonens harpa,
En stämma jag hörde. Hon talade så:

»Sök ej utom dig, hvad blott i ditt sinne
Bör sökas, och ej är af lyckan en gärd.
Skapelsen, dödlige, börjas derinne,
Af ordningens, ljusets och frihetens verld.
Mod har försakelsen ensam, och friden
Är dygdens, som, trygg i sin fridlysta krets,
Står och ser uppåt. Så står pyramiden
Och himmelen rör med sin heliga spets.»

Talade så. Och ett sken kring mig dröjde,
Som majstrålen lifligt, som Hesperus blidt.
Frisknande åter, min ande sig höjde,
Mitt hjerta sig vidgade, lugnadt och fritt.

Upp jag mig reste och intog mitt välde,
Och si, när dess heliga gräns jag besteg,
Maktlöst, o öde, din spira du fälde,
Och stormen sig lade, och tordönet teg.

Fram står en skönare jord: hon skall bära
Krystallklara källor och skuggrika träd.
Upp går en mildare sol: hon skall nära
Och bringa till mognad en ädlare säd.
Dygd heter jorden: hon ensam kan gifva
En svalkande skugga, en friskande drick.
Vishet är solen: hon ensam kan lifva
Förhoppningens skörd med sin himmelska blick.

Vishet och dygd! Jag mitt hjerta har egnat,
Mitt mod och min kraft, till er eviga tjenst.
Ej i de nejder, der guldet har regnat,
Och ej på de höjder, dem äran beglänst:
Men i den dalen, som skuggor beskydda
Åt sanningens forskning och pligternas kraf,
Der vill jag uppslå min trefliga hydda,
Och der vill jag finna min fredliga graf!

Stilla dig, öde, ditt hot jag föraktar,
Och på dina smickrande löften ej hör,
Der från min ostörda vrå jag betraktar,
Hur du genom tiden triumfvagnen kör.
Troner du krossar med rullande hjulen,
Och skaror som krigsfångar följa ditt tåg,
Att på din panna, än klar och än mulen,
Sin skickelse läsa med skälfvande håg.

Jag skall gå upprätt och vända mitt öga
Mot polen, der sanningens fixstjerna står.

Läsa jag vill i min själ och det höga
Hvad visheten skrifver och dygden förmår:
Tills jag befriad ur jordiska banden,
Till dig har den lyckliga vallfarten gjort,
Ljusets och frihetens hem, som åt anden
I döden upplåter din helgedomsport!

Hösten.

TILL SELLY.

Den gröna,
Den sköna,
Den lekande våren
Förflyger.
Den gula,
Den fula
September i spåren
Sig smyger.
Ack, sommarens dagar, de väntades långa
Och voro så korta.
De lofvades många;
Dock äro de borta.
Selly! Selly! Ser du molnet der?
Vinterns drifva det i skötet bär.

Vi logo,
Vi togo
Oss blommor — och qvalen
De veko.
Jag spelte,
Du delte

Min glädje — och dalen
Gaf eko.
Ack, sångaren suckar och fåfängt besvärjer
De bleknande ängar.
Ej rosen har färger,
Ej lyran har strängar.
Selly! Selly! Fogeln, fri och snar,
Bort till södern med sin maka far.

När solen
Vid polen
Förklarad är gången
Ur skyar;
Tillbaka
Med maka
Han kommer och sången
Förnyar.
Ack, skaldens och skönhetens blomsterlif ödes,
Fast vattnadt med tårar.
Ej åter det födes
Med nyfödda vårar.
Selly! Selly! En gång och ej mer,
Lifvets sköna Maj emot oss ler.

Sjömannen.

Ut på dina slätter,
Haf, du djupa,
Vill jag hän, och sätter
Ut från land —
Vill jag, der de branta
Vågor stupa,
Söka obekanta
Öars strand!

Det blef sig så likt och så qvalmigt att vara
Der längre på näset,
Och leka med lammen och sola sig bara,
Och slumra i gräset,
Och väckas af sorlande bäckar och svalkas
Af smekande vindar,
Och binda buketter af rosor och skalkas
I skuggan af lindar!

Jag dig öfvergifver,
Blomsterkulle,
Och med rastlös ifver
Ut jag styr!

Öppen är min bana —
Flyg, min julle,
Att kring rymden spana
Äfventyr!

Der fladdrade Amor, den cypriska fjäril,
På sommarens flägtar,
Och bjöd mig att dricka ur blommornas käril
En söfvande nektar.
Så kommo herdinnor och sjöngo och drogo
Förtrollande ringar
Omkring mig af löften, som flögo och dogo
På fjärilens vingar.

Lyftadt är mitt ankar.
Frisk år hågen;
Öfver skär och bankar
Seglen fly.
Lustigt är att gunga
Fram på vågen,
Höra stormen sjunga,
Svallet gny.

Till Fredrika.

Dagarne de blifva mulna,
  Mörka hösten kommit har,
Vindarne de andas kulna,
Regnet strömmar, löfven gulna,
Snart är ej en blomma qvar.

  Vintern synes fort sig närma,
Att en tärd och trött natur
I sin stilla famn beskärma,
Tills, vid vårens blick och värma,
Hon får träda ny derur.

  Så är menskans lif, Fredrika!
Glädjens tid var ljuf, men kort;
Den för sorgens måste vika,
Och till slut de begge lika
Lemna oss och hasta bort.

  Då är lifvets vinter inne,
Tyst i grafven sänkas vi;
Men den frommas rena sinne
Vakna skall med hopp och minne,
När som vintern är förbi.

Ack, hur i den nya våren
Vänners möte då blir kärt!
Samfäldt de med glädjetåren
Då välsigna pröfvoåren,
Som dem himlavägen lärt.

Smeden.

Vak upp till möda, min raska arm!
Vak upp med makt
Min trogna, dundrande slägga!
Den dagen skola vi hålla varm
I hurtig takt,
Tills sent i qväll vi oss lägga!

Mig blåser ej lyckans vind på sned,
Jag har ej lust
För den att springa och flåsa.
Här står jag, min egen lyckas smed,
Och med min pust
Jag sjelf långt bättre kan blåsa.

Väl har jag i elden jern så mång,
Dock deribland
Ej något enda jag bränner.
Jag vänder dem alla med stadig tång
Och säker hand,
Och hvad de tåla, jag känner.

De menniskonackar att böja rätt,
Ej vill förslå
Hvad medel de stora bruka;
Men mina klampar jag sköter lätt,
Jag dunkar på,
Till dess att de blifva mjuka.

Se'n gör jag utaf dem hvad jag vill,
Hvad bonden bäst
Behöfver, — och det blir duga:
Åt honom hamrar jag lia och bill,
Och skor hans häst,
Och läser hans kista och stuga.

Ibland, när jag torkat i mitt kall,
Ett godt glas öl
Kan jag behöfva och tåla;
Men aldrig någon mig träffa skall
I gräl och söl
Bland dem, som på krogen skråla.

Med första gnistan, som far mot skyn
Utur min härd,
Uppsänder jag morgonbönen,
Och prisar om qvällen Guds försyn,
Som dyrkansvärd
Mig skänker hvilan och lönen.

Men lördagsqvällen en sotig kropp
Förnöjd jag tvår,
Ty då är sabbaten inne,
Och glad, när morgonen träder opp,
Till kyrkan går
Med rent både linne och sinne.

Så gå mina veckor in och ut.
Min ringa lott
Ej menniskors afund retat;
Men om mitt arbet af Gud till slut
Bepröfvas godt,
Jag ej förgäfves arbetat.

George Washington.

Toast hos M:r Hughes, den 22:dra Februari 1837.

Svensk, fatta glaset i din hand,
Och klinga med Amerikanarn
För fadren af hans fosterland,
Den gamle, tappre samfundsdanarn!
Så högt i ärans Pantheon
Som du din store Wasa ställer
Så han sin store Washington —
Och bådas bröst af stolthet sväller.

O frihet, ur Guds hjerta ledd
Att strömma i hvar menskoåder!
För dig har hafvet ingen bredd,
Och jorden inga antipoder.
Ehvar du lyfter kämpens arm
Mot dem, som menskorätt förtrycka,
Går pulsen hög, blir själen varm,
Och ropet skallar: seger, lycka!

Du var det, af hvars riddarslag
Han dubbades, den ädle hjelten,
Som med tyranners nederlag
Förhärligat virginska fälten.

Du var det, på hvars bud han kom,
Slog fienden — och så till dalen
Med Fabii lager vände om,
Den borgerlige generalen.

Du var det, hvilkens höga tolk
Han blef och kändes på accenten,
När han gaf lagar åt sitt folk,
Den konungslige presidenten.
I fridens råd med samma mod
Satt nu den vise i sin toga,
Som det, hvarmed den tappre stod
Vid Trenton, Yorktown, Saratoga.

O, när i glömskans djupa famn
Så mången storhetsbubbla brister,
Och månget firadt furstenamn
Sitt sken på minnets stjernhvalf mister;
Då skall han, krönt af seklers lof,
Bland de odödelige trona,
Den konungen förutan hof,
Förutan vakt och prakt och krona!

Vår känsla vallfar till hans stoft,
Till hjeltegrafven, der han hvilar...
Der sprids ej veka blommors doft,
Der växa inga tårepilar;
Men nit för frihet, lag och stat,
Men tro och vänskap åt all verlden,
Och arfvet af everldligt hat
Till våldet, träldomen och flärden!

Afskedsblick

till

Gestrikland, Helsingland och Dalarne.

(Efter en vandring derigenom, sommaren år 1887.)

Gröna och stilla dalar!
Blå och skyhöga berg!
Aldrig går ur mitt sinne
Edert vänliga minne,
Eder lifliga färg.

Kyrkor, som liljor hvita,
Kronan lyfta mot skyn!
Gårdar, som smultron röda,
Titta ur åkrars gröda,
Blänka från skogars bryn.

Nu det ringer, och skaror
Vimla i högtidsskrud;
Ilande båtar hölja
Woxnans och *Ljusnans* bölja,
Följa det kära ljud.

Dala-elfvar och ängar
Skimra i söndagsprakt,
Siljans glänsande spegel
Krusa vindar i segel,
Klappa åror i takt.

Herrans sabbat är inne,
Ljuflig, fast den är kort,
Bjuder gamla och unga,
Lär dem ur hjertat sjunga
Alla bekymmer bort.

I det frälsande namnet
Böjas hjessor och knän;
Här sin rikedom samla
Både unga och gamla,
Och den följer dem hän.

Kärlek till Gud och nästan
Och en konung så god,
Flit och förnöjsamt sinne
Och, när nöden är inne,
Böner och tåligt mod.

Lifvet, klart eller mulet,
Sedan så vänligt ler,
Tacksamt bär det sin lycka,
Och dess sorger ej trycka
Själen i stoftet ner.

Sälla herdar, som vakten
Här eder Herras hjord,
Och med rörelse tolken
För de lyssnande folken
Mästarens sköna ord!

Här enfaldighets visdom
Ordets mening förstod;
  Foglar i högkor sjunga,
  Liljor med ödmjuk tunga
  Hviska: *Herren är god!*

Göt Han i goda tider
Sin välsignelse ner,
  Härligt stämden I fröjden
  Honom, som bor i höjden
  Och till det låga ser.

Bjöd Han i hårda tider:
Tröster, tröster mitt folk!
  Ljufligt talten I trösten,
  Och hon kändes, den rösten,
  Såsom himmelens tolk.

Sjelfva nöden då lyfte
Hjertat från jorden opp,
  Och hvar gång hon besökte,
  Hon ock styrkte och ökte
  Mod, förtröstan och hopp.

Så af ålder det varit,
Så skall härefter ske.
  Målet dock hinnes, bröder,
  Antingen oss här stöder
  Stafven *lust* eller *ve*!

Hvilketdera han heter,
Stöde han oss och dem,
  Hvilka oss Herren gifvit,
  Genom pelegrims-lifvet
  Till vårt fädernehem!

Der vi stämme vårt möte . . .
Bröder, i verlden här
  Aldrig råkas vi alla;
  Men — vi Gud oss befalla,
  Han förenar oss *der!!*

Tack och svar

eller

Vestmanno-Dala-sång.

Vivant Vestmannias
Samt Dalekarlias
Urfält och berg!
Tarflighet närde oss,
Modersord lärde oss,
Farsarf beskärde oss
Muskler och merg.

Härligt i Vestmanland
Frodas kring Mälarstrand
Blommor och bröd;
Härligt i Dalarne
Löfva sig salarne,
Och källarsvalarne
Frusta af mjöd.

Ner till de slätterna
Blickar i nätterna
Månen så huld.
Rikt på de lunderna,
Alla de underna,
Strör i dagstunderna
Solen sitt guld.

Der varar ärlighet,
Gästfrihet, kärlighet,
Utan all rost;
Malm bor i grufvorna,
Smultron på tufvorna;
Dit bära dufvorna
Kärlekens post.

Fader och mor och mö
Bo vid den blanka sjö,
Bo i den skog,
Tala om älsklingen,
Dagligen, hjertligen,
Längta att se igen
Hoppet, som log.

I hvad af dig beror,
Svik ej den på dig tror,
Vörda de tre!
Så hafva fädren gjort
Urminnes i vår ort;
Låt det ock vara spordt
Kommanderne!

Flit bräcker mödans skal,
Kraft genom berg och dal
Bryter sin stråt.
Godt samvet ger godt mod,
Godt arbet lycka god,
Trampar på drakablod,
Lögn och försåt.

Känn hvad du bör och tål!
Fatta ditt lefnadsmål
Varm som en bön!

Glad som en morgonpsalm,
Ryck så mot dagens qvalm,
Kämpa för segerns palm,
Vinkande skön!

Ljuf som ett serlaregn,
Komme i englahägn
Frid till ditt tjäll!
Om minnet åt dig ler,
När du tillbaka ser,
Hoppet dig handen ger,
När det blir qväll!

Höbergningen.

Hör hur i marken det skrattas, det sjunges, det bölas!
Hvarje har fått sitt bestyr, och ingen vill svika.
Flickor med räfsor, gossar med liar, oxar med hölass
Hafva sin olika ton, men glädjen är lika.

Glädjen står högt upp i tak, och är ärlig och allmän,
Vexlar med arbete om, och arbetet löner.
Sommarn med blomstren, hösten med axen, julen med halmen,
Hvar med sin yfviga krans sig gladeligt kröner.

Hösten dock alltid ej håller hvad sommaren lofvar,
Och då blir julhalmen torr och julgrisen mager.
Blomstrande sommar jorden med löften härligt begåfvar,
Och hvad han hjertligen gaf, han åter ej tager.

Derför, så länge han varar, så skola vi hoppas,
Skola vi hoppas också, och prisa vår sommar.
Blifver ej frukt, och blifver ej bär af allt det som knoppas,
Ger det oss glädje ändå, så länge det blommar.

Glädje och grönska, och välljud och vällukt och vällust,
Uti all ära och tukt, är sommarens väsen.
Surmulen olust, modstulen sömnlust, argvulen grällust,
Vike de, vissne de hän, som bergade gräsen!

Men uti kärlighet, gamman och glam så förnöjligt
Skola vi muntra hvarann, och muntert arbeta.
Om ock vår glädje dör med vår sommar (det är väl möjligt),
Lefver vår Herre ändå! Det är hvad vi veta.

Hjertat.

(TILL UNGDOMEN VID UPSALA AKADEMI.)

Barn af himlen hjertat var,
Men det sattes af sin far
Uti skola på vår jord,
Följdt af trenne fadersord,
Och hvart ord i hjertats
Alla vinklar ljöd,
Innan än det smärtats
Ibland köld och nöd,
Innan än det svärtats
Af en verld så snöd.

Hjertat måste vara *varmt*,
Om det ej skall blifva armt,
Måste öfver allt ha kärt
Hvad som är dess kärlek värdt.
Derför skall det strida
Till det sista drag,
Derför skall det svida
Under hårda slag,
Derför skall det bida
En fulländningsdag.

Hjertat måste vara *helt,*
Mellan hvitt och svart ej deldt,
Höra blott det sanna till,
Göra hvad det rätta vill,
Och ej sedan tveka
Om det godas makt,
Ej sin Gud förneka
För Pilati vakt,
Intill döden bleka
Fromt och oförsagdt.

Hjertat måste vara *rent,*
Kunna yppa hvad det ment;
Sättas fläckar utanpå,
Ingen komme inifrå!
Klart det skall sig spegla
Uti ljusets flod,
Hafva till sin regla:
Oskuld, frid och *mod,*
Och sin tro besegla
Med martyrens blod.

Kulen andas tidens flägt,
Sliten blir min vandringsdrägt,
Trampa skall jag trötta fjät,
Spör dock ej: hvad lider det?
Lifvets kalk må bräddas
Bittert eller lent,
Dödens säng må bäddas
Tidigt eller sent,
Endast hjertat räddas
Varmt och *helt* och *rent.*

Sällskaps-sång.

Glad af de liljor han såg
Och af de kyssar han gaf
Dem på sitt skummiga tåg,
Snart i det strandlösa haf
Floden utgjuter sin våg.
Menlöst har det varit
Att med honom hök och dufva leka;
Men, när han har farit,
Kan man icke neka
Att vattnet dem, såväl som oss, gör bleka.

Också, att vinna en stod
Eller ett lysande namn,
Kastande sig med sitt mod
Eldig i eldarnas famn,
Hjelten utgjuter sitt blod.
Men i djupa freden
Är ej värdt att som en berserk ljunga;
Bättre är den seden
Efter dagens tunga,
Att ibland vänner muntra sig och sjunga.

Sjungom hur jordlifvets bäck
Underligt klarar sitt lopp,

Der, lik den spelande Neck,
Plumpande neder och opp,
Skalden utgjuter sitt bläck.
Men så frisk som bläckig
Kring hans hår sig lagern klassiskt slingrar,
Och, ehuru fläckig
Sjelf om sina fingrar,
Han mången molnfläck på vår himmel skingrar.

Sjungom dock helst huru fin
Drufångan doftar i dag,
När, med sin fryntliga min,
Hela vårt lag till behag,
Värden utgjuter sitt vin.
Värdens vare skålen!
Bättre fluidum kan ingen gjuta
Uti lefnadsbålen.
Må han dermed sluta
Först då, när Charon kommer med sin skuta!

Årstiderna.

PROLOG.

Snö, Tö, Frö, Hö!

Om årets fyra tider
Qväd nu, min skaldemö!
Qväd, om du kan, så mjukt och grant,
Att du, om möjligt är, i år
Må knipa dig en Foibos-slant,
För den du nya byxor får!
Men hvarom ej, qväd hvad som sker
Och hvad som är, *en sans-culotte,*
På denna verldsens ö.
Det är ej mindre eller mer,
Än blott :,:
Att lefva dupe — och dö,
Slö!

Vintern.

Snö, Snö, Snö, Snö!

Hur vintern på oss frustar,
Sjung först, min skaldemö!
En bister, götiskt båld figur,
En raggig, ruggig, ruskig f—n,

Till lik han sveper Guds natur
Med gräs och gröda, bär och blan.
Med hvita björnens tass och nos,
Han grabbar tungt, han andas kallt,
Och värme, lif, adjö! . . .
I dygd och vänskap, vers och pros,
I allt :,:
Är mesta parten snö, —
Snö!

Våren.

Tö, Tö, Tö, Tö!

Hur våren oss förlustar,
Qväd se'n, min skaldemö!
En näsvis page, han spelar spass
Med lyckan vid sin gjorda pris,
Och smaken vid sin *à la glace*
Och äran i sitt slott af is.
Ty alltihop som »ryska berg»,
Och tysk filosofi dernäst,
Han smälter »*pö om pö*» . . .
Och skälet? . . . Säg, du skälmska dverg! . . .
Hoc est :,:
Att almnackan spår tö, —
Tö!

Sommaren.

Frö, Frö, Frö, Frö!

Hur sommarn för oss pustar,
Sjung ock, min skaldemö!
En lefverbrun och vasa-grön
Ekonomie-direktör,
Han guld sig lofvar af de rön,

Som landtbruks-akademien gör,
Men tunt vardt gräset, som han slog,
Och masken blädde af hans trän,
Och rågen blef till strö.
Säg då hvart löftet vägen tog,
Hvarthän? :,;
Det stannade i frö, —
Frö!

Hösten.

Hö, Hö, Hö, Hö!

Hur hösten med oss rustar,
Qväd sist, min skaldemö!
En handfast dräng, han stiger fram
Med lia, yxa, slagtarknif;
Så skär han öfver samma kam
Allt hvad som anda har och lif:
De höga träd, de låga strån,
Och stutar feta, grisar små,
Grårockar, *cordons bleux!*
Det är nu ingen annan vån;
Hur så? :,:
Förty allt kött är hö, —
Hö!

EPILOG.

Snö, Tö, Frö, Hö!

Hvart år med sina tider
Är mäkta likt ett *Ö.*
I pricken, som derpå är satt,
Det hafver en numrerad hatt,
I öfrigt samma uniform
Af grönt och hvitt, af qvalm och storm.

Men tiden gamla viskan tar
Och stryker prick och siffra ut,
Kanske förrän vi tro.
Hvad återstår? Hvad blir då qvar
Till slut? :,:
Blott evighetens *O!*
O!

Tidens värde.

Pengar kan du mista,
Pengar återfå;
Lägga i din kista,
Och förvara så.
Ack, men tiden, tiden,
När den är förliden,
Kommer ej igen;
Intet slags insegel,
Icke lås och regel
Mäktar hålla den.

Odla oförtruten
Fältet, som du fått;
Ilande minuten
Ser du en gång blott.
När dig grafven höljer,
Intet med dig följer
Utom hvad du gjort.
När din väg du brutit
Trofast intill slutet,
Öppnas himlens port.

Fadersrådet.

Min son, besinna de tingen tre,
På dem de dödlige snafva
Och öfver sig samla osägeligt ve
Och neder i jorden sig grafva!
Hvad härligt blir ej den yngling af,
Som ej var någonsin *lustans* slaf,
Ej heller *verldens* och *ödets!*

Vet, *lustan* är en förslåtlig ting;
För den må du grant dig akta!
Bland nöjets blommor, en orm i ring,
Hon ligger och rör sig så sakta,
Tills hon ditt dårade hjerta når;
Då hugger hon till och ger dig sår,
Dem jordens örter ej läka.

Och *verlden* är en fåfänglig ting,
Som ömsom gråter och skrattar.
För hennes bifall med bråk och spring
Du hufvud och fötter mattar.
Tills, tärd och trött, du ej mer förmår,
Då vänder hon ryggen till dig och går
Att andra locka och gäcka.

Men *ödet* är en inbillad ting,
På hvilken du orätt skyller,
När feg och rådlös du drifver kring
För vinden, som seglet fyller,
Till dess du kantrar på dolda skär;
För sen din ånger och suck då är,
Att du ej höll uti styret.

Så styr ditt hjerta och qväf i tid
Derinne hvar oren låga!
Sök framför allt ditt samvetes frid,
Och känn din ädla förmåga!
Stå sedan trygg, en man för dig sjelf,
På egen botten, och blicken hvälf
Med tröstfullt hopp åt himlen!

Blick till grafven.

Det mörknar kring rymden. Snart stiger jag ner,
Der vestan ej andas, der vårsol ej ler,
Och vänskapens blickar ej följa;
Der allt, som i lifvet var lycka och lust,
Så tyst, som en dynande bölja,
Dör bort mot en främmande kust.

Men störtskuren ock, som min gröda förödt,
Och korset, hvarunder min skuldra har blödt,
De skola ej mera mig hinna.
Och afund och otack och plåga och strid,
De måste med allo försvinna
Och lemna min aska i frid.

Och utså de tistlar ännu på min graf,
Jag sköter ej om dem, jag vet dem ej af.
Det blodlösa, sorglösa hjertat
Har lyckligen kommit ur eldprofvet ut,
Der, mer ej bedraget och smärtadt,
Det funnit en fristad till slut.

O jord, o min moder, så upplåt ditt sköt',
Det kalla, men hulda, som aldrig du slöt
För barnen, då till dig de ila...
Se, släckt är mitt öga och bleknad min kind...
O, vagga mig sakta till hvila,
Vid sång utaf aftonens vind!

Din natt är ej långsam, om än den är lång;
Och när jag uppvaknar, hugsvalad en gång,
Så lyft mig uppå dina armar
Till Fadren, den evige, milde, som än,
Oändlig i nåd, sig förbarmar,
Och känner väl barnet igen.

Suck vid målet.

Trötta hufvud, sjunk till hvila,
  Somna, sof i ro!
Låt din sista tanke ila
    Hem till fadershuset,
    Der han skall i ljuset
    Evigt vaken bo . . .
  Sjunk till hvila,
  Sof i ro!

Trötta händer, fallen neder
På ett lugnadt bröst!
Till den sista bön jag beder
    Nu er sammanknäppen!
    Bedjen I, då läppen
    Blånar utan röst!
  Fallen neder
  På mitt bröst!

Trötta hjerta, du har kämpat;
Ändtlig får du frid!
Känslans uppror så är dämpadt —
Sista gången flämta
Att dig återhemta
Efter slutad strid...
Du har kämpat,
Haf nu frid!

Djupt, djupt nere i mullen
Roligt hvilar mitt stoft,
Fast ej blommor från kullen
Sprida sin ljufva doft.

Vet ej vandraren stället,
Der jag sofver i ro,
Lika trefligt är tjället
Att till domen bebo.

Och jag vet hvem som dömmer,
Ingen dömmer som Han,
Jag den trösten ej glömmer,
Stilla somna jag kan.

Bästa rådet.

Orättvisan tungt dig trycker,
Bittra räckas qvalens drycker,
Gåtlikt, mörkt du lifvet tycker;
Jag vill ge dig råd, min vän!
Menskors orättvisa — glöm den,
Och den bittra kalken — töm den,
Och den mörka gåtan — göm den,
Göm den till förklaringen!

Sedespråk.

När ondskan och lögnen dig smäda, så tig,
Men låt dina gerningar tala för dig.

När klaffaren smädar din nästa,
Så tala och vänd till det bästa.

Nu har du gjort saken så godt du förstår,
Tro Gud ock om godt, och mins att han rår.

Tänk, när dig en olycksdag hunnit,
Att den dock i morgon försvunnit.

Huslig sällhet.

Imitation från The Seasons af Thomson.

Endaste lycka, sällaste lott af alla på jorden,
Lyckliga makars lott, dem blida stjernor förena,
Ena till hjertan och öden och väsen, innerligt, evigt!
Menniskobuds för själen främmande, nyckfulla stadgar
Känna de ej, behöfva de ej. Vår moder naturen
Sjelf med huldrik försorg, till sköna, eviga samljud
Tonerna gaf åt älskade bröst, och med harmoniens
Rosende band slöt om de sväfvande yra begären,
Som förlikte sig der, och blefvo kärlekar alla.
Men, af behagen ammad, och ledd af inbördes aktning,
Sympatiens dotter, den mildare vänskapen, virar
Vishetens oupplösliga ked kring rosende bandet.
Här, med förtroliga blickar, med stilla tryckande händer,
Talar ömheten och förstår den lifliga känslans
Outsägliga språk. Ännu ej yppad af orden,
Önskningen möts af huldhetens förekommande omsorg,
Viljorna smälta ihop, och kärleken lefver af kärlek.

Låt en barbar, då han den sköna, gråtande flickan,
Såld af en sniken far, till offeraltaret släpat,
Tälja i fruktan långsamma dar och rolösa nätter:
Han har sitt öde förskylt. Låt österns fräcka tyranner

Stänga från dagens ljus, till rof åt brånadens vilda,
Obesvarade lust, vår lefnads englar, och sköfla
Skrämda slafvinnors kränkta behag, till vämjelig mätthet;
Friheten blott, i älskande bröst, ger kärleken värde,
Böjelsen helgd och pligten behag. Med växande tillit
Sluta de sig till hvarann, beslägtade lediga hjertan,
Blifva de allt för hvarann, i jemn och lika förtjusning,
Utan fruktan och ledsnadens qval. O säg, hvad är verlden,
Verlden för dem, och allt dess tvång, dess glitter och all dess
Larmande, tomma lust? Ty allt hvad bildningen diktar
Ädelt och högt, allt skönt, allt godt, som hjertat sig önskar,
Famna de om i hvarann. Men öfver skönhet i värde
Är denna själ, denna blick, som själen skiner igenom,
Klaraste spegeln af allt hvad sällskapsresan förljufvar,
Godhet och sanning, och vettets behag och oskuldens glädje:
Rikaste skänker af Allfadrens hand åt dygdiga makar.

Se, mellertid från kärligt sammanväxande stammar
Skjuter så mången telning fram. På blommande stänglar
Dageligdags en knopp springer ut, som skiftande röjer
Fadrens adliga dyrd och modrens lockande fägring.
Hastigt ur sinnenas dröm den späda menniskoanden,
Undersam, girig på vett, spritter upp, och famlar förlägen
Efter ett ledande ljus i tankens skymlande gryning.
Ljufliga kall, att nu, med undervisande joller,
Lekande allvar, veckla den vaknade själen ur lindan,
Utstaka sanningens väg för känslans gång och begreppets
Osäkra blick, och träget och ömt i menlösa hjertat
Nedlägga frön till ädla beslut och framtida dygder!

O hvilken fröjd förunnad åt er, I sälla på jorden!
O huru skön, huru hög, huru namnlös! O huru ofta
Tåren i ögat står, och hjertat häfves i barmen,
Svällande, öfverfullt, och brister i tacksamma suckar!
Måttelig lycka, och smak utan prål, begär utan yra,

Trefnad och flit och lätta bestyrs förnöjliga vexling,
Helsa och hopp, och en bok och en vän — och glömska
för verlden,
Stigande dygd och samvetets frid, och himmelens bifall:
Sådan är lyckliga makars lott. Så fly deras dagar
Sakta sin kos. Hvar tid af årets hvälfvande tider,
Som i beständiga rastlösa kretsar omlöpa jorden,
Helsar dem fryntlig och blid. Men våren hvilar sin vinge
I deras tjäll, och glömmer sig qvar, och på deras hjessa
Fäster en rosenkrans af oförvissnelig skönhet. —
Ändtligen, när, på lifvets långa och leende vårdag,
Aftonen kommer vänlig och klar, o, *då,* efter mången
Återlefvande fröjd och mången hjertelig hågkomst,
Kärare, dyrare för hvarann, de slumra tillsammans
På sin fredliga bädd, och bådas älskande själar
Famnade fly till dygdens och kärlekens eviga upphof.

FOSTERLÄNDSKA QVÄDEN

AF TILLFÄLLIG ANLEDNING.

Gustaf den Tredje.

Sång,

i anledning af denne konungs ärestod, som aftäcktes den 24:de Januari 1808.

Belönt med det af svenska akademien utsatta pris.

Preludium.

O lyssnen! O hörden I ljuden? . . .
Har tjusarens lyra ej klingat,
Har hämnarens båge ej dönat
Från glimmande skuldran i skyn? . . .
O blicken! O syntes ej guden,
Som pytiska ormen betvingat,
Och deliska dalen förskönat?
Förtrollar ej hoppet min syn?

Se, han kommer! Se till stranden!
Kännen I hans gudagång?
Sångmör, edra stämmor blanden
Med qviriters jubelsång!
Guden kommer — o, i glansen
Af hans hulda majestät,
Till hans möte glädtigt dansen,
Smygen kring hans lockar kransen,
Kasten blommor för hans fjät,
Dansen, gratier! Sjungen, barder!
Tänden offret, medborgsmän!

GUSTAF kommer, GUSTAF varder
Uppenbar för er igen:
Han, som snillens lekar ledde,
Hjeltars blixt — med samma hand,
Han, som Sveriges väl beredde,
Han, som lif och dager bredde
Öfver polens vinterland!

Dyrkade bild!
Ack, huru sann!
Ack, huru mild!
Sådan var *han*.
I dessa dragen,
Ur detta öga,
Tala behagen,
Ljufva, höga,
Snillets och känslans och vishetens röst.
Lika så huld, så majestätlig,
Står den odödlige, oförgätlig,
I våra bröst!

Sådan var *han*, den gode kungen!
Sjungen, I skalder, och åter sjungen:
Sådan var *han!*
Svea, med festliga kanonader
Bjud dina ättlingar hylla sin fader,
Hylla sin förste medborgsman!

Eller — din älskling stum betrakta,
Sjunk till hans fot och sucka sakta:
Sådan var *han!*
Bjud dem, ack, bjud dina myriader
Hylla med heliga tårar sin fader,
Hylla sin förste medborgsman!

Är han då borta? — Grymma lagar!
Hvi är han borta?
Hvi är han ryckt från sitt folk och sin nord? ...
Flyktiga, korta gyllne dagar!
Hvarför så korta?
Hvarför så få, åt en suckande jord? ...
Skall han ej mer, under brydsamma tider,
Trygga sitt rikes sjelfständiga ro,
Räcka, i götisk och urgammal tro,
Värn åt en vän, som af våldsmakten lider,
Tvinga en ovän i ljungande strider,
Att i hans granskap med foglighet bo?
Skall han ej faderligt väcka och främja
Fredliga mödor till trefnad och gagn?
Skall han ej, ömsom, från tordönets vagn,
Sjelfsvåldets hydra förskräcka och tämja,
Ömsom, från Delierns strålande char,
Banorna styra för ljusare dar,
Sprida kring fjellbygden Grekelands dager
Och i dess rena och lifvande sken,
Mellan de trefliga lundar af lager,
Yppa och hägna ett nyfödt Aten? ...

Ack! Gustaf borta är. Hans glada tid är snart
En saga blott, af fäderna berättad.
Skall glorian kring ett namn, af ljus och frid så klart,
Ock skingras under tidens fart,
Förgäten eller oförrättad? —
De sköna konster, dem han lifvet gaf,
Som i hans milda solblick fingo mogna.
Och blefvo snart hans stora själs förtrogna,
De hafva till hans lagerkrönta graf
Sitt kärleksoffer längesedan burit,
Med tårar gäldande sitt lån,

Och hemgått med reliken derifrån,
Den lagerqvist, som de på grafven skurit.
De höga skalder, hvilkas sång
Hans moln förskingrade, hans sommardag förlängde,
Och skär, från tronens fot, till fjerran dalar trängde,
De kommo sörjande och sjöngo än en gång,
Och sina harpor se'n på tårepilar hängde.
Och nu, då en Pygmalions hand,
Åt tidehvarfvens blick, ur glömskans band
De strålande Apollo-dragen frälsar,
Och sedan på odödlighetens strand
Förtjust sin tankes urbild helsar:
Hvem dristar till de stora harpor gå
Och deras länge stumma strängar slå?
Ännu en sång af edra sånger höjen,
I forna svanor! — Tiger ert förbund?

»När solen nedgått, tystnar sångens lund...»

Och, med en tår, I vänligt eder böjen
Till oss, en yngre slägt, som blott vid eder hand
Har kunnat den förgätna vägen hitta
Till konstens redan obekanta land.
Välan! Vi skola då vid edra fötter sitta,
Och, såsom offerbarn i festens helga stund,
Blott sjunga hvad vi lärt af eder mund.

O Sol
Pulcher! O laudande! Canam —

HORATIUS.

Af CHRISTIERNS bödelssvärd slog blixten fram ur borgen:
Bär bojan eller dö! Tyrannens tordön röt;
Hämd ropade det blod, det ädla blod, som flöt,
Vid barns och makars skrän, i vågor öfver torgen.
Då steg en yngling fram, hvars ridderliga mod
För evigt okets tyngd från svenska skuldror välte.
Der, Svea, står din frihets hjelte:
Fall ned och tillbed vid hans stod! *

Än bar ej Sveriges tron ett fruktadt namn bland troner,
Inför Cesarers fot Germanien fjettradt låg;
Från stränderna af *Po* till *Beltens* häpna våg
Flög ropet — fåfängt höjdt — af trampade nationer.
Hvem räddar folkens rätt? Hvem bryter deras band?
Europa, har du glömt hvad du är skyldig Norden?
Der står han, hämnaren af jorden,
Och Sverige är hans fosterland. **

Men hvilka glädjerop, som utaf dundren svaras?
Hvad dyrkans föremål skall åter slå vår syn?
Hvem, hjelte eller gud, ännu fördold i skyn,
Står färdig att på nytt för jorden uppenbaras?

---

* Gustaf I:s stod på Riddarhustorget.

** Gustaf II Adolfs stod på torget, som bär hans namn.

I Sveriges spridda barn, hvad högtid kallar er
Ur låga hyddors hem ur förstliga portaler?
Hvad syn af prunkande rostraler,
Hvad glans af sväfvande trofér?

Det faller, täckelset. Hög träder han i dagen,
Han, som, ur spillrorna på *Viborgs*-skärens våg,
Steg upp, och blixten grep, och ljungade — och såg
En fiende af skräck, en verld af undran slagen.
Der står han, segraren, i all sin äras glans,
Med friden återvänd, o Svea, i ditt sköte,
Och lyfter, helsande ditt möte,
Ifrån sin hjessa lagerns krans.

O du, hvars styrselkonst med hjeltestyrka lyfte
Bland folken detta folk till all sin forna rang,
Och mer med snillets makt, än spirans välde, tvang
De spridda sinnena att verka till ditt syfte!
Hvars blotta namn, — hvad helst förlorades och vans, —
Var vällust på en gång och tillflykt för nationen,
Som sorglöst spridde sig kring tronen,
Trygg vid den tanken, att du fans!

O, om ännu till oss du nalkas från det höga,
O, vaka för ditt folk, och blicka välbehag
Åt manliga beslut och ädla företag,
Med samma lifvande och faderliga öga!
Gif kraft åt dessa svärd, som, i hvar götisk hand,
För äran höja sig, att blott med segern fällas!
Gif hägn åt dessa bröst, som ställas
Till murar för ett fosterland!

Du sjelf, i forna dar, den svälda floden motat,
Som der ur östern bröt, förstörande och tung;
Du sjelf, i vådors tid, har bergat, store kung,

Ett land, af samma våld med öfversvämning hotadt!
Stolt var hon af sin kraft, djerf var den plan hon hvälft,
Den höga amazon, som, seklers häpnad vorden,
Sitt rykte sträckte öfver jorden,
Sin spira öfver jordens hälft.

Jag ser dig, mäktiga, med ingen makt förnöjda!
Der, med den stora själ, som öfver lyckan bjöd,
Från PETERS gamla tron du vinkar lif och död
Åt hundra länders folk, för dina fötter böjda.
Europas Tomyris i asiatisk prakt,
Din arm är skickelsens, som hvälfver rikens grunder,
Ditt budord är Olympens dunder,
Som skakar jordens låga trakt.

Allt är din storhet van att kufva och förvåna:
Af hyllning eller skräck allt bugar för ditt namn.
Hvad? Sväfvar ock din örn kring CONSTANTINI hamn,
Med svarta vingen svept kring Ottomaners måna?
Känn GUSTAF — och din blick med ovan oro hvälf
På hämnaren som hög står fram på Tules branter!
Han härar har och bundsförvandter
I Gud och folket — och sig sjelf.

Dock smider du ännu en länge hatad boja,
Dock hvälfver du ännu ett räddadt rikes lott,
Och för dess murar står och bidar remnan blott,
Att skyhög falla in, — lik vidundret i Troja? . . .
Vet, dessa bröst ha mod, och dessa berg ha jern,
Till hemgudars försvar och fienders förfäran,
Då staten, friheten och äran
Begära hämd och kräfva värn!

Upp kämpar! Bergen af det fält, dit GUSTAF leder,
Det kända ärans fält, som öppnas för ert mod,

Der lagrar, frodiga af moskovitens blod,
För edra fäder grott, och växa än för eder!
Re'n, bådad utaf Carl, och blodigt morgonröd,
Den stora hämdens dag gått upp ur *Hoglands* skärar;
Re'n drabba härar emot härar,
Och ryta: »seger eller död!»

Och »seger!» hafvet röt, och »seger!» återskallar
En korus från dess kust med Carls och Gustafs namn,
Låt upp din port, *Nyslott!* — Sänk, svenska *Fredrikshamn*,
Slavonska fanorna från öfverstigna vallar! —
Du darrar, *Petersburg!* ... Nej, hemta åter tröst,
Och tacka för beskydd mot svenska dödars skurar,
Ej dina härar, dina murar,
Men — sveket i förförda bröst.

I sviken ej er kung, I kämpar från de bygder,
Der, utom träldomen, allt fann en öppen dörr,
I hören Gustafs röst, I hörden Vasas förr;
Med fädrens enkla drägt I ärfden deras dygder.
För er, I bergens barn, var pligten aldrig tung;
Nej, Dalamän, vid Gud och edra hillebårdar:
Så många bröst, så många vårdar
Omkring er frihet och er kung!

O evigt kära strand för segerns gudamakter,
Der Gustaf svängt sin glaf och sina kämpar stält!
Kan jag förgäta er, I *Porosalmis* fält,
I *Valkialas* berg, och *Parkumäkis* trakter:
Och *Ingo*, *Likala*, och dig, o *Uddismalm!*
Och dig, som ingen tid i glömskans natt skall hölja,
Högt svallande *Svensksund*ska bölja,
Som friden tackar för sin palm!

Här, äfventyrligt stor, i djerfhet utan like,
Här, Nassau, skrifver du för tidigt segerns lag;
För tidigt firar du din drottnings högtidsdag
Med offer, — Gud, af hvad? — vår konung och hans rike!
Men du ej häda skall de svenska åskors dån,
Förvägne *Salmoné,* som Jofurs makt förnärmar;
De viggar, dem du brottsligt härmar
Förkrossa dig med rättvist hån *.

Men, Gustaf! Du hör upp att krigarns lagrar skära;
Du eger segrarns rätt, du eger, obestridd,
Att skänka åt ditt land, ej nya öknars vidd,
Men lugn och sjelfbestånd, lycksalighet och ära.
I ro för grannars hot, som för partiers veld,
Är i din hjeltehand en aktad spira lemnad,
Nationen fri, och lagen hämnad,
Och friden värdigt återställd.

Allena med ditt folk du stridens tyngder burit;
Allena med ditt folk du tillslöt Jani port,
Och, färdig till förbund, se'n du dig fruktad gjort,
Bröt ädelt din oliv, der du din lager skurit.
Kom åter i vår famn! Vi skola glade gå
Att skatta böljans djup och klippans väggar bryta
Och idoghetens kärfvar knyta,
Och glädjens glömda lyror slå.

Nej, sorgens lutor blott. — Bland fjellarna i norden
Hon lefver, hydran då, som föddes, för att bli
Nationernas förderf, och från hvars raseri

---

* Se Virg. Eneid: Bok. VI. v. 584.

Ej Herkules, ej du förmått befria jorden?
Förkrossad någon gång, men aldrig än förödd,
Hon sina hufvu'n sänkt: de voro flyktigt söfda:
Hon vaknade, den hundrahöfda,
Af sjelfva slagen återfödd.

Hon väcks — och, för din hand, som vådligt vill förena
De sinnen, dem hon skiljt, hon sjunker ned ännu.
Men — agget kan ej dö — ve oss, det kunde du:
Det egde brottets kraft; du dygdernas allena.
Se bort, Kalliop, och rys! — Från tronen, der han satt,
Lagstiftarn, segrarn, han, som kom och gaf oss friden,
Förgäfves återställd ur striden,
Försvann, han sjelf — i griftens natt.

Nej, grafven fick ej rätt att allt sitt välde öfva:
I minnets fulla glans vi dig tillbaka fått.
Vulkanens, hafvens våld och jordens skakning blott,
O Gustaf, nu förmå din åsyn oss beröfva.
Men då, ej dödlig mer, du helsar oss i dag,
Är det, så fråga vi med rörelse hvarannan,
Är det med hämdens moln på pannan,
Med vredens blick och anletsdrag?

O nej; det är med drag af känslor mera höga,
Med dessa milda drag af storhet, hvarmed du,
I ädelmod en gud, men dödelig ännu,
Slöt till för villans brott ditt faderliga öga.
Se der hans bild, han sjelf, den store man vi sett
Så hög, så oförsagd, så stark mot alla öden,
Inför hvars blickar lifvet, döden,
Och tron och koja voro ett.

Se der den kung, som lärt att agget öfvervinna,
Men som ej hade lärt att hämna sig derpå;
Som segrade, förlät — föll, och förlät ändå,
Viss att en rättvis dom hos efterverlden finna, —
Viss, då hans ära led af tadlets mörka drag,
Att lemna, till försvar mot vilseförda sinnen,
I sina gerningar de minnen,
Som skulle hämna den en dag.

Så stod han, svear, han, den hjelte I beundren,
En mäktig genius lik, och hvälfde i sin själ
De stora tankarna på Sveriges glans och väl,
Med hjessan trotsigt höjd mot stormarna och dundren,
Så stod han, — minnens det! — och, trygg vid molnens hot,
Såg ner med vänlig blick, emellan dunderslagen,
På sångmön, konsterna, behagen,
Som funno fristad vid hans fot.

Der står du, och din blick med ädel stolthet sänder,
O konung, kring en stad, hvars blomstring du beredt,
Och ser förökade de prydnader, du gett,
Med dem du ämnade åt dessa torg och stränder.
Främst helsar du bland dem den götiska granit,
Den konungsliga gärd åt ädla undersåter.
Som nu, på nytt förtjenad åter,
Med bifall drar ditt öga dit.

Men, evigt saknade, tillbedda, dyra skugga,
Som, från din vård ännu, bevakar detta land!
Hvems är den korade, den dristigt höjda hand,
Som vill, i vårdens fot, din minnesruna hugga?
Allena sanningens. Då, utan öfverdrift,
Den enkla sanningen dig vittnesbörd får gifva,
Skall ärans gudom sjelf det skrifva
I tidens bok med gyllne skrift.

Verldshvälfningen bröt in. Du såg de första lågor
Af störtningens vulkan, beredd i seklers lopp;
Såg falla *Bourbons* tron, och plötsligt sväljas opp
Af lavans glödande och bloduppsvälda vågor.
Hur många fallit se'n! — O, hvar är målet satt,
Nationer, för ett svall, som undergång bebådar?
Hvem tyder ödets dom? Hvem skådar
I dess omäteliga natt?

Men snart, när edra barn, i glest förspridda hopar,
Sig släpa på er mull, i slafveri och blygd,
Till dess en manlig stam, kanske från fjellens bygd,
Nationerna på nytt ur deras dvala ropar:
Hvem skall betraktarn då af detta tidehvarf
Beskylla för ett våld, som födde dem till slafvar?
Hvem klaga an för dessa grafvar,
För dessa bojor — deras arf?

Er skall han klaga an, I väktare af folken,
Försagde förstar, er, som, utan kraft och mod,
Förspillen deras rätt och säljen deras blod,
Och verldstyrannens bud på egna troner tolken!
Som, svage utan blygd, förslagne utan gagn,
Om ögonblickets lif dagtingen med hans dunder,
Tills, krossade om några stunder,
I släpens med hans segervagn! *

Då, GUSTAF, dyrkas du i dessa dina bygder,
Som oket aldrig tålt och slafvar aldrig födt,
När våldets troner stjelpt och flärdens minnen dött,
Står vården qvar ännu af dina värf och dygder.
Ditt namn, bland stora namn på minnets himmel ställdt,

---

* Första läsarten återställd i denna och begge föregående stroferna.

Skall glänsa öfver oss i tider efter tider,
Likt stjernan, som för evigt sprider
Sin klarhet öfver våra fält.

Du brann ej af begär att verldens kronor bära,
Tillfreds att lyfta din, ur vanhelgd och förakt,
Till hela storheten af en Augustisk makt,
Och hela klarheten af en Augustisk ära;
Tillfreds att lyfta upp en tynande nation,
Som sitt förstöringsfrö i skakadt sköte närde,
Till samma sjelfbestånd och värde,
Hvartill du redan lyft din tron.

Om, för ditt lands försvar, du gick att lagrar fläta
Omkring det diadem, du mellan tordön bar,
Du gick ej, vådligt stor och dårligt underbar,
Att, för ditt namns triumf, ditt rikes väl förgäta.
Två äro grunderna för staters flor och makt:
Det tankens odling är och odlingen af jorden,
Och begge i vårt kalla norden
Till lif och bördighet du bragt.

Då jorden slöt sin famn, du lärde klippans åder
Att vekna för den flit, som trånar utan bröd;
Du gaf åt slöjdarn hägn, åt odlarn understöd,
Och tryggade hans hopp med sparade förråder.
Den flit, som irrade förskjuten, strand från strand,
Fick skydd af Sveriges lag och fristad i dess bygder;
Här köpte den, med nya dygder,
Ett nytt och tacksamt fosterland.

Du omgaf landets gräns med trygga murars famnar;
Du svängde kring dess rymd en växande falang.
Att vaka kring dess kust du skogens resar tvang,
Med böljorna till fält och klyftorna till hamnar.

Beredd till hvarje strid, du stod, i fridens lugn,
Lik dundrets höga gud, som, förr'n hans tron bestormas,
Befaller viggarna att formas
I Liparas fördolda ugn.

Den våg, som knotade i stängda katarakter,
Bland genomskurna fjell sin väg förundrad fann;
Här möttes floderna, förmältes med hvarann,
Och delte välmågan kring systerliga trakter.
Med hvilande försvar i trygga vimplars prakt,
Gå fridens flottor ut, att skatta jordens länder
Från Grönlands isbeklädda stränder
Till inders kryddbevuxna trakt.

En länge jäfvad rätt du tankens forskning skänkte:
Dess frihet njöt sin helgd, dess sjelfsvåld fann sin gräns;
Du bytte maktens bud i öfvertygelsens,
Och den fick orda fritt, som stort och ädelt tänkte.
Ett brott mot himmelens, mot folkets majestät,
Mot dygdens, sanningens, blef uppenbart och hämnadt;
Ett brott mot dig, af yran ämnadt,
Ditt hjerta glömde och förlät.

Af dig, du folkets vän, den skiljomur blef grusad,
Som stängde, hög och hård, regenten från sitt folk;
För dig gick nöden fram, och talte utan tolk,
Och vände till sitt tjäll, hugsvalad och förtjusad.
En kung — du visste det, bör likna dagens kung,
Som sina blickars nåd åt ingen telning nekar,
Och glömmer ej, för höjdens ekar,
Att skåda ner till dalens ljung.

Du gjorde styrkans barn förlikta och bekanta
Med känslans ljufva spel och smakens tidsfördrif.

Du sådde snillets frö, och fostrade till lif,
I nordens stela mark, dess söderländska planta,
Som blef ett skuggrikt träd, och snart en lagerlund,
Ur hvilkens helga frid ett tempel stod i dagen,
Der sångmön, konsterna, behagen,
För evigt knöto sitt förbund.

Skön är mig deras krans, stolt bär jag upp min cittra:
Här gick den största kung på täflingsbanan fram,
Eröfrade dess palm, förblandad i dess dam,
Och mottog vid dess mål sin hyllning af de vittra.
Och I, hans domare, odödlig är den glans,
Som från hans äras höjd beströlar er tillbaka!
Hvi måste skaldmön här försaka
Att fästa edra namn vid hans?

Så, Gustaf, blott ett mål, ditt hjerta alltid nära,
Stod alltid lika ljust inför din stora själ;
Det var, i vådans stund, vår ära och vårt väl;
I hvilans mellanstund det var vårt väl, vår ära.
Så svallar Nilen upp — och sjunker i sitt svall —
Och af ett lyckligt land, der ingen teg står öde,
Välsignas i sin böljas flöde,
Välsignas i sin böljas fall.

Men, gyllne dagars kung, oss fordom återgifven,
Bland lagrar och troféer, med fridens sälla skänk!
Din blick med bifall än på hjeltars söner sänk,
Men göm, hvad vi ha mist — den älskade oliven.
Verldskräktarn från sin tron förordnar vårt förderf,
Och kungar i förbund med den, som dem förfärar,
O blygd, ha skickat sina härar
Att blöda i förtryckarns värf!

Se öfver hafvet bort, till bröders landamären:
Der stiger röken upp från deras hyddors brand.
Med jemna ljungeldsslag, som dåna mot vår strand,
Kodanska vikarna besvara Gardaskären.
Se, lavafloden lik, ifrån de höga fjell,
En flod af fiender, som klipporna ej hämma,
Beredd hvar stund att öfversvämma
Vår gräns, vår skörd och våra tjäll!

Nej, — du, hvars hjeltebild stått upp för våra blickar,
Skall ej stå vittne der till svenska namnets blygd!
Med mod, med rättvisa, med Gud och med vår dygd,
Vi trotsa, vid din syn, de härar våldet skickar.
Blygd, göters ättlingar! Vi skulle frukta, vi?
Och köpa trälars lif, och fräjd och frihet sälja,
Och stå kring GUSTAFS vård — och välja
Emellan *död* och *slafveri?*

O, höjom våra svärd, och visom hvad hon mäktar,
Ännu den jord, som gaf med samma näringssaft,
Åt STURAR hjeltemod, åt TORSTENSÖNER kraft,
Åt OXENSTJERNOR råd, och blixt åt ENGELBRECHTAR!
Upp! Svärjom deras stoft det stora hederns ord,
Att än, i åldrars längd, skall våldet ej förskräcka,
Ej nesan slå, ej bojan räcka
De fria göters fosterjord!

Så, Svea, på din strand skall än Europa skåda
Hur mannamod ger hand åt medborgsmannadygd,
Och danar, kring en tron på folkets kärlek bygd,
Din lycka af din nöd, din ära af din våda.
Ännu, i segrars glans, du tystnad bjuda skall
Åt agg och svek och våld, som lama viggar hvässa,
Och lyfta trygg din gamla hjessa
Bland troners hvälfningar och fall.

Likså de Göta-fjell, som, tidehvarfvens under,
Ej mer af skyfall dränkts, än för vulkaner skälft,
Så högt i polens dag de sina ryggar hvälft,
Så djupt i jordens famn de bäddat sina grunder,
De stå — som de ha stått för tusen åldrars syn —
Och när kring deras topp den sista åska mumlat,
    Den sista våg mot foten tumlat,
    De stå ännu och stödja skyn.

Till Nationen.

Under fälttåget 1808.

Skall, Svea, äfven du, i träldom och förakt,
 Inunder våldets ok din skuldra lydigt böja?
Nej, kämpars fosterland, än skall du, oförsagdt,
Med dygdens sjelfbestånd och hederns öfvermakt,
Till skyarna din glans och dina fjellar höja!

O, Gustaf Vasas folk, i alla tidehvarf
Skall än ditt stora namn med samma vördnad nämnas,
Och fädrens ärfda jord, och detta högre arf
Af mandom utan skryt och trohet utan larf,
Till oqvald egendom åt dina barnbarn lemnas!

Ej du, o svenske man, den fega konst förstod,
Att dig en neslig vinst af svikna löften dana,
Din gamla segerkonst var redlighet och mod;
Den fick du af din far, den skrifver du med blod,
Till minne för din son, på ärans öppna bana.

Upp, yfverborna folk, och dina krafter känn!
Än skola häfderna om dig med undran tala.
Du hör din oväns hot, möt, uppsök honom än!
Han känna skall din arm, som förr han kände den,
Vid Narva, Helsingborg, Svensksund och Valkiala!

En niding, må han fritt, ur fosterlandets kall,
På brutna eder gå att skändligen förkofras!
Låt slaggen öfverge den ädlare metall,
Det äkta svenska guld, som högre gälla skall
Och fastare bestå, ju renare det sofras!

Bort, bort med fruktans rop och veklighetens sorg!
Känn, Manhem, dina barn! Re'n ljunga de i härar
Från alla bygders fält och alla städers torg,
Hvart öga är en blixt, hvart bröst det Sveaborg,
Som intet svek förför och intet hot förfärar.

Upp, segervana folk! Slå ner det öfvermod,
Som djerfs ditt mannamod förneka eller trotsa!
Ryck an med dina spjut, bränn af med dina lod!
Det svenska lejonet vill bada sig i blod,
Det ryter utaf hämd och rusar att förkrossa.

Snart skall det vända hem, att, från en ädel strid,
Vid Gylfes klippetron på segerpalmer hvila!
Än Svea blomstra skall i frihet och i frid,
Och svenska hjeltars namn, till sensta eftertid,
I oförmörkad glans på ryktets vingar ila!

Medborgaresång.

April 1809.

Du broder, tag ditt glas i hand
Och klinga med din broder
En skål för göters fosterland,
De fria göters moder!
Ej skall förtryckets fasa mer
Dess blod och tårar pressa,
Ej våldets jernarm böja ner
Dess vördnadsvärda hjessa!

En jemnad lott af rätt och pligt
Skall gifva helgd åt lagen,
Begreppen ljus, besluten vigt
Och kraft åt företagen;
Och oveld, enighet och sans
Och nit för allmänt bästa,
Medborglighetens eklöfskrans
På hjeltars lagrar fästa.

Med lydnad utan slafveri
Och frihet utan yra,
Skall dygden vår förening bli
Och visheten oss styra,

Och fridens tempel i vår nord
På ärans grundval höjas;
Och våra fäders odaljord
Af fria söner plöjas!

Skål för de männer, hvilkas nit
Den sanna äran leder!
Som, utan småhets veld och split,
Blott söka Sveriges heder!
Som statens stora ändamål
Med hvarjes väl förena,
Och höja stämma eller stål
För rättvisan allena!

Kantat

vid en konsert till förmån för Vesterbottens genom kriget lidande invånare. Efter fredsslutet 1809.

Ljufliga budskap, som friden förkunnar
    Suckande länder och svidande bröst,
Gyllene friden, som himlen förunnar
Än till de plågade dödligas tröst,
Ljufliga budskap, som friden förkunnar!
Tusende hjertan och tusende munnar
Helsa ditt möte, välsigna din röst.

Men hvilka jemrens rop! ... Mitt hjerta blöder ...
    Hvad suckar, hvad klagande ljud,
    Som tystas ej af fridens bud! —
        Ack, bröder!
När, fjerran krigets larm, *vår* dag i ro förflöt,
Vi skötte våra värf, *vi* bergade vår gröda,
    Vi trycktes emot vänners sköt,
    Och njöto, efter dagens möda,
I våra stilla hem en hvila, trygg och söt:
Då svämmade, lik de förstörande vågor,
    Som svalla utan dam och strand,

En gruflig fiende kring våra bröders land;
Der märktes dagen blott af plundring och af plågor,
Der lystes natten blott af fasansfulla lågor
Från deras hyddors brand.
Hvad borgarns flit förvärft, hvad bondens svett besparat,
Den armes skärf, den rikares förråd,
Allt sköfladt är förutan nåd,
Och blott ett uselt lif bevaradt
Åt nakna menskohamnars hop,
Som, släpande sig tungt bland grafvar och ruiner,
Knappt mäkta höja nödens rop,
När hungern dem förtär och nordan kring dem hviner.

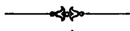
O du, som glad i fridens skygd
Har bröd och bädd och fosterbygd!
Tacka för friden:
Lägg på dess altare
Ömhetens offer åt olyckans son!
Du är i tiden
Blott en förvaltare
Utaf den eviga godhetens lån.

Nu skall det moln försvinna,
Som, norrskenslikt, i blodigt skick
Förfärligt öfver nejden gick,
Och trösten småningom till alla hjertan hinna,
Och glädjen klarna upp i hvar förgråten blick!

I skuggan af oliven,
Vid glada hymners återskall,
Sköt, fria folk, ditt lugna kall!
Njut fridens sälla skänk, af samma händer gifven,
Som sträcktes till ditt värn på branten af ditt fall!

Inbyggare af Svea!
Omfamnens broderligt en hvar,
Och sjungen: *Hell!* åt folkets far,
Som kommer, ny Saturn, med Ceres och Astrea
Och bådar gryningen af lyckligare dar.

Lycka ske konungen, lycka nationen!
Frihet och endrägt och ära och dygder
Lefve i göternas urgamla bygder,
Lefve i göternas manliga bröst!
Lycka ske konungen, lycka nationen!
Ljude från hyddan och svare på tronen
Kärlekens röst!

Vid kronprinsen Carl Augusts intåg i hufvudstaden.

Den 22:dra Januari 1810.

Var helsad, konungsliga stad!
Din älskling nalkas dig;
Bryt palmer, strö med lagrars blad,
Lys upp med klara facklors rad
Din unga hjeltes stig!

Vid lyrors klang och barders röst
Och glada åskors dån,
Förblödda Svea, fatta tröst,
Tryck till ditt moderliga bröst
Din ädle fosterson!

Och du, som stiger från höga fjell,
Du andra stjerna i norden,
Som blickar ner så bevågen och säll
På svears tjäll,
På suckande svenska jorden,
O hell!

Hell! gensvara fält och lunder,
Och blå oceanen, som sveper sin arm

Kring tuliska ön, och i rytande barm
Bär fjellarnas eviga grunder;
Ur evigt grönskande granars skygd
Hell! susar elfven, som lögar
De tusenåriga ättehögar
I Manhems bygd.

Ädle främling! Ur en jord, som famnar
Hvilande svioners kämpastam,
Hvilka ljusa, vördnadsvärda hamnar
Träda för din lugna åsyn fram!
Hvilka drottar, höfvitsmän och jarlar,
Gamla dars GUSTAFVER, STURAR, CARLAR
Ropa: »Blidka våra skuggor, gif
Än åt Svithiod frihet, lugn och lif!»

Och du hör dem, hjelte, van att höra,
Van att tala hjeltars tungomål!
Trygg i deras fotspår skall du föra
Fridens spira eller segerns stål.
Mången skön oliv och härlig lager,
Mången jernek, tidens bror, som drager
Ifrån deras gömda ben sin must,
Håller kransen åt din ärelust.

Ske dig lycka! — Se, hur folket löner
Folkets far, vår CARL, vår gode kung!
Gläd dig, du, den förste bland hans söner!
Kronan är ej alltid kall och tung.
Se, hur kärleken belägrar tronen;
Hör förtjusad ropet af nationen:
Lefve CARL, *vårt stöd*, *vår far*, *vår vän*,
Och en försmak af din sällhet känn!

Carl må sitt fosterland hägna och lugna
I långliga år!
Du, vid hans sida, hans hjerta må hugna
Och följa hans spår!
Stillare åldrar till flydda han lägge,
Du, när han stiger på Carlvagnen opp,
Spegle hans dygd i din styrelses lopp:
Dyrkade begge;
Han i vår tacksamhet, du i vårt hopp!

Åt hjertan som lida,
Åt sinnen som strida,
Kom, prins, att bebåda
Den längtade friden
På stormarnas larm; —
Den gyllene tiden,
Då feghetens våda
Och fräckhetens yra
Och afundens harm,
I sansningens dagar,
Skall låta sig styra
Af vishetens lagar
Och hämnarens arm!

Vik, tvedrägt, från en jord, som skall bebos af bröder!
Och, fördom, villans barn, som brottens hydra föder,
För samfundsandans gudom vik! —
För lågan af dess blick, som list och våld föröder,
För styrkan af dess arm, som sig på lagen stöder
Och håller frihetens relik,
Flyn, svaghet, öfvermod, ensidighet och ränker!

För dagen fly, du afgrunds-slägt,
Som fåfängt denna luft med Stygens ånga kränker,
Och fåfängt släcker ut, med svarta vingars flägt,
Den helga eld, som, återväckt,
På fosterlandets altar blänker:
Der hvarje redlig svensk, i offrets höga kall,
Går ed, att Sverige frälsas skall.

Kom åter, gamla dygd! — Vid enkla seder
Och manligt mod behåll en återstäld nation!
Astrea, kom, och sätt dig neder
Vid furstens sida, delande hans tron! —

Och Tibuller och Maroner,
Sångens länge tysta svanor,
Vaknen till Augusti dar!
Stämmen edra silfvertoner,
Styren edra azurbanor
Kring den höga Clarierns char!

När han, purpurklädd, i öster
Tågar fram, att börja dagen,
I olympiskt majestät:
Både honom edra röster,
Skingre snillet och behagen
Alla töcknar för hans fjät!

När, på fästet, Delos-kungen
Ljungar mellan dagens stunder
I sin högsta middagsprakt:
Täljen hans triumfer, sjungen,
Hur de fly, de ilskna under,
För hans gyllne strålars makt!

När han mild, i aftonglansen,
Sänker ljusa spannet neder
Mot en strand, som han gjort säll:
Blyga sångmör, leken, dansen
Kring den gud, som trifs bland eder,
Liksom förr i Greklands tjäll!

Vid kronprinsen Carl Augusts död.

(6:te boken af Eneiden, v. 853—885.)

— — — — — — — — — — — — —

Den gamle fortfor: se, i ljusa segrars fjät
Går Carl-Augustus fram i stilla majestät,
Och höjer, lagerhöljd, sin hjessa öfver alla:
Han, som, i stormens tid, på stormen skall befalla,
Och, fader för sitt folk, beskruda full af mod,
Med trefaldig trofé *Qvirini-Vasas* stod!
Eneas såg — och såg ännu, vid hjeltens sida,
En yngling, manligt skön, i kämparustning skrida,
Men pannan strödd af moln, men blicken sänkt och tung:
»Hvem är den följesven, så trogen och så ung,
Som stöder gubben, tyngd af lagrarna och åren?
En son? En ättelägg af ädla söner boren?
Hvad trängsel på hans väg! Hvad uttryck, hvad behag
I hvarje rörelse, i hvarje anletsdrag!
Men natten, skräckfull, svart, omkring hans hufvud sväfvar.»
Den gamle ger till svar (en tår i ögat bäfvar):
Hvad spörjer du, min son? — Omätlig är den sorg,
Som stundar öfver land och folk och kungaborg.
Den yngling, som du ser, ett ögonblick allenast
För jorden visad är, — och återtages genast.

Ack, Svea syntes er för säll, för afundsvärd,
Om, gudar, denna skänk var längre den beskärd!
O jemmer, o betryck! O klagen, barn och fäder!
O sörjen, kämpafält och borgerliga städer!
Din bölja, Mälare, sig släpe, hemsk och trög,
Med evigt suckande, förbi hans ättehög! . . ,
Så hugnad aldrig än var någon fader vorden
Af någon son, och ej den yfverborna jorden
Af någon fosterson . . . O själ, för dygden varm!
O mod! O gamla tro! O ridderliga arm!
Ej honom någonsin en ovän strafflöst möter,
När, sporrande sin häst, han främst bland sina göter
På fältet ljungar fram . . . Begråtansvärde prins!
Om af din stora själ ditt öde öfvervins,
Skall du Carl August bli!!!
Med liljor händren fyllen,
Med friska liljors doft den blida skuggan hyllen!
Den unga hjeltens stoft jag går att, qväfd af gråt,
Med purpurblommor strö . . . en fåfäng gärd deråt!
— — — — — — — — — — —

Till kronprinsen Carl Johan

efter segrarne vid *Gross-Beeren, Dennewitz* och *Leipzig.* *

Du ljungar, hämnare, till målet, hvarifrån
Du, gudatrygg och stark, den djerfva örnen tvingar,
Som strafflöst mättat sig af mensklighetens rån.
Du ljungar, CARLS och segrens son!
Då fäller han sitt rof och sänker sina vingar.

Du är skydds-engelen, som, i en fasans tid,
Till jorden någon gång en blidkad himmel skickar.
I dina ljusa spår gå frihet, rätt och frid;
Och trygge under din egid
Stå folk och konungar, och vörda dina blickar.

Grossbeeren, Dennewitz och *Leipzig*, stigen opp
Från de germanska fält, som hjeltens ärestoder!
Och *Elbe, Saale, Rhen*, gån, fria i ert lopp,
Och vittnen, till de trycktas hopp,
Att Göta lejonet än vaktar Tysklands floder!

Och du, som, gråtande på dina söners graf,
Millioner slagnas mor, såg onaturligt måttas
Emot ditt eget bröst en modermordisk glaf,
Europa, torka tåren af
Och andas! Din *Alcid* med hydran går att brottas.

---

* Utgör slutet af förf:s tal i Svenska Akademien den 20 Dec. 1813.

O! Han är vår likväl, den undransvärde man,
Som lif i domnande nationers ådror spridde:
Den höge segraren, den milda menniskan,
Som kom och skådade och vann,
Vann hjertan hvar han gick, triumfer hvar han stridde.

Ja, Sverige, din är han, den ädle, på hvars bud
Förskräckelserna fly och lågorna och morden.
Trygg lyssnar odlaren till svenska åskors ljud:
Han bådar, nordens dundergud,
Ej ödeläggelse, men fruktbarhet åt jorden.

Som viggen klyfver skyn, så öfver rymden far
Hans blixtbeklädda arm; och våldets fästen ramla:
Men värnlöshetens tjäll stå upp i hans försvar,
Och kring hans älskade standar
Med glada härnadsrop de frie sig församla.

Och, följd af mången grå forngötisk kämpes hamn,
Ifrån sin lagerbädd, se GUSTAF ADOLF stiger
Och lägger folkens hopp uti CARL JOHANS famn,
Och till odödlighet hans namn,
Hans fruktansvärda svärd till jemna segrar viger.

Fullborda, prins, ditt verk, till mensklighetens tröst!
Och sedan återkom, att nordens sällhet dana,
Der *Hoglands* segrare dig trycker till sitt bröst,
Och der din eftersyn, din röst
Skall teckna för en son den sanna ärans bana.

I våra armar kom, och, med den starka hand,
Som till Europas skydd och sjelbestånd du lånat,
Res fridens tempel opp, på Skandinaviens strand,
Välsignad af ditt fosterland,
Besjungen af den verld, du räddat och förvånat!

Skandinavisk sång.

November 1814.

Isque dum procedit, Io triumphe!
Non semel dicemus, Io triumphe!
Civitas omnis, dabimusque Divis
Tura benignis.

HORATIUS.

Om någon ton af lyran du tvang,
Sångmö, en gång:
Lär mig i dag att stämma en klang,
Sjunga en sång
Om fäders land,
Om bröders band!
Tryggadt är *nu* det urgamla, älskade, härliga landet,
Knutet är *nu* det heliga, fasta, lycksaliga bandet,
Af hjeltens hand!

Lefve hjelten, som åt Norden
Återför en gyllne tid,
Försten, som åt fosterjorden
Bjuder frihet, fröjd och frid!
Kyssen, sälle skandinaver,
Handen, som er bergat hafver
Ur förödelsernas flod,

Och i glömskans djup begrafver
Forntids tvister, gråt och blod!

Res upp dig, Tolfte CARL, och se
Fullbordadt och odödliggjordt
Det storverk, som du började,
Och se ditt namn allt mera stort,
Och se ditt folk allt mera sällt
Af endrägt, mannamod och dygd,
Och se det höga Manhem ställdt
I CARLS och i CARL JOHANS skygd,
Och gack, af denna synen glädd,
Till ostörd ro på ärans bädd!

Lefve segraren, som stöder
CARL dén MILDES gamla tron
Och, af länge skilda bröder,
Gör en enda säll nation!
Se, han hög på fjellet stiger,
Äskar ljud — och stormen tiger,
Himlen ljusnar kring den nord,
Som till sjelfbestånd han viger,
Gudalik, med dessa ord:

»Helgd vare kämpars bygd!
Frid vare Gylfes barn och Nores ätteläggar,
Och frihetstemplet rest af nordisk kraft och dygd,
I *Carolinska* lejons skygd,
Med stjernhvalfvet till dôme och fjellarna till väggar!
Och nu, förbrödrade nation,
Slut kärlekens förbund omkring en faders tron!
Nu fri och stark och säll du blifve
Af fädrens redlighet och dygd och religion,
Och nordanvinden, från din zon,
All söderlandets pest fördrifve!

Du har inom dig värn
Mot armod och förtryck, när du har jord och jern
Och flit och redlighet och mod och enkla seder,
Och styrka i din arm, och i ditt hjerta heder.
Och dessa skatter gif åt dina barn till arf,
Från tidehvarf till tidehvarf!
Då hvälfve jorden fritt, bland lågorna och svärden,
Och börje åter omloppsfärden:
Din makt skall, på sin punkt, stå fast som nordens pol,
Din ära, mild och klar, som polens sommarsol,
Än stråla öfver dig, när midnatt höljer verlden!»

Så talade hjelten — och stormen teg,
Och ljus blef himmelens sky,
Och öfver klipporna fröjdfullt steg
De skakade sköldars gny;
Och götiske kämpen tryckte säll
Den nordiske kämpens hand,
Och högljudt skallade östanfjell,
Och högljudt skallade vestanfjell:
En kung, ett folk, ett land!

En kung, ett folk, ett land skall nu vår lösen vara,
Vårt fröjderop, från strand till strand,
Och fälten repa upp och bergen återsvara:
En kung, ett folk, ett land!

O CARL, se dina barn! De gläda sig, o fader,
I dina kronors milda skygd,
Som, likt de strålande ovanskliga Plejader,
Bevaka Nordens bygd!

O Manhems patriark! Med fröjdfull blick på hjelten,
Och handen åt en sonson sträckt,
Välsignar du i dag från Ishafvet till Belten
En enda brödraslägt.

Der krigets tordön röt, *nu* herdaflöjter skalle,
Då dagen gryr och då han flytt!
Der kämpar stupade, *nu* gyllne skördar falle
För svärd i lia bytt!

Och blifve våra dar, i hägnad af din spira,
En fridens oafbrutna fest,
Som redlighet och flit och stilla dygder fira,
Och der hvar vän är gäst!

Men kommer fienden, han bäfva skall tillbaka
För norrskenet af våra svärd,
Och för den höge Tor, hvars dubbla viggar skaka
En trotsig underverld.

Så länge Boreas kring våra kullar andas
Sin friska, fria andedrägt,
Skall göters mannamod och norrmäns styrka blandas
Hos skandinavers slägt!

Så länge böljor som vulkaner kring oss sjuda,
Som lejon ryta från vår strand,
Skall dälden repa upp och klippan återljuda:
En kung, ett folk, ett land!

Kantat till kronprinsen Carl Johan.

Uppförd af Kongl. Musikaliska Akademien
den 21:sta Dec. 1816.

Skynda, Euterpe! Kom, Terpsichore!
Samla dig, konsters och gratiers tropp!
Hjelten er nalkas, den milde och store,
Tidhvarfvets undran och Skandiens hopp.

En blixtrande blick
Från den väldige gick:
Då tystnade agget och kriget och Bore.
En leende blick af den skyddande kämpe,
Som hvilar på skölden, tillbeden och säll,
Förbyter i Tempe
De nordiska fjell.

Gläd dig, Euterpe! Sjung, Terpsichore!
Kransen håll färdig, du gratiers tropp!
Han, som förbrödrade Gylfe och Nore,
Och stod som folkslagens hämnare opp,
Han kröner sitt lopp,
Den milde och store,
Som snillets, talangens och konsternas hopp.

Så fordom skalden sjöng, hur snillets fabelgud
Från Pytons nederlag, från vapenbragders under,
Gick, älskansvärd och ljuf, att glömma några stunder
Olympens prakt och glorians skrud,
Vid näktergalars spel och herdepipors ljud,
I fridens och Arkadiens lunder.

Segraren helsar fredliga dalen,
Till våra toner sitt öra han böjt.
Skalle basunen! . . . Klinge cymbalen!
Spele den lekande flöjt! . . .

Och utan flärd och utan tvång,
Likt brödrafolkens sammanhang,
Förene sig vår jubelsång
Med lyrans sträng och harpans klang! —

Furste, omkring hvars lagrade hår
Eken sig flätar med väna oliven,
Uppå din segervana klinga skrifven
Hvad vigtig del af verldens öden står!
Men i ditt hjerta panten är gifven
För blomstring och frid och lycksaliga år
Åt oss, som bygga och bo
I det fria, urgamla Manhem.

O, när din friska, tredubbla krans
Kröner den grånade, vördade hjelten,
Som skådar, säll, från polens haf till Belten,
En kämpaslägt förtjust att vara hans:
Skalla i glädje bergen och fälten,
Och solen går fram i en skönare glans
För oss, som bygga och bo
I det trygga, eniga Manhem.

Gladare ljud, än vapnenas dån,
Du i vårt tacksamma fröjderop röner.
För samma gärd af våra söners söner
Hvart nordiskt bröst är borgen åt din son.
Länge, men länge må våra böner
Behålla dig qvar, o du himmelens lån,
Bland oss, som bygga och bo
I det höga, härliga Manhem!

Du, som hvälfver jordens öden;
Du, som lifvet eller döden
Åt dess folk beskär!
Kungars Kung! Vi dig åkalle!
I din hand vi anbefalle
Hvad oss kärast är.

Gud, bevara kungahuset!
Friden, friheten och ljuset
Fröjde slott och tjäll!
Äran, dygden, religionen
Göre skandiska nationen
Mäktig, trygg och säll!

Verser,

afsjungne den 6:te Mars 1817, hos svenska krigsbefälet.

För Hans Maj:t Konungen.

Högt klappa svenska bröst;
Ett hjerta och *en* röst
Nu allas är.
Det hjertat stolt och fritt,
Sluts, gode kung, till ditt,
Den rösten höres vidt:
Du är oss kär!

Säll är den furstes lott,
Som folkets välgång blott
Till regel har!
Hvem tillhör ärans glans,
Hvem tacksamhetens krans?
Den bäste kung, som fans:
Vår Carl, vår far.

Du hjeltars ålderman!
Mottag den lön, du vann:
Kärlekens lön.
Frid följe dina spår,

Och kring ditt silfverhår
Stråle i många år
Nordkronan skön!

Så står en aftonsol
Mild öfver nordens pol
Än länge qvar,
Och kring en tacksam engd,
Af inga töcknar stängd,
Gör sommarns dag förlängd
Och lugn och klar.

Bevara, Gud, vår kung!
Lefve vår far och kung
Lycklig som god!
Må skandinavers bygd
Stå tryggad, i hans skygd,
Uppå de tappras dygd,
De frias mod!

För H. K. H. Kronprinsen.

Hvem räcker sin pröfvade sonliga arm
Åt svearnes åldrige fader,
Och gifver sitt handslag, så broderligt varm,
Åt kämparnes blänkande rader?
Carl Johan! Så svarar den gamle förnöjd,
Carl Johan! Så hurra med stolthet och fröjd
De kämpar, som väpnas för Manhem.

Din ära sig lyftade, örnlik och hög,
På vingar af strålande minnen,
Och, lik den elektriska gnistan, hon flög,
Att tända de nordiska sinnen.

Der lågade åter, odödlig och ren,
Den götiska eld, för hvars ljungande sken
Förtrycket och träldomen flydde.

Och kraftfull du gaf åt den skandiska ön
Bestånd, som på klippan sig stöder.
Du omgaf dess gränser med svallande sjön,
Och gjorde dess folkslag till bröder.
Af dig blef han nedbruten, fjellarnas mur,
Af dig är förenadt, hvad Gud och natur
Bestämde till evig förening.

Carl Johan, du lefve! Carl Johan, din skål!
Ej nordiske krigare svika.
Vid klingande glas eller brakande stål
Vår trohet vi svärje dig lika;
Och friden och fejden skall höra vår ed,
Lik salvan, som fortlöper, led ifrån led,
Än glädjens, än dödarnas dunder.

För H. K. H. Hertigen af Södermanland.

Gagnade offringar, mödor och strider,
Faror och segrar för fädernas land,
Om icke samtid och kommande tider
Knötos ihop med ett hjerteligt band?
Du det bandet är, Oscar!
Du skall bära
Fäders ära
På din arm till andra dar.

Snart med den späda och sydliga planta,
Som sattes om i den nordiska mark,

Solen och skurarna blefvo bekanta,
Blomman blef älskvärd och stängelen stark.
Planta, du ej mer är späd:
Hasteligen
Är du stigen
Till ett högt och härligt träd!

Liksom en ek de beskärmande grenar
Öfver den lyckliga dal breder ut,
Och i sin vänliga skugga förenar
Odlares billar och krigares spjut:
Så din sköld de tappres arf
Öfverskygge,
Och betrygge
Fria söners tidehvarf!

Äran den bana dig upplåtit hafver,
Der af en fader ledsagad du är,
Väldige Carlar och store Gustafver
Mana dig, vinka dig, vänta dig der.
Hvar gång med sin friska flägt
Nordanvinden
Kysser kinden,
Känn då deras andedrägt!

För Minnet af den 21:sta Augusti 1810.

Du kämpatro, som andas hög och fri,
Der mannaminnen stå som ättehögar,
Dem glömskans vinter fåfängt öfversnögar,
Dem tidens bölja vördsam far förbi!
Du är de ädle furstars arflott vorden,
Som, bördige från *Henriks* fosterland,
Med allt hvad stort, hvad härligt var i norden
Beslägtas genom hjelteblodets band.

Så förr till Tibern förd ur Trojas brand,
När Latiens tron var skakad såsom Sveas,
En hjelte kom, en gudalik *Eneas,*
Med högsint mod, och *Julus* vid sin hand.
Så föddes *Rom.* Det steg i glans och tömde
Sitt koger ej, fast hotadt af en verld.
Det föll ej förr, än det sitt ursprung glömde
Och fascen löstes upp af agg och flärd.

O kämpatro, de tappres höga dygd!
Du skall ej dig, ej din Carl Johan svika;
Vi kunna dö, men kunna icke vika:
Känn dina barn, och gläds, o fosterbygd!
Everdligt skall hans ätt din krona bära
Och borgen bli för våra söners väl,
Och Sverges lycka stor, som hjeltens ära,
Och Sverges jord så fri som hjeltens själ!

Till Sveriges och Norges Arf-furste.

Den 4 Juli 1817.

Magnus ab integro seclorum nascitur ordo.
VIRGILIUS.

O morgonrodnad, skön, som Skandiens hopp,
Du öppnar österns port och, hvart du skickar
De lifliga, de vänligt klara blickar,
Fly töcknen bort och dagen rinner opp.
Han ljungar fram, och Svea festligt kröner
Hans tinning med sin evigt gröna krans,
Och ser förtjust på sina söners söner,
Som skola fröjdas i dess middags glans.

Högtidliga och glada åskors dån,
Kring berg och dal, till hvarje nordiskt sinne
Det budskap bär, att morgonen är inne
Utaf ditt tidehvarf, o hjelteson!
Ett tidehvarf, som gömmer i sitt sköte
Mång' dunkla ödens obefarna stig;
Men tröstefullt vi blicka till dess möte,
Ty inga öden skilja oss från dig.

Du har vår kärlek, och du är den värd.
Dig våra ögon hafva följt så trogna,
Vi sett dig växa, vecklas ut och mogna,
Af visheten och efterdömet lärd.
Och nu en man till tänkesätt och seder
Vi finna dig i första ungdomsår,
En gammal svensk till hjerta och till heder;
Och tacka himmelen, att du är vår.

O prins, du ser ett folk, som, när det glömt
Förfädrens rena dygd och enkla lära,
Har ofta varit sin upplösning nära,
Men källan till sin styrka dock ej tömt,
Men, frisknande, ur dvalan vaknar åter
Vid tjusnings-orden: kung och fosterland,
Och till all storhet sig ledsagas låter
Utaf en älskad hjeltes säkra hand.

Det vaknat upp. En konung, folkets far,
Som statens skepp i bistra stormar bergat,
Besår ett land, af yppigheten härjadt,
Med ädla frön till lyckligare dar,
En furste, som af sköna segerfanor,
Förenta folk och alla dygders höjd,
Härleder sina konungsliga anor,
Är tronens stöd och brödrafolkens fröjd.

Fullbordaren af deras storverk blif!
Nog länge voro vi af åtrån svikna
Att andra folk i falsk förfining likna:
Vår nordiska natur oss återgif!
Vi hade allt, hvad nötta sinnen kittlar,
Essencers doft och läckra drufvors saft,
Vi hade stjernor och vi hade titlar:
Prins, gif oss du sjelfständighet och kraft!

Sjelfständighet allena dygden har,
Som, utan att med våldets nåd betinga,
Af egen torfva och af egen klinga
Tar sin förnödenhet och sitt försvar.
Och kraften är den höga religionens,
Som sträcker ut mot skyn sin ena hand
Och, med sin andra, hyddans rätt och tronens
Befäster genom samma helga band.

Du vet det, furste! — Och detsamma vet
Den unga nord, som växer vid din sida.
Af dygd och religion vi än förbida
En tid af ära och lycksalighet.
Det forna Manhems anda, länge bunden
I paralysen af en veklig tid,
Står upp med fröjd, och går att lägga grunden
Till tempelbyggnaden för ljus och frid.

Måhända tappade hans första fjät
Den smala tråden, mellan mer och mindre;
Men intet maktens språk den ädle hindre
Sitt mål att söka, och att hinna det!
Ej brott och villor menskan slå i fjettrar,
Der hon förut ej tankens fjettrar känt;
Hvad henne lyfter, henne ock förbättrar,
Och friheten är ljusets element.

Så skall ännu bland våra klippor bo
Den gamle, mäktige och fromme anden.
Han kommer, och han trifs i brödralanden,
Med endrägt, mandom, tarflighet och tro.
I sommarhettan, som i vinterkölden,
Sin pligt han fyller utan svek och knot,
Och hvilar trygg, — men hvilar uppå skölden,
Med sina trogna lejon vid sin fot.

Vid första larm beredd, men ej förskräckt,
På kämpavis han väpnar sig och tiger,
Och spejande på Odins kulle stiger,
Att se hvad honom ur sin hvila väckt.
Der står han hög och tunga lansen skakar
Och ser omkring sig stolt och allvarsam, —
Men, fiende, du märker att han vakar;
Du dristar ej ur dina gömslen fram.

Så blicka, prins, med glädje mot den höjd,
Der du en dag skall Nordens scepter bära!
Blif der, som VASA, fosterlandets ära!
Blif der, som *Titus,* menskligetens fröjd!
O, våra sångers och vår kärleks ämne!
Sig våra själar sluta till din själ.
Hur tryggt, hur gerna, i din vård vi lemne
En forntids minnen och en framtids väl!

O, må de blomstra på en tacksam jord
Och bära frukt i lyckliggjorda länder,
De ädla skördar, dem CARL JOHANS händer
Så ymnigt sådde i den vida nord!
Och du, den ädlaste utaf de skänker,
Han gaf sin nya fosterjord till arf,
Från dig, så länge Carlavagnen blänker,
Må Skandien räkna sälla tidehvarf!

Gudomliga försyn! Du hör i nåd
De böner, som af rörda hjertan gjutas:
Låt i ditt skydd vår älskling inneslutas,
Ledsaga honom i ditt visa råd!
Kring nordens barn i öster och i vester
De skönsta frukter af hans dygder sprid,
Och låt hans dag bland fosterlandets fester
Stå fram i glans till sensta eftertid!

Den 19 Juni 1823.

O du, hvilkens hand i en tid, som är flydd,
Sig sträckte så ofta ur skyn
Till Svea och Göta med underbart skydd!
Allsvåldiga, milda Försyn!
Vid dig tänder hoppet den fackla, det bär
I mörkret af kommande dar.
Och skådar förtjust, att med barnen du är,
Som förr du med fäderna var.

En störtflod har svallat kring riken och land,
Den störtfloden svallar ännu,
Och, hvar han skall möta en hämmande strand,
Det känner, Allherskare, du!
Men öfver dess böljor, som svanen i glans,
Som örnen i starkhet flög opp
Det ädlaste, tappraste, högsta, som fans:
Att bergas på fjellarnas topp.

Det skönaste feltes. — Det felas ej mer:
Så himmelskt i åtbörd och min,
Så mildt, så förtroligt, det kommer och ler,
Och heter för oss JOSEPHINE.
En hjelteson, värdig sitt ursprung och sig,
Och mäktig och härlig deraf,

Vid valet af maka blott frågade dig.
  Och hjertat ditt gudasvar gaf.

Och honom till mötes förtjuserskan stod,
  Och kände sin vän i en blink,
Och följde med kärlekens tillit och mod
  Sin heliga kallelses vink.
Från blomrika dalar, från söderländsk sol,
  Från sörjande fader och mor,
Hon tårögd, men längtansfull, såg mot den pol,
  Der OSCAR, den älskade, bor;

Der frihetens friska och tryggade zon,
  Oskiftad som granarnas färg,
Omgjordar CARL JOHANS, den väldiges, tron
  Med trofasta hjertan och berg;
Der stamfadren lärer sin konungaätt
  Försvara, om ock mot en verld,
De titlar, på hvilka han grundat dess rätt;
  Sitt snille, sin dygd och sitt svärd;

Der nordvindar spela i asparnas topp,
  Och nordelfver dansa dervid,
Och norrskenen tända nattfacklorna opp,
  Likt sagor från urminnes tid;
Der nordmänner plöja med glädje sin jord
  Och bryta med styrka sin malm,
Och tala ej många, men redliga ord
  Och sjunga sin hjertliga psalm.

O, hör dem, du höge Regerare, hör
  All nordens förenade bön:
Med allt, hvad som lifvets lycksalighet gör,
  De furstliga makar bekrön!

Mer älskadt och älskvärdt ett par icke fins,
  Ej finnas mer tjusande namn.
O, hör oss! O, hägna vår dyrkade prins,
  Och henne, som bor i hans famn!

Ej flyktiga, döende blommor vi strö,
  En junidag, för deras spår,
Men trogna välsignelser, som icke dö,
  Som blomstra i vinter och vår,
Som gjuta på sommarens hetaste dag
  Sin vällukt, sin svalka, sin tröst,
Och frukter och skugga och stilla behag
  Förvara åt senaste höst.

Välsignad han vare, välsignad och säll,
  Den brudgum, som, ädel och mild
Och nämnd med förhoppning af dalar och fjell,
  Har tryckt i hvart hjerta sin bild!
När furstliga lyckan gör oro och tvång,
  Den husligas frihet och ro
Må göra hans dag så förnöjlig som lång,
  Hans slott som en hydda bebo!

Välsignad hon vare, välsignad och säll,
  Den brud, som, oskyldig och skön,
Förtjusat hans morgon, och lofvar hans qväll
  Den ljufvaste dygdernas lön!
Den ädlaste perla, som nordkronan bar,
  Begynne af perlor en rad,
Som evigt i Skandiens panna står klar,
  Blott skuggad af lagrarnas blad!

Nu ja-ordet hörs från de älskliga två,
  Som räcka hvarandra sin hand . . .

Och brusande böljorna lyssna, och slå
Melodiskt mot Mälarens strand,
Och susande vindarne tystna, och gå
Med budet kring städer och land . . .
Allt röres och beder: välsigna de två,
Välsigna, o Gud, deras band!

O, hör i din himmel de eder af tro,
Som dygden och oskulden gått!
Upplåt den, på det att de sälla, der bo,
Må känna vår lyckliga lott,
På det att de stora GUSTAFVERNA tre,
De CARLAR af framfarna år,
Må blicka hit neder, och glädjas att se
Hur väl det i Svithiod går;

Hur icke den härliga kraft hörde opp,
Der deras triumfbana slöt,
Men ny och förädlad, med tryggare hopp,
I andra gestalter sig göt:
Att än, hos en ridderlig konungastam,
En manlig, allvarlig nation,
Orubblig mot tidernas böljor stå fram,
För frihet och lagar och tron:

Hur friborne svensken behåller sitt mod,
Att våldsbojan slita i tu,
Och kan uti häfderna skrifva med blod
Ett *Leipzig* och *Narva* ännu,
Men finner af ära och sällhet sitt mål,
När lika så litet behof
Han känner, att lysa med främmande prål,
Som riktas af främmande rof;

Och nöjd med sin torfva, sitt tarfliga hem,
Af tidlynnets nyck ej beror,

Men varm och förtrolig sig sluter till dem,
  Åt hvilka sin trohet han svor,
Och bjuder dem, efter de stora som gått,
  Ett danaarf, odelt och rikt,
Af konstlösa dygder, som allting förmått,
  Och kärlek, som allting förlikt.

De gamle, som detta ej känslolöst se
  Ifrån sin odödlighets höjd,
De gamle GUSTAFVER och CARLAR då le
  Med götisk och hjertelig fröjd,
Och sänka till jorden en blick af behag,
  En solblick på aftonens sky,
Som, efter den klara, men nedgångna dag,
  Bebådar en klarare ny.

Och har ej den festliga dagen gått opp,
  Gått fram uti mildt majestät?
Och molnfria rymder förklara dess lopp,
  Och skördar förgylla dess fjät!
Är timman ej slagen, som tryggar dess glans
  För hela den kommande tid,
Och flätar kring alla dess timmar en krans
  Af kärlek och ära och frid?

O du, hvilkens hand i en tid, som är flydd,
  Sig sträckte så ofta ur skyn
Till Svea och Göta med underbart skydd,
  Allsvåldiga, milda Försyn!
Välsigna den morgon, då hjertats förbund,
  Det sällaste, skönsta, sig knöt!
Välsigna den helga, högtidliga stund!
  Vår framtid hon bär i sitt sköt.

Den 28:de Januari 1824.

Till Hans Maj:t Konungen.

Fram ur söder natten bryter,
Vreda vågor stiga;
Stormen genom tiden ryter
I sin krigsbasun . . .
Du, med strålar kring din panna,
Här bjöd stormen tiga,
Här bjöd vågorna att stanna,
Lik en trygg Neptun.

Frid och glädje kring din snäcka
Leka som najader;
Trohet, flit och trefnad räcka
Der hvarann sin hand,
Dina barn dig äro kära,
Du dem kär, o fader!
Lef för din och deras ära,
Ditt och deras land!

Till Hennes Maj:t Drottningen.

Kom du glad, som Amphitrite,
Hem till dina floder,

Steg du huld, som Aphrodite,
Öfver hafvets bryn:
  Dröj bland oss, du sälla maka!
  Afundsvärda moder!
  Aldrig böljan dig tillbaka
  Före ur vår syn!

Till H. K. H. Kronprinsen.

Du som, lik den unga våren,
Re'n till sommar mogen,
Framgår, och i hjeltespåren
Hoppets blommor bär!
  När dig Svea ser och sluter
  I sin famn så trogen,
  Tacksamhetens tår hon gjuter,
  Att du hennes är.

Till H. K. H. Kronprinsessan.

Och du vårens skönsta blomma,
Från hvars liljestängel
Blomstra skall, för dar, som komma
Mången sällhetsknopp!
  Tjust dig bär den svenska jorden,
  Hell dig, fridens engel!
  Ty med dig har öfver norden
Fridens dag gått opp.

Till H. K. H. Prinsessan Sophia Albertina.

Sista ättling af de stora,
Evigt klara minnen,
Som ej kunna sig förlora
Uti nattens famn!
Inga år ditt värde hölja
För de svenska sinnen;
Albertinas namn skall följa
Carls och Gustafs namn.

Himmel, de dyrbara föremål skydda,
Hvilka du gaf oss till ära och skygd!
Blomstre i konungaborg som i hydda
Borgerlig trefnad och gammaldags dygd!
Mandom och vishet, som lejon vid tronen
Hvilande, vake för sanning och rätt!
Fröjdropet skalle från hela nationen:
Lefve vår konung och lefve hans ätt!!

Svensk ynglingasång.

Bälten
Vi spänna
Och brynjor vi draga,
Och hurtigt till strids, som till lekar, det går.
Hjelten
Vi känna,
Som skall oss ledsaga,
Med röst och med klinga, i fädernas spår.

Gifva
Vi handen,
Att oss vi församla,
Likt ljungande viggar, vid Asa-Tors röst?
Lifva
Då anden,
Du höga, du gamla
Manhaftighetskänsla i nordmanna-bröst!

Flamma,
Som farit,
På blänkande svärden,
Med fäderna fordom i ledungafärd!

Samma
Du varit,
Och samma kring verlden
Du blixtre ännu från de götiska svärd!

Kunna
Vi falla,
Vi kunna ej svika
Din väntan, din fordran, o Svea, vår mor!
Unna
Oss alla
Den trösten tillika
Att du åt vår kärlek din ära förtror!

Låt oss
Försvara
Din blågula fana,
Din frihet och lag, under OSCARS befäl!
Åt oss
Förvara
Den lotten, att dana
Din stolthet — och lefva och dö för ditt väl!

TILLEGNINGSDIKTER.

Till Franzén och Tegnér.

Tillegnan af förf:s »Vitterhetsförsök», 1821.

Selmas och Frithiofs skald! Åt eder helgar jag sången,
Eder, af hvilkas tjusande sång mitt hjerta så ofta
Kände sig lyftadt och rördt, och kände med vänskapens trygghet,
Att jag för eder var kär, fast eder jag likna ej kunde,
Endast älska igen. Ty, Selmas skald, när du sjunger,
Går den elysiska morgonen fram och gjuter sin anda,
Mild, som en himlarnas vår, och ren, som de saligas vällust,
Öfver en evigt grönskande dal, af silfverblå bäckar
Genomskuren, på hvilkas strand förtroliga herdar
Spela blott glädje och frid, och barn i englarnas oskuld
Leka med blommor och lam. — Och, Frithiofs skald, när du sjunger,
Flammar olympiska middagens guld på fjellarnas spetsar,
Lyftande sig ur ett moln, som än af blixtarna klyfves,
Under Tors, den väldiges, slag: än, tömdt i en bergflod,
Far öfver branter, och, brytande hindren och ryckande med sig
Allt, sjelf banar sin kongliga väg, ej ritad af menskor,
Men af odödliga gudar bestämd. — Hur vill jag er följa!
Endast på afstånd sitta jag vill, en tyst Melibeus,
Som med förnöjelse lyss, när Tyrsis och Corydon sjunga.
Alle ock lyssna med mig, när I båda, Arkadier båda,
Vuxne hvarandra i sång och redo att svara till skiftes,

Lären åt nordiska dalar och berg att upprepa dygdens
Lof och den skära känslornas ton och de milda behagens,
Sanningens budord och hjeltarnas namn, i eviga genljud.

Mig ej himmelen gaf det höga, mäktiga snillets
Skapelsekraft, framtrollande nya och ljusare verldar,
Ej den färgrika bildningens hand, som i eterens strålhaf
Doppar sin pensel och tecknar dem af för dödligas ögon.
Men af de mästares röst, vid hvilkas fötter jag suttit
Hänryckt och glömsk af mig sjelf, de silfverklingande ljuden,
KELLGRENS och LEOPOLDS och OXENSTJERNAS och LIDNERS,
Trängde sig djupt i min själ och spelade klart i mitt öra
Fordom i lifliga år: och, sedan de tystnat, jag länge
Tyckte dem spela och klinga ännu (som orgelen brusar
Än, fast tempelfesten har slut, i andaktens öra),
Att för mig sjelf, ovetande, snart jag gnolade efter,
Och på min landtliga flöjt försökte och åter försökte
Härma en ton eller ann af de sifverklingande ljuden,
Svagt, men dock likt (om bäcken är lik de eviga floder);
Ty med mig ock stämde ibland en morgonens lärka,
Eller en aftonens näktergal, förtroliga samljud,
Mig ock hörde en stund de leende tärnor i bygden.
Ja, mig syntes, ett ögonblick, någon af mästarne sjelfva,
Vandra förbi och nicka behag åt välkända toner.

Så de föddes och fingo sitt korta lif, dessa droppar,
Som, när sångens genier, i Hippokrenen en morgon
Badande sig, kringstänkte på lek de melodiska vågor,
Föllo på gräset bredvid och glimrade, sedda som perlor
Af den okunniges blick; men af middagen sågos de icke.
Låten dem, såsom en dagg, vid edra odödliga lagrar
Fästa sig och försvinna deri. Så följer jag eder!

Till H. K. H. Kronprinsessan.

Nyåret 1825.

Blicka, dyrkade Prinsessa,
På det flydda utan smärta,
På det kommande med hopp!
Blomsterkransar åt din hjessa,
Himlafröjder åt ditt hjerta,
Bära åren i sitt lopp.

Ty ditt bröst, det englarena,
För hvars sällhet Gud skall höra
Bönerna i slott och tjäll,
Har en känsla, en allena
Öfver alla: den, att göra
Din och Sveas älskling säll.

Och han är det. Ljuft betagen
Känner han det helga bandet,
Som hans hjerta knöt så fritt.
Ljusare med dig går dagen,
Dubbelt kärt är fosterlandet,
När det äfven heter ditt.

Mycket skall den nya solen
Skåda från sin höga bana,
Men ej något mera skönt,
Än ett furstepar vid polen,
Som skall Sveas lycka dana,
Af dess kärlek åter lönt.

Kom då, sol, och kring de dalar,
Vi bebygga, sprid din ljusning,
Vänligt dessa berg beskin,
Der hvartenda hjerta talar,
Med förhoppning och förtjusning,
Om Oscar och Josephine!

Till H. K. H. Kronprinsen.

På Neptuni-ordens högtidsdag, den 12:te Mars 1886.

I hamn ha re'n de lätta snäckor seglat,
Mot stranden slumrar hafvets trötta våg,
Och det är länge nu, se'n Mälarn speglat
Neptuni-bröders segerglada tåg.
Men medan vinterstormen yr derute,
Till fredlig fest vi oss tillsamman slute.

Vi sluta oss omkring vår förste samman
Som vikingar, vid ändad ledungsfärd,
Med fylda bägare, med fröjd och gamman,
Sig samlade igen kring fridsäll härd.
I högbänk satt då förston: der han finnes
Ännu, till namn så nordisk, som till sinnes.

Hell OSCAR, hell, så vidt som hafvets bölja
Blågula flaggan ikring jorden bär!
Der sundets vågor våra stränder skölja,
Der drifvan evig, som vår trohet, är,
Din bild hvar hyddas nakna vägg bekröner,
Och bor i krigarns sång, i barnets böner.

Hell dig! i festlig sal vår helsning klingar.
Men flamma högt vårdkasarne å strand,
Och svänger stridens hane sina vingar,
Och stäfva stolta drakskepp ut från land,
Hell dig! vi ropa än en gång, och följa
Der, röd af blod, går hafvets vreda bölja!

Till Lektor Moberg.

Tag lyran och sjung,
För pris, ej af granskande snillen,
Sjung, sångmö, för vänskapens ljufvare pris,
Den man, som, af åldrarna pröfvad och vis,
Är glädtig och ung
I ungdomens glädtiga gillen!

Du ädle! Ditt bröst,
Ditt bröst var ock öppet för smärtan,
För lidandes smärta: din egen du glömt,
Det vittnar mitt hjerta, uppriktigt och ömt,
Och sanningens röst
Får eko från hundrade hjertan.

Hvad? Blef ock din lott
Att otack af menniskor smaka?
Det ömmar ditt hjerta, men stör ej din ro:
Du vandrar din bana i ära och tro,
Och önskar dem godt,
Och helsar dem vänligt tillbaka.

Mot öden och år,
Af pligten beredde du trösten:
Med glädje och mod ibland mödorna förd,
Du sjungande bergar din höstliga skörd;
För ungdomens vår,
Du ville ej bortbyta hösten!

Ur stillhetens famn
Du drog ej, i fåfäng förtröstning,
Till templet för äran, med titlar och band:
Förtjensterna förde dig sakta vid hand,
Och skrefvo ditt namn
På lotten med enhällig röstning.

Din ålderdoms krans
Är flätad af dygdernas minnen.
Med mödor och offringar, värdige man,
Du sökte ej skatter, du sökte och vann,
Ej höghetens glans,
Men friden — och tacksamma sinnen.

Din minnesvård res
I hjertan af bröder och vänner,
Hvars väl du bereder, hvars glädje du gör,
Och frågar ej hvem som dig lönar derför!
Men lönaren ges,
Och lönen ditt samvete känner.

Lycksalig af den,
Den lön dig ej tiden beröfvar,
Lef länge, och lär oss att nyttja vår dag,
Att gråna med ära och frid och behag!
O, lär åt din vän
En konst, som du eger och öfvar!

Sent må ur vårt lag
Du vinkas af aftonens stjerna!
Men, broder, när afskedets bägare räcks,
Då skola dig vännerna följa till vägs,
De skola en dag
Dig söka der hemma så gerna!

TILL

Generalmajoren m. m. Frih. C. J. Adlercreutz

efter återkomsten från Finland, den 2 Februari 1809.

(På kadetternas vägnar.)

Hell, dig, du store man,
Som kom och såg och vann!
Hell, hvar du går!
För dig vår hjessa böjs,
För dig vår panna höjs,
För dig, o Adlercreutz,
Vårt hjerta slår!

Du, som för kämpars stam
Röjt väg bland dödar fram
Till ärans mål;
Du hjeltars tröst och skräck,
Oss med din anda väck!
Åt oss till hyllning räck
Din klingas stål!

Vår känsla, oförsagd,
Har delat Finnars bragd
Med Finnars mod;
Vårt öga har dem följt

På hvarje fält de höljt
Med Ryssars lik och sköljt
    Med Ryssars blod,

På ditt befäl vi tyckt,
Hur vi i striden ryckt
    Och segrat strax,
Vid Pyhäjoki stått,
Från Siikajoki gått,
Att hvälfva slafvens lott
    Vid Revolaks;

Vid Lappo honom fält
Och märkt Alavos fält
    Med dess ruin;
Dess ras vid Ruona stäckt,
Dess tunga leder bräckt
Vid Oravais så käckt
    Som vår Schwerin.

Så skola äfven vi
Ditt bifall värda bli,
    Du hjeltars far!
Så skall vår lärospån
Ge under vapens dån
Åt dig till värdig son
    Bland oss en hvar.

Tryggt ljunga vi åstad
Att få ett lagerblad
    Utaf din hand,
Vår arm kan bryta stål,
Vårt-mod besvären tål,
Vår ära har till mål
    Ett fosterland.

Vår rang förtjensten är
Och kunskapens begär
    Vårt tidsfördrif.
Vår dygd är all vår makt,
Och religion dess vakt
Och dödarnas förakt
    Vårt rätta lif.

Se der den konst vi lärt,
De tänkesätt vi närt
    Från unga år!
Helgd åt Gustafvers tron,
Lag, frihet och nation!
Se der den brödraton,
    Som bland oss rår.

Bevara, Gud, vår kung!
Hans vigg må falla tung
    På våld och svek,
Och våra fäders bygd
Försvaras i hans skygd
Af medborgsmannadygd
    Och bardalek!

TILL

Doktor Jakob Axelson Lindblom,

Utnämnd Erkebiskop år 1804.

Du vishetens och religionens
 Upplyste, känslofulle vän!
I menskligheten och nationens
Välsignelser ditt värde känn.
Mitt hjertas bud jag endast fyller;
Det fala smickret ej förgyller
En gärd åt sanningen och dig;
Med känsla blott af dina dygder,
I enfald ifrån gömda bygder
En okänd stämma höjer sig.
Så dalens åbo solen prisar:
Han njöt dess värma och dess dag,
Fast gömd af berget, hon ej visar
Sitt milda anletes behag.

 Ty dag och värma vidt sig breder
Ifrån den ädles fria själ.
Skön är hans väg, som alltid leder
Till menskligheten ljus och väl.
Följd af dess kärlek, ej dess häpnad,
Han kom, med stilla vishet väpnad,
Och villor bröt och hjertan vann.

Ju mindre han en lofsång sökte,
Ju trognare det altar rökte,
Der tacksamhetens offer brann.
Slöts än i blygsamhetens slöja
Den lagerkrönta tinningen,
Dock glorian står, att evigt dröja,
Att evigt skina omkring den.

En stjerna sina strålar skickar
Från fästets silfverklara rymd!
För hopens omkringslutna blickar
Dess rörelse, dess glans är skymd —
För hopens, som sin undran skänker
Åt flågelden, som endast blänker,
Och ljungelden, som blott förstör;
Men hon, den himmelska, hon tågar
Sin höga, jemna gång, hon lågar
I glans, då meteoren dör.
Hon är en sol, och ur dess sköte
Framväller ljusets ocean,
Och hymner helsa hennes möte,
Och sällhet tecknar hennes ban.

Så strålar i ovansklig dager
Förtjensten lika hög och ren,
Fast agget ej dess sken fördrager,
Fast fördomen ej ser dess sken.
Trygg är dess blick, men ej förmäten,
Tyst är dess gång, men uti fjäten
Välsignelsen går fram så skön;
Men, öfver flärdens spotska anor
Och plundrarns guld och krigarns fanor,
Den har sin ära och sin lön.
I menskovärdet, menskorätten,
Känn kraften af en ädel man!

Ljus, tålsamhet i tänkesätten —
Se der de segrar, dem han vann!

Se der de segrar, dem du vunnit,
Den enda lön ditt hjerta sökt!
Din ära, i den höjd du hunnit,
Är dyr och stor, men ej förökt.
Hell dig, från himlars Gud till jorden
Förstnämnde härold uti Norden!
Säll var din dag, för bröder säll;
Förgäfves skred den emot vester,
Ditt hjerta nyttans timmar fäster
Och nekar hvilan åt din qväll.
Förgäfves Hesperus sig sänker,
Att berga himlens sköna bloss:
Det står, som Gibeons förr, och blänker
I all sin middagsglans för oss.

Beträd din höjd, du Herrans smorda!
Från den skall strömma ljus och väl.
Gack att det stora värf fullborda,
Som re'n står färdigt i din själ!
Träd upp i strålande tiaren
Och tyd de höga gudasvaren,
Som, ämnade till menskans tröst,
Bevisa, öfver all förvandling,
Dess tro med helgden af dess handling,
Dess hopp med friden i dess bröst.
Den läran är ej kall och dyster,
Ej vacklande som vågens flarn;
Ty visheten är hennes syster
Och brödrakärleken dess barn.

Ja, visheten och himlaläran,
De äro syskon af en far;

De följas åt, de dela äran
Att lysa, trösta våra dar.
Den enas var den andras vilja:
Ho djerfdes att de såta skilja,
Der de framgingo hand i hand?
Hvem var den ande, som förmätet,
Med brott mot mensko-majestätet,
Slet deras kyska slägtskapsband?
Despotens, fanatismens yra
Bjöd menskan tro, förrän hon tänkt —
Att sjelf beplundra eller styra
En verld, i midnattsmörker sänkt.

Med sveda från hvarann de rycktes;
Hvar gick sin bana, enslig, tung.
Tungt öfver menskors fortgång trycktes
Inseglet utaf nattens kung.
Kring staters grus den ena snafvar,
Än stängs hon inom klostergrafvar,
I dok af stela dogmer skymd;
Från himlen stött, den andra slinter
I tingens skumma labyrinter,
Än yrar i en tanktom rymd.
Förtryck och mörker och förvirring
Omsluta en olycklig jord,
Åt otrons blindhet, vantrons irring
Och våldets jern, till lekboll gjord.

Och slägter uppstå, slägter stupa,
Och tiden flyr och återflyr;
Men ingen dagning ur den djupa,
Ogenomträngda natten gryr.
Den blixt, som Vatikanen slungar
Utöfver jordens folk och kungar,
Upplyser blott en vidsträckt graf.

Skygg lyfter menskligheten vingen,
Att evigt fly från jorderingen,
Och lemna qvar tyrann och slaf. —
Hvad mer, om till ett blindadt slägte
En fridsam stråle stundom bröt;
Om det sin boja såg och bräckte,
Men henne i en annan böt? . . .

Hvems är den hand, som öppna mäktar
Det bistra fängslets plågorum,
Der himlens Förstfödda försmäktar,
Förstäld och trånande och stum?
Filosofins det är, som lärde
Sin gräns och sina krafters värde;
Som — hur hon föll och återföll
Ur sinnets dröm i tankesvindeln —
Ifrån sitt öga löste bindeln,
Men hjertats helga rätt behöll.
»Jag vill min syster återfinna,
»Min möda var för hennes skull»:
Så talte sanningens gudinna,
Och såg sig om så kärleksfull.

Och synade omkring naturen;
Dess eldblick delte tidens natt,
Der, lik en nunna inom muren,
Den himmelska i mörkret satt.
Vidskepelsen för hennes fackla
Försprids och flyr; de grunder vackla,
På dem papismen rest sin tron;
Ur villans, fördomens förskansning,
Står fram, med återhemtad sansning,
Allfaders dotter, *religion:*
Så mild hon sjönk från himlars boning
Och för Messiæ anda stod,

Ledd utaf kärlek och försoning,
Och följd af hopp och tålamod:

Så ren hon fordom från det höga
Steg leende till jordens rund,
Med ljuset i sitt sköna öga
Och fridens helsning i sin mund.
Odödligheten omgaf henne
I stjernors skrud, och kring dess änne
Knöt sig olivens ädla krans;
Nåd lyssnade till trognas sånger,
Förlåtelse till fallnas ånger,
Till blindas irring tolerans.
Så stod den heliga förklarad,
Och, kallande sin systers namn,
Gaf henne fridens kyss, besvarad
I vördna'ns oskuldsfulla famn.

»Låt oss, min vän, i samdrägt vandra,
»Att möta hvarje skickelse,
»Och aldrig öfverge hvarandra,
»Och aldrig menskan öfverge.
»Din sköld mot agget oss skall freda,
»Din forskning menskotanken leda,
»Och trygga templets helga grund;
»Der jag vill läror uppenbara,
»Så trösterika, fattningsklara,
»De strömmade från Stiftarns mund —
»Ge menskan kraft, med dygd att börja,
»Med hopp att nå sitt höga mål,
»Och ej med fåfäng grubbling spörja,
»Hvad hennes öga än ej tål.»

»Jag följer dig, jag följer gerna»,
Så log och talte visheten.

»Väl mig, jag var en ringa tärna;
»Gudomliga, jag blef din vän!
»Jag vill bespottarns vapen bräcka
»Och hjertat ur sin dvala väcka,
»Men du skall fylla dess behof.
»Jag vill upplåta menskans öga,
»Med dig att blicka i det höga
»Ur dimmorna af tidens prof;
»Tills du, likt eldstoden i öknen,
»Likt stjernan öfver Bethlehem,
»Ledsagat henne genom töcknen
»Till hennes rätta fadershem.»

Och nu, med vänskapens förtjusning,
Knöts deras eviga förbund.
En gryende, en stilla ljusning
Omkringsken jordens vida rund.
Hvad dårar er, I barn af gruset?
I haten dygderna och ljuset:
Olycklige, hvad dårar er?
Nej, om på jorden mer ej funnen,
Skall dem en fristad blifva vunnen,
Der Nordens stjerna blickar ner;
Skall hjertat deras högtid fira
Till fröjd för menniskor och Gud,
I hägn af våra Vasars spira
Och våra ädla visas bud.

Men vill den fräcka otron lägga
Sitt fallstreck för det godas vän,
Och vill det blinda nitet egga
Till fejd försonta bröder än: —
Hell dig, från himlars Gud till jorden
Förstnämnde härold uti Norden!
Så länge du, så vis och varm,

Bevakar Zions helga murar,
Förgäfves sveket dem belurar,
Förgäfves agget ropar larm.
Så Israël på berget röjde
Jehovahs vördnadsvärda tolk:
Så länge bönens arm han höjde,
Så länge segrade Guds folk.

Till en vän.

Efter en sjukdom.

Du, som — af vänskapens förtrogna stjerna
  Ledsagad öfver kullen, som sköt fram
Emellan oss, förgäfves afundsam —
Ur glada vänners aftonlag, så gerna
Och ofta, smyger till en plågad vän,
Som ej betalar ditt besök igen!
Snart, o det vet jag, skall du åter komma,
Då vill jag ge dig denna enkla blomma.

  Jag eger några vänner. Deribland,
Jag vet, jag eger dig i alla skiften,
Jag vet, att denna varma, räckta hand
Mig räckes än i skymningen af griften.
På skilda håll i samma tänkesätt,
Vi ammades — tills vägen skulle vandras
Hvart steg i bredd, så snart, af medfödd rätt,
Den enas själ tillegnat sig den andras.
Vi råkades — och viste båda strax,
Att våra hjertan voro anförvandter,
Förbundet ej behöfde underpanter:
Det var som redan knutet fordomdags,

Det var som, när, i oförväntadt möte,
En broder, från sin vallfart återvänd,
Sin broder öfverraskar, och blir känd,
Och sjunker gråtande emot hans sköte,

Väl mig! Jag aldrig jägtades till språng
Af stora anspråk i de storas trappa;
Med lyckan dref jag aldrig rättegång:
För svag att vinna — och för stolt att tappa.
Barn af en stackars far, som, led från led
Af bara bönder sina anor leder,
Jag trädde, som min egen lyckas smed,
I verlden med ett ärligt prestbesked,
En varm välsignelse och rena seder,
Och eljest ingenting att pocka med.
Ty är jag lugn, när andra kappvis löpa
På lefna'ns stora marknadstorg omkring,
Jag vet förut, jag eger ingenting
Att köpa för — och ingenting att köpa.
Med invisning i hand, med fjesk och spring,
De kräfva ödet, som förnämt betalar
En påstådd skuld, och immerfort förhalar
En fordran, innestående se'n sist:
Då är jag sorglös, ty jag är *gratist,*
Och, gömd och nöjd, som sparfven i sitt näste,
Jag harmas ej, ifrån mitt lilla hörn,
Att örnen sväfvar upp mot molnens fäste;
Ty sparfven vet väl, att han ej är örn.

För mig blef lyckan derföre en gåfva,
Förlänt som gunst, ej utbetald som rätt.
Jag granskar ödena på detta sätt,
Och ser dem hålla mera än de lofva.
Hvi blef den späda, fjerran tidens flärd,
Bevakad af den ammande naturen,

Och tryggt, ur dalen, i en vådlig verld
På hennes moderliga armar buren?
Hvi, framför mången, mig den lott beskärd,
Att kunna, sjelf i nödens skola lärd,
Förstå af nödens tårar tungomålet,
Och känna ock i *andras* hjertan stålet?
Hvi fördes jag till kunskapstemplet opp,
På banad stig — hvi löstes ögats bindel
På lagom höjd, att jag, förutan svindel,
Fick se min pligt och ana till mitt hopp?
Hur blef jag, undan vindkasten om våren,
Så varligen ledsagad uti spåren
Af sångens väna mö — till Tiberns strand,
Till Hæmi dalar eller Tempes trakter,
Der, leende, hon nedlät sig ibland,
Att sätta lyran i en ovan hand
Och lära mig dess första enkla takter!
Hur, genom många helsosamma prof,
Till känsla af mig sjelf, af mitt behof
Och mina likars — lik den lätta svanen,
Jag flyttades från kust till kust — och fann,
Inunder vallmarströjan som kraschanen,
Den samma — alltid samma *menniskan!*
Och sedan, undan sorlet utaf tiden,
I dess bestyr för litet slug och djerf,
Fick mig en ostörd vrå, ett älskadt värf,
Gjordt för betraktelsen och sinnesfriden!
Ack, på en ändå ofta ojemn stråt,
Som slingrar sig bland sorger och försåt,
Hur mötte ej den hulda vänskapsanden,
Hur kom han ej och ledde mig vid handen,
Och gaf mig mod, och stillade min gråt!
Hur vann jag ej, i sällskap med de goda,
Allt mer med verlden och mig sjelf tillfreds,
Allt mer den rätt att anspråkslöst förmoda

Mig vara värdig deras syskonkrets! . . .
Så frågar jag mig mången gång, och tänker
Hur rik jag är! Jag blickar då mot skyn
Med rörelse, och tackar den Försyn,
Som, fogande min lefnadskedjas länker,
Mig lyckan i förnöjsamheten skänker.

O du, min vän, som, under glädjens dar,
Så troget följde mig, och dröjer qvar
Med samma trohet vid en sjuklings läger!
Du, som af ingen letad undflykt rycks
Ifrån min sida . . . förrän ögat lycks
Och handen, domnad, intet uttryck eger,
När, af din varma hand, för sent, hon trycks:
Som gör kring Pindens engd så mången resa,
Att söka blommor utaf lukt och glans,
Som titta upp bland snön, men späda, glesa,
Och tyckas längta efter sol och ans;
Och, när du hunnit knyta hop din krans,
Då är du nöjd — då, mera säll än hjelten
Af rika segerbyten, hastar du
Att fägna enslingen, som blott ännu
I år hört *talas* om de glada fälten . . .
Och torkar, lätthändt, febersvetten af,
Och ger dig sjelf åt stapplaren till staf.
Lik engeln åt en vacklande *Tobias*,
Och lofvar återse mig snart härnäst,
Och lofvar reda till en glädjefest,
När jag ur fängelset af Maj befrias.
O du! Du väntar intet mer af mig;
Jag tackar Gud för skänken utaf dig.

Kom, broder! — Redan, förd på milda flägtar
Den unga våren lägger doket af
Och vinkar — med en englahand, som mäktar

Att välta stenen från naturens graf —
Han vinkar oss . . . O, var ännu min staf!
Dit vill jag, på den ålderstigna klippan,
Att helsa solen i sin morgonprakt,
Dit vill jag, i den stilla dalens trakt,
Att välkomna min vän, den blyga sippan . . .
Led mig! Det stora templet öppet står,
Och jag vill offra — offra glädjens tår!
Än, lik det späda barnet, jag försöker
De första fjäten, vågande och svag;
Men våren, vänskapen och friden öker
Min styrka och mitt mod för hvarje dag.
Snart räcker jag en liflig hand och talar:
»Än dröjer lifvets Maj! I lugna dalar
»Vi svärme kring och utså hoppets frön.
»Om sommarn hjertats löftesbref betalar,
»Om hösten mödans heta svett hugsvalar,
»Vi vete ej. Men låt oss tro en lön,
»Som bergas kan, hvart ödena ock hvälfva,
»Af ädla sinnen, varaktig och skön;
»Ej lyckans skänk, men skänken af oss sjelfva!

»Den skatt, du fann, ditt hjerta kallar den
»Sin egendom. — Bedrag dig ej, min vän!
»Den tillhör slumpen, flärden — eller griften:
»Fort eller sent de kräfva sitt igen,
»Fort eller sent ur sälla drömmars skiften
»Du spritter häpen; saknande din skatt . . .
»Att sucka se'n den hela långa natt!

»Nej, du — ej slaf af öden eller tider —
»O, tankens sanning! Bloss, som klarhet sprider
»Kring lefna'ns töcknar, och ej släckes ut
»I grafvens natt! — Och du, fast hjertat lider,
»Förtrogna lugn med dygdiga beslut!

»Och du, allhägnande och himlaburna,
»Som räcker lifvets pelegrim din hand
»Från lifvets morgon till dess aftonrand,
»Och sist med blommor lindar om hans urna:
»O vänskap, kom, med sångmön i förbund,
»Lär oss att varsamt njuta glädjens stund,
»Att tåligt nöjas, äfven den förutan,
»Och tacksamt minnas, att vi ege qvar,
»När lyckan sina skänker återtar,
»Etuden, friden, vänskapen och lutan!»

Till grefvinnan H. M. Cronstedt,

född Alströmer.

Skaldebref.

Likt det barn, som, lönt i skolen,
Bär sin skrifbok till sin mor,
Och är sällast under solen,
När hon säger (om ej tror):
Du blir snäll, när du blir stor;
Just, grefvinna, på det viset
Kommer jag ock hem till er
Med min skrift, som vunnit priset!
Ser till jorden än, och ser
Än till eder opp, och ber:
Värdes tro, att om — så nära
Er — jag alla dagar går
Att behagens vishet lära,
Blir en dag som tusen år,
Och snart nog, i bättre dikter,
Torde jag, med bättre röst,
Sjunga mödrars ro och pligter,
Sjunga makars ro och tröst.
När de skilda föremålen:
Idealet och symbolen
Möttes i er sköna själ,

Må ej diktarn dikta mera,
Må han bara kopiera!
Han skall lyckas mer än väl.
Eller skänk mig denna blandning
Af behag och ädelhet,
Tankelif och känslosanning,
Smakens ljus — och hemlighet!
Detta, af naturen, ljufva
Aftryck uti takt och tal,
Älskvärdt utan brydsamt val
Och, likt kabinettets drufva, *
Öfver sitt original.
Län mig, län mig några stunder,
Detta konstsinne, som, bygdt
På ett bildadt hjertas grunder,
Känner, lika sant som tryggt,
Tassos rikdom, Miltons under,
Voltaires finhet, Schillers flygt!
Gif min själ den gudalågan,
Er förtrodd af himmelen,
Som, förtrolig sjelf med plågan,
Men dock mera gädjens vän,
Kännes lika skön igen
I den lidande förmågan
Och den lugna njutningen!
Denna hjertats rena värma,
Som ej flärden lärt att härma,
Men sympatiskt från ert bröst
Gick att allas till er närma,
Inger lugn och bådar tröst,
Innan än ni höjt er röst:
Så kring ert *piano forte,*
Liksom sylfer sväfva än

---

* En tafla i grefvinnans kabinett, ritad af henne sjelf.

Harmonin och tjusningen,
Om ock tjuserskan är borte,
Skänk mig! — Skänkte ni mig den,
Skulle jag med ädel yra,
Stämma tonen af min lyra
Som Horats och Leopold;
Skulle seklerna försvinna,
Men ert namn, min sånggudinna,
Öfverlefva deras våld.

Men om ödet hyllning nekar
Åt en bön, olyckligt djerf;
Om det glada snillets lekar
Måste fly för högre värf;
Om ur händer, hvilka digna,
Lyran faller, knappast stämd,
Skall, då skalden ej är nämnd,
Presten ännu er välsigna!

Till en sörjande make.

Vid grefvinnan H. M. Cronstedts, född Alströmer, död den 19 februari 1816.

> **Rätt till lyckans högsta håfvor,**
> **Ingen blindhet af dess nåd,**
> **Ringa anspråk, stora gåfvor,**
> **Stränga seder, lena råd,**
> **Samma själ i alla skiften,**
> **Alltid klok och alltid god,**
> **Och vid brädden utaf griften**
> **Stilla hopp och värdigt mod.**
>
> Choræus *till Grefvinnan Cronstedt.*

Hårdt var slaget. Djupt var såret.
Hon har varit. Hon har gått
Ur vår åsyn, och i spåret
Vandra sorg och saknad blott.
Qvalde make, kan jag hela,
Kan jag lindra detta sår?
Nej, jag kan, vid hennes bår,
Endast din bestörtning dela,
Endast offra sorgens tår.

Ack, du bad mig egna sången
Åt den hulda, sista gången,
Som så ofta vänligt log,
När jag lyrans strängar slog...
Men, hvad klang kan lyran ega?

Jag med dig kan endast säga:
Herren gaf — och Herren tog!

Herren gaf. Hvad lycka, ära,
Gull och prakt ej kan beskära,
Skänkte dig en högre makt.
O, hvad vida öfvervägde
Lycka, ära, gull och prakt,
Fordom lycklige, du egde!
Det var hon, som, glad och god,
Gaf åt mödans dag belöning,
Gaf åt nöjets dag förskönіng,
Och åt sorgens, tålamod.
Det var hon, som, huld och vis,
Gjorde glädjen till din vana
Och ditt lif till lugnets bana
Och ditt hus till paradis.
Det var hon, som, öm och trofast,
Gjorde dygdens lycka bofast,
I ditt hjerta och ditt tjäll.
Säll, då hon dig gjorde säll,
Hon med kraften af sin tjusning
Spridde lifvets morgonljusning
Kring din middag och din qväll.
Fast dess hjerta hemligt blödde,
Lika lugn i blick och tal
Hon dig muntrade och stödde,
Ack, då döden re'n förödde
Hennes lif med tysta qval.
Det var hon, som genom tiden
Gick, en engel, i ditt spår,
Hugnerik som samvetsfriden
Vid förtjenstens sida går,
Det var hon — men döden slog;
Herren gaf och Herren tog!

Hårdt var slaget. Djupt är såret.
Hon har varit. Hon har gått
Ur vår åsyn, och i spåret
Vandra sorg och saknad blott.

Sorgsne make! Med din maka
Flyr ditt lifs lycksalighet.
Kärlek, vördnad, tacksamhet,
Vid dess läger fåfängt vaka,
Ropa fåfängt hennes namn . . .
Nej, hon vänder ej tillbaka
Ur den kalla dödens famn.

Och en ädel son, som dröjer
Fjerran på en okänd kust,
Eller vida hafvet plöjer,
Obekant med sin förlust:
Ser han icke vårens möte,
Hör han icke vindens ljud.
Och, vid sälla förebud,
Ilar till en moders sköte,
Och till famnen af en brud? . . .
Vinden, susande kring hafven,
Ack, den suckar öfver grafven,
Der den huldas aska bor.
Våren kommer: skön, som våren,
Möter bruden, ack, men tåren
Och det svarta sorgens flor
Säger: *borta är vår mor!*

Ja, vår mor, vår vän är borta.
Så vi klage, en och hvar,
Flydda äro dessa dar,
Ack, så glada, men så korta,
Då, af hennes blick och röst,

Hennes vishet, hennes hjerta,
Lifvets njutning eller smärta
Egde värde eller tröst.
Fans, i qvinnohjerta buren,
Någon dygd så skön och hög,
Som ej blyg kring henne smög?
Fans, för konsten och naturen
Någon känsla, ljuf och sann,
Som ej hennes själ slog an?
I dess sällskap glömde rangen
Fordra ut sin vördnadsgärd:
Vettet, godheten, talangen
Gjorde henne dyrkansvärd.
I det samfund, som hon prydde,
Rådde dygdens jemlikhet;
Anspråk, misstro och förtret
Glömde bort sig, eller flydde:
Hennes helgonblick betydde
Glädje, frid, förtrolighet.
Och den ljufva huldgudinnan,
Så förfinad och så ljus,
Var den borgerliga qvinnan
Vid sitt bord och i sitt hus.
Hennes öga såg ej neder
Med förakt på nyttans värf:
Ordning, flit och enkla seder
Sparde, från vår tids förderf,
Åt dess hus bestånd och heder,
Och åt uslingen en skärf.

Sådan gick i våra bygder
Denna maka, vid din hand.
Agget mönstrade dess dygder,
Men — det hade ingen tand.

Döden hade den. Hon kände
Härjarns hugg, men teg och vände
Ögat, med en christens hopp,
Till det godas ursprung opp:
Och den sista bön hon sände
Från ett qvaldt, men tåligt bröst,
Var en bön om frid och tröst
För den vän, hvars gråt skall rinna
I en enslig lefnadshöst;
För de ömma, som ej finna
Mer sin ungdoms vårdarinna;
Var en bön, som hinna skall,
Fjerran öfver böljans svall,
Dit ej ögat kunde hinna.

Make, fosterbarn och son!
Himlen återtog sitt lån.
Nu med himmelsk frid hon skickar
Sina kärleksfulla blickar,
Till er alla derifrån.

Sägom ej, att döden härjar
Allt hvad lifvet kärast har,
Allt hvad ljuft och dyrbart var;
Han det undan stormen bergar
Och åt bättre tider spar.
Och, när vi till himlen redan
Våra skatter sändt förut,
Och stå ensamme till slut,
O, hur lätt vi följe sedan!
Kärlek, med sin balsamtår,
Friskar minnet, läker svedan,
Kärlek öfver döden rår.

Till Friherrinnan Hamilton,

född Adelheim.

Jemte ett belönt poëm.

Obekant med hof och stad,
Sångens blyga Oread
Deras bifall ej förtjente,
Om hon ej af er — förlåt! —
Lärt behagens konst, och länte
Edert vackra namn deråt.

Vackra namn af mor och maka!
Sköna titlar! Verlden går
Att en lycka blindt försaka,
Hvars behag den ej förstår.
Landsförvista utaf flärden,
Huslig sällhet, huslig dygd
Flykta från den granna verlden
Till en gammalmodig bygd.
För den känslotomma anda,
Som till anspråk, dem hon ärft,
Ingen inre fond förvärft,
Borgarlifvet blir för kärft,

Blir för *fade,* för enahanda:
Nöjena, i evig ring,
Måste koloriten blanda,
Att en lefnadstafla randa,
Annars röjd af ingenting.
Nöjena . . . men *nöjet* sparsamt,
Målar blommor deribland:
Blodets, hjertats blomsterband,
Knutna ömt och närda varsamt,
Vissna under yrans brand.
Likväl är det de, som ensamt
Trygga värdet af vårt lif,
Trygga sällheten, gemensamt
Mellan pligt och tidsfördrif.

Men den qvinna, som naturen
Och sitt hjerta ej förrådt,
För fåfänglighetens lott;
Som, ej firad blott på couren,
Älskvärd ej i cerclen blott,
Verld och *huslighet* förmått
I ett fridsamt bröst förena,
Aldrig hänfördt af den ena,
Aldrig för den andra kallt —
En Cyprid i hofvets salar,
En Baucid i landets dalar,
Och en Gratie öfverallt;
Denna ljufva, visa qvinna,
Hon var värd att älskad bli,
Hon var värd att sällhet hinna,
Värd att dyrkas, värd att vinna
Dygdens segrar, liksom ni.

Dagens sköna, må de svärma
Bort en vår förutan sans,

Må de se'n, med lånad glans,
Flyktade epoker härma!
Ingen ambra, intet gips
Dessa himlaljus beskärma
Från en stundande eklips.
Lyckliga, då kan ni gerna
Le åt tidens vexelgång,
Minnas mången cyprisk stjerna
I sin glans och nedergång!
Fåfängan är slaf af tiden,
Ej en god och redbar själ:
Väntad, nalkad och förliden,
Han, af glädjen ledd och friden,
Lyder alltid dess befäl.
Féiskt lätt och guldbevingad,
Skall han sväfva jemt kring er,
Helst när verlden minst det ser.
O, af edra barn omringad,
Sluten i en makes famn,
Nämnd med alla ljufva namn,
Lyckliga, det öfverväger
Hvarje namn af skön och stor! . .
Penseln då ej uttryck eger,
Men det rörda hjertat säger:
Se en maka! Se en mor!

TILL

Fru von Helwig, född friherrinna von Imhoff.

Svar på bjudningen till en fête.

Blickar du ned i min dal, du syster af väna Kamener,
Hulda Chariternas vän, *Lesbiska systrarnas* mor!
Bjuder du herden att, högt på molnomgjutna Olympen,
Rusas af gudarnas dryck ur en ambrosisk pokal?
Eller att, hänförd i Helikons lund, bland sångens gudinnor,
Glömma sin ensliga dal, glömma sin landtliga flöjt? —
Mig, under middagens brand, bjöd Pan, arkadiske guden,
Längs utmed elfvarnas brädd valla min irrande hjord;
Mig, genom aftonens flor, den blide Hesperus skådar
I Oreadernas lek eller Dryadernas dans.
Trygg är min blick i bygdernas hem, och glad och förtrolig,
Men på en strålande höjd blicken är blyg och försagd.
Klar är min röst i däldernas djup, och älskad och ledig,
Men, uti gudarnes sal, rösten är bruten och stum.
Derför i bygdernas hem jag bor och sjunger och leker,
Derför i däldernas djup irrar jag sorglös och glömd,
Skär jag mig pipor af vass och hvilar i skuggan af videt,
Eller af bäckarnes sorl söfves och väckes igen.

Ofta min hjord jag förde likväl, och förde så gerna,
Nedanför bergets fot, der du förtrollande sjöng,

Der, ur en myrtenlund, så ljuft du hördes förena
  Med Kalliopes röst Sapphiska lyrans behag.
Hvarföre tiger din sång? O, hvarföre står jag och lyssnar
  Fåfängt, och fåfängt igen, efter de himmelska ljud?
Likt de Menaliska ljud, likt dem från höga Dodona,
  Än uti tystnadens stund, fylla de öra och själ.
Hvarföre tiger din sång, du syster af väna Kamener,
  Hulda Chariternas vän, Lesbiska systrarnas mor? . . .
Locka de lekande tonerna fram ur hvilande lyran,
  Som i en sörjande gran hänger förgäten och stum.
Sjung för lunder och dalar och berg, som Phœbus dig lärde;
  Lunder och dalar och berg skola besvara din sång.
Sjung! Och Olympens mäktiga gudar och blida gudinnor
  Skola, som fordom, ännu trifvas i dödligas hem,
Älska sitt Tempe i nordliga fält, och fjellens Sorakte,
  Och, under granarnas hvalf, Paphias heliga lund.

Till fröken Jeanna v. Strokirch,

vid dess faders död.

Så stilla sjönk hans trötta hufvud ner,
Och detta hulda, men så qvalda hjerta,
Det slår ej mer... men lider ock ej mer:
O, låt oss tacka Gud — och glömma egen smärta!
Den hand, som skickat har vår lott
Och med sin skickelse oss mildrik skall försona,
Vi kyssa må och säga blott:
Den pröfvade sin hvila fått,
Och den rättfärdige sin krona.

Du, som hans långa plågodar
Till sista stund förljufvat har,
Hans tysta blick förstått, hans minsta suck besvarat!
Ditt sköna kall är fyldt. — Hvad minnen derifrån,
O, hvad välsignelser, du trogna Antigone,
Du åt ditt hjerta har förvarat!

Allt hvad som syns af högsta vigt
För dessa vanliga, som sig så visa tycka:
Eröfringar och prål, och tidsfördrif och lycka —
Allt har du gifvit för din *pligt.*

Hvad ger han dig igen? Det är hvad *du* ej spörjer;
Men se, han ger hvad *du* är värd:
Den rena dygdens frid, de godas kärleksgärd,
Och hjertats dyra tro, att den, som ömt du sörjer,
Dig väntar i en bättre verld.

Men tålig än bland oss du dröje!
Må den uti ditt stilla bröst
Så väl förstådda andans röst,
Som gjort försakelsen till nöje,
Nu göra saknaden till tröst!
Den hyllning, vi dig hjertligt bära,
Jag vet du ej behöfver den;
Men vi behöfva dig, af dig vi ha att lära
Så mycket, ack, så mycket än.

Så lef och lär oss, ädla qvinna!
O lef och lär oss målet hinna
Uppå den väg du gått, — der bördan ej är tung,
Och dagen aldrig lång, och inga drag försvinna
Af själens skönhet, evigt ung;
Der inom oss vi samla och bespara
De skatter, som i alla åldrar vara,
Den *hjertats, vettets, hoppets* rikedom,
Som är vår tillflykt än i mörka öden,
Och blifver qvar, då verlden kännes tom,
Och räcker till i lifvet och i döden!

Till J. v. S.

Epilog till Paschan af Suresne, som uppfördes på hennes födelsedag.

Hvar finnes fridens hem? Hvar är oss godt att vara?
Så fråga jordens barn, och sjelfva derpå svara
Hvar efter sitt begrepp; och se med välbehag,
I förgrunden till allt, sitt eget kära *jag*.
Den ene vill stå fram i hofvets gyllne salar,
En annan gömma sig i bygdens lugna dalar,
En vara qvick, *en* skön, förnäm, fêterad, rik;
Men slutligen blir en den andre deri lik,
Att ingen är förnöjd och ingen kan befalla
Det missbehag att fly, som står i väg för alla —
För alla utom den, som känner i sin själ
Ett högre föremål, än eget ve och väl,
Som, uppvärmd sjelf och lyst utaf en himmelsk flamma,
Till andra sprider ljus och tröst, och är densamma
I lifvets alla dar och tidens alla prof,
Så huld, så lugn, så vis, och har ej sjelf behof
Af annan skatt än den, som rost och mal ej tära,
Och annan glans än den, som utgör dygdens ära
Och söker blott den ro, som heter hjertats frid,
Och det behag, som ej beror af år och tid,
Men lika älskeligt och oförvissnadt blommar
I lifvets höst och vår, dess vinter och dess sommar.

Hvem känner icke dig i dessa enkla drag,
Du ädla, på hvars ban ett nyfödt år i dag
Går upp, och visar på och likna vill de flydda,
Som svunno hän, se'n de, af minnets rosor prydda,
Med oskulds leende, om ock i sorgedok,
Upptecknat din förtjenst i evighetens bok,
Upptecknat troheten, som har för vänners öden
Ett lika öppet bröst i glädjen och i nöden,
Deltagandet, som vet hvad menskohjertat bär,
Hvad kärleken förmår och lidandet begär,
Försakelsen, som ej för sig en önskan eger,
Men vakar vid en fars, en systers plågoläger,
Otröttelig och huld, och i sin hörda bön
För deras lindring har sin ljufva, enda lön,
Och vettet, godheten, den lugna rådigheten,
Den glada fromheten, den visa glädtigheten,
Och allt, hvari din själ så skönt afspeglat sig,
Och allas bifall fått, som jäfvas blott af *dig*.

Ett år, — en länk ännu i denna sköna kedja, —
Oss himmelen beskärt, och ämnat dig att glädja
Vår vänskapskrets ännu i mången molnfri dag,
Och lifva med din tröst vid sorgens pröfvoslag.
Far fort, som hitintills, uti det ädla kallet,
Som utgår af en själ, till hvilken aldrig svallet
Af tidens tomma flärd och små bekymmer når,
Men kring hvars helgedom vi samlas år från år,
I ljuf förtrolighet, och känna och förklara:
Här finnes fridens hem, här är oss godt att vara!

Till densamma.

Jemte en af henne begärd nyårsbetraktelse.

Det lilla, du af mig begärde,
Jag ger dig här, du goda själ!
Fastän deraf ej mer du lärde,
Än hvad du redan vet så väl.

Du vet, att samma Gud oss leder
I nya som i gamla år,
Och hörer hvad vårt hjerta beder,
Och räknar hvarje hemlig tår.

Du vet, att han, hvars kärlek varar
Långt bortom årens korta gräns,
En gång den skickelse förklarar,
Som här af oss blott dunkelt käns.

Säll den, som ej i vägen svigtar
För någon börda eller pligt,
Och mot det ljusa målet riktar
Sin blick med ostörd tillförsigt!

Dit må du rörd, men tålig blicka,
Så pröfvad i de flydda år.

Du skall ej svigta, goda flicka,
Uti det prof, som återstår.

Så fyll ditt sköna kall — och sedan
En hoppfull suck mot höjden gjut!
Ditt hjerta är ju *der*, dit redan
Du dina skatter sändt förut.

Under fröken J. v. Strokirchs bild.

Hon glömde nöjet, lyckan, glansen,
För dotterliga pligtens lag,
Och med den sköna jungfrukransen
Af milda dygder och behag,
Hon gick sin helgonväg till ljusets rike,
Här *makalös*, der *englars like*.

Till den okända.

(Svar på ett bref med begäran om en afskrift af skaldestycket Första uppfostringen.)

1808.

Goda själ, den helsning du mig sänder,
   Huru skulle den af mig försmås?
Sångmön till ditt hjerta återvänder,
Lycklig, om hon blott af dig förstås.

   Hvad för pris som skalden helst förvärfvat,
Högsta priset har den skald, som tror,
Att ett hjerta, ungt och oförderfvadt,
Vid hans lyra dygden trohet svor.

   Blicka ur den slöja, som dig höljer,
Eller slut dig evigt inom den!
Känslan når dit ögat icke följer —
Känd som okänd, vare du min vän!

   Ho du är, till hvilka öden buren,
Frågar ej det hjerta, som förstod
Att du var en dotter af naturen,
Och din anda oskuldsfull och god.

   Varm för dygden, varm för skaldens luta,
Kanske född att, i en fåfäng verld,

Af din känsla lida mer än njuta —
Skulle du ej vara älskansvärd?

Oskuldsvän, förblif din känsla trogen!
Måla dig en verld der englar bo!
Tro, att der skall hoppets skörd bli mogen,
Och var länge lycklig af din tro!

I din unga känslas sköna dikter
Skapa dig ett lif från fördom fritt,
Rikt på njutning, dyrt af fylda pligter;
Hoppas att det någon dag blir ditt!

Bilda dig ett aldrig härjadt Eden
I den stilla huslighetens krets,
Der du, alltid älskad och tillbeden,
Alltid finner glädjen stå tillreds?

Der du, mor och maka, sluts i ringen
Af en kär familj, hvars salighet
Du beredt — och menskorna och tingen
Samfäldt hylla din gudomlighet!

Tro och svärma, och var lycklig, flicka;
Svärmeriet är ändå så sällt!
Må du sent ur morgondrömmen blicka
Ut på verklighetens ödefält;

Ack, en gång likväl, om du ock vaknar
Ur din glada slummer — om du då
Dina ljufva, drömda bilder saknar:
Goda själ, är du beredd derpå?

Om den sköna sällhetsfén förrymmer
Från den gräns, der till ditt möte stå

Endast mödor, offringar, bekymmer:
Goda själ, är du beredd derpå?

Om en flyktig verld ditt värde glömmer,
Och med hån, ur granna tidsfördrif,
Blickar till din ringhet, och fördömer
Ditt försmådda, anspråksfria lif:

Har du mod ändå att tro en lycka,
Förbehållen dig inom dig sjelf?
Eller skall den yra flärden rycka
Bort dig äfven, med sin strida elf?

När du, fram åt målet, ser förtrytsamt
Dessa blommor vissna på din stig,
Dem en eldad fantasi så skrytsam
Än på afstånd lofvade åt dig:

Skall ej äfven du af verldens vana
Och af din besvikna längtan ledd,
Finna tung försakelsernas bana,
Då hon ställs med nöjenas i bredd?

Och, s'en bildningsgåfvans glas förstorat
Dygdens sällhet öfver hvad den var,
Endast sörja hvad ditt hopp förlorat,
Glömma hvad ditt hjerta än har qvar? . . .

Men hvi stör jag friden, unga tärna,
I din själ? Hvi plånar jag derur
Dessa skuggor, dem en troll-laterna
Målar skönt på lifvets fängselmur?

Svike ej din glada känslas aning!
Må du blifva säll, som du är god!

Göm likväl en okänd väns förmaning,
Om dig qvalens pröfning förestod!

Icke alltid skördens stund hugsvalar
Dygdens hopp med glädjens fulla mått;
Icke alltid ödets gunst betalar
Hjertats fordran på en lycklig lott,

Sällheten är, liksom Sabas drottning,
Någon gång den vises korta gäst:
Ingen dygd (beklaga ödets lottning!)
Vid sin sida henne evigt fäst.

Som den friska, outtömda källan
Sådan dygden. Vidt omkring från den
Välla glädjens floder: floden sällan
Vänder till sitt ursprung hem igen.

Evigt lefver dock dess rena åder,
Fast dess bäckar grumlas om i dyn;
Evigt, som den himmel hon förråder
I sin böljas spegelklara bryn.

Ack, ett hjerta, vant att pligter yrka.
Bidar ingen lön på jordens strand,
Eger af försakelsen sin styrka,
Och sin näring från ett bättre land.

För den själ är ingen offring bitter,
Som den sköna pligtens bana går;
Ack, mer ljuf än hela flärdens glitter
Är dess tysta, känslofulla tår!

Öppna för behagens intryck, stärkta
Mot bekymrens, fly dess stilla dar,

Fly så lyckliga som obemärkta,
Under vården af en allgod Far.

Pråle fåfängan med falsk förgyllning!
Hon, den ädla, har sitt pris, sin tröst
Af sig sjelf — och sina dygders hyllning
Af ett älskande och älskadt bröst,

Gläd dig då mot lifvet? Kläd dess öknar
Uti blommor! Se ditt mål, förtjust,
Som ett vårdtorn, ur en framtids töcknar,
Vinkande, ledsagande och ljust!

Men en gång och än en gång, förinnan
Du det sälla, ljusa målet nått,
Läs dess inskrift: *värdet utaf qvinnan*
Är en makas och en moders blott.

Må de se'n ur sigtet dig förlora,
Dessa gyckelverk af qvinlig ätt,
Dessa små, som, för att heta stora,
Sälja hjertats och naturens rätt!

Må en ädel ömkansblick du hvälfva
Från din höjd till dessa ned ibland,
Der de, utan värde för sig sjelfva,
Sväfva utan nytta för sitt land;

Se dem uti evigt nya sferer
Jägtas mellan anspråk och behof,
Modets lekdon, nöjets efemerer,
Nyckens automater, ledsna'ns rof;

Och — likt bubblorna, förrän de brista,
Spelande i rymden grant och kort —

Skimra, pösa upp, och på det sista
Fly med deras hast och saknad bort.

Då — om tidens kulna flägt ock skingrar
Många ljufva diktmoln, dem han än
Magiskt kring en ung förhoppning slingrar,
Då — ditt värde och din lycka känn:

Och med hjertat rördt och rikt begåfvadt
Af den lott, som var för hjertat nog,
Känn, att dygden håller hvad den lofvat,
Och att skaldens röst dig ej bedrog!

Till Malla Silverstolpe,

född Montgomery.

Goda Malla! Åren flögo,
Vindar blåste och sig vände,
Vårar sina löften ljögo,
Heta sommarsolar brände;
Hjertats blod, som iglar, sögo
Jordens tunga vedermödor,
Och af alla höstars grödor
Var ej mera oförhärjadt,
Mera ej åt vintern bergadt,
Än en vissnad minnets blomma,
Och den torra, nakna, tomma
Verklighetens bröd af bark;
Men vid slutet utaf loppet
Qvicknar än den hulda blomma,
Och, likt balsampoppeln, hoppet
För den pröfvade och fromma
Spirar upp från samma mark.

Som en röst ur andeverlden
Mig din morgonhelsning mötte,
När jag (nu den gamle, trötte)
Ung och glad begynte färden.

Okänd hette du, men hörde
På de toner, som den rörde
Utur skuggan till dig sände,
Att han väl ditt hjerta kände. *
Tretti år försvunnit sedan,
Tretti gånger drifvan smälte;
Tiden mången grafsten sedan
Öfver våra kära välte.
Nu han stundar, lifvets qväll.
Ljusets vagn mot vestern rullar,
Men af spillror från det flydda
Vill jag, mellan griftekullar,
Bygga mig en aftonhydda,
Reda till ett bönkapell.
Möt mig der och räck mig handen
Till *god afton,* skänk den fröjden
Åt en seglare, som farit
Länge nog på stormigt svall;
Låt oss på den lugna stranden
Glade minnas det som varit,
Och, med tanken vänd mot höjden,
Vänta det som komma skall!

* Se näst föregående stycke »Till den okända».

Till mina Föräldrar.

Tillegnan af min gradual-disputation.

1803.

Dyra namn, fast ej i verldens öga
Afundsvärda, fräjdade och höga,
Men i himlen tecknade ändå —
Men för mig nog lysande och kära!
Först åt er skall hjertat offer bära,
Sist för er — med dröjd förstumning — slå.

Hell dig, du, min gamle far, och hell dig,
Ömma mor! Med ingen rik och väldig
Bytte jag min födsel och mitt namn.
Himmelsk frid till hyddan vare buren,
Der jag först mot dygden och naturen
Log ifrån en huld och olegd famn!

Ärlighet i hjerta och i seder,
Måttligt kraf på lycka och på heder,
Skuldfritt hopp till varelsernas Far,
Rik och nöjd, om jag fått detta ärfva,
Ville jag en lager blott förvärfva
För att fägna edra gamla dar.

Och se'n, i en omärkt vrå på bygden,
Få åt er och himmelen och dygden
Helga lifvets snart förflutna stund,
Undra fjerran från, hur' de i verlden
Åt passionen, lyckans nåd och flärden,
Resa slott på dödlighetens grund.

Till Leopold.

Tillegnan af en samling idyller, 1804.

I dalen der, vid vestans smek,
Sig fröjdade
Ett bygdens barn, i menlös lek
Med blommorne;

Och sjöng och band en liten krans;
Ej dyr var den —
Af vårens sippa, som der fans,
Och väplingen.

En vacker dag att pryda kort
En majstångs topp
I byn — och sedan vissna bort,
Var allt dess hopp.

Kom så från Floras rika fest,
Till dal'n *Linné:*
Gudinnans tolk och förste prest
Fick barnet se;

Och såg dess oförtrutna lopp,
Att i sin dal
De bästa blommor leta opp
Med brydsamt val —

Och sade, leende: »Gif hit
»Din krans, min vän!
»Jag för ditt urval och din flit
»Värderar den.»

»O, gerna» lydde gossens svar,
»Du syns så mild,
»Men ringa är den krans jag har,
»Och späd och vild.

»Väl funnes blommor af behag
»I däldens hem;
»Men deras art ej känner jag,
Knappt namn på dem.

»Och skänkte lyckan åt min flit
»Ett fynd ibland,
»Med tveksam håg jag räckte dit
»Min rädda hand —

»Och tänkte: ofta fagert prål
»Bedrar vårt hopp,
Och ofta räckes giftets skål
»I purpurknopp.»

»Men du, o främling, hvem du är
»En vis försann!
»O, stanna litet och mig lär,
»Ty du det kan!

»Lär mig de skilda blommors slag,
»Som strö min dal,
»Och att dem foga med behag
»Och säkert val!

»Ej för att få vid stoj af folk,
»En farlig fräjd;
»Jag ville bli naturens tolk
»I stilla nejd.

»En blomma ge åt dygdens vän,
»Dess vän i tjäll;
»Och säga: god är Skaparen,
»Och menskan säll.

»Då kan ock detta vilda land
»Stå upp i glans,
»Och jag dig ge, med blygsam hand,
»En bättre krans!«

Till Choræus under dess sista sjukdom.

(Med en samling dikter.)

Broder, nej, du skall ej falla
I en tidigt öppnad graf!
Maka, barn och vänner — alla
Dig till lifvet återkalla,
Broder, tag igen din staf!

Nej, din själ, på kärleksvingar
Återflygande igen,
Glädjens bud en maka bringar,
Glädjens bud i vänskapsringar:
Vår Choræus lefver än!

Kom, att än för oss bereda
Vägen, som från sorgers dal
Till ett bättre land skall leda,
Kom att våra hjertan freda
Under resans brist och qval!

Ack, hur frisk är sommarvinden,
Ack, hur mild är solens glans!
Kom med helsans färg på kinden,
Att med vännerna på Pinden
Ännu knyta mången krans!

Se, jag några sippor ställer,
För dig, plockade i vår.
Det är inga eterneller,
Mogna äro de ej heller:
Våren är så sen i år.

Likväl du till godo håller
Med en väns fördragsamhet,
Mina blommor och mitt joller,
Viss, att vänskapen ej våller
Deras ofullkomlighet.

Till fältprosten Norberg,

då han flyttade till Tuna.

 alla de Dalkarls-Tunesares prost!
O pastor i Tuna, det stora!
Du byter ej säte med prins och starost;
Då skulle ditt säte förlora.

Per varios casus, discrimina tot,
Du kämpat, behållit din *fidem,*
Och drar dig till hamnen, der lönen du fått,
Till stånkan och skinkan *ibidem.*

Snart Stor-Tuna sluter i moderligt sköt'
Sin fältprost, den kära och tunga,
Och alla de munnar, som der äta gröt,
De slänga bort skedar och sjunga.

De hurra för prostfar, grossvördig och stor,
Hvars anlete skiner som solen;
Hvars röst fyller upp både läktar och chor,
Och magen predikarestolen.

Haf lycka! Bygg upp din församling, min vän,
Och glöm ej att uppbygga tornet!

Jag tycker du står der på tinnarne re'n
Och vinkar med ymnighetshornet.

Der står du, lik stjernan, förklarad och fix,
Och kring dig, drabanterna lika,
Gå herdar, som icke försmå hvad som dricks,
Från Gustaf och Torsång och Vika.

Vi tömma din skål i ett vänskapsförbund,
Hvars ömhet för dig ej skall kolna.
Glöm ej dina vänner, och — för Hagalund
Försmå ej en pastor i Solna.

Till Gelbgjutaråldermannen Wibom och hans fru. *

(Mel. Gubben Noach.)

Gubben W—m, Gubben W—m
Bjöd — och på hans ord,
Ifrån öst- och vester,
Kommo glada gäster,
Norr och söder samla bröder
Kring hans helgdagsbord.

När han stretat och arbetat
Redligen och väl,
Röjt och plöjt och pustat,
Tråkat, bråkat, rustat,
Lös han slår sig — det förstår sig —
Dertill har han skäl.

Han då stannar och bland grannar
Så till orda tar:
»Må i dag med gamman
Glasen klinga samman!»
Och de ropa allihopa:
»Riktigt, kära far!»

* Vid invigningen af fru W—ms blifvande enkesäte, Alby, i närheten af Hufvudsta vid Stockholm.

Och de ringa, och de klinga
För den bergadrott.
Af hans åskedunder
Sprängas klippans grunder,
Och frambära till hans ära
Vallar, torn och slott.

Grefveliga korthus stiga
Undan på hans bud.
Och i deras ställen
Lyfter han på hällen
Borgarhuset högt mot ljuset,
Ståtligt som en brud.

Storfisk mången den salongen
Drage i sin not!
Dit må statsministrar
Köra så det gnistrar,
Be så träget, att benäget
Han dem tar emot.

Sjelf så präktigt och grossmächtigt
Vill ej gubben bo.
Hans begär har tygel,
Han bor i sin flygel
Med en maka, van att vaka
Der för gubbens ro.

Gumman W—m, Gumman W—m
Vet hvad gubben vill.
Det är hennes syssla
Att med honom pyssla,
Le så rosig, när han mosig
Dricker vänner till.

Första tuppväkt henne uppväckt,
Sist hon gått i säng.
Hela da'n hon stökat,
Husets trefnad økat
Klokt och moget, flinkt och troget,
Utan bång och fläng.

Dess emellan borta sällan,
For hon en gång blott
Till de tyska länder,
Bar på hulda händer
Hem en snärta. Gubbens hjerta
Önskebarn så fått.

Han till ära för sin kära
Nybyggt detta tjäll,
Hennes lifgedinge,
I fall hon ej finge,
Som hon ville, gubben lille
Följa till sin qväll.

Må de tvenne, han med henne,
Följas i sitt lopp
Intill silfverhåren, —
Att i mellanåren
Ej juristen och palmisten
Måtte sägas opp!

Men hur lifvet än blir gifvet
Och hvad hända må,
Så är detta summan:
Lefve gubben, gumman!
Gubben W—m, Gumman W—m
Skål för begge två!

TILL

Öfverståthållaren frih. J. W. Sprengtporten.

Vid en middag, gifven af Stockholms borgerskap, d. 24:de Nov. 1830.

När, med sig sjelf i splittring,
Tidsanden blåser larm,
Och rasar med förbittring
Emot sin egen barm:
Af inga skiften ryggad,
Den svenska borgarns dygd
Står trogen och betryggad
I sin CARL JOHANS skygd.

Med flit och lust den sköter
Den stilla nyttans värf,
Och mödan gladlynt möter,
Och faran, ädelt djerf.
Den sluter brödraringen
I glädjens högtidsstund,
Och byter lott med ingen
På hela jordens rund.

Nu ringen vare sluten,
Och öppnad glädjens fest,

Och välgångsskålen gjuten
För dig, vår ädle gäst!
Vi dig i handen trycka,
Och trofast skaka den,
Och ropa: ske dig lycka,
Vår höfding och vår vän

Beträd din ljusa bana
Och glad till målet se!
Mer skön än krigets fana
Är fridens kaducé.
Gå, att de segrar vinna,
Dem borgarn skatta vet!
Här skall du trohet finna
Och flärdfri tacksamhet.

För ordningen, för lagen,
För menskligheten ställ
Ditt bröst till värn — och dagen
Skall framgå klar och säll,
Och aftonstunden gifva
En svalka frisk och skön,
Och medborgskronan blifva
Din ära och din lön!

TILL

f. d. Öfverståthållaren frih. C. J. af Nordin.

Vid samma tillfälle.

Helig tacksamheten är.
När sitt fullhorn hösten tömmer,
Och sin gröda åkern bär,
Man ej sommardagen glömmer.
Fast från oss han flydde snar,
Gaf han lif åt all naturen,
Och hans solblick, mild och klar,
Var kring berg och dalar buren.
Helig :,:
Helig :,:
Tacksamheten är.

Äran räcker dig sin krans,
Ädle, som oss kort tillhörde,
Men bland oss med kraft och sans
Verket dref och ordet förde!
Af din vård om Birgers stad
Minnet i sin dagbok skrifver
Ett af sina skönsta blad,
Som derur ej tiden rifver.
Äran :,:
Äran :,:
Räcker dig sin krans.

Lycka följe dina spår!
Stå ännu vid kungatronen
Hörd och aktad många år,
Kär och vördad i nationen!
Dygders minne, vänners tro,
Fadershugnad, huslig trefnad,
Helsans fröjd och sinnets ro
Göre lång och säll din lefnad
Lycka :,:
Lycka :,:
Följe dina spår!

Sång

Bland erke-stiftets i hufvudstaden tjenstgörande prester

den 29:de November 1837.

(Dem tillegnad.)

Äradt vare deras kall,
Som i lärdomen arbeta
Och i tidens natt och svall
Visa att de vägen veta,
Lära verlden ljus och dygd,
Så med gerningen som orden,
Nit för konung, lag och bygd,
Och en himmel öfver jorden!
Äradt vare prestens kall!

Högsint vare deras hug,
Lyftad öfver flärd och yta!
Hvarken smicker eller trug
Deras ädla kraft må bryta!
Lyssnande till himlens röst,
Mensklig ordning undergifna,
Bäre de i samma bröst
Guds och likars rätter skrifna!
Högsint vare prestens hug!

Stilla vare deras gång!
Bland de larmande i tiden,
Deras tal och deras sång
Ljude kärleken och friden!
Fruktrikt, om ock obemärkt,
Deras verk sitt upphof prise,
Och till den, som kraften stärkt,
Tacksamhetens frågor vise!
Stilla vare prestens gång!

Fröjdfullt vare deras mod;
Ej för lyckan må de slafva!
Tänke, deras sak är god,
Derför må den framgång hafva!
Verldens gunst ej söke de,
Ej sin vinst af andras skada,
Vilje dem blott goda se,
Och se'n glädjas med de glada!
Fröjdfullt vare prestens mod!

Fridfull vare deras lott!
Motgång må dem ej bedröfva,
Ty af den, som gør allt godt,
Få de väl hvad de behöfva.
Friden styre deras lopp,
Så de ungas som de gamlas,
Tände hoppets fackla opp,
När till fädren de församlas!
Fridfull vare prestens lott!

Till Biskop C. F. af Wingård.

Den 12:te Juli 1818

Stig fram, att ljusets fackla bära,
  Beträd en bana, lång och skön,
Der menskors sällhet blir din ära
Och himlens välbehag din lön!

  Försvara sanningen i döden,
Med ömhet sträng, med vishet god,
Inför en tid, som har af nöden
Ditt nit, ditt snille och ditt mod!

  Förakta verldens lösa tycken
Och följ ditt ädla hjertas bud!
Ditt fält är stort och skörden mycken;
Men kraften kommer ifrån Gud.

  Så fyll det uppdrag, han dig lemnar
I styrkans och i känslans år!
Se, kärleken din bana jemnar,
Välsignelsen vid målet står!

Till C. B. Rutström.

Med öfversättningarna från Roms skalder.

Så kär i vänners krets, som sökt i vittras gille,
  Med Hallers läkarkonst, Ovidii konst i vers,
Och Franklins borgardygd och Rousseaus ljusa snille,
Och lärdom mer än Scaligers,
Försmå ej denna gärd af den dig likna ville
I allt, men skall bli nöjd om han
Dig likna får som redbar man.
Ett ögonblick Pegasen skyggar
För Aristarcus-Rutström bort;
Men han sig hemtar inom kort,
Ty vännen-Rutström honom tryggar.

TILL

Kommerserådinnan Charlotta Arfwedson,

född Langenberg.

Med liktalet öfver dess man, Kommerserådet Carl Arfwedson.

Ditt namn på samma blad som hans
Skall stå, om än på annan sida,
Tills dödens lena hand skall vrida
Kring begges blott en enda krans.

Så vördnadsvärd, som lyckosam
I dubbelt kall af mor och maka,
Med minnets frid du ser tillbaka,
Med hoppets fröjd du skådar fram.

Väl dig, din sköna pligt är fyld,
Välsignad står du, som oliven,
Med friska telningar omgifven,
Med topp af aftonsoln förgyld!

I friherrinnan v. Beskow's minnesbok.

Vid hennes utrikes resa.

På hafvets bölja eller hemmets fjärd,
 Vid vännens sida lika gladt går färden;
Han lika glad, du lika älskansvärd,
Far alltid *väl.* Det är en himmelsfärd,
Till himlen, borta eller hemma — bär den,
Dock man är hemma öfverallt i verlden,
När i sin famn man sluter all sin verld.

Till C. W. Böttiger,

då han åter for utrikes. (1839.)

Far du från oss än,
Har du vänner qvar;
Vänner ock igen
Du till mötes har;
Men din *bäste vän*
Följer hvart du far.

Till Wilhelmina Böttiger.

Med ett ex. af fru Lenngrens arbeten.

När som *Betty* här beskrifves,
Enkel, blygsam, utan flärd,
Glad och vis, fast icke lärd,
I en huslig krets du trifves
Heldre än i modets verld,
Flicka, vet, att sällhet gifves,
När du så är henne värd!

Till min hustru.

I hennes psalmbok.

Du, som den yrande glädjen förskjuter,
  Nöjd att förljufva, med stilla behag,
Mödornas timmar och hvilans minuter
Af min i hyddan försvinnande dag:
Låt mig få tro, att ditt hjerta jag fägnar,
När åt min vän dessa bladen jag egnar!

Älskade maka, vi-ega hvarandra;
Evigt, som själen, är kärlekens band.
Trogna och trygga vår bana vi vandra
Under den Allgodes skyddande hand;
Och, när min dödspsalm öfver oss ljuder,
Trohetens engel till lönen oss bjuder!

Till mina ungdomsvänner i Tuna.

Svar på deras bref.

1804.

Goda tärnor, som ej glömmen
 Eder gamla bror ändå,
Fast han ryckts från er af strömmen
Af sitt ödes hvirfvel-å;

 Men ur fordna lekars minnen
Kallen er Jan Olof än;
Glädjens, tärnor, att I finnen
Honom lika barn igen!

 Länge irrande kring verlden,
Var hans hjerta hos er mest.
Hvad han lärt af hela färden
Är, att »hemma är dock bäst».

 Stundom firad, har han vunnit
Lagrar, guldpris och beröm.
Hjertat lika tomt sig funnit,
Tomt som af en fåfäng dröm.

Ej står lyckans tron på fjellen,
Åskors näste, stormars bo.
Ack, hon reste den bland tjällen,
Ibland er, i menlös ro!

O, jag vet det, och ser åter
Efter en försvunnen hamn,
Likt ett röfvadt barn, som gråter,
Till den moderliga famn.

»En gång dock» — jag ofta talar,
Svärmande, inför mig sjelf —
»Står ditt mål i dina Dalar
Och din hydda vid dess elf.»

»En gång trygg, då blixten gnistrar
Kring de mäktigas palats,
Du bland Dala komministrar
Äfven får din sälla plats.»

O, så talar jag, och rifver
Seglen under ångstfull bön;
Men den döfva stormen drifver
Jullen utåt vilda sjön.

Och jag irrar, och jag svärmar,
Och jag sväfvar af och an,
Mig allt mer från kusten fjermar,
Der min kosas fyrbåk brann.

Fåfängt mot sitt öde spjerna,
Fåfängt strida mot dess lag!
Hvart hon leder mig, min stjerna,
Det vet himlen, icke jag!

Men hvartut hon mig ock leder,
Skall jag minnas er så väl,
Skall hvar tanke, sänd till eder,
Tända glädjen i min själ.

Ack, förrän min afton skymmer,
Mången gång jag ännu vill
Slita mig från allt bekymmer,
För att höra eder till,

Och bland eder englaskara
Finna än en vår som flytt,
Leka än bland er, och vara
Barn, och fri och säll på nytt!

Till Laura.

Skall jag för så mycket skönt,
Blick och känsla ega,
Men dock sucka obelönt,
Men dock dö förrän jag rönt
Hvad du mig vill säga?

O, visst bor inom ditt bröst
Eko't, som besvarar
Någon gång min anderöst,
Och ett ord af himmelsk tröst
Åt min längtan sparar!

Underbara tjusningsbild,
Som min själ betager!
Om än evigt från mig skild,
Lika mäktig, lika mild
Du mig till dig drager.

Hinna, hinna skall jag dig,
Mig skall du tillhöra
Hel och ofrånskiljelig!

Lifvets eller dödens stig
Skall till målet föra.

På min ande ock en gång
Växa englavingar.
Jag dig följer, vägen lång,
Der du vid serafers sång
Mot Guds tron dig svingar.

På en namnsdag.

Ack, om lyran kunde spela
Hjertats toner på din dag,
Ej att öka, men att dela
Tjusningen af dess behag:
Skulle någon ton väl svara
Mot din känsla, djup och skön,
Och ditt milda bifall vara
Trubadurens ljufva lön?

Ack, om sommarns blommor alla
Denna dagen hörde mig,
Ville jag dem blott befalla,
Att sin dyrkan egna dig:
På ditt bröst, så rent som Vestas,
Skulle några lyfta sig,
Andra kring ditt hufvud fästas,
Resten sållas på din stig.

Men min lyra sina strängar
Längese'n förlorat har
Och på fordom gröna ängar
Står blott sista blomman qvar:
Ack, en lutad Sarons lilja,
Som begär ett bättre land!

Hulda skulle du ej vilja
Taga den utaf min hand?

Blek hon är, men i dess krona
Skall du tvenne hjertblad se,
Hvilka tiden nödgats skona:
Hopp och *kärlek* heta de,
Derför rycks hon utan smärta
Upp ur jorden, — men om du
Fäster henne på ditt hjerta,
Doftar hon en stund ännu.

Fadersordet.

(I en flickas minnesbok.)

Vårens blida genius öppnar
Ock sin himmel öfver dig,
Utströr än ur fulla göpnar
Sina rosor på din stig.
Skall jag säga, hur de blekna
Hur de fälla sina blad,
När du beder mig att teckna
I din bok den första rad?

Nej, jag vill dig ej förneka
Att ännu i menlöshet
Sjunga, dansa, le och leka
På den gröna Majs tapet.
I ett barnsligt sinne svara
Fröjd och oskuld mot hvarann:
Glada barn, så må du vara
Barn, så länge som du kan!

Var det äfven, då i spåret
Af en fjärilvingad vår,
Allvaret, likt efteråret,
Moget dig till möte går,

Och med samma rena blickar
Se det du i ögonen,
Då ett ömt farväl du nickar
Åt den kära flyktingen!

Hvilken lott dig än är sparad
I en ouppgången tid,
Bästa lotten är bevarad
I ett dygdigt hjertas frid:
Der vid pligten viges lönen,
Dagen efter mörkret gryr
Och på hoppets vingar bönen
Till en evig Kärlek flyr.

Till fröken E.

Jemte afskriften af ett poëm, som hon begärt af författaren.

Poëten ej nekar hvad Gracen begär —
  Hvad vore han henne förutan?
Det är ju af henne allena han lär
Att stämma den klingande lutan?

När han i en jungfrubur, kärlig och glad,
Bland bågar och zittror sig smyger,
Han är Chrysaliden på blommornas blad,
Som sedan mot rymderna flyger.

Re'n sväfvar han högt öfver himlar och jord,
Och följes och hejdas af ingen . . .
Men hviska de sköna ett allmaktens ord,
Så hvilar han genast på vingen;

Och kommer tillbaka så lätt och gesvind,
Att kryssa bland zittror och bågar,
Och sveda sin vinge, ibland på en kind,
Ibland på ett öga, som lågar.

Då fatta de ömma behagen sin vän,
Med händer som smeka och hela,

Och fröjdas, när sommarens fogel igen
Begynner att qvickna och spela.

Han spelar och sjunger, än hjeltars beröm,
Än hjertats och ömhetens lagar,
Och hoppets förtjusning och sällhetens dröm,
Och ungdomens flyktiga dagar.

Om lyckan och äran ej söka hans lund,
Skall han deras saknad ej röna;
Ty ljufvare lön är en leende mund,
En lifvande blick, af de sköna.

Till Lina.

Med en blomsterqvast.

Tag, Lina, dessa små, som våga
Att likna dig till hy och drägt!
Ej deras hemort efterfråga,
Nog af: de äro med dig slägt.

Ja hvarje blomma är din frände:
Ty tryck dem alla till din barm!
Helt visst, om blommor afund kände,
De skulle vissna der af harm.

Ja snart, ej hvita mer och röda,
De luta sina hufvuden,
Och dufna bort och blifva döda,
Då du är hvit och blommig än.

Dock sälla de! Säll den, som ginge
På samma sätt från verlden bort!
Ack, blommor, att jag dela finge
Ett lif så sällt — om än så kort!

Till Lina.

Med ett stycke bomullsflor.

Du lyckliga bomull, som oskuld betror
Att vårda de unga behagen!
Dig kärleken spinner till finaste flor,
Att narra dem omärkt i dagen.

Men du, som med dem blir så nära bekant,
Du säger ej hvad du får skåda;
Du skyndar, som krage, att gömma så grant
Hvad du, som ett flor, bör förråda.

Du liknar den mur, som i heliga hvalf
Bevarar vestaliska tärnor;
Dit hinner den spejande dagblicken half,
Ej hinna de nattliga stjernor.

Men länge kring muren skall riddaren gå
Och ohörd och suckande prisa
De okända nunnor derinne, som få
Ej ens genom gallret sig visa.

Och länge skall älskaren smäkta så varm,
Förrän han törs tro, att han röjer

Ett hjerta, som småningom skönhetens barm
Till kärlekens altare höjer.

Men när, af förtjuserskan vinkad till lifs,
Till målet och segern han länder,
Och kysser den lönande handen, som trifs
Emellan hans bedjande händer;

Du lyckliga bomull, som oskuld betror
Att vårda de unga behagen,
Ack, göm dem ännu, göm i tredubbelt flor
De heliga, blyga behagen!

Till Dora.

I anledning af en sminkburk.

Ros och lilja, vackra äro båda
Af de färger, som naturen bjöd;
Vackra Dora! Hvarför vill du skåda
Rosen hellre hvit och liljan röd?

Hvarför vill du, i naturens dalar,
Bli den blomma utan lukt och lif,
Som, till flärdens köpta tidsfördrif,
Låtsar växa i de rikas salar?

Icke dig — jag ser din tafla blott:
Skickligt målad, hon i ögat sticker;
Men din lott är granna taflors lott,
Att det vackraste får heta smicker.

Nej, min Dora, låt dig ej bedras!
Konstens ljufva lögner snart försvinna;
Sanningen är menlöshetens grace,
Följeslagerska och vårdarinna.

Mindre retande, men mera skön,
Hon behagens eterneller danar;

Hon den myrten ger, till dygdens lön,
Som det oskuldsfulla hjertat anar.

På din kind, ditt änne, der ännu
Frid och oskuld leende sig spegla,
Läser jag din själ. — Säg ville du
Detta öppna himmelsbref försegla?

Räds, att, när det bryts om några år,
Af den obestuckna spejarn tiden,
Ångern blott i skrynkans fållar står —
Borta äro oskulden och friden!

Nej, var täck, var skön, men utan svek!
Fråga källan, fråga spegeln gerna;
Var, i stadens sus och bygdens lek,
Ömsom Fröjas, ömsom Floras tärna!

Härma näktergalens lena drill,
Stjäl dig blommor från din broder våren,
Dansa som en vestan, om du vill,
Följd af hundra fjärilar i spåren!

O, men skym ej dessa klara drag,
Oskuldens och känslans vedermälen,
Som, i hvarje oförstäldt behag,
Visa oss en transparent af själen!

Jag vill se ditt hjerta. — Jag det ser,
När naturen sjelf dess skiftning tecknar,
På ett fält, som töcknas eller ler,
På en kind, som rodnar eller bleknar.

Jag vill tro ditt hjerta. — Jag det tror,
När jag vet, förvissad och betagen,

Att hvar känsla, som derinne bor,
Hvarken söker eller fruktar dagen.

Gif ditt smink till gumman! — Hennes ro
Må det bli, att, ur en månskensvilla,
Mysa åt de höfliga, som tro,
Att Guds gamla sol står ännu stilla!

Du kan synas hvad du är — och då
Är du skön och älskvärd nog, min Dora!
Tro, att intet se'n bör återstå
Till att vinna eller att förlora.

Du kan ega af dig sjelf den rätt,
Att på hjertat blomsterbojan trycka;
Af dig sjelf — och ej af en toilett —
Ditt behag, din seger och din lycka!

Till en välgörare.

Tillegnan af en diktsamling.

Bäfvande min sångmö lyran länte
  Från Horatii lagerkrönta graf.
Ack, hon fick ej till hans toner klav:
Men det bifall, sången ej förtjente,
Domarns mildhet hennes flit dock gaf.
Gerna flyr hon Tiberns strand och gerna
Ger hon åter ett onyttigt lån,
Att på Zion eller Libanon,
Ledd utaf den Bethlehemska stjerna,
Leta Davids helga harpa opp,
Der hon klingar i en cedertopp.
O, om vid den röst, som blygsamt höjdes
För att sjunga i en högre chor,
Någon god och ädel själ förnöjdes,
Något ungt och menlöst hjerta böjdes
Och åt dygden evig trohet svor;
Det är edert verk. Åt den, som hägnar
Hennes första än ej säkra gång,
Sångmön ock sin lycka och sin sång
Tacksam och välsignande tillegnar.

Charader till Julie.

Jag sade fordom lugn och fri:
»Mitt *hela* är mitt *andra* bara»,
Men lugn och frihet var förbi,
När af din sköna blick, Julie,
Jag dömdes att mitt *första* vara.

Hur ofta, på mitt *första* höjd,
Jag såg i framtidsperspektivet,
Och spådde glad och trodde nöjd,
Att du mig följde genom lifvet!
Hur ofta jag mitt *andra* lagt
Till allt hvad nå'nsin vackrast heter
Bland vackra franska epiteter —
Och dock om dig för litet sagt!
Men ack, mitt *tredje* snart skall fela,
Om med behagens envåldsmakt
Du längre pröfva näns mitt *hela*.

* *
*

Du renaste, skönaste *andra* i verlden,
Du skulle dock blifva det *första* med mig!
Och nu — hvad är högheten, lyckan och flärden?
Jag säger förtjusad mitt *hela* till dig.

* *
*

Ditt *första* med blyga behag
För mig i ditt *hela* du döljer,
Till dess i min hydda du höljer
Vårt bord med ditt *andra* en dag.

*   *
*

Åt året det bättre skall bli;
Men nu, då mitt *första* är inne,
Mitt hjertliga *andra* du finne
Så godt som mitt *hela,* Julie!

Under *****s bild.

Mogen dygd och menlöst sinne,
Ljust begrepp och mildt behag,
Och i hvarje anletsdrag
Engeln röjd, som bor derinne,
Glad och god hon blickar opp,
Med en himmel i sitt minne
Och en annan för sitt hopp.

Minnesboksverser.

I.

Två englar kommo, och i harmoni
På lifvets luta slogo an den tonen,
Som skulle tröstligast och klarast bli;
De hette vänskapen och religionen.
Och tidens elegi sig löste opp
Vid deras samljud i odödligt hopp.

II.

Det ges en sällhet mera värd,
Än glädjens lek och ärans flärd
Och lyckans glittergull:
Med dygdens frid och hopp hon bor
Uti den rena själ,
Som lefver för sin pligt och tror
Att då går allting väl.

MINNES- OCH GRIFTQVÄDEN.

JORDENS ORO WIKER
FÖR DEN FRID, SOM VARAR:
GRAFVEN ALLT FÖRLIKER,
HIMLEN ALLT FÖRKLARAR.

Röst ur grafven,

då

Bergsmannen Dan. Ant. Ström

i dess 20:de år begrofs i Upsala.

1803.

> Menniskans lifsdagar likna gräset:
> Hon blomstrar lik blomman på marken;
> Ett väder går henne förbi —
> Hon fins ej mer.
> *Ps. 103: 15, 16.*

Sakta tynar jordekusten
Bort i töcknar — han är brusten
Lifvets spindeltråd:
En ny sol i morgonljúsning
Vinkar der med himmelsk tjusning
Salighet och nåd.

Icke villan, icke flärden,
Icke sorgerna af verlden
Härja detta bröst:
Blott mot er en blick tillbaka,
Mina vänner och min maka!
Med min sista röst.

Röst ur midnatten af grafven,
Ynglingens, af dödens glafven
Skördad i sin vår;
O, till lärdom för ert sinne
Hören den — och åt mitt minne
Offren se'n en tår!

Hören, ynglingar, som söken,
Irrande i lifvets öken,
Mål för ert begär:
Spänn din styrka, höj ditt snille,
Svettas, njut, men det du ville,
Var ej här — ej här!

Var ej i den hala gunsten
Af din lycka, ej i dunsten
Af ett firadt namn,
Ej i nektarn af pokalen,
Ej i susningen af balen,
Ej i Cyntias famn.

Skön, förföriskt skön på stranden
Vinkar nöjets ros, men handen
Såras af dess tagg;
Ledd af gratier, bjuder våren
Upp till dans, men ack, i spåren
Följa qval och agg;

Följer döden, hemsk och dyster,
Och förgängelsen, hans syster,
I Gorgonens skick;
Bäfva, yngling, kämpars fästen!
Grusades med foglars nästen,
För dess envåldsblick.

Känn då värdet af minuten!
Visligt använd, orklöst njuten,
Är den Gudars lån.
Snart ha dagarne en ända,
Och du kallas, att fullända
Tidens lärospån.

Då — om du lydt himlabuden
Och ditt hjertas, eller ljuden
Af en falsk sirén,
Skall dess furie dig förfölja,
Eller ljusens engel följa
In i elysén.

Då — hvad för du med dig, broder?
Hvad för dyrkade klenoder?
Hvilken rikedom?
Blott den *dygd,* ditt hjerta öfvat,
Sanningen, din tanke pröfvat,
Är din egendom.

Rik om denna skatten bergas,
Säger du, när andra härjas:
Herren gaf och tog;
Säger du, när vandringsstafven
Fälls med lugnad blick på grafven:
Jag har lefvat nog.

Hören detta rop ur grafven,
Ynglingens, af dödens glafven
Skördad i sin vår —
O, till lärdom för ert sinne
Hören det, och åt mitt minne
Offren ömt en tår!

Äfven jag, att snart få mogen
Offra nyttan, verksamt trogen,
Rörd mot himlen bad,
Bad, att sjelf mig få fullkomna
Och mitt slägte — sedan somna
Grånad, vis och glad.

O, den qvaldas bröst att lugna,
Att den glömda dygden hugna,
Ge åt ljuset skatt,
Svor jag med högtidlig edgång;
Men min stjerna till sin nedgång
Sänktes — det blef natt.

Ej i middagsglans kan skina
Blommans fägring, som bjöds tvina
I sin morgonstund:
Då, en ynglings fjät ej klandren,
Skåden tålsamt, I som vandren,
Blott hans hjertas grund!

Så, när ljudet af basunen
Kallar fram för domstribunen
Folk från haf och land:
Lönas viljans rena låga,
Icke kraftens oförmåga
Af Allfadrens hand,

Af hans hand, som skapt och frälsar
Räckes kronan; re'n mig helsar
Gudars helga råd.
En ny sol i morgonljusning
Vinkar mig med himmelsk tjusning,
Salighet och nåd.

O, du Gud för myriader!
O, min Frälsare och Fader!
Säll är jag i dig.
Gudars fröjd, ett stoft, jag känner,
O, min maka, mina vänner!
Följen, följen mig!

På Lehnbergs dödsdag.

O du, som lyser oss, när du dig sjelf förtär,
Odödlighetens blixt, du snillets gudaflamma!
Skall du, till jordens tröst, men utan näring der,
Förgylla blott dess moln — och slockna i desamma?
Nej, denna lågas rena glans
Skall meteoriskt ej försvinna!
Dess strålar i en helgonkrans
Omkring den ädles namn församla sig och brinna.

De brinna kring ditt namn, du himlens pelegrim,
Som i en dödligs hamn så kort besökte jorden,
Och, ljuf som GYLLENHJELM, som BIRGER JARL sublim,
Vår glädjes ämne var, och är vår saknads vorden!
Everldligt vare denna dag
En sorgens högtid kring din urna,
Och dina runors gyllne drag
Allt djupare i den med hvarje årshvarf skurna!

Stäm, LEOPOLD, stäm upp en sång, som fjerran från
Till svenska talarns vård skall verldens undran närma!
Ställ, ROSENSTEIN, hans bild i snillens Panteon
Och teckna af hans själ med dina känslors värma!
Rör lutan, BLOM, vid grafvens rand,

Till vännens lof, med blödigt sinne!
Höj, Lindblom, höj din röst, din hand,
Välsignande hans lif, hans hvila och hans minne!

Vid edra rösters ljud sitt offer glömskan spar,
Och tiden fäller ned, ur vördsam hand, sin glafven:
Min röst är vindens suck, som öfver grafven far,
Och kysser blommorna — och genast dör på grafven.
Min stämma skall ej, vådligt djerf,
I edra högre chorer blandas;
Då snillen prisa snillets värf,
Har jag en känsla blott, som tacksamheten andas.

Du himmelens profet, mitt hjertas offer tag
För hvarje gång du väckt min ande till besinning,
Der pligten, tydd af dig, blef lefvernets behag,
Försakelsen triumf, och vanskligheten vinning;
Der, uppenbarad utaf dig,
Odödligheten mötte hoppet:
Ej snillets — den var ej för mig —
Men dygdens, vinkande med kronan efter loppet.

Än själen af din röst, lik källans friska språng,
I qvalet vederficks; än hon sig följa tyckte
En majestätlig flods ohinderliga gång,
Som qval och fröjd och allt med sig i farten ryckte;
Än bäckens fall, som i sitt lopp
Med mången blomma stranden kläder,
Dock hellre åkermannens hopp
Med frukters ymnighet och skördars mognad gläder.

Du talar — och hur skön står helgedomens borg;
Från hydda, från palats, nu ila de, nu glömma
De yrande sitt sorl, de klagande sin sorg,
Och höra nådens ord från dina läppar strömma.

Du ljungar — och de äro mull;
För Herrans blick, som allt förtärer.
De höga murar störta kull,
I jorden gömma sig de stolta resenärer.

Men åter, hvilken tröst! Från Zion hvilket ljus
Försprider himlens moln och jordens glädje föder!
Är jord och himmel ej den samme Fadrens hus,
Der oupplösligen de gode äro bröder?
Med kärlek, tålamod och dygd,
Fullbordom, vänner, lifvets öden,
Och hvilom vid hans milda skygd,
Med samma tillförsigt i lifvet och i döden!

Du talte — och försvann; men är ej från oss skild:
Du lefver, ljusets tolk! Du andas i den lära,
Som från ditt hjerta flöt, så ursprungsren och mild
Hon kom från ljusets Far till menskans tröst och ära.
Hon före oss till ljusets hem,
Den väg du framgick och beredde!
Likt stjernan, som till Bethlehem,
Så vänlig och så klar, de vises vandring ledde.

Vid min vän Carl Ulric Broocmans graf.

Una virtus clara æternaque habetur.

Stråle af det rena ljuset,
Som en stund, förmäld med gruset,
Bodde i en jordens hydda,
Dvaldes i dödligs hamn!
Frälsta anda, himlaburna,
Och till himlen återflydda!
Måste jag, på denna urna,
Teckna, gråtande ditt namn?

Du har gått! ...
Men icke såsom stormen går,
Med skräck i sina ödespår,
Till straff för jordens brott,
Och ej som floden, bullersam
Och strid och större än sin strand,
Igenombryter åbons dam
Och öfversvallar plöjarns land.

Men lik den blida vestan,
Som vinterdrifvan smält;
Han bjuder barnen leka
På vårens gröna fält;
Han torkar svetten sakta

Från dagakarlens kind,
Och näktergalen spelar
Ifrån den höga lind.

Och lik den tysta bäcken,
Hvars namn blott käns af byn:
I silfvervåg han speglar
Den klara azurskyn,
Och närer mången blomma,
Hvars vällukt och behag
Skall göra engdens glädje
På Floras högtidsdag.

Men du göt,
Du Herrans flägt,
I hans sköt
Din andedrägt!
Och åter orkanen
Kring nejden röt...

Bäck, du flöt
I oceanen,
Den eviga, alltomfamnande, stora,
I hvilkens omätliga djup sig förlora
(Så himlen befalt)
Likt höstliga löf, likt nattliga väkter,
Tider, slägter,
Allt!

Blott dygden ej. Hög och everldelig,
Hon trampar ej förgänglighetens stig,
Der, böjd i stoftet och bekymmerfull,
Den snikna lyckan letar efter gull,
Och dufna veklingar, med djurlig drift,
Ur blomstren suga ett narkotiskt gift.

Dess väg är brant, ty den till himlen bär:
Saktmodig, from och trygg, hon vandrar der,
En ädel pilgrim, — och sireners sång
Och åskors fall ej störa hennes gång.
Då hjelten rubbar, i sitt segerlopp,
Naturens frid och mensklighetens hopp,
Och fåfängt släcker med förtvifladt mod,
Odödlighetens törst i menskoblod;
Då snillet, sväfvande utom sin gräns,
Ej vet sitt mål, ej vid sin bana käns,
Och furialiskt svänger i sin hand
En fackla, som ej bådar ljus, men brand:
Si, hur i deras ljungeldslika spår
Den stilla dygden obeundrad går,
Försonar, tröstar, bygger upp, och gör
Att mensklighеten ej hos menskan dör!
Och när, uti en feg, förderfvad tid,
Ej trifves ljus, ej andas rätt och frid,
Och våldet gifver egoismen hand,
Att allt i mörker sänka och i band:
Hvad gör den himmelska? Hon spiller ej
Sin kraft i ofruktbara suckar; nej!
I tro på en försyn och stilla hopp
Om bättre tider, än hon lefver opp,
Och utsår, trägen, utan lof och lön,
I qvalens jord lycksalighetens frön,
Och månget frö förqväfves och förgås,
Som ibland törnen och på klippan sås;
Men månget frö ock lönar hennes ans
Med mogna skördars rikedom och glans,
Tyst växande, och ämnade till arf
Åt ouppgångna sälla tidehvarf.
O I, som då en fridsam jord bebon,
Der rättvisan en återvunnen tron
Emellan flitens herdehyddor stält,

Och grödan mantlar forna slagtningsfält;
Välsignen dem, de ädle såningsmän,
Af hvilka marken bröts! Välsignen den
Som slumrar här i jordens tysta famn!
Måhända deras anspråkslösa namn
Ej, genom tidens brak, ert öra nå:
Men evigt deras gerningar bestå,
Och deras andar, dubbelt salige,
Med himlaglädje jordens glädje se.

Yngling, fullbordadt är ditt lopp! —
Der sanningens eviga dag går opp,
Och lifvets källa everldelig qväller,
Der lönas din dygd,
Och aktar ej minnets eterneller
I nattens och dödens bygd.

Du har gått. Du var befunnen
Pröfvad och oöfvervunnen,
Verksam, tålig, trygg och trogen:
Derför gick du hem igen;
Jag, ej värd att med dig följa,
Jag, för målet än ej mogen,
Måste plöja tidens bölja,
Kastas bland dess klippor än.

På klagodagen öfver

H. M:t Konung Carl XIII:s död.

(Den 29 April 1818.)

Ej döden motstånd röner
Af murar och af vakt,
Och dödeligas böner
Försvaga ej hans makt.
Med skräck i kungasalar,
Med skräck i hyddor spord,
Hans röst till menskan talar:
Af jord, du blir till jord.

Och barnen se med smärta
Hur fadren från dem går,
Och på hans kalla hjerta
Det faller mången tår:
Ty i det hjertat bodde
En dygd så hög och mild;
Guds godhet der förtrodde
Åt oss sin egen bild.

En hjelte förr i striden,
Han var sitt folks beskydd;
En folkets vän i friden,

Han var med kärlek lydd.
När nu I honom kallen,
Han svarar icke mer,
Ty hjelten ligger fallen
Och vännen är ej mer.

Han är bland tidens ilar
I mödans verld ej mer;
Hans stoft med ära hvilar
I skygd af hans baner:
Men dit, der englar trona,
Den hulde anden flytt,
Som vanskligheteus krona
I härlighetens bytt.

O du, som öfver alla
Den rätte Fadren är!
Du, som, när spiror falla,
Din spira evigt bär!
Förskjut oss ej i sorgen,
Förnim, o Gud, vår röst:
Gjut ner i kungaborgen,
Gjut ner i hyddan tröst!

Ja! Du din arm utsträcker,
Ditt folk till tröst och stöd:
En hjelte Du uppväcker,
Som hjelpa kan i nöd.
Han skall sitt verk fullborda,
Ledsagas af ditt råd,
Och ärfva, som din smorda,
Vår kärlek och din nåd!

Friherre Ludvig Mörner. *

† 1823.

Lugn såg du dagen nedergå;
Det kors, som gaf dig tröst,
Du bar det ej blott utanpå,
Men inuti ditt bröst.

På ytan manlig höghet stod,
På djupet fromhet låg:
Ej uti ditt, men Jesu blod,
Ditt adelskap du såg.

En väktare på Zions borg,
För helgden af *hans* bud
Du sörjde, men all öfrig sorg
Du kastade på Gud.

Med trohet du till bröder bar
Det ord från Fadrens hus,
Som *dina* fötters lykta var
Och *dina* vägars ljus,

Det ordet hette dygd och rätt,
Sannfärdighet och frid:

* Biskop i Wexiö.

Du viste intet annat sätt,
Att tala till din tid.

Emellan split och larm du gick,
En hög och huld gestalt,
Som med en tålig fridens blick
Såg ned på detta allt.

För nåd och lycka aldrig än
Du sänkt och höjt din röst:
Du egde nåd i himmelen,
Och lycka i ditt bröst.

Men, näst din Gud, af all din själ
Du älskade din kung:
För samfundsrätt och menskoväl
Var mödan dig ej tung.

Nu har du slutat mödans kall
Och nedlagt herdens staf.
Af tårar följd, du sänkas skall
I sjelfvald, oprydd graf.

I vänners bröst du vården har —
Kom, trogna minne, skrif
Derpå: *hans vinning döden var;*
Ty Christus var hans lif!

Kasper Ehrenborg.

† 1823.

Ett trofast minne teckna skall
Uppå hans stilla graf:
Med fröjd han uppfylt lifvets kall.
Med frid han somnat af.
Långt före ålderns silfverhår
Han ärans krona nått,
Ty lifvet mäts ej efter år,
Men efter dygder blott.

Men, maka, som med honom vann,
Med honom miste allt!
Du kom, och detta hjerta fann
För första gången kallt...
Hans blick var släckt... Den släckte sig
I tanken på din bild.
Men helgonblicken följer dig
Välsignande och mild.

Och dina barn de kära fem,
De faderlösa små,
Hans ljusa minne skall för dem
Igenom tiden gå,

Och, likt en stjerna blid och klar,
Dem visa på hvad stig
De skola hinna upp sin far,
Se'n de hugsvalat dig.

De bära en rättfärdigs namn:
Förgråtna, fatta mod,
Och slut dem hoppfullt i din famn,
Och tro, att Gud är god! —
Och vännen, som var din så kort,
Blir evigt din till slut...
Haf tröst! Han gick ej från dig bort,
Han gick blott hem förut.

Vid Nils von Rosensteins begrafning.

Den 15:de Augusti 1824.

Hvila nu i ro, du trötte!
Slumra sött i grafvens mull,
Du, som utan afbrott nötte
Lifvets kraft för andras skull!
Du har varit det du ville:
Du har gagnat, mer än glänst;
I ditt hjerta låg ditt snille,
Och ditt lof i din förtjenst.

O, du man med klara sinnet
För allt ädelt, sant och rätt!
På din grafhög framstår minnet,
Enkelt som ditt tänkesätt,
Och uppskrifver, bland de storas,
Bland de visas forna namn,
Äfven ditt, att ej förloras
Någonsin i glömskans famn.

På en sjunken verld sig lade
Fåfängt långa seklers natt:
Fältet ingen blomma hade,

Djupet gömde ingen skatt,
Som ej, vettets prydnad vorden
Eller hjertats rikedom,
Fördes hem af dig till Norden,
Än från Gallien, än från Rom.

Men allt skönt och härligt följdes
Af din kärlek, hvar det gick;
Intet redbart värde döljdes
För din milda, säkra blick.
O, hur omsorgsfullt och troget
Du hvart frö af bättre hopp
Odlade, till dess det moget
Steg i gyllne gröda opp!

Ryktets lof du ej begärde,
Men de ädlas bifall blott.
Lyckan i ditt bröst du närde,
Nöjd i öfrigt med din lott.
När sig nöden till dig vände,
Gaf ditt hjerta tröstens svar,
Och ej någon glädje kände,
Som ej andras glädje var.

Derför gick du genom tiden,
Älskad, vördad, vördnadsvärd;
Ljuset, vänskapen och friden
Följde trogna på din färd;
Och när åldern kom och strödde
Sina drifvor i ditt hår,
Tacksamhet och kärlek stödde
Dina sista, tunga spår.

Derför mötte du ock döden,
Lugn, förtröstande och glad,
Du, som under lifvets öden
Kände, rörd, till hvem du bad!
Lika varm till *honom* fördes
Bönen från din sista qväll;
Trogne bedjare, du hördes:
Du har kämpat, du är säll!

Slutord vid minnestalet öfver Maria Arwedson,

född af Sandeberg.

† 1825.

O *död, hur bitter är du!*
Den kalk, du rågar än,
Till ung och gammal bär du,
Och allt skall smaka den.
Ditt offer har du tecknat,
Hvar gång du drycken räckt,
På läppen, som förbleknat,
I blicken, som är släckt.

O död, hur bitter är du!
Du matk, som sjelf ej dör,
På stam och telning tär du,
Och blad och frukt förstör.
Du rycker lifvets vårar
Ner i din vinternatt,
Och, kall för menskotårar,
Du hvilar på din skatt.

O död, hur bitter är du!
När har din fordran slut?

Vårt hjerteblod begär du,
Och hjertat ryckes ut.
Ack, af din glafven deladt,
Det söndras från sig sjelft, —
Hur kan det blifva heladt,
När grafven har dess hälft?

O död, hur väl dock gör du!
Hur mildt, på Guds befäl,
Den falska ro förstör du,
Som söfde in vår själ!
Allvarlig, men så vänlig,
Du oss försaka lär
En verld, som ej blef tjenlig
För det, som himmelskt är.

O död, hur väl dock gör du!
I qvalens heta stund
Med englavingar rör du
Vårt hjertas djupa grund,
Och från ett lif bortfläktar
All brist och dödlighet,
Som ej i qval försmäktar,
Men blott i salighet.

O död, hur väl dock gör du!
En lemnad, sorgsen vän
Hur snart, hur saligt för du
I vännens famn igen!
Der trohet ger och finner
En hand, odödligt varm,
Och moderskärlek brinner
I oförgänglig barm!

O du, som våra öden
Bestämmer, gode Gud!
Din tjenare är döden,
Som kommer med ditt bud.
Välkommet vare budet,
Som bådar frid och ljus:
Det är ju helsningsljudet
Ifrån vår Faders hus!

Sång vid sorgefesten efter

Amiralen Carl Johan af Wirsén,

Den 21:sta Januari 1826.

ADAGIO.

När på lifvets falska bölja,
Under storm och natt, vi följa
Våra ödens dunkla lopp,
Kommen, att oss vägen lära,
Tvillingstjernor, dygd och ära!
Var vårt ankar, ljusa hopp!

RECITATIV.

Af dessa stjernor lyst, han lade ut från stranden
Och började och slöt sin bragderika färd,
Den ädle örlogsman, som, all vår saknad värd,
Med samma styrka höll i handen
Sitt säkra styre och sitt goda svärd.
Vid detta ankar trygg i tusen dödars fara,
Han stod, med lugnet i sitt bröst,
Och muntrade sin kämpaskara
Med broderlig och manlig röst.

ARIA.

Skön hans bana låg,
Lik ett segertåg,
Som från början intill slutet
Oupphållet, oafbrutet,
Endast gick framåt,
Uppå ärans stråt.

Skönare likväl
Var den ädles själ.
Trofast utan all förvandling
Lefde den i all hans handling,
Och, så mild som ren,
Ur hans öga sken.

RECITATIV.

Släckt är ögat, slutad banan...
O, planteren segerfanan
Till cypress på hjeltens grift!
Svepen honom i de segel,
Som kring böljans dunkla spegel
Spridde glans af hans bedrift!

QVARTETT.

Af er älskling afsked tagen,
Trogne följesmän, och klagen,
Att hans bana var så kort...
Ack, så kort — men afundsvärdig
Minnets krans, så tidigt färdig,
Från hans namn ej vissnar bort.

SOLO MED CHORUS.

Hjelten har kämpat och vunnit,
Seglaren lyckligt har hunnit
Till sin förbidade hamn.
Må vi, på svallande bölja,
Troget hans eftersyn följa,
Tacksamt förvara hans namn,
Tills den förklarade anden
På den lycksaliga stranden,
Räcker oss åter sin famn!

Slutorden af

Tal vid L. G. Collins jordfästning

i Storkyrkans grafkor.

(Den 6 Febr. 1826.)

> En sund och sann religionskänsla var den rätta källan till hans lugn som till hans dygd. Derföre hade han ock Herrans boning kär — — — och mången gång i vår härliga helgedom hördes hans manliga, intagande röst, i uppstämmandet af Herrans lof, föregå och hänföra den samlade menigheten —

Men slutad är sången och loppet;
Sitt mål har den redlige nått.
Med samvetets frid och med hoppet
Till ljusare rymder han gått.

Med himmelsk förtjusning han blandar
Sin stämmas förklarade ton
I koren af saliga andar,
Som sjunga vid Skaparens tron.

Dit upp, du bedröfvade enka,
Dit upp dina blickar nu lyft,
Som, tunga, förgråtna, sig sänka
Mot grafvens förfärliga klyft.

Der hvilar den *döde* i hamnen,
Från mödan och plågorna fri —
Den *lefvande* räcker dig famnen,
Då pröfningens dag är förbi.

Var tålig och fostra den späda,
Att han, så i dygder som namn,
Må likna sin far och dig gläda!
Slut honom med hopp i din famn —

Och lugna dig! Timmarne ila:
Dig vinkar den sista af dem
Ej blott till den pröfvades hvila,
Men till den lycksaligas hem.

* *

Men, Gud, när i grafven vi sänka
Så mången vår broder och vän,
Lär oss att med allvar betänka
Hur snart vi ock sjunka i den.

Lär oss, i vår stundliga fara,
Besinna och säga, en hvar:
Det kan före aftonen vara
Hvad det ej om morgonen var.

Johanna Carolina Catharina Rooth.

† 1826.

Stoftet skall till jorden komma:
Menniskan, af qvinna född,
Växer upp, som fältets blomma,
Och är lika snart förödd.
Fort utvecklar sig dess lefnad
Ur förgänglighetens frö,
Att förvissna utan trefnad,
I en verld, der allt skall dö.

Men som odlaren bereder
Mogna skördars gyllne dar,
När sitt korn han lägger neder
I en tacksam jords förvar:
Så ock vi, när kära döda
Anförtros den mörka graf,
Veta, att en bättre gröda
Uppgå skall en gång deraf.

Så, vårt sorgeämne vorden,
Nu vårt glädjeämne blif,
Du, som lefde kort på jorden,
Men i Gud har evigt lif!

Blomma, som, så tidigt bruten,
Här ej hann din sommardag,
I Guds paradis re'n sluten,
Blomstrar du med nytt behag.

Men, när vi i grafven sänka
Hvad vårt hjerta kärast har,
Lär oss, gode Gud, betänka,
Att vi måste dö, en hvar!
Lär oss ock så genomvandra
Tidens dunkla pröfvostig,
Att en gång vi må hvarandra
Glade återse hos dig!

Jakob Arrhenius.

† 1826.

Är vårt lif så opålitligt,
Och så dunkelt, och så kort,
Hvilken må ej, oförvitligt,
Längta från dess armod bort,
Och ur jordens tunga dimma
Ofta se mot himlen opp,
Der de klara stjernor glimma,
Som i sorgens midnattstimma
Vinka åt oss frid och hopp?

Men så tåligt och så stilla
Må vi taga mot vår lott,
Och vårt hjerta ej förvilla,
Men tro Gud i allt om godt!
Ty i allt hans vinkar syfta
Åt en högre, bättre verld,
Dit vi böra tanken lyfta
Öfver grafvens mörka klyfta,
Öfver tidens hela flärd.

Der skall ock din vän du finna,
Unga klagansvärda brud!

Och de tårar, som nu rinna,
Återgäldas dig af Gud.
Sköna perlor i din krona
Blifva de, när hjertats band,
Hvilka döden se'n skall skona,
Knytas åter och försona
Alla qval på glädjens strand.

Mellertid skall mången stjerna
Blicka till din väg med tröst.
Himlen speglar sig så gerna
I ett rent och ödmjukt bröst.
Dig han hägna skall och leda,
Och ännu åt dina dar
Mången menlös fröjd bereda,
Läka sakna'ns bittra sveda,
Lemna minnets ljufhet qvar.

Än har oskulden och våren
Mången blomma åt din stig.
Pligten, vänskapen och åren
Lugna, hugna äfven dig.
Om ock du i tiden föga
Ser ditt hopp förverkligadt,
Hoppfullt, kärleksfullt ditt öga
Vände sig emot det höga,
Der ditt hjerta har sin skatt!

Sophia Magdalena Müller.

† 1827.

Hon är ej död: hon sofver blott.
Sitt hufvud har hon lutat
Så stilla mot sitt örnegott,
Och dagens möda slutat.
Sin aftonbön ännu hon bad,
Och somnade så trygg och glad.

Åt Gud hon hade anbefalt
De goda och de kära,
Som voro henne framför allt
Så dyra och så nära.
Hon var så lugn, hon viste hvem
Hon anförtrodde sig och dem.

Kan hon åt dem ej längre än
Förljufva dagens timmar,
Så möter hon dem snart igen,
Då morgonsolen glimmar,
Den solen, som ej molnas mer,
Och ej om aftonen går ner.

Alltså till er ett kort farväl,
Dem sorgen ömmast sårar!

Väl hafven I det största skäl
Att gjuta bittra tårar,
Dock högre skäl att blicka opp
Till Gud med tacksamhet och hopp.

O, tacken honom för det band
Af kärlek, frid och trefnad,
Som knöts af denna engels hand
Omkring er flydda lefnad,
Och för all glädje, för all tröst,
Som göts från detta rena bröst!

O, tacken ock för hennes lön,
Som länge var förtjenad
Och kom så tidig, men så skön,
Af Herrans hand förlänad!
Hon delar den med er en gång:
O, hoppens! Tiden är ej lång.

Det går så fort, det lider af,
Tills Herren allt förklarar.
Han tar ej åter det han gaf,
Han endast det förvarar,
Och vännen, som från eder gått,
Hon är ej död: hon sofver blott!

Adelaïde Elisabeth Charlotta Östberg.

† 1828.

Låter barnen komma, sade
Han, som alla frälsa vill,
Låter barnen komma glade;
Himmelriket hör dem till.

Och de menlösa, de rena,
Till sin vän med glädje gå.
Låt oss icke dem förmena,
Att sin sköna arfdel få.

Låt oss dem en lycka unna,
Som på jorden ingen fann.
Vi med all vår kärlek kunna
Dock ej älska dem som han;

Ej som han dem lyckliggöra,
I ett ostördt glädjens hem;
Men vi kunna, men vi böra
Likna dem och följa dem.

Likna dem i dygdens vana
Och i hjertats menlöshet,

Följa dem på fridens bana
Till en säll odödlighet.

När vi då till himlen skicka
Våra älsklingar förut,
O, hur lugnt vi kunna blicka
På vår vandrings väg och slut!

En gång skall den Gode kalla
Dem, som vandra i hans ljus,
Barn, föräldrar, syskon, alla,
Hem till samma faders hus.

Sälle de, som vandrat hafva,
Om ock vandringen var kort!
De ej sucka, de ej snafva,
De ej mera tappas bort.

Ty, bland de utvaldas skara,
Frälsta, fria äro de
Från all frestelse och fara,
Oro och bedröfvelse.

Ske alltså, o Gud, din vilja,
När ditt lån du återtar!
Du skall ej för evigt skilja
Hvad du sjelf förenat har.

Och vi säge i det hoppet
Nu ett kort farväl åt den,
Som så skönt fullbordat loppet,
Hann så snart till himmelen.

Här, i några korta vårar,
Hon de sinas glädje var,

Nu åt dig med stilla tårar
Hon förtros, du allas Far!

Ödmjukt vörde vi din vilja,
Tåligt kysse vi din hand,
Du, som denna späda lilja
Omsatt i ett bättre land!

Evigt är hon ej försvunnen,
Fast bland oss hon lefvat nog
Hon skall varda återfunnen:
Pris ske dig, som gaf och tog

Adolf Fredrik Brogren.

† 1828.

Ack, Jesu Christ, din nåd bete:
Jag måste hädanfara;
Men när och huru det skall ske,
Till dig må hemställdt vara,
Min stund är icke mig bekant,
Men du har henne tecknat grant,
Och mina dagar räknat.

Jag vill, med ditt behag förnöjd,
Mig i din hand befalla.
Gif, att din röst jag hör med fröjd,
Enär du mig vill kalla. *
Far jag till vatten eller land,
Så hoppas jag, att mig din hand
Till målet huldt ledsagar.

Från hvar af oss må denna röst
I dag till höjden stiga,
När detta stoft med rörda bröst
Vi här åt jorden viga.

---

* Ps. N:o 470.

Det var en ynglings, hvilken stod
Ibland oss nyss med kraft och mod
Och fröjdades åt lifvet.

Han tycktes hafva många dar
Att lefva än i verlden;
Men ack, hans timma slagen var,
Han for den sista färden.
I svarta böljan plötsligt ner
Han sjönk, och kommer icke mer
Till barn och maka åter.

Ty, fast ur djupet hämtad opp,
Han är dock borta vorden.
Vi funno blott hans kalla kropp,
Som nu förtros åt jorden.
En fader, tyngd af sorg och år,
En broder stum vid grafven står;
Ty son och bror är borta.

Men våra hjertan lyftas må
Förhoppningsfullt ur gruset.
Guds barn på skilda vägar gå
Till rätta fadershuset.
Den ena går en stund förut,
Den andra efter, men till slut
I himmelen de mötas.

Carl Fredrik Arrhenius.

† 1830.

Blott för trenne somrar sedan
Nybröts detta åkerland, *
Och så odladt är det redan!
Grödan gror i torra sand;
Och hon skadas ej af frosten,
Ej af regnet eller blåsten,
Lider ej af solens brand.

Se, i hvarje årstid lika
Mognar och afbergas den!
Unga, gamla, arma, rika,
Barn, föräldrar, qvinnor, män,
Stora, små — hvad äro alla?
Strån, som fallit eller falla
För den gamle skördaren.

Och när han sin lia lyftar,
Ingen är för slaget fri,
Ingen vet hvartåt han syftar,
Innan vådan är förbi.
Men det icke länge dröjer,
Förr'n han åter lian höjer . . .
Och då falla — kanske vi!

* Nya kyrkogården vid Stockholm.

Ty vi föddes, såsom gräsen,
Af förgänglighetens frö,
Och om våra arma väsen
Heter det: *allt kött är hö.*
Lifvets sköra trådar brista,
Och det vissa och det sista
Blifver detta: *du skall dö!*

Bör det ordet oss förskräcka?
Nej, det är en faders röst,
Som oss bjuder handen räcka
Till hvarandras hjelp och tröst,
Medan vi på jorden vandre,
Tills den ene med den andre
Hvilar här med fredadt bröst.

Bröder! Dödens arm från eder
Nu en broder bortryckt har,
Som förbleknad fallit neder
Uti sina halfva dar;
Men ett minne, som ej bleknar,
Djupt i edra hjertan teknar,
Huru kär han eder var.

Stilla, anspråkslös och trogen,
Sina pligters väg han gått,
Under korset vardt han mogen
För en lyckligare lott.
Här blef ej hans lycka färdig,
Men han var en bättre värdig,
Och den bästa har han fått.

Derför viljen I ej vädja
Från den Eviges beslut,
När, ur bruten syskonkedja,

Denna kära länk föll ut.
Blott för några stunder bruten,
Kedjan *der* blir åter knuten,
Dit den sälle gått förut.

Grafven är ej fadershuset,
Der Guds vänner skola bo;
Till sin arfvedel i ljuset
Blickar helst de frommas tro;
Men det är dock ljuft att tänka,
Hur sig alla sorger sänka
Ner med oss i grafvens ro.

Se, hur kulle står vid kulle,
Kors vid kors och vård vid vård!
O, hvem är, som icke skulle
Komma glad till Herrans gård, —
Himlens förgård, der de döda,
Efter tidens vedermöda,
Sofva roligt i hans vård?

Sof ock roligt *du,* som skildes
Hän, i medlet af ditt lopp,
Tills du, vid den evigt Mildes
Morgonhelsning vaknar opp,
Och ser dagen, som förgyller
Alla himlars rymd och fyller
Alla rena hjertans hopp!

Robert Petré.

† 1830.

På lif och kraft vi bygge
Vår lycka och vårt hopp,
Och stige fram så trygge
Mot nya åldrars lopp;
Men döden öfverraskar,
Då minst vi frukte den.
Vi arme jordens maskar,
Bli då till jord igen.

Hvad är då allt, som fägnat
Vår blick en liten tid,
Och allt, hvaråt vi egnat
Vår möda och vår strid?
Hvad äro våra fröjder,
Vår kärlek och vår skatt,
När lifvets ljusa höjder
Gått ner i dödens natt?

Så hörs ett sinne fråga,
Som tillhör jorden blott;
Men tron ger oss förmåga
Att se en bättre lott:

En fröjd, som icke flyktar
Med lifvets korta vår,
En kärlek, som ej lyktar,
En skatt, som ej förgår.

Det goda, som vi öfvat,
Fast verlden det ej röjt;
De bördor, som oss pröfvat,
Men icke nederböjt;
Det lugn, hvarmed vi burit
Vår lycka och vår nöd;
Den trohet, som vi svurit,
Och hållit till vår död:

Se der de rikedomar,
Som icke taga af,
Den minnets ros, som blommar
Ovansklig på vår graf!
Se der den tröst, som lugnar
Vårt qvalda bröst till slut,
Och med förhoppning hugnar
Vår yttersta minut!

Så skildes här från verlden
En make, vän och far;
Han for den sista färden
I sina halfva dar.
Sitt kall och hus han skötte
Med redlighet och drift,
Och tålig sedan mötte
Sin plåga och sin grift.

Nu känner han ej svedan
Af bräcklighetens lott,
Ur lifvets källa redan

Sin helsodryck han fått.
Han hunnit fadershuset,
Dit döden icke når,
Och fröjdas i det ljuset,
Som icke nedergår.

Så må vi redo vara
Och nöjdare hvar dag,
Att till vårt hemland fara,
När det är Guds behag.
Så om vårt hus beställa,
Och somna af i ro,
Och sedan vakna sälla,
Hos Gud att evigt bo!

Der finner vännen åter
Sin hädangångne vän,
Och makan, som här gråter,
Sin make får igen.
Der skola barnen slutas
Ännu till fadersfamn,
Och alla känslor gjutas
I lof af Herrans namn.

O, klarhet som fördrifver
All tidens dunkelhet!
O, härlighet, som blifver
Vår lott i evighet,
Der alla tungor höja
Allfadrens lof och pris,
Och alla hjertan röja,
Att Gud är god och vis!

Axel Goutelle.

† 1830.

Hören, vandringsmän, hvartut det leder,
Vandringens besvär som dess behag!
Skåden, huru plötsligt lifvets dag
I den långa natten stupar neder,
Hören, skåden, ty det gäller eder,
Gäller alla, utan undantag.

Bäst vi tro oss hafva funnit stöden
För vår lefnads lycka eller tröst,
Väpnat emot sorgerna vårt bröst,
Och vår trefna hydda stängt för nöden,
Se, vi falle för en flägt från döden,
Såsom löfven för en tidig höst!

Hvad betyder då, om här vi hunno,
Eller icke, målet för vårt hopp,
Om i långsamt eller stupadt lopp
Våra förelagda år förrunno?
Det vi tappade och det vi vunno,
Blir på slutet lika till belopp.

Har förfarenheten ej besannat
Denna lärdom nogsamt för oss än,
Stannom, att på hjertat lägga den,
Innan hjertats pulsar hafva stannat!
Blott det goda lefver qvar. Allt annat
Är hemfallet åt förgängelsen.

Och det goda är hvad rätt vi velat,
Är hvad ädelt och hvad fritt vi tänkt,
Är den tår, vi åt de sorgsna skänkt,
Är den hjelp, vi åt den arma delat,
Är den ånger, hvilken, då vi felat,
I vårt bröst ett heligt allvar sänkt.

Ack, ej långt, ej långt vi äre komna:
På det godas väg är gången sen.
Våra dygder äro tomma sken,
Våra krafter under profven domna.
Ho kan vandra utan vank, och somna
Trygg att för den Helige stå ren?

Vi behöfve frälsningsordet höra
Af den ende, som oss frälsa kan.
O, förlåt dem, Fader, sade han,
Ty de veta icke hvad de göra! —
Höga Himlakärlek, må du röra,
Men också förädla menniskan!

Må från dig i våra hjertan strömma
Kraft och håg att likna dig alltmer,
Glädjas åt det goda, hvar det sker,
Mildt om våra svaga likar dömma,
Minnas deras dygder blott, och gömma
Djupt i mullen deras brister ner!

Så, när stoftet här åt grafven lemnas
Af en broder, som ifrån oss gått,
Till det rummet, der all jordisk lott
Sjunker neder, att med jorden jemnas,
På hans mull af oss må endast nämnas:
Han är saknad, ty han gjorde godt.

Och det goda, som han gjort, skall gläda
Än de lefvande, fast han är död;
Det skall räcka idogheten bröd,
Bjuda hägn åt värnlösa och späda,
Och i bräcklighetens boning träda
Huldrikt in med frid och understöd.

Ej blott daggen skall hans graf bestänka,
När den grönskar opp ur vinterns snö:
Vänner der ock skola blommor strö,
Skola tårar åt hans minne skänka,
Suckande till Gud: *lär oss betänka,*
Att vi alla — alla — måste dö!

Öfverstinnan M. U. Gedda.

† 1834.

I skuggan af en stilla graf
Du stiger ner till ostörd hvila;
Der vet du icke mera af
De stormar, som kring jorden ila.
De också nått ditt gömda tjäll
Och mången ljuf förhoppning härjat
Men, undan dem, i lifvets qväll
Den bästa skatten har du bergat.

Och bästa skatten var din tro
På den, som våra öden leder,
Och som af mödorna vår ro,
Af sorgerna vår fröjd bereder.
Du lemnade med tillförsigt
Åt honom att ditt väl bevaka,
Och tänkte endast på din pligt
Som dotter, syster, mor och maka.

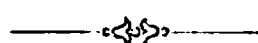
Så gingo lifvets dagar fram,
De mulna lika med de klara,
Och på dem alla du förnam
Guds nåd ditt hjertas bön besvara.

Du bad om sinnets jemna frid,
Om hoppets tröst och om förmågan
Att öfva flit i helsans tid
Och vara tålig under plågan.

Men hjertligast för dem du bad,
Som voro mest ditt hjerta nära:
De barn, du fostrat, from och glad,
Med efterdöme och med lära.
Det frö till vishet och till dygd,
Du tidigt lade hos dem neder,
Blef nyttans skörd för fädrens bygd
Och modershjertats fröjd och heder.

Så, af en himmelsk kärlek stärkt
Att fylla upp ditt kall i tiden,
Du såg din dag så obemärkt
Som skönt till aftontimman liden,
Och var så nöjd. Välsignelsen
Blef sista ordet till de dina,
Och, när den slöt, den syntes än
Utur ditt brustna öga skina.

Då for din ande frälsad opp
Ur tidens natt till ljusets länder,
Der kronan, efter lyktadt lopp,
Dig räcktes af Försonarns händer.
Dit må vår känsla, ljus och fri,
På hoppets englavingar stiga,
Ifrån det kalla stoft, som vi
Till grafvens hvila här inviga.

Grefvinnan U. W. Sprengtporten,

född Brahe.

† 1886.

Af himlens godhet vorden
Ett budskap och en bild,
Hon kom en stund till jorden
Så älskligt from och mild.
Dess andedrägt var våren,
Ett solsken var dèss blick,
Och blommor uti spåren
Upprunno hvar hon gick.

Der än i furstesalar
Och än i nödens tjäll,
Och än i bygdens dalar
Hon älskad gick och säll,
Och än i syskonringen
Och än i vänners krets —
Der glömde tiden vingen,
Hvart hjerta var tillfreds.

Och han, som vid den blida
Sin lefnads lycka band,
Den ädle, vid hvars sida
Hon gick på lifvets strand,

Han kände tyngden föga
Af mödans långa dar,
När detta englaöga
Till honom lönen bar.

Hur glad stod ej hans hydda,
Der åren gingo opp,
Att lägga till de flydda
Blott nya fröjders hopp!
Der desse oskuldsfulle,
Som slötos mot hans bröst,
Till dygden ledas skulle
Af hennes hand och röst!

Bland bördens sköna lotter
Den skönsta, *huldheten,*
Hon hade ärft som dotter
Och delade som vän.
På pannans klara spegel
Den log ur hjertats grund,
Och tryckte sitt insegel
På orden af dess mund.

Den gjorde henne mogen
Till alltid bästa val,
Deltagande, förtrogen
Med likars fröjd och qval;
Den vägen henne lärde,
Att komma tyst och from,
Der hungern bröd begärde
Och plågan läkedom.

Och friden henne följde,
Och gick med henne hem,
Och fast hon spåren döljde,

En engel räknat dem,
Och i den boken tecknat,
Hvars skrift ej är förnött,
Då ryktets färger bleknat
Och tidens minnen dött.

Och blommor uti spåren
Upprunno hvar hon gick.
Nu har hon gått — och tåren
Förskymmer mången blick . . .
Flydd, evigt flydd är stunden,
Hon uppfor till sitt land,
Fastän vid jorden bunden
Med alla kärleksband.

Så gråt, du sköna moder!
Gråt, klagansvärde man!
Ack, edra tårefloder
Min röst ej hämma kan:
En grafvens röst, som ljuder
Att blommans lif har slut,
Och eder endast bjuder,
Dit hon har gått förut.

Men när som känslosvallet
Har lagt sitt strida lopp,
Och hjertat, nederfallet,
Af bönen lyftes opp,
Då höras gudasvaren,
Som anden till er bär:
Sen upp, dit hon är faren,
Och söken henne der!

Af bröder och af systrar,
Af barn och makar än,

Den blick, som sig fördystrar,
Skall klarna upp igen,
Och se Allfaders vilja
Och fatta hvad han ment,
Att jorden ej skall skilja
Hvad himmelen förent.

Hon kommer ej till eder
På pröfningarnas stig,
Men ömt hon blickar neder
Och väntar er till sig,
Der, efter prof och strider,
Och sorger och besvär,
Ej hjertat mera lider,
Och lifvet evigt är.

Emellertid de orden,
De ljufva, tröstande,
De sista uppå jorden
Hon talar leende:
Ack, ljuft är hvilans läger
Och natten fort förbi.
Farväl! — Mitt hjerta säger:
I himlen råkas vi!

Emma Maria Augusta Cederström,

född Arfwedson.

† 1837.

Hvad vore våra öden
    Och våra lefnadsdar,
Hvad vore vi, när döden
Det bästa från oss tar . . .
Om vi ej hade hoppets grund,
Om vi ej trodde denna stund,
    Att Emma
    Är hemma
    Hos Gud?

En gåta vore lifvet,
Af ingen visdom löst,
Förutan kärlek gifvet
Och utan mål förslöst . . .
Men Gud är kärleken, och vi
Hans barn, fast detta far förbi
    Och Emma
    Är hemma
    Hos Gud.

En make tårar faller;
Den krans, han band så glad,
Var ej af eterneller,
Men sköra myrtenblad . . .
Det blef så tomt, och dock så tungt!
Men upp han ser och suckar lugnt:
Min Emma
Är hemma
Hos Gud!

En fader, hvad han känner,
Vet den, som hjerta har,
Och syskon, slägt och vänner,
För dem så kär hon var . . .
Det blef så tungt, och dock så tomt!
Men upp de se, och säga fromt:
Vår Emma
Är hemma
Hos Gud.

En blick, der tvenne vårar
Sig speglat af i frid,
Allena har ej tårar
I denna sorgens tid . . .
Den ser en mor ännu och ler,
Ty klarast den i himlen ser,
Der Emma
Är hemma
Hos Gud.

Den hulda, som på jorden
Så mångas glädje var,
Är nu en engel vorden,
Att hägna deras dar . . .

Ty när vår vandel himmelsk är,
Är himmelriket oss ock när,
Der Emma
Är hemma
Hos Gud.

Er tröste dessa orden,
I sorgsne, som här stån!
Ej högre tröst på jorden,
Ej skönare I fån . . .
Så höjen blick och bön dit opp
Med tålamod och stilla hopp,
Der Emma
Är hemma
Hos Gud!

Adelaïde Elisabeth Peyron,

född Schön.

† 1837.

Ack, hur ömt, när af en himmelsk blick,
Blick af hjertat, vettet och behagen,
Jorden paradisets färger fick,
Och den blicken sluter sig för dagen,
Och den dagen som en dröm förgick!
Ack, hur verlden är en öken vorden,
Stjernlös himmelen och hjertlös jorden!

Kom då, — lik en englaharpas ton,
Ned i sorgens dal af himlen fallen, —
Milda, heliga religion!
Böj du våra knän vid fotapallen
Af den Outgrundeliges tron,
Och, i kärlekens och sorgens kedja,
Lär oss du att *tacka* och att *bedja*.

Och vi tacke, — äfven på en graf,
Der de falla, sakna'ns bittra tårar, —
För den blomma, som oss glädje gaf
Uti sälla tjugoåtta vårar,

Och som, när hon bröts i stormen af,
Lemnat, oss till ledning under loppet,
Efter sig *åminnelsen* och *hoppet.*

Ljufva *minne!* ... Ungdom och behag
Och naturens älskligaste lotter
Blekna bort för dessa purpurdrag
Utaf *maka, syster, mor* och *dotter,*
Hvilka trotsa vanskligheteus lag,
Och, som fyragrenig ljusastaka,
Vid madonnabilden stå och vaka.

Ljufvare *förhoppning!* ... Anden bröt
Utaf stoftet, utaf tiden bandet,
Och ett skönare, ett evigt knöt
Med de saliga i helgonlandet,
Sluten till en älskad moders sköt',
Och en älskling lyftande på armen
Mot den egna kärleksfulla barmen.

Men om hjertats djupa röst är sann,
Men om kärleken är stark som döden,
Hon de sina ej förgäta kan,
Hvilka famla än bland tidens öden,
Suckande, beklagande hvarann ...
Tills ej mera något öga gråter,
Der de älskande förenas åter.

Mild och ljus till dem hon skådar ner.
I en solblick genom sorgeskyar
Till de kära lemnade hon ser ...
Och hvar blick välsignelsen förnyar
Öfver dem hon här ej följer mer.
Men vår bön ser upp, och möter hennes,
Öfver dômen, som kring rymden spännes.

Och vi bedje, — fast i skilda rum
Af det samma stora fadershuset, —
Och han hör, om än vår röst är stum,
Hjertats suckan — och han tänder ljuset
För vår tro, om än vår blick är skum...
Och de *sorgsna,* lika med de *sälla,*
Finna dig, o Gud, all godhets källa.

Tränge ock till dig vår qväfda röst!
Styrk de slagna hjertan! Gjut en droppe
Ner i dem utaf din rika tröst,
Att vi härde ut ... tills du, deroppe,
Fyller med din salighet vårt bröst!
Lär oss älska, men ock lär oss lida,
Sakna och försaka ... och förbida!

Charlotta Dorothea Dævel,

född Hochschild.

† 1837.

Hvila i din kammar,
Älskade och trogna!
I din sömn ej störd —
Tills den morgon flammar,
I hvars sken skall mogna
Hoppets gyllne skörd.

Dag i sommarlunden
Var ditt lif. Det skänkte
Värma och behag.
Men i middagsstunden
Aftonen sig sänkte,
Slöt den sköna dag.

Och du sjönk på bädden,
Vaknar här ej åter,
Korta himlalån!
Kärlek, som på brädden
Utaf grafven gråter,
Make är och son.

Neder i det stilla
Fåfängt till dig sträckes
Nu den starkes arm,
Fåfängt nu den lilla,
Späda armen räckes
Mot en moders barm.

Ty ditt lopp har lyktat,
Ömma mor och maka!
Innan det vardt qväll,
Och den dag, som flyktat,
Kommer ej tillbaka
Uti sorgetjäll.

Men så skönt var loppet!
I det rena sinnet
Himlen såg sin bild.
Blicken, klar som hoppet,
Själen, glad som minnet,
Var som friden mild.

Så du vänligt stödde
Vännens arm, som lärdes
Vara säll af dig;
Så du blommor strödde
På den afundsvärdes
Mer ej tunga stig.

Derför blef din egen
Hvad den skulle vara,
Blef en himmelsfärd.
Lätta gingo stegen,
Gingo, ack, för snara
Till en bättre verld.

Men till fadershuset
Barnet kommer icke
Någonsin för snart.
Fridfullt då ur gruset
Efter dig vi blicke,
Till dess allt blir klart.

Ner till oss ock blicka,
Ljufva, ljusa anda,
Dem du öfvergaf.
Herrans frid oss skicka,
Der vi tårar blanda
Kring din stilla graf.

Kom, och var oss nära!
Kom på morgonstrålen,
Kom på aftonskyn!
Hviska till de kära,
Ömma föremålen
Om en mild Försyn!

Säg den vän, som lider:
»Bär ditt kors och hoppas
»Och din krona vinn!
»Se, för bättre tider
»*Fikonträdet knoppas,*
»*Sommaren går in.*»

»Fyll ditt kall i tiden,
»Vaka, när de hvila,
»Tidens vandringsmän!
»Dig ock väntar friden,
»Nattens timmar ila . . .
»*Morgon blir det än.*»

Hedvig M. Berghman.

† 1887.

De unga vissna hän likt blomstren — och de gamla
Som mogna kärfvar sig till sina fäder samla;
Ty döden rymmer allt uti sin vida famn . . .
Säll den, som somnar in i Jesu dyra namn!

Den gamla, som af oss ledsagas nu till griften,
I detta namn begynt och pröfvat tidens skiften;
Hon ock i detta namn dem lyckligt slutat har,
Och nått det goda land, dit hennes längtan var.

I stillhet gagnande, hon lefde blott för andra,
Men aldrig hördes hon Försynens delning klandra.
Fast hyddan åldrades, var själen lika ung,
Och fann ej mödan svår, försakelsen ej tung.

Hvad sjelf af himlens ord så väl hon lärt sig veta,
Den ädla vetenskap att *bedja* och *arbeta,*
Hon lärde, vis och huld, åt dem hon fostrat har,
Och hennes föresyn den bästa lärdom var.

När verksamhetens dar, med helsans, voro flydda,
Hon trefnad fann och frid uti en gästfri hydda.
Hvad hon tillbaka gaf, det var välsignelsen,
Som, när den gamla gått, blir qvar i huset än.

Och nu hon kommit har, den glada, goda, fromma,
Dit vi ock, gifve Gud, hvar efter ann må komma;
Hon kommit hem till sitt, och undfått dagens lön —
Och nu, kring hennes stoft, vi samle oss till bön:

»Gud, om af ålderns tyngd, som med dess brister ökas,
Vår syn förmörkad blir och våra skuldror krökas,
Din hand de stapplande, ditt ljus de blinda gif,
Och värman af din nåd åt vintern af vårt lif.

Och när vi lägga oss vår långa sömn att sofva,
Lös lindrigt jordens band och anden hemförlofva.
Låt våra ben få ro, beredd af någon vän,
Som minnes oss, till dess vi se hvarann igen.

När sist din allmaktsröst i alla grafvar skallar
Och alla grafvars rof ur dödsens dvala kallar,
Ack, låt ock till vår vrå en fadersröst bli hörd,
Och vanskligheten säd bli härlighetens skörd!»

Jakob W. Hagströmer.

† 1837.

För aftonen det annorlunda
Kan varda än om morgon var:
Det är ett ord att väl begrunda
I mulna och i ljusa dar.

Om ock en stund, och några stunder,
Med moln min himmel Herren strör,
Han uppehåller mig derunder,
Till dess han solen återför.

All verlden hvälfver i hans händer;
Mitt lilla öde äfvenså
Han som ett blad i boken vänder,
Och skrifver hvad han vill derpå.

Och hvad som skrifves, det är skrifvet,
Och ej förgås deraf en prick:
Och hvad som lofvas, det är gifvet
I sjelfva löftets ögonblick.

Han ger af sorg, han ger af lycka,
Allt efter som han finner bäst,
Ej det, som önskligast vi tycka,
Men det, som sist oss båtar mest.

Han göre då som han behagar,
Och som han ser min själs behof,
Med mina öden, mina dagar,
Och mina förelagda prof!

Om glädjen, som i hjertat strömmar,
Mig gör för bättringsropet kall,
Han skickar visst det slag, som ömmar,
Till min förädling, ej mitt fall.

Hans vishet skall jag ödmjuk vörda
Och hoppas på hans godhet än;
Och lyfter han ej af min börda,
Han ger mig kraft att bära den.

Han lätta skall för mig det svåra
Och i det mörka gifva råd.
Hans vägar äro icke våra,
Men sanning äro de och nåd.

En blick ännu af glädjens anda
Skall tända ljuset i min själ,
Och medlen äro mångahanda,
Men målet är mitt sanna väl.

En stilla afton vet jag stunda
På denna dag af sorg och strid:
Då skall det varda annorlunda,
Då skall det blifva evig frid.

Margaretha C. Hagströmer,

född Mellgren.

† 1837.

Och aftonen, förrän vi tänkte,
I ljusa stjernemanteln klädd,
Från himmelen sig stilla sänkte
Ner till den öfvergifnas bädd.

Då kom en engel tyst, och lade
Sin hand uppå den qvaldas bröst
Så helande och len, och sade:
»Haf evig helsa, frid och tröst!»

Och svunnen var ur läkta såren
Den långa plågans törnetagg,
Och fallen var den sista tåren,
En salighetens morgondagg.

Och hjertat sade: *ske Guds vilja!*
Och led ej mer, och slog ej mer,
Och kronan af en bleknad lilja,
Det sköna hufvudet, sjönk ner.

Så var det nog, för denna verlden,
Af fruktan, väntan, hopp och gråt!
De två, så trogna under färden,
Till slut ock fingo följas åt.

Väl bodde med dem der i tjället
En glädje, ren som dagens ljus.
Ej trefnad, hemmastadd på stället,
Behöfde sökas utomhus.

Och nöden der sin tillflykt hade,
Och vänskapen från tidens ve
Kom dit, att glädjas med de glade,
Förädlas af de dygdige.

Förtal och agg blott sutto tyste,
Der allt var ord af kärleken,
Der frid rättfärdigheten kysste
Och trohet mötte godheten.

Då var på jorden godt att vara;
Men när den goda ro tog slut,
Då blef det bättre att få fara
Dit bästa vännen for förut.

När brustet var, uppå det sista,
Ett band så dyrt, ett stöd så fast,
Då blef det ljuft och lätt att brista
För sjelfva hjertat. Och det brast.

Och vännen hans. Och åt den milda
Sin hand den trogne återger . . .
De voro några dagar skilda;
Nu skola de ej skiljas mer.

I ro de fingo sammanvandra,
Så länge det var Guds behag;
I ro, vid sidan af hvarandra,
De hvila nu till Herrans dag.

Må tvenne balsampopplar dofta
På deras lugna hvilostad,
Dit mången vän vill komma ofta
Och bryta af ett minnesblad!

Men, yngling du, som nu på jorden
Är faderlös, är utan mor!
Kom dit och lär dig rätt de orden:
»Jag på en evig kärlek tror.»

Kom dit en gång, när hjertats fara,
När tidens oro dig ock når!
Der känn, att Gud skall med dig vara,
Så länge du hans vägar går!

Der bed, och dig skall varda gifvet
Ett *bättre* tidens hopp af *den,*
Som är *uppståndelsen* och *lifvet,*
Och känna skall de sina än!

Christopher Borg.

† 1837

Räkner och ser efter,
Hvilken är bortgången
Af de gamla vänner,
Från vår ungdoms dar,
Räknekonst ej räcker,
Ty det är så mången,
Mången, som är borta,
Få som äro qvar.

Och de blifva färre,
Kretsen blir allt trängre,
Länk från länk sig skiljer,
Kedjan löses opp.
Somliga till våren
Hunno, men ej längre;
Andra midt i sommarn
Stäcktes i sitt lopp.

Far och moder hulda
Mer för oss ej finnas,
Syskonkransen kära
Fälde bladen af;

Följesvenner trogna,
Som så väl vi minnas!
Årens mossa länge
Växt på eder graf.

Ack, hur vi er kände!
Ack, hur vi er trodde!
På hvar hjertats fråga
Edert hade svar;
I de hvita själar
Ingen falskhet bodde,
Och vår sorg och glädje
Eder egen var.

Men I ären gångne,
Det är andra tider!
Om de äro sämre,
Eller sämre vi,
Må de vise skilja;
Men det bröst, som svider,
Får dermed ej åter
Hvad som är förbi.

Väl dock er, I gångne!
Salige I döde!
Ej vår arma kärlek
I behöfven mer;
Men för oss blef lifvet
Efter eder öde,
Och dess bästa tanke
Den att hinna er.

Och den böjda skuldran,
Och de glesa håren
Säga tröstlig sanning,

Ej för ofta sagd,
Säga, att från vaggan
Är för oss till båren
Vägen i det närmsta
Nu tillryggalagd.

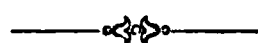
Skuggan varder större,
Stegen blifva tyngre.
Rummet, som vi fylde,
Kunne vi med fog
Lemna åt ett slägte,
Karskare och yngre,
Som ock tänka torde,
Att vi lefvat nog.

Rummet snart är ledigt.
Må de blott oss unna,
Att vårt dagsverk sluta
Och i frid gå bort!
Må de se'n åt verlden
Skaffa, om de kunna,
Bättre dar än våra,
Bättre verk än vårt!

Ärligt var det menadt,
Om ock ofullkomligt;
Mycket, mycket såddes,
Som ej gröda bar;
Dock till sädens herre
Hoppas vi att somligt
Skall, till jordens nytta,
Frukten lemna qvar.

Då, hur dagen rundlig
Eller snäf är vorden,

Skall oss qvällen samla,
Blid och stjerneljus;
Rummet rymmer alla
Hos vår moder, jorden,
Rummet rymmer alla
I vår Faders hus.

Theresia Brynhilda Bergström.

† 1888.

Himmel, du som i ditt sköte
Samlar oss från sorg och strid,
Der de goda stämt sitt möte
Och de qvalda finna frid!
Åter har du ifrån verlden
Tagit hem ett plågans rof,
Som förnöjdt har lyktat färden,
Lyckligt genomgått sitt prof.

På den korta törnestigen
Hon ock sin fulländning nått;
Hennes ande är uppstigen
Till sin rätta arfvelott.
Här hon lärde tro och bedja,
Här hon höjde klagoljud;
Nu i de utvaldas kedja
Hon ock lärt att lofva Gud.

Men till oss ock mildt hon säger:
»Lofver Gud i himmels höjd;
Bytt är tidens smärteläger
Uti evighetens fröjd.

Far och mor och syskon kära,
Glädjens! Jag har lidit ut,
Och vi råkas, Gudi ära,
När ock edert prof har slut.»

Derför må vi henne unna,
Att hon fadershuset nått.
Ack, det bästa som vi kunna,
Är att städs tro Gud om godt;
Tro att, när vår tid är inne,
Mötas vi hos allas Far!
Mellertid med tåligt sinne
Så vi sucke en och hvar:

»Mina lefnadstimmar stupa», m. m. *

* Sv. Ps. B. 451.

Vid en makas graf.

Ack, hur ömt, när trogna vänner
En gång måste skiljas åt,
Och det matta ögats gråt
På den bleka kinden bränner,
Tröstlös, ty en trofast vän
Icke mer aftorkar den!

De ha flytt, de sälla åren.
Borta är all jordisk fröjd
För den enslige, som, böjd
Under smärtans tyngd mot båren,
Dock ej der får hvila än,
Ack, ej följa får sin vän.

Men han lugnar sig och tänker:
Hon i tiden pröfvats nog;
Herren gaf och Herren tog,
Herren snart ock återskänker
Åt min famn en saknad vän,
När jag utstått pröfningen.

Mer ej mål för tidens ilar,
Mer ej rof för jordens qval,
I en skugga, ljuf och sval,

Hennes trötta stoft sig hvilar.
Der skall jag ock hos min vän
Hvila efter vandringen.

Men i Herrans hand förvarad
Hennes frälsta rena själ
Hunnit har sitt högsta väl.
Hennes stämma, mild, förklarad,
Ljuda tycks från himmelen
Till en sorgsen, ensam vän:

»Mildrad, smärtans tår må rinna,
Att från dig så snart jag gått!
Dem jag sökt, jag återfått,
Dem jag lemnat skall jag finna,
Famna barn och make än,
När de lyktat vandringen.

»Lofva Gud! Jag hamnen hunnit.
Tänk på mig. En liten tid
Har jag möda haft och strid,
Men stor hugnad har jag funnit.
Sörj ej, öfverblifne vän!
Gud förenar oss igen!» *

* S.v Ps. B.

Föräldratanke

Vid en liten älsklings graf.

Säg oss, lille-oskuldsfulle,
Som så hastigt slöt din färd,
Hvad du ville, hvad du skulle,
Med besöket i vår verld?

Följd af löften att oss gläda,
Bars du högt på fadersarm,
Höll dig fast med händer späda,
Så förnöjd, vid modersbarm.

Men ifrån den starka armen
I den starkares du föll,
Slets ifrån den hulda barmen,
Hvilken såret blott behöll.

Månn' du var till ljuset vaknad,
Månn' du lifvets gåfva fick,
Endast för att, kär och saknad,
Visa dig ett ögonblick —

Nästa ögonblick försvunnen,
Som ett fröjdrop, ljuft och kort,
Som en ros i går upprunnen
Och i morgon vissnad bort?

Säg, du oskuldsfulle lille,
Korta fröjdrop, brutna ros,
Hvad du skulle, hvad du ville,
Att så snart du for din kos? . . .

Till ditt hem du skulle fara
Obesmittad, ångerfri;
Men att kunna engel vara,
Först du måste menska bli.

Till ditt land du ville skynda —
O, att lika visst ock vi,
Vi, som sörja, vi, som synda,
Hade medborgsrätt deri!

Men i Jesu namn vi få den,
Få den lott oss Gud beskärt,
Om han oss förlänar nåden
Att förstå hvad du oss lärt.

Hvad den gode herden sade,
Men kanske vi ofta glömt,
Späde lärare, du lade
Åter på vårt hjerta ömt:

Om I såsom barn ej blifven,
Ej i himlen kommen I . . .
Höga lärdom, än oss gifven,
Kom att lifvets visdom bli!

Slutet af ett minnesord

Vid en ung flickas graf.

På den gode herdens sköte,
Oskuldsanda, är du förd
Till en älskad moders möte,
Som dig redan famnat rörd!
Han som menlösheten vårdar,
Har dig undan stormen frälst
Till den rätte faderns gårdar,
Dit du ville fara helst.

Och der väntar du de kära
Och de goda efter dig,
Hvilka här så ömt, så nära
Om din barndom vårdat sig.
Du på dem skall neder blicka
Glad och tacksam mellertid,
Och från himlen till dem skicka
Månget bud med tröst och frid.

Tills det bud, som är det sista,
Kommer och med vänlig hand

Låter jordens bojor brista,
Men ej hjertats helga band.
Dessa skola återknytas
Öfver jordens låga grus,
Och dess brist och mörker bytas
I fullkomlighet och ljus.

BRÖLLOPSQVÄDEN.

SKÅLAR. SKÄMTDIKTER.

Prolog till

Grefve N. A. Cronstedts och dess Grefvinnas silfverbröllop.

Hviften, kärleksgudar,
Än i högtidsskrudar
Facklans silfverglans!
Sjungen, och med glädjen,
Med behagen kedjen
Än en bröllopsdans!

I, som harpan rören,
På dess strängar fören
Hjertats toner fram!
I, som kransen binden,
Eterneller linden
Kring dess myrtenstam!

Och om, med hjertats språk, din stämma någon gång
Till något hjerta gick — höj, skaldmö, än en sång!
Sjelf tidens dömda rof, besjung hvad tiden vördar,
Sjung ömma makars tro och trogna makars lön,
Som, skön i hoppets stund, i mogna'ns dubbelt skön,
Har vårens blommor qvar ännu åt höstens skördar.

O känslans allmaktsbud! Naturens gudaröst!
Hur talar du ej högt i hvarje ädelt bröst!

Förgäfves ynglingen på nyttans bana sträfvar
För vinsten af ett guld, för äran af ett namn;
Bland faror och besvär han fram åt målet bäfvar;
Han hinner det kanske — men hjertat honom jäfvar,
Ty hjertat är dock tomt i sjelfva lyckans famn,
Om ej en annan famn, vid målet till hans möte,
Af hoppets halfblick sedd och helsande och huld,
Kring mödans törnekrans sin lena myrten slöte,
Uti bekymrens sår sin stilla balsam göte,
Vid verldens tacklöshet betalte verldens skuld.
Nu först blef banan ljus och ledigare loppet,
Och hjertat lugnare, ju varmare det slog
För engeln, som så skön på afstånd redan log
Och höll en lofvad krans åt det förtrogna hoppet.
Nu höjer sig hans själ — nu, mäktig som en gud,
Och döf för villans röst och veklighetens bud,
Bland mödor segrande, bland faror trygg, han ljungar.
Begär han titlars prång och ryktens smickerljud?
Begär han verldens guld och nåden af dess kungar?
En lön han blott begär: den lönen ger en *brud,*
Med öm och huldrik hand den krona hon bereder,
Af dygden dyrt förtjent, af känslan ömt begärd,
Som åt den trogne räcks med oförvissnad heder,
Då han för hennes fot troféen lägger neder,
Och säger, ädelt stolt: *jag är ditt hjerta värd;*
Och hon, förtjuserskan, den blödiga, den blyga,
Hon ej fördröja skall hans lön med konstlad flärd:
Tyst ur en tårad blick skall hjertats helsning smyga,
En älsklings trogna bröst elektriskt genomflyga,
Och hviska, och förstås: *du är mitt hjerta värd.*

Tänd, Hymens milde gud, tänd upp din klara fackla!
Re'n flammar altaret, af vårens blommor krönt,
Re'n sjunker hand i hand. Förtroligen och skönt,

Bland hymners jubelsång, bland eder, som ej vackla,
Re'n klappar bröst mot bröst, belönande och lönt.

Ljus öfver jordens natt! Ljus öfver detta töcken
Af känslans lidelser och tankens irringar,
Som göt sig, kallt och tungt, kring lifvets korta dar!
Säll menskan! — Icke mer, en pilgrim i dess öken,
Med sorgbetungad blick och tistelsårad fot,
Hon snafvar, suckande, ett okändt mål emot.
Ej mer på mödans stig af mödans lön förlåten,
Ej mer på farans stig ledd utaf ingen vän,
Hon trampar tunga fjät — och ingen jemnar stråten,
Hon bergar tårars skörd — och ingen hämmar gråten,
Hon bergar lyckans skörd — och ingen delar den.
Hon blir den vandrare, hvars fotspår stilla skrida
På banan, som, fördelt emellan ondt och godt,
Ej alltid blommor bar; men ock ej törnen blott:
Hon mäter ej sin väg af *njuta* eller *lida;*
Den väg blir alltid lätt, som vid den trognas sida
Får vandras hand i hand, att möta hvarje lott.

Lycksaliga förbund, i hvilket hjertan bindas!
Med hvarje glädjevinst, med hvarje olycksslag
Du knytes fastare och ljufvare hvar dag.
När kringom ekens stam den hulda rankan lindas,
Behagen styrka få och styrkan får behag;
De lycklige, der de, med armen om hvarandra,
Med säkra, glada fjät bland alla skiften vandra,
Ej rör dem åskans vigg, ej stör dem stormens röst,
Ej når dem tidens glaf — de säga tryggt till tiden:
Du kan förstöra allt — men icke samvetsfriden;
Du kan förvandla allt — men ej två trogna bröst.
Och hvem är sällast: den, som stödjes, eller stödjer?
Säll han, hvars trogna hand de tistlar undanrödjer,
Som hota hennes fot på vägen, der de gå!

Säll hon, hvars lena hand de blommor glädtigt plockar,
Som stå vid vägens rand, dem flätar i hans lockar,
Dem passar på hans bröst! — Ack, sälle båda två!
För dem ej hjertat mer ett tyst bekymmer eger,
En önskning, ett begär, som icke tungan säger,
Ett halfröjdt förbehåll, som misstron undanstjäl;
Ty bergas glädjens skörd, förrän den vissna hunnit,
Och smärtan lekes bort, förrän dess tårar runnit,
Och hoppets himlarymd, der molnena försvunnit,
Blir klar, som deras blick, och blid, som deras själ.

Är icke deras tjäll ett sökt, ett heligt tempel,
Som, obestormadt än, på flärdens strand står qvar,
Der de förtrogna två, dem himlen tecknat har
Med glädjens insegel och med behagens stämpel,
Bevaka offrets kall med dygdernas exempel,
Bereda hjertans lugn med hjertats gudasvar?
Dit går den lycklige, och lär sig att värdera
Det glada lifvets lott och värdigt njuta den;
Dit den olycklige, och suckar icke mera,
Och hoppet flämtar upp inom hans bröst igen.
Den gamle längtar dit, och stegen bli ej tunga:
Han hvilar der så trygg, nej, der sin ålderdom
Han glömmer gerna bort, och leker med de unga,
Som skämta der och le, och dansa om och sjunga
I samma sälla hägn, i samma helgedom.
Der stämmer harpan upp den silfverklara klangen:
Der ljuder skaldens sång från flickans rosenmun —
Förvist till flärdens hem är högheten och rangen:
Men dygden, vänskapen och glädjen och talangen
Bli qvar och famnas om i broderligt förbund.

Frid åt ett jordiskt tjäll, der himlen redan börjas!
Frid åt de sälla två, som i dess hägnad bo,
Och styra *der* sin verld och söka *der* sin ro!

Af dem en flyktad tid med ånger ej skall sörjas,
Af dem en osedd tid med oro ej skall spörjas:
De på en mild Försyn — och på hvarandra tro.
Kring dem, kring deras fjät, de godas englar vaka,
För dem, till höjden gå de godas böner opp;
Med lugn, med tröstligt lugn, en hvar af dem tillbaka
Skall skåda, tacksamt rörd, på ett fullbordadt lopp,
Och trycka vännens hand, och se till Gud med hopp,
Och säga: *hvart går jag — går jag utan min maka?*

Lycksaliga förbund af dygder och behag!
De afundsvärda två! — Hvem är, som icke känner,
Och icke vördar dem, i dessa enkla drag?
Min lyras ton dör bort i obemärkta slag:
Med varma önskningar dem hyllen, ädle vänner!
Dem helsen med er sång, I tärnor och I svenner,
Och redan till för dem en jubelfest i dag!
Med hymner, lek och dans de ömma makar fägnen,
Som seklets fjerndel täljt uti hvarandras famn!
Förkunnen deras tro, välsignen deras namn,
Och friska blommor strön, och rena offer egnen!

Hviften, kärleksgudar,
Än i högtidsskrudar
Facklans silfverglans!
Sjungen, och med glädjen,
Med behagen kedjen
Än en bröllopsdans!

I, som harpan rören,
På dess strängar fören
Hjertats toner fram!
I, som kransen binden,
Eterneller linden
Kring dess myrtenstam!

Hymené.

Vid C. P. Hagbergs och Erica Hisings bröllop.

Jag är lycklig, jag är ung,
Kärlek vill jag sjunga;
Sjungen kärlek, hjertats kung,
Lyckliga och unga!
Innan åldern, tung och vis,
Kommer med besvären,
Sjungen i förenadt pris
Våren och Cytheren!

Helsen, vid min lyras slag,
Dem, som med hvarandra
Hand i hand från denna dag
Genom lifvet vandra:
Ynglingen, hvars tro är värd
Flickans tro i döden,
Önsken dem en lycklig färd
Genom lifvets öden!

Han, i nyttans tunga spår
Sträfvande och trägen,
Skall gå fram, der mödan sår
Tistlar öfver vägen,

Bära lugn, vid andras väl,
Sina pligters börda,
Och med samma lugna själ
Verldens otack skörda.

Hon, i gratiens lätta gång,
Skall vid sidan sväfva,
Och med lek och dans och sång
Alla sorger häfva,
Göra vägen lätt och kort,
Och så ofta stanna
För att torka svetten bort
Från den tröttes panna.

Han skall, på en vådlig höjd,
Ställd i ryktets dager,
Ofta böta hjertats fröjd
Åt sitt snilles lager,
Vaka för ett namn, att se'n
Afundas och äras,
Och, lik midnattslampans sken,
Lysa och förtäras.

Hon, i huslighetens krets,
Skall sig ärad tycka,
Med sin makes lof tillfreds,
Lycklig af hans lycka.
Nöjd och treflig på sin plats,
Skall hon ej förtryta,
Om hans tjäll i ett palats
Aldrig sig skall byta.

Han skall vara, hvart det bär,
Billig, men ej blödig,
Anse, då han rätt begär,

Nåden öfverflödig.
Han skall ega kraft och mod
Att för sanning strida,
Hellre våga gods och blod,
Än förtrycket lida.

Hon skall vara from och huld,
Och, med blödigt sinne,
Plåna orättvisans skuld
Evigt ur sitt minne.
När ej agget henne spar,
När betrycket sårar,
Skall hon ega till försvar
Tålamod — och tårar.

Han skall skyddande och stark,
Leda jemt sin kära,
Henne på en ojemn mark
Uti famnen bära,
Aldrig bli för vis och lärd,
Och, af litet joller,
Litet prål och litet flärd,
Göra protokoller.

Hon, på gamla verldens sätt,
Skall hans drägt bereda,
Laga till hans bästa rätt
Och hans hvila freda.
Liksom rankan kring sitt stöd
Trygg och trogen lindas,
Skall hon uti lust och nöd
Vid hans hjerta bindas.

Så skall makars trohet bli
Fast och ljuf till döden,

Deras färd ett lustparti
Genom lifvets öden!
Så skall glädjen hvar minut
Vandringen försköna,
Så skall friden, vid dess slut,
Mödorna belöna!

Vid en landtlig bröllopsfest.

Så vandren, unga två, att under alla öden
Hvarann förlyckliga och följa hand i hand!
Så svären inför Gud, att döden, endast döden
Skall slita ett så ljufligt band!

Frid vare öfver er! Man ej behöfver mycket
Af det, som lyckan ger, för att bli lycklig här,
Blott man är nöjd med sitt, och vet ej af betrycket,
Och får en vän, som man har kär.

Ett hjerta, gladt och godt, förutan flärd och ränker,
Och nöjdt och anspråkslöst, och rent och oförställdt,
Se det är mycket mer än alla lyckans skänker!
Se det gör vännens hjerta sällt!

I hafven detta fått. I kunnen trygge våga,
Att på Försynen tro, och bida, i dess skygd,
Er utkomst af er flit, er sällhet af er låga,
Er ära af er egen dygd.

Det är blott kärleken, som hjertan bör förena:
Allena kärleken, med öm och helig rätt,
Gör glädjen dubbelt ljuf — och kärleken allena
Gör sorgens börda dubbelt lätt.

O, akten den så grant, att åldern aldrig kyler
Den rena känslas eld, som gladde eder vår!
Se, kärleken är mild, han tål, han öfverskyler,
Och hvad han ger, han återfår.

Man ej på denna jord en englarenhet funnit:
Du är en menska sjelf, och menska blir din vän.
Var huld mot den du vann! Var nöjd, om den du vunnit
Är lika huld mot dig igen!

Bland all den hvardagsbrist, som vid naturen lådar,
Hvad ymnigt skäl till tröst och frid och tålamod,
När i en makas själ, likt Gud, en maka skådar,
Och finner, glad, att den är god!

Det skall ej svika er, I lyckliga, som knyten
De bästa hjertans band i dag med helig tro;
Mot ingen lånad glans er hyddas ro I byten,
Och edra hjertans egna ro.

Så vandren, unga två, att, under alla öden,
Hvarann' förlyckliga och följa hand i hand!
Så sväaren inför Gud, att döden, endast döden
Skall slita ett så ljufligt band!

Vid ett guldbröllop.

Sig aftonen har sänkt. Det afsked solen skickar,
  Förklaras af ett mildt, ett rörande behag;
Det är som läste man i hennes sista blickar
Ett stilla förebud utaf en bättre dag.

  Allt saktare sig rör den sänkta tidens bölja;
Snart lägger hon sig tyst vid evighetens strand,
Der de, som föregått, och de, som skola följa,
När farten slutad är, församlas efterhand.

  Men dröjen hos oss qvar, att barn och vänner fägna
Med eder blick och röst, ännu en gyllne tid!
Vår kärlek och vår sång åt er vi hjertligt egna,
O, lären oss igen ert hjertas fröjd och frid!

  På denna väg, som oss är förelagd att vandra,
I goda, lären oss fullborda lifvets lopp
Med samma rena dygd, och följa se'n hvarandra
Till de odödliga med samma stilla hopp!

Sång.

Sänk dig, sköna aftonstund!
Sänk dig ned på silfverskyar,
Du, som kärlekens förbund
Efter femti år förnyar!

Chor.

Solen, efter stormens byar,
Efter middagshettans stund,
Ler från qvällens purpurskyar
Sommarblid mot höstens lund.

I den lunden höjs ett par
Vördade, förenta ekar,
Från de gamla tider qvar
Mellan ungas dans och lekar.

Chor.

Likt två ädla, sparda ekar
Står bland oss det ädla par,
Med ett allvar, som ej nekar
Glädjen åt de ungas dar.

Skönsta glädje är dock den
För oss alla, att vi skåda,
Ega, famna eder än,
Ega, famna eder båda.

Chor.

Hulda gamla, att er skåda,
Ega, famna länge än,
Måtte himlen oss benåda!
Våra hjertans bön är den

Vid ett silfverbröllop.

Du tid, som ingen makt till något dröjsmål tvingar,
Ej till en återgång i dina forna spår,
I hulda makars hem du glömmer dina vingar,
Och som en stadig vän vid deras sida går.

Ej dem i stormig fart till ovisst mål du jagar
Bland lyckans vindkast ut på lifvets ocean,
Men fridsamt, lyckosamt, de såta du ledsagar
Till tryggadt sällhetsmål på stilla dygders ban.

Der stanna de i dag, en festlig stund, och skåda
Med tacksam rörelse den väg, som är förbi.
All glädje och all sorg var delad af dem båda,
Ty blef ock sorgen lätt och glädjen ångerfri.

Der skall du än åt dem förvara många stunder
Af ren och hjertlig fröjd, af sann och ädel tröst,
Och mången fågelsång i gröna sommarlunder,
Och mången glädjeskörd ännu i lifvets höst;

Och rik välsignelse af erkänsamma sinnen,
Som deras hjertan glädt, — och hugnad ren och stor
Af dessa egna barn, som heta *sköna minnen*
Och aldrig öfverge en sådan far och mor.

Du tid, som dröjer blid och sänker dina vingar
På tempelhyddans skönt försilfrade kupol,
Der Baucis alla dar åt sin Philemon bringar
Föryngringens behag i glädjens Hebe-skål;

När snart, likt örnen, du mot nya solhvarf svingar,
Fullborda öfver dem den Allgodes beslut
Och vänners önskningar, som, medan glaset klingar,
Ur känslofulla bröst för dem nu talas ut:

Låt deras dar och år utur din urna hvälfva
Så klara som den flod, der himlen speglar sig,
Och friden följa dem, så troget som de sjelfva
Hvarandra följa åt på samma jemna stig!

Och när du än en gång, men sista gången, firar
En sådan hjertats fest i deras lugna tjäll,
På silfverhjessor tryck de kransar, minnet virar
Af sitt förgät-mig-ej och hoppets eternell!

Bröllops-gåfva.

(I en annans namn.)

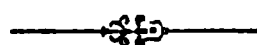
När din krona klar skall blänka,
Flicka, på din hedersdag,
Perlehalsband, dig att skänka,
Gyllne armband, har ej jag;
Men en perla, skön att bära,
Men ett ovärderligt band,
Dig, till rikedom och ära,
Gömde jag, att dig förära;
Tag dem af en trofast hand!

Perlans värde förr så vägde,
Att en hvar, som henne fann,
Gerna sålde hvad han egde,
Om han perlan dermed vann.
Perlan är ett *himmelskt sinne:*
Himmelriket i vårt bröst,
Bygdt af oskulds hopp och minne,
Hvilka gömma grant derinne
Helig frid och salig tröst.

Bandet förr af rosor väfdes,
Plockade i Edens lund;
De af törnet ej förqväfdes,

Som rann upp i fallets stund.
Trogen kärlek heter bandet,
Som förenar själ med själ.
Törnena på rosenbandet
Visa blott till helgonlandet
Vägen genom ve och väl.

Dessa smycken, denna perla,
Detta rosenband, o brud,
Vårda arla, vårda serla,
Under ögonen af Gud!
Jordens pligter, prof och öden,
Himmelskt sinne bäre opp!
Och i lyckan och i nöden
Trogen kärlek intill döden
Styre, kröne lifvets lopp!

Skål

i Presteståndet, 1815.

Hvem är den prest i Sveriges land,
Som ej med lif och lära
Sig fäst, i oupplösligt band,
Vid tronens makt och ära?
För svears sällhet åter ung,
Till svears kärlek boren,
O, lefve CARL, vår gode kung!
Hans höst må likna våren!

Hvem är den prest i Skandiens bygd,
Som ej af tjusning lifvas,
Då han i hjeltens lagerskygd
Ser hoppets telning trifvas?
CARL JOHANS skål, — vår vördnadsgärd
Från strand till strand förklarad!
Och OSCARS, — af en efterverld
Från slägt till slägt besvarad!

Hvem är den prest på Manhems strand,
Som mannatro ej röner,
Och räcker ej en trofast hand
Åt landets andra söner?
För bonde, borgers-, riddersman

Sin skål han redligt tömmer,
Och brödrahjertans minne han
I brodershjerta gömmer.

Hvem är den prest från Nordens fjell,
Från Nordens sköna dalar,
Som ej, med längtan till sitt tjäll,
Om barn och maka talar?
O, hjertats dyra föremål,
För er vi mödan glömme,
För er vi denna fylda skål
Med känslans fullhet tömme!

Vi glädje oss — men, ack, hur kort
Vi glädjas med hvarandra!
En liten tid — och vänner bort
Från vänner skola vandra.
Hvem är den prest, vid denna syn,
Då vänskapshjertat blöder,
Ej säger, med en blick mot skyn:
Vi råkas dock, o bröder!?

Skål

vid en middag inom Presteståndet den 1:sta Maj 1823.

Maj, välkommen, fast med snö i håren!
Var välkommen lik en ungdomsvän,
Som oss känner från de forna åren,
Glad att vara känd af oss igen!
O, du säger än till oss detsamma,
Samma ljusa blick och fria håg
Tänder du med solens gyllne flamma,
Gjuter du med flodens silfvervåg.

Ty den sol, som öfver fjellet skrider,
Ej förtärande, men klar och mild,
Och kring Norden lif och dager sprider,
Är det sanna ljusets sinnebild.
Må dess helga facklor hållas tända,
Ej af svärmarns, men den vises hand,
Till att leda, icke att förblända,
Till att sprida värme, icke brand!

Och den flod, som, då han götiskt bryter
Vinterbojan, den han mer ej tål,
I sin fåra jemn och ledig flyter,
Är den sanna frihetens symbol.

Ej i yrans skum han sig förhäfver,
Mellan strändren djup och stark han går,
Dem förenar, men ej undergräfver,
Dem välsignar, men ej öfverslår.

Så är frihetens och ljusets lära,
Skrifven djupt i våra bröst af Gud,
Så med ord och verk vi skola bära
Inför folk och furstar hennes bud.
Uti detta sinne fattom skålen,
Tömmom den, i trofast brödraband,
För de stora, sköna föremålen:
Lag och kungahus och fosterland!

Dalkarls-skålen.

(Svearne fordomdags etc.)

Drickom den vänfasta
Dalkarlens skål!
Vänner han gerna
Ser kring sin bål.
Hjertlig och fri,
Ståndar han bi
Så uti nöd
Som uti gamman
Intill sin död.

Drickom den handfasta
Dalkarlens skål!
Pröfvar du armen,
Är den af stål.
Den ej vill rätt
Sköter han lätt,
Den ej vill gå
Ärliga vägar
Kramar han blå.

Drickom den bergfasta
Dalkarlens skål!

Faror han möter,
Mödor han tål.
Lamm uti frid,
Lejon i strid;
Så ser han ut,
Stödd vid sin spade,
Eller sitt spjut.

Skål för könet.

(I ett brödrasällskap.)

I från de glada brödralagen,
Der trohet ger åt vänskap hand,
Till er, I döttrar af behagen!
Hvem skickar ej en blick ibland?
Den dag åt nyttan vi beskära,
Det är af er vi låna den,
För nöjet att få återbära
Vår skuld med vinst till er igen.

Hvem har en mor, en älskarinna,
Hvem har en vän, sitt hjertas hälft,
Och känner ej hvar tyngd försvinna,
Som ödet öfver skuldran hvälft,
Och går ej rörd att eder hylla,
O alla hjertans föremål!
För er, för er vi alla fylla
Till brädden hjertligt denna skål!

I lifven hvarje dygd, — I svalken
Hvar öfverdrift i våra bröst;

I blanden i den bittra kalken
Så många droppar utaf tröst:
Hur skulle vi er kunna glömma
Vid glädjens broderliga bål?
För er, för er vi alla tömma
I botten hjertligt denna skål!

Hic, Hæc, Hoc.

Jag i Falu skola gått,
Hic, hæc, hoc!
Det latinet jag förstått,
Mins det *noch.*

Hic det är vår hedersvärd,
Hæc hans fru,
Hoc det glas, som af en lärd
Höjes nu.

Hic är qvick och *Hæc* är täck,
Derför ock
Tömmer jag för *Hic* och *Hæc*
Hela *Hoc!*

Canticum corybanticum

bacchanticum clerico-potatorium comessatorium valedictorium comitiale-comicum Claespåhörnicum.

(D. 28 Juli 1815.)

Qvid prius dicam solitis Parentis
Laudibus?
HORATIUS.

Absint rixæ, jurgia,
Nœniæ & threni.
Adsint plena pocula
Cum tormento leni;
Proximusque proximum
Rogitet fraterculum;
Nonne plenum optimum
Ubi omnes pleni?

Frater, ego valeo;
Bene est, si vales.
Bacchi sub auspicio
Omnes sunt æquales.
Omnes ergo bibite,
Jubilate, psallite;
Omnes, omnes hodie
Erimus mensales.

Psallite identidem;
Vox solvatur muto:
Salutate præsulem
Scypho, non minuto;
Ejus quippe symbolum
Est et erit: Homo sum
Et a me alienum
Nil humani puto.

Te conservent Superi,
Jacob Patriarcha!
Salvum, tutum, veluti
Noachum in archa.
Longum vitæ pelagus
Iterabis placidus,
Tam Archiepiscopus,
Quam Symposiarcha!

Lætus atque viridis
Huic tuæ genti
Diu, pater, intersis,
Te suspicienti,
Atque te, amabilem,
Habilem, affabilem,
Omnibus lætabilem,
Semper reverenti!

Absolutum canticum,
Fratres, tale quale,
Qvamvis non latinicum,
Tamen cordiale,
Absoluta meta mox,
Vultus trux, demissa vox,
Rapta lux, propinqua nox,
Et dicendum vale.

Fluat ergo fluidum;
(Fluunt cuncta, patres!)
Ibi jam solatium
Hauriamus, fratres!
Hauriamus ibidem
Florem ac pinguedinem,
Succum atque sanguinem,
Quo lætentur matres.

Skämtsamma

Gratulationsrim.

Vid en ungdomsväns befordran till provinsialläkare i Falu distrikt. 1805.

Mins du, bror, gymnasium och din vår,
Då, som jag, du las ditt *purum græcum?*
Ack, jag trodde, genom lifvets år
Att det skulle bli ditt vademecum,
Men — det stannade vid *album græcum!*

Du var ämnad, bror, till missionär
Att omvända hedningar och turkar —
Men bland kristna, Saul, nu du bär
Skräck och död i plåsterbref och burkar!
Ve, o ve, de arma bergsmanslurkar!

O hvad väg, som I till ära gån
Och till bröd, I män, som segrar vinnen,
Stater styren eller ådror slån —
Guldets helga hunger, ryktets minnen,
Hvartill tvingen I ej menskosinnen?

Öppnas templet ej för bättre köp
Än med hjertats suck och likars klander?
Armand dit på listens repbro kröp,
På en bro af lik gick *Alexander,*
Och på samma bro gick du, ... *ander!*

Grymma lagar! Ack, till denna trakt
Skall mordengeln sträcka ut sin långa,
Bistra jernarm! Skall just hämdens makt
Öfver mina stackars landsmän gånga?
Tyckte du — de voro allt för många?

Jo, jo! Straffet följer syndens spår:
Sederna ha börjat blifva slemma.
Annat slag uti min ungdoms vår!
O, då fans på själarne der hemma
Knappt en fläck, på kroppen knappt en blemma.

Lika skild från medicin som pest,
Lefde man så sällt i dessa bygder —
Äkta kärlek — vördnad för sin prest —
Häktrock — vallmarsockor — hemgårdsbrygder —
Ispankorf och flottmölja och dygder!

Men ack, nu! Se nu en bergsmansglop!
Knappt han orkar lyfta ölstopslocken,
Knappt han får af far en fjerdparts hop,
Förrn — hvad tycks? — strax pudrar sig en tocken,
Blir patron och knappar får i rocken.

Och kanske mätress dertill — o hån!
Är väl det af forna göter resten?
Nå, så väpna dig, Makaons son,
Gör förbund med mästerman och presten
Till att öda ut de syndanästen!

Syndare, som trott, att döden ej
Trängde genom kopparröken, bäfven!
Doktorn skrämmes ej af rök. O nej,
Hämndens herre håller honom äfven
Som utkoradt straffredskap i näfven.

Hjelte, ryck då fram, om segern viss!
Lär att ej ditt höga kall försumma!
Fram med piller, pulver, ceteris —
Fältskär — doktor eller jordegumma,
Tills de syndapaltar ligga stumma!

Lycklig jag, som från det syndaland
Rycktes redan i min ålders blomma!
O, hur lättligt kunde straffets hand,
Ämnad öfver gudlösheten komma,
Drabba oförskyldt också den fromma!

Lycklig jag! Jag lefver nöjd och from.
Nog fins här ock plåstergud, men guden
Är så fredlig, är så anspråkstom
Och så spak i stulna doktorskruden,
Liksom åsnan förr i lejonhuden.

Ty kan hända i naturlig lag
Med diet och munter själ, (och väl mig
Att jag eger dem!) kan — säger jag,
Lättligt hända, att jag ännu stjäl mig
Några år, förrän jag dör ihjel mig.

Men så kommer det ock nog en dag,
Då en doktor torde bli af nöden,
Då ej flickan mera har behag,
Lyran ej, ej drufvan — bistra öden! —
Med ett ord, då jag är rent för döden.

Då, min doktor, mig recepter gif;
Då, när jag ej eger mer än valen
Mellan griften och ett krassligt lif,
Då, min doktor, ifrån jemmerdalen
Gif mig respass upp till fröjdesalen!

Det andeliga lifvet.

»Jag kommer af ett brusand' haf
Till rätta glädjestranden.»

Gud ske lof! Jag vardt så fet och lat!
Hå! Så fick jag ändtligt pastorat,
Der man kan få hvila sin lekamen!
Underligt har Herran hulpit mig
Genom denna jemmerdalens stig,
Underligt i pastoralexamen.

Ack, hur ljuft att efter frestelser,
Mödor, strider och korsfästelser
Utaf verldene och hennes lusta,
I ett fett och ullrikt fårahus
Hamna — och vid pipan och sitt krus
På sin soffa sträcka sig och pusta!

Ack, hur ljuft att i ett pastorat
Glömma adjunkturens magra stat
Och vid tröstebägarn — sorgekalken!
Så en råtta uti öfverflöd
Gonar sig i osten, när med nöd
Hon sig en gång gnagit genom skalken.

Klocka, skräll och skramla bäst du vill!
Ha! Jag hör dig aldrig mera till,

Aldrig mer i sockenbud jag lunkar!
Bröllop, barnsöl, graföl! — O, min gom!
O, hvad skinkor re'n i andanom!
O, hvad tårtor! O, hvad filebunkar!

Då dertill bland landsens döttrar snart
Jag en maka fått af fryntlig art,
För att tiondens besvär bestrida,
Och för Guds församling en adjunkt,
Skall min lefnad hän så sällt och lugnt
Som en bäck af mjölk och hanog skrida.

Uppstår då mor lilla klockan sju,
Jag, till väggen vänd, i frid ännu
Der tre runda timmar än fördrifver,
Tills med gäspande jag låter opp
Ögat ändtligt mot min kaffekopp
Och i sammetsplaggen fogligt klifver.

I sin länstol man derpå i mak
Tänder sin Virginia-tobak,
Sitter uti nattrock så och dammar, —
Sist med högan röst och Guds basun
Ropar man på frukosten och frun,
Som, en annan Sara, strax hörsammar.

Ut att sola sig man går ibland,
Eller ock med avisan i hand
Spekulersamt sin peruk man skrufvar.
Ser på klockan — undrar, mycket djup,
Om man inte snart får middagssup,
Manar mamma, som i köket stufvar.

Ändtligt sitter man i anletssvett
Vid ett bord, som, svigtande och fett,

Både utaf vildt och tamt kan skryta,
Och om mamma någon godbit har,
Enkom lagad till åt kära far,
Må adjunkten icke det förtryta!

När man efter tvenne timmars slut
Tömt den sista långkorksdroppen ut
Som en andans vingårdsman — och proppat
Istret fullt och så från bordet läst,
Sjunker man så god och dum och däst
Mot sin soffa, se'n man pipan stoppat.

Hå, du tunga verld! — Men re'n ur mund
Dimper pipan neder, och John Blund
Kommer just som frestarn, på minuten,
Tynger hjernan, sluter ögats lock —
Och der ligger man, en liflös stock,
Trind, rödbrusig och flottsmord om truten.

Tills med en och annan lindrig stöt
Just som i en dröm, så sipp och söt,
Mamma nalkas och i örat läspar:
»Nu är kaffet färdigt; upp, min vän!»
Då med vidsprängdt gap man sig igen
In i lifvet halft förtrytsamt gäspar.

Tryckt utaf sin tyngd man går ikring
På sitt golf och säger ingenting
På en stund: då, förr än man vet ordet,
Kommer fogden, kommer länsmansfar,
Kommer kaplansfar, och re'n man har
Uppgjort sitt parti kring runda bordet.

Tiden skrider; snart är klockan fem.
Nej, god' herrar, man skall ha sin kläm:

Hör ni, mamma uti skåpdörrn klämtar!
Och man tar sin kläm och ännu en
Och en Günther än dertill, och se'n
Spel och samqväm nya krafter hemtar.

Trumf i hand och politik i mund,
Whist och krig, och pass och fredsförbund,
Delning utaf länder och af ålar,.
Länsmans lurpass, gamle Pittens list,
Men för allt den lede Antichrist
Vid hvar bet man jemmerligen tvålar.

Men jag spår det grötdags blir rätt nu.
Går ej borup? — Hvad är klockan? — Sju.
Kära mamma, låt dem ta in maten!
Klockare, slå i och gif oss öl!
Mana på i köket! — Hvilket söl!
Gudi lof! — Der ha vi ändtligt faten!

Herrligt mojar sig nu en och hvar.
Man af allt bär främst åt kära far
Tionden och gräddan, tills han hickar,
Knäpper händren — drar på »ja» och »jo»,
Gäspar, tystnar, kolar af i ro
Slutligt, hur han sitter der och nickar.

»Pappa sofver till båd' själ och kropp»,
Hviskar mamma, »låt oss tyst stå opp!
Prosten sofver, låt oss inte bullra!»
På sin länstol, snarkande och sned,
Bärs han bort, den helige, i fred. —
Så bär atlas himlen på sin skullra.

Hur för öfrigt här i verlden sker,
Hvem som drar af stöflarne med mer,

Åh, det vet ej, ser ej patriarken,
Fnyser på sitt örngott, klar och mild,
Allt till ljusa dagen, Noachs bild,
På sitt vinberg, se'n han slapp ur arken.

Och så gryr, så sänker sig hvar dag
Undan verldens, undan ödets slag
Och den ena ej den andra olik.
Så man vegeterar på Guds nåd,
Tänker: kommer dag, så kommer råd,
Kommer söndag, kommer kanske ko-lik

Någon gång, att tacka för i fjol,
Dundrar man uti sin predikstol,
Om det ej är alltför kulen vinter,
Böndren lär, hur de ej binda må
Munnen till på oxen — och går på
Liksom Paulus på de Korinter.

Så med goda verk jag visar tron,
Har en besk emot indigestion,
Och en vördig mage mot föraktet.
O, min mage, froda dig i fröjd!
När du hvälft dig till en gifven höjd,
Gör du mig till prost uti kontraktet.

EFTERBILDNINGAR

FRÅN LATINET.

Höresång.

(Efter latinet.)

Hvad beder skalden, när han rörd besluter
Åt Delos' gud en stilla offerstund,
Och åter på altaret i dess lund
En droppa utur Hippokrenen gjuter?
Han beder ej, hvad hopen, fördomsfull,
Som högsta sällhet eftertrår och vördar:
Kalabriens hjordar och Siciliens skördar
Och Indiens skatt af elfenben och gull.
Hans tysta hopp ej ärans blodspår följer
I Parters och Sikambrers härnadståg,
Och fångar ej i vinningslysten håg
De sköna gods, dem Liris kärligt sköljer
Med kyssar af sin sakteliga våg.

De lyckliga, dem ödets gunst förunnar
Ett högre mått af djerfhet eller makt,
Må deras namn af ryktets hundra munnar
Besjungas för en verld, i undran bragt!
Till deras vällust må falernska drufvor
Ge förstlingsoffret af sin nektarmust,
I gyllne kärl, som, dem till ögonlust,
Beredas djupt i Atlantiders grufvor!

I deras hof sig bryte strålens fall
Från väggar, der den tyriska kristall
Förmäls med Persiens guldbesprängda skrudar!
Dem lyse lyckans aldrig gömda sol;
Dem bjude äran en kurulisk stol
I bredd med jordens dem bevågna gudar!

Mig, i de undangömda skuggors famn,
Mig må oliven under lek bekröna,
Och dalens dimma gjutas kring mitt namn,
Blott dalens lugn min lefnad vill försköna!
Der vill jag sjunga glädjen, och den dygd,
Som skänker jorden odling eller skygd,
Det hopp, som ilar till de godas möte,
Naturen, och naturens milda far,
Och friden, friheten, dess syskonpar,
Och barnet kärleken, som vid dess sköte
Än jollrar i sin ålders oskuldsdar.
Min ära vare det, min ljufva ära,
Att, sjelf af Leopold och Flaccus lärd,
De rena toner åt min lyra lära,
Som till min däld ett sakta genljud bära
Ur katakomben af en romersk verld.
Men nej, ack nej, — det hårda ödet tvingar
De tunga mödors nederböjda slaf;
I stormens gny hans lyra fåfängt klingar,
I stormens gny, som snart, på svarta vingar,
Far suckande förbi hans glömda graf.

HORATIUS.

I.

Till Aristius Fuscus.

Integer vitæ etc.
OD. 1. 22.

Den, som redligt lefver och afskyr brottet,
Tarfvar ej de mauriska spjutens nödvärn,
Eller bågen, eller det digra kogrets
Giftstrukna pilar;

Leddes än bland brännande Syrter, — leddes
Bland Kaukasens gästfiendsamma klyftor
Kosan, — bland de trakter Hydaspes fårar,
Fornsägna-frejdad.

Mig en ulf, då jag i Sabiners vildskog
Enslig, sorglös, svärmande bortom målet,
Sjöng min vän, min Lalage, — mig han flydde,
Vek för en värnlös.

Grym var bestien: grymmare aldrig födde
Härnadslystna Dauniens ollonlundar;
Aldrig Jubas ökenland, — lejoninnors
Tvinande amma.

Ställ mig, — der, på sofvande land, af ingen
Sommarflägt den stelnade plantan qvicknar —
Snöland, dem i eviga molnen bister
Jupiter tvingar!

Ställ mig, — der en stupande solvagn glöder
Kring en jord, åt byggande åbor vägrad: -
Älska vill jag flickan, som ler så ljufligt, —
Talar så ljufligt!

II.

Till Virgilius.

Quis desiderio sit pudor etc.
Od. I. 24.

Ve den vid förlusten af en vän
Blygs för tåren, känslans våld kan hämma . . .
Melpomen, som fick af himmelen
Sångens makt och lutans qvalda stämma,
Sjung om grafven och förgängelsen!

Men han väcks ej, väcks ej af din sång;
Evigt sluten är infernska porten.
O, hans sömn den är så tung, så lång!
Ack! — Quintil är gången till den orten,
Som ej vet af någon återgång.

Milda oskuld, nej, din vän ej mer . . .
Och du trohet, du rättvisans syster,

Nej, hans like du ej återser.
Nakna sanning, hölj dig svart och dyster:
Ty Quintilius sänks i mullen ner.

Ack, hur mången vän han gått ifrån,
Mången redlig, som vid urnan gråter, —
Men Virgil, o sångens ljufve son,
Bittrast du! — och ber af gudar åter
Deras alltför kort betrodda lån!

Ny Orfé, med sångens trollbehag
Gaf du lif åt Mantuas berg och lunder:
Men i grafven tyds ej känslans lag,
Men den tunga sofvaren derunder
Lyssnar ej till gudalyrans slag.

Svängd är en gång med en väldig hand
Kaducén, och fälda ödets domar:
Tungt tillsammans vid Kocytens strand
Slötos evigt då de tröga bommar
Mellan lefvandes och skuggors land.

Rof för ödet och förgängelsen,
Fängslade i vanmakt af Trabalen
Vid dess segervagn, — hvar skänktes än,
O, hvar skänktes oss en tröst mot qvalen? —
Ack, af tålamodet blott, min vän!

III.

Till Sallustius Crispus.

Nullus argento color etc.
OD. II. 2.

I en girig jords förvar försvinner
Skattens hela fägring. O min vän!
Hata guld-lamellen, om ej den
Glans igenom måttlig nötning vinner.

Prokulejus så sin ära vann.
Emot bröder bar han faderssinne:
Han var ädel, han var öm — och han
Lefver än i tacksamhetens minne.

Kufvar du begäret i din själ,
Blir ditt rike vidare till gränsen,
Än om Gadiern med Kartaginensen
Samfäldt böjdes under ditt befäl.

Kufva det! — Du ser hur vattusoten
När sig och förvärras. Qväf i grund
Fröet, eller vänta, om en stund,
Törsten gränslös, och förgäfves boten!

Upp i Cyri tron Fraates står.
Afundsfulla, häpna skaror prisa
Honom säll. — Från hopen skild, den visa
Ger Fraates ömkans tysta tår,

Men ett tryggadt rike, men det höga
Diademet, lagerns friska krans,
Honom, som med oförvirradt öga
Skådar höghetens och guldets glans.

IV.

Till Dellius.

Aequam memento rebus etc.
Od. II. 3.

Min Delli! Med vishetens grunder
Dig väpna mot hotande qvalen,
Dig väpna i gladare öden
Med vishetens lyckliga hof!
Om långa bedröfliga stunder,
Om festliga dar vid pokalen
Du täljer: du är dock för döden
En gång ett olöseligt rof.

Njut gästfria skuggan i häcken,
Der lummiga poppelens grenar
Omfamna den skyhöga tallen,
Omfamnas i kärligt förbund.
Der blomsterbekransade bäcken
Framskälfver bland glittrande stenar,
Och yfves i nyfödda svallen,
Och sorlar — och flyr om en stund.

Njut drufvornas doft och den korta
Försvinnande rosens! Det gilla
Din makt, dina år och de systrar,
Som spinna din lefvernestråd.
Njut, Delli! — Ty snart är du borta
Från parker, palatser och villa,
Och redan en arfvinge lystrar
Att plundra ditt rika förråd.

Om, rik, du från Inakus leder
Din börd — eller, namnlös och ringa,
Knappt eger ett tjäll, skall du falla
Ett offer för Orkus ändå.
Vi alla, vi tvingas dit neder —
Ur hvälfvande urnan skall springa
Den lotten, som bjuder oss alla
I eviga landsflykten gå.

V.

Till Hirpinus.

Quid bellicosus Cantaber etc.
Od. II. 6.

Lägg bort den mörka politiken,
Låt bli Kantaberns vapenbragd
Med Schytens anslag bortom viken!
Ack, möt ej, fiken och försagd,
Med sorgerna och vinningsnitet
En dag, som är dig förelagd —
Och som behöfver dock så litet!
Snart från din hjessa, snöbeklädd,

Den unga glädjen, yr och rädd,
Skall med behagen fly till rygga,
Och ingen ljuflig sömn betrygga,
Och inga kärlekar omskygga
Din ensamma, din kulna bädd.

Ej vårens täcka blomma hyser
Ett oförvissneligt behag;
Ej i en evig fullhet lyser
Den milda månens anletsdrag;
Och du, o svage, du ej ryser
Att klandra en gudomlig lag?

Nej, hellre dricka, hellre njuta
En flyktig stund, och än en gång
I lönnens skygd förutan tvång
På gräsets lena bädd oss luta;
Ännu, som förr i lifvets vår,
Med purpurrosens ambratår
Och Syriens nardusdoft begjuta
Vårt glesnade, vårt blekta hår! —
Hell guden Evius! Han förmår
Att våra bröst för qvalen sluta.

Fort, gosse, fort till bäckens strand,
Der böljan mellan blomster halkar —
Hvem springer fortast ner och svalkar
Falernska vinbuteljens brand?

Och *dit!* O hvem, hvem flyger dit,
Och för min ömma Lyde hit? . . .
Så flyg, bed henne ej förgäta
Att taga elfenlyran med,
Och linda i en sorglös fläta
Sitt bara hår, på grekisk sed!

VI.

Till Mecenas.

Nolis longa feræ bella etc.
Od. II. 12.

Nej, denna lyra var för vek,
Att i en vådlig bardalek
Numantiens vapenskiften följa,
Och Hannibalers öfvermod,
Och strömmarne af puniskt blod,
Som frusa med Siciliens bölja.
Nej, denna lyra var ej stämd
Att sjunga om Lapiters hämd,
Om rusiga Centaurers strider,
Om stormande Titaners harm,
Som — mot Olympen i alarm —
Af obesegrade Alcider
Begrafdes djupt i Etnas barm.

Gack du, Augusti lof att tyda
Med sanning för en efterverld!
Tälj dessa fanor, dessa svärd,
Troféer af en kufvad verld,
Som gått att Kapitolium pryda!
Tälj triumfatorns majestät,
Och dessa konungsliga resar,
Som trotsa än, i segrarns fjät!
Ja dig, Mecenas, egnar det
Att orda om Augustus Cesar.

Min lott det blef, min sälla lott,
Att sjunga om Licymnia blott,
Mitt tjusta hjertas herskarinna:
Licymnias blick, Licymnias röst
Är ämnet för min sånggudinna,
Och all min ära, all min tröst,
Vid min Licymnias trogna bröst,
Att sjunga, sucka — och försvinna.

Du skulle höra af dess mund
Det fina skämtets ström, som väller
Ifrån det sköna hjertats grund!
Du skulle se, en dyrbar stund,
Dess grace, dess gång i chören, — eller
Då, i Dianas helga lund,
Hon räcker, under högtidsglansen,
Sin mjella arm till sällt förbund
Åt systrarna i offerdansen! ...

Nej, om du Persiens skatter egde
Och Frygiens rika gods: ändock —
Tro ej att dessa öfvervägde
Af hennes hår en enda lock!
Hvad har Arabiens guld för värde
Mot någon af de kyssars tal,
De kyssars tal jag än begärde,
Och fick, — och dem än fler jag stal,
Och dem ibland af eget val
Förtjuserskan mig sjelf förärde?

VII.

Till Posthumus.

Eheu fugaces, Posthume etc.
Od. II. 14.

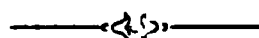
Ack, med ilens snabbhet förda,
Fly de, fly de, lifvets dar.
Fritt, min vän, ostrafflig var:
Härjarns grymhet skall ej vörda
Detta maktlösa försvar.
All din dygd kan ej fördröja
Tidens flykt och ödets lag:
Åldern dock din rygg skall böja,
Skrynkorna din panna plöja
Och den bleka döden höja
Sina oafvärjda slag.

Ej från rykande altaren
Hekatombers offerblod
Blidkar fürsten af Tenaren:
Nej, den svarta Stygens flod,
Som för Tityi djerfva mod
Satt en gräns, och i Tartaren
Hvälft giganten Geryon, —
Blir af alla öfverfaren:
Arfvingen till tron-tiaren,
Hyddans obemärkte son.

Fåfängt från den död, som härjar
Vildt i härarnes batalj,
Du dig, feg och flyktig, värjar;
Dig förgäfves plankan bergar
Öfver Adriens vreda svalg.
Från den skräck, vid höstens tider,
Austerns tunga anda sprider,
Fruktlöst du dig räddade:
Du skall dock Kocyten se,
Der han död och grumlig skrider
Och den tröga vågen vrider
Mot avernska stränderne;
Se de fasansfulla ställen,
Der de dömda systrars tropp
Öser böljan utan hopp;
Der Sisyf mot branta fjellen
Evigt välter tunga hällen —
Aldrig välter henne opp.

Ja, din jord skall plötsligt lemnas,
För att ge en annan plats;
I ditt leende palats
Du ej mer skall herre nämnas.
Hon, ditt hjertas ömma vän,
Denna hulda, sköna maka,
Ack, du måste äfven den
Snart på dödens vink försaka . . .
Af den tjusande allén,
Af den rika blomstergården,
Ack, en sorg-cypress allen
Öfverblir till skygd åt vården . . .
Men, om hundra lås du bjöd
Dina ädla vinfat gömma,
Skall, i glädjen vid din död,
Dock med saliskt öfverflöd

Arfvingen dem lysten tömma,
Låta, vid din afgång rik,
Cekubs-vin i floder strömma
Öfver golfvens mosaik.

VIII.

Till Grosfus.

Otium divos rogat etc.
OD. II. 16.

Välla lugn, med löften och med bön
Kallas du af seglaren, som stretar
Svagt mot stormen på Egeiska sjön
Och sin väg i midnattsmörkret letar;
Dyrkas du bland vapengny och dam,
Utaf Traciens härnadslystna söner,
Utaf Meders kogerprydda stam . . .
Är du döft för allas, allas böner?

Köps du ej för purpurns Sidons-prakt
Guld-talenters, perl-klenoders värde?
Månn' ej fascers och sekurers makt
Dig åt Latiens herskare beskärde?
Nej, — Liktoren tvingar ej ändock
Sinnets uppror, sorgernas Gorgoner,
Jagar ej bekymrens tunga flock
Från konsulers alabaster-troner.

Hellre kanske, i förgätna spår,
Flyr du till den ringas låga hydda! —
O ja, vid hans bord du ofta står,
Att dess enkla, sunda rätter krydda;
Klarnar hoppets himmel kring hans dar,
Och, då qvällens skymning slöjar dalen,
Sluter, hängande, hans ögonpar,
Utaf mödan tyngda, ej af qvalen.

Hvartill nära ett förväget hopp
Under lifvets flyende sekunder?
Hvarför resa loft till etern opp,
På förgänglighetens lösa grunder? ...
Fåfängt plankan till en fjerran strand
Öfver oceanens rygg dig vaggar;
Arme, du kan fly ett fosterland:
Ej dig sjelf, — ej qvalet, som dig aggar.

Snabbare än någon östanvind
Sprider molnens sönderslitna bälten,
Snabbare än någon sårad hind
Störtar blixtrande utöfver fälten,
Följer oron kopparkölens gång,
Står om bord på flygande galerer,
Och, så ilande som Turmens språng,
Tumlar om i prunkande falerer.

Derför söker jag i menlös frid
Af den dag, som skänkes, glädjen njuta;
Derför vill jag för en osedd tid
Inga hopplöshetens tårar gjuta,
Leende, och genom dygden stark,
Möta äfven qvalen, då de komma! —
O, jag vet, att ingen jordisk mark
Mognade lycksalighetens blomma.

Var ej Titon gud i Eos' famn?
Följde lyckan ej Pelid i spåren?
Titon trånar dock mot grafvens hamn,
Då Pelid föll suckande i våren.
Kanske ock — vi vete det ej än —
Skall den obevekta nornans nycker
Skänka mig de år, dem hon, min vän,
Från din gäckade förhoppning rycker.

Hundra hjordar likväl hylla dig,
Vallade kring Etnas fält; dig lyder
Cirkus-trafvarn, segerstolt och vig;
Tyri purpur konungsligt dig pryder:
Då jag går att åt en enslig trakt
Lära genljuden af Sapphos lyra,
Eller från mitt tjäll med vist förakt
Ler åt hopens sorl och blinda yra.

IX

Non ebur neque aureum etc.
OD. II. 18.

I hyddan, som för lyckans sol
Sig gömmer, som för stormens ilar,
Jag på Kurulers elfenstol
Ej, tillbedd af klienter, hvilar;
Jag från Hymetti marmorbrott
Ej prunkande kolonner fått

Åt cedertak från Libyens stränder,
Ej ärft Attal med rättens jäf,
Och prålar ej i purpurväf,
Som virkas af grekinnors händer.

Och likväl har jag skatter fått:
En redlig själ, en glädtig lyra,
Och mod, att ej min lugna lott
I lyckans halka äfventyra.
Ljuf är till min sabinska bygd,
Blandusias sorl och lönnens skygd,
Den smala, gräsbelupna stråten —
Väl mig! Så gerna går jag den!
I gode gudar! O min vän!
Jag bad ej mer, jag är belåten.

Se dagen far med ilens hast,
Och månar fly för nya månar!
Du, samme verldsträl, utan rast
Du sträfvar, qväljes, trår — och grånar.
Ännu en dag — så dödens rof!
O säg, o säg, hvad görs behof
Den nya marmorn, hvad? Till grafven? —
Ha, hvälf du nya dômers höjd,
Och, ej med fasta landet nöjd,
Gack, kräkta in af sjelfva hafven!

Än mer — qväf menskans röst, var hård,
Djerfs dina nabors rågång närma,
Drif, grymme, från sin arfvegård
Klienter, dem du bort beskärma! . . .
Gud, jag har sett med vefullt mod,
En far och mor — de greto blod,
Och greto utan all förskoning,
Och tryckte svultna barn i famn,

Förbannande, barbar, ditt namn,
Som stängde dem från fäders boning.

Men snart din hjessa, tung af brott,
Böjs för den väldigares glafven,
Ditt vissa hof, ditt enda slott,
Det blir bland skuggorna i grafven!
Den svarta jord, som slukar dig,
Hon reglar porten efter sig
För herdars barn, för kungasöner;
Och Orkus-vaktarn, hotande,
Af ingen listig Prometé
Besticks med guld och vins med böner.

För inga slösta offer fal,
Han skall af inga löften gäckas;
Den hand, som fängslade Tantal,
Skall lika tung till dig ock sträckas;
Skall i Tartarens öken ned
Dig hvälfva drabbande och vred:
När dygdens tryckta vän med tjusning
Det budskap helsar i sitt tjäll,
Som vinkar ifrån sorgers qväll
Till Elyséens morgonljusning.

X.

Odi profanum vulgus etc.
OD. III. 1.

Hedna hop, fly sångmörs helgedom!
Nalkens vördsamt, nalkens hit, I unga
Oförförda ättlingar af Rom!
Lyssnen! Fängslen eder tunga
Andaktsfullt vid lyrans ljud!
Jag är presten, jag vill sjunga
Dygdernas förgätna bud.

Må för jordens stolta kungar
Folken böja sig i dyn:
Jofurs vigg ur sprängda skyn
Till Tartarn giganter slungar;
För hans fälda ögonbryn
Hafvet häfves, jorden gungar,
Jordens folk och jordens kungar
Böjas samfäldt ner i dyn.

Må den anspråksdryge rike
Med förakt för hvarje like
Räkna sina åkrars tal;
Må en ann' på Martisslätten
Prunkande med gamla ätten
Pocka på Quiriters val;
Stolt af egna daters värde,
Eller af klienters tropp,
Må den tredje och den fjerde

Hinna målet för sitt hopp:
Likväl skall i tysta grafven
Urnan hvälfva hvarje namn,
Likväl purpur-latiklaven
Skall med trasorna af slafven
Sammanmultna i dess famn.

Der en blottad glafven svänger
Hotande kring lastens träl,
Icke drufvans nektar mänger
Styrkan i hans fega själ;
Ej Siciliens läckra rätter,
Fågelns qvitter, cittrans slag,
Skänka glädjen åt hans dag,
Locka sömnen till hans nätter.

Denna frid, som biltog gått
Från de storas areställen,
Fromma åboer af tjällen,
Sällan har den er försmått!
Glad är dagen, skön är qvällen.
Munter flit och enkel dygd
Då ert ljufva läger bäddar,
Än vid friska källors bräddar,
Än i svala lunders skygd.

Lycklig den, som eftersträfvar
Blott ett *lagom*, han ej bäfvar
För de vreda vågors gud;
Ej för stupande *Arkturens*
Eller *Vädurns* olycksbud;
Ej i vingården för skurens
Hageldigra nederbörd,
Eller åkerns tunna skörd,
Nu af vårens vattuflöden,

Nu af stränga sommarglöden,
Nu af vinterns frost förstörd.

Men, hur blindad är du vorden,
Menska, för ditt sanna väl!
Icke nog, att vida jorden
Slafvar under ditt befäl,
Vill du berg i hafven sänka,
För att se på ytan blänka
Kolossaliska palats;
Skall Neptun, ur sina riken,
Undan dina massor viken,
Lemna dig en röfvad plats?
Men till marmorhvälfda salen
Flyr du fåfängt, att bli nöjd:
Fruktan och de tysta qvalen
Uppför pariska spiralen
Följa dig till dômens höjd.
Segla, störta öfver djupen!
Agget hakar sig vid slupen.
Kasta dig på gångarn opp!
Hur han sporras, hur han trafvar
Öfver fält och berg och grafvar,
Hinner furien dess galopp.

Ack, om ej talârn, som blänker,
Med Auroras purpursken;
Om ej Frygiens marmorsten
Lugn åt qvalda hjertat skänker;
Ej falernska drufvans saft
Eller Persiens balsam dränker
Sorgens oaflåtna kraft:
Må jag, må jag ej förtryta,
Lyckans son, ditt gjorda val —
Prunka i din gyllne sal!

Aldrig från min torfvas yta
Skall ett slott stå upp och skryta;
Och, för min sabinska dal,
Aldrig, aldrig vill jag byta
Dina skatter och ditt qval.

XI.

Justum et tenacem propos. etc.
OD. III. 3.

En man, — en stor och rättvis man,
Med fast beslutsamhet i själen,
Faktioners sorl förakta kan,
Och trotsa, ädelt djerf, befälen
Utaf en hotande tyrann.
Till skyn må Adriens böljor svalla
Vid döfvande orkaners brus!
Må blixtar hväsa, viggar knalla!
Lugn står han, — lugn, om verldar falla,
Han störtar under deras grus.

Så Pollux, så Alcid, som resar
Besjöngos, — så, bland gudars tal,
De nådde Empyréens sal;
Så, mellan dem, Augustus Cesar
Beskänks ur Hebes guldpokal.
Så, Bacchus, egde du förmåga
Att tämja tigrars vilda par,
Och öfver vintergatan tåga;

Och så, o Rom, så gick din far
På Martis ljusa segerchar
Från Acherontens dystra boning,
Se'n himlens drottning, full af nåd,
Bjöd Priams ättlingar förskoning
Med dessa ord, i gudars råd:

»Grus Ilion, Ilion är — och hämnadt
»Den flyktiga Grekinnans svek,
»Och domslutet, som, fal och vek,
»Den frygiske förförarn lemnat.
»Allt se'n Laomedon en gång
»Bröt tro, till gudarnes förfång,
»Var flärdens hem till undergång
»Af mig och af Minerva ämnadt.

»Ej Paris, prålande och yr,
»Förbjudna, ljufva äfventyr
»Åt sin lacenska sköna gifver.
»Ej mera Priams falska slägt
»Med Hektors hand tillbakadrifver
»Försvurna, rytande Achiver.
»Den långa krigets storm, jag väckt,
»Har lagt sig, med min vredes ifver.

»Jag hatar ej Quirinus mer.
»Åt Mars en son jag återger,
»En halfgud åt Olympens salar.
»Om, född af en förhatlig mor,
»Han länge nog min harm förfor,
»Hans dygd, hans ära re'n betalar
»Den hämd jag åt hans dagar svor.
»Och — hvart hans söner lyckan kallar,
»Skall deras makt bli stor, bli lång
»I sälla tiders dröjda gång:

»Blott . . . öfver ocean, som svallar
»Från Rom till Ilions brända vallar,
»De våge ej ett nekadt språng!

»Så länge hjordar trampa trygga
»Priams och Paris' graf i dans,
»Och, ej för menskobuller skygga,
»Blott skogens djur der bo och bygga
»Och lemna sina foster ans:
»Skall Kapitolium stå i glans,
»Skall bortom Medelhafvets stränder
»Och bortom Nilens rika länder
»Rom sträcka ut en fruktad lans,
»Och, hugstor, i triumfers ära
»Vidt kring en verld, som öfvervans,
»Sitt namn och sina budord bära.

»Stor kan du bli, Quiriters bygd!
»Du eger mod, du eger dygd:
»Du må ej guld och konst behöfva,
»Ej, med en hand, som sönderbröt
»Naturens moderliga sköt,
»Dess oupplåtna skatter röfva,
»Och i förvetna ässjor pröfva
»Den malm, som klippan bättre slöt!
»Må jordens skaror, jordens troner
»I gruset böjas för din makt,
»Och segersälla legioner
»Än famna söderns brända zoner,
»Än polens stormbebodda trakt! . . .

»Quirini tappra folk, så lyder
»Från ödets slutna helgedom
»De sälla gudasvar, jag tyder;
»Men bäfva, bäfva för dess dom,

»Om du, mot fädren fåviskt from,
»Förledes af ditt mod till brottet,
»Och resa djerfs pergamska slottet,
»Och kan för Ilium glömma Rom! . . .
»Vid venstra fåglars olyckslåten
»Skall Troja höja upp förmäten
»Sin hjessa än i dagens ljus:
»En vink af mig, af Jofurs maka —
»Och tusen åskor skola braka,
»Och hvälfva, ljungande tillbaka,
»Dess dômer i sitt forna grus.
»Tre gånger rese Febus muren!
»Tre gånger Greken sammansvuren
»Skall jemna både mur och land,
»Tre gånger Frygens maka gråta
»Sin man och son — och öfverlåta
»Åt bojorna sin egen hand . . .»

Men, sångmö, till hvad regioner
Du sträckt din flygt! — För högt du stämt
En lyra, gjord för lek och skämt.
Hör opp, hör opp, med svaga toner
Att tolka gudars helga råd,
Och härma ej i öfverdåd
Ett genljud från Olympens troner!

XII.

Till Mecenas.

Inclusam Danaën turris etc.
Od. III. 16.

Djupt inom dubbla vallars gård,
Och bommars jern och hundars vård,
Slöts Danaë, och såg ej verlden.
Der satt hon enslig, dagars längd,
Från älskarhopen undanstängd
Och från förförelsen och flärden.

Men Jofur kom — och Fröja log;
Ty Jofur kände medlet nog,
Som klokheten och makten lurar.
Förvandlad i ett gyllne regn,
Han gäckade Acrisii hägn,
Och smög igenom kopparns murar.

Förtrollande är guldets art:
Med viggens ofördröjda fart,
Som bryter berg och fästen krossar,
Det genom slott och vallar går,
I bojan deras vakter slår,
Ur bojan deras fångar lossar.

För guld åt dödens grymma våld
Den argiske Augur blef såld —
O ve den snikna makans ränker!

Och Grekland, du, hvars hjeltemod
Mot ljungande falanger stod,
Du föll ändå för Filips skänker!

Nej, falska, härjande metall!
Ej mig din boja fängsla skall
I jemt begär och jemt bekymmer.
Jag billigt fruktar lyckans ståt:
Hon skall ej nå med sitt försåt
Den vrå min lugna oskuld skymmer.

Ju mindre lystnad och behof,
Dess större skatt i lugn och hof
Mitt bröst af goda gudar eger.
Från rikdom, qval och äfventyr
Jag så förnöjd som tomhänd flyr
Till de belåtnas stilla läger.

Och herre af ett ringa tjäll,
Jag prisar mig långt mera säll,
Än om Apuliens digra gröda
Jag hösta fick i egna hvalf,
Men i en ständig fruktan skalf
Och äflades i ständig möda.

O, denna bäck, och denna park,
Och denna teg — min hela mark! —
Som skall ett tarfligt bröd mig bära:
Hvad sällhet ha de mig ej räckt?
Dit hann ej Afrikas prefekt
Med all sin härlighet och ära.

Mig reda ej Kalabriens bin
Sin nektar; mig ej Formias vin
I sparda ankrar långsamt lenas;

Min drägt ej spins af Galliens får;
Men — nödens udd mig icke når,
Men du, du är min vän, Mecenas!

Med fog i njutning och begär,
Jag, också jag, till staten bär
En gärd af det min flit förtjente;
Men säkert mera lätt och sällt,
Än om med de mygdonska fält
Jag Kresers fosterjord förente.

Ju längre, högre åtrån sträcks,
Ju mer behofvets furie väcks,
Och qvalen hopas och besvären —
Väl den i måttans hulda sköt
Ett lyckligt *nog*, en fristad njöt
Mot de tyranniska begären!

XIII.

Intactis opulentior etc.
OD. III. 24.

Skatter på hvarandra hopa,
Plundra Indiens håfvor, sopa
Allt Arabiens gyllne stoft!
Vidga oceanens bräddar
Och på djupets tunga bäddar
Res mot skyn ditt marmorloft!

Dock — när ödets jernarm hamrar
På sin dragspik af demant
Öfver dina skatters kamrar,
Öfver dina dômers brant:
Fåfängt du den oro skingrar,
Som förföljer dina fjät,
Fåfängt sliter du de nät,
Döden kring din hjessa slingrar.

Mera tryggt och mera sällt
Norrlandens nomader lefva,
Der de, öfver fjellens skrefva
Flyttande sitt fria tält,
Berga grödan af de fält
Inga mätningsstänger refva.
Skild från nöd och träldomsband
Hämtar Schyten uppehälle
Hvarje år af nya land;
Och, när åldern tyngt dess hand,
Träder sonen i hans ställe,
Att med ömhet och med tro
Sörja för den gamles ro.
Der en moder, af naturen
Helst om egna panter mån,
Vårdar lika ömt en son,
Ej i hennes sköte buren.
Der ej — våra seder likt —
Hustrun, spotsk och utstyrd rikt
Med kontanter och med nycker,
Husbondkastet till sig rycker,
Eller ännu spotskare
Mot sitt fala hjerta trycker
En föraktlig Cicisbé.
Bästa skatt från fäders bygder
Bruden der i boet bragt,

När hon medfört deras dygder,
Och, emot all flärd på vakt,
Med behagens stilla makt
Lyckliggör en makes öden.
Brottets stämpel är förakt,
Brottets vissa lön är döden.

Men på Numas fosterjord
Ack, ännu till verldens fasa
Brott och gudlöshet och mord
Med ohämmadt sjelfsvåld rasa...
Skall af äkta romersk stam
Ingen hjelte träda fram —
Och den fallna staten frälsas?
Ingen man med ädelt mod
Offra lycka, lugn och blod,
Att som landets fader helsas
På en framtids ärestod?
Ty — o blygd för menskosinnen! —
Hat blef lifvets vissa lott
Åt förtjensten, hvar den gått:
Dyrkad — blott i forntidsminnen,
Rättvisad — i grafven blott.

Men hvad båtar att man klagar,
Om ej straffets hårda hand
Tvingar lasterna i band?
O, hvad båta tomma lagar
Utan seder i ett land?
Se, kring jorden öfver hafven
Genom vilda stormars hot,
Hur den snikna penningslafven
Ilar dödarne emot!
Nordpoln, töcknig, isbelupen,
Söderns brända hemisfer,

Hejdar ej den djerfva slupen,
Som i skötet öfver djupen
Girighetens laddning bär.
Skymfligt är att fattig vara
Eller ringa i vår bygd:
För att undgå denna blygd,
Öfverstiges hvarje fara,
Öfvergifves hvarje dygd.

Nej, Qviriter, förr I måtten,
Under folkens bifallsljud,
Ge åt Kapitoliens gud,
Eller djupt i hafvets botten
Sänka upphofven till brotten:
Guld — klenoder — perleskrud.
O, med fasa ögat kasten
På ett svämmande förderf,
Qväfven lustan, tyglen lasten!
Edra själar utan nerf
Genom dygders öfning styrken,
Och i mödans manna-yrken
Fostren dem till hjeltars värf! ...

Kan en tidens yngling kasta
Sig med djerft och säkert hopp
På den ystra fålen opp,
Och utöfver fälten hasta
I försvinnande galopp?
Kan han törst och hunger lida,
Kan han trotsa vinterns makt,
Att på en besvärlig jagt
Emot grymma vilddjur strida,
Veckors längd i öknars trakt?
Han kan blott i greska lekar
Slunga trissan med behag,

Och på spel, som lagen nekar,
Slösa bort en dyrbar dag:
Under det att vän och ovän
Plundras af en trolös far,
Som, då han de digra rofven
Åt en duglös ättling spar,
Sjelf förtvinar i behofven.

XIV.

Till Mecenas.

Tyrrhena regum progenies etc.
OD. III. 29.

Kungars ättling! Värdes unna
Åt din vän en dyrbar stund!
Vinet jäser i min tunna:
Jag vill rycka på dess sprund;
Lena dadlar vill jag pressa,
Fagra rosor vill jag strö,
För att dofta kring din hjessa,
Eller i ditt fotspår dö.
Skynda! Vänskapen och freden
Öppna ett förtroligt tjäll —
Bortgöm för din blick i qväll
Tiburs-kärret, *Esuls*-heden
Och *Telegons* hemska fjell!

Fly dem, dessa stela rader
Utaf pockande fasader
I det bullersamma Rom,
Vällusten, hvarvid du trånar,
Trainen, prakten, som förvånar
Och som lemnar själen tom!
Ack, hur ofta hjertat kännes
Först i hyddan lugnt och sällt!
Ofta der — fast purpurns tält
Kring en landtmans bord ej spännes —
Klarnar pannan, slutas hennes
Fåror i ett jemnadt fält.

Förebud af hettans tider,
Öfver horisontens rand
Andromedas fader skrider,
Procyon rasar, *Leo* sprider
Pest och qvalm kring haf och land,
Och en verld i sommarbrand
Lamt mot öfvermakten strider.
Herden, utmed källan sträckt,
Långsamt efter andan hemtar;
Hjorden vid hans sida flämtar;
Ruggiga Silvaners slägt
Djupt i skogens natt sig räddar;
Vågen, hvälfd af ingen flägt,
Sjunker mellan svedda bräddar.
Allting hvilar — ensam du,
Lika vakande ännu,
Statens tunga roder vänder,
Och din blick med oro sänder
Än till *Serers* vapenborg,
Än till *Bactras* samlingstorg,
Än till *Tanais* bistra stränder.

Men den gud, som verlden styr,
Han i evigt mörker skymmer
Framtidernas äfventyr;
Ler åt fåfänga bestyr,
Ler åt maktlösa bekymmer.

Hvarje dag, som träder in,
Sköt och njut, ty den är din!
Den som hvälfver se'n till möte,
Hvälfver fram med *Tiberns* art,
Än i jemn och fredsam fart,
Stupande i *Adrias* sköte;
Än, uppsvallande och vrång,
Släpande med forsens tvång
Bräckta hällar, brustna dammar,
Hjordar, skördar, kojor, stammar,
Utan hinder. Af dess dån
Mullra bergen långtifrån.

Endast den sig sjelf skall ega
Och sin lycka i sin makt,
Som för hvarje dag kan säga:
Jag har lefvat. Molnens trakt
Må i morgon solen dölja,
Eller klarna i dess prakt —
Lika lugn på tidens bölja
Nalkas han en okänd ort.
Allt omvexlar, hastar fort:
Hvad han njutit, hvad han handlat,
Blir af ingen tid förvandladt,
Ingen makt tillintetgjordt.

Nycken, slumpen blott beveker
Lyckan, då hon ger sin hand;
Gruflig är den lek hon leker —

Hvem hon hatar, hvem hon smeker,
Slafvar lika i dess band.
Jag dess dyrkarhop ej öker —
Om hon mig likväl besöker,
Vill jag öppna hyddans dörr;
Men när hon mig ock förlåter,
Hvad hon gaf, det ger jag åter
Och är lika lugn som förr.
Hellre än att gäckad fäkta
Efter gunsten af en fal,
Skall jag, stark af dygden, mäkta
Sjelfva fattigdomen äkta,
Utan hemgift och rival.

Icke jag, på plankan gungad,
Öfver ett förrädiskt haf,
Utaf blixtar omkringljungad,
Utaf stormar förd i qvaf,
Skulle gudarne besvärja
Att en tyrisk laddning berga;
Gerna jag åt böljans famn
Den förtrodde — nog belåten,
Om jag sjelf, förtrodd åt båten,
Fördes blott och bar i hamn.

XV.

Drusi seger öfver Rheterna.

Qualem ministrum etc.
OD. IV. 4.

Jag såg den väldige, vid blixtars ljus,
Som förde Ganymed med gyllne locken
Till gudarnes Olymp från jordens grus,
Och blef beherskare af fjäderflocken,
På Jofurs vink. En medfödd ädel art,
Ett ungt begär från moderliga nästet
Nyss slet den späda vågaren, som snart
Försöker, bäfvande, en ovan fart
På vårens vindar mot det fria fästet;
Nu på en hjord, som irrar skygg och svag,
Slår ned ur skyn, — till dess med mod, en dag,
Och spända klor han drakars här förföljer,
Och segergälla vingars åskeslag
I sträckta basiliskers etter sköljer.
Som denne, — eller som, på Libyens strand,
En skälfvande gazell det lejon skådar,
Som, nyss från modren stött, med blodig tand
Och långsamt rytande, kring skog och land
Förfäran breder ut och döden bådar:
Sådan de Rheter äfven Drusus sett,
Så bäfvat för den unge segerhjelten,
Som, under Alperna, med blodig svett
Rest sin trofé på de illyr'ska fälten.

Nog länge, rykande af mord och rån,
De spridde, dessa ströfvande barbarer,
Förödelse och fasa långt ifrån,
Och skälfde knappt för Romarens standarer.
Då hjelten kom, och segern i hans spår —
Han viste hvad den ädles kraft förmår,
Som ammades åt hyllande nationer,
Och hvad Cesarers efterdöme rår
Till daningen af segrande Neroner.

Visst går hon dock med fäders namn i arf,
En gammal dygd, åt nya tidehvarf.
Till segrar boren och Olympiader
Af neslig stam ej ädla trafvarn var,
Och örnen, sväfvande kring solens char,
Var ej den fega turturdufvans fader.
Dock uppdrar fostrarns hand till mogen skörd
De frön, som grodde i en lycklig börd,
Och hjertat adlas under dygders vanor.
Der äran ej med egen idrott vans,
Hon köpes ej med titlars lånta glans,
Och återbördas ej ur multna anor.

Rom, känn din pligt mot denna hjeltestam:
Ve, om du glömt dess dygd i nya skiften.
Vitsordande, för dig skall träda fram
Ur seklers grus den talande bedriften,
Och visa dig, ifrån Metaurens strand,
Den store Claudius, af hvars segerhand
En länge fasad Hasdrubal blef slagen:
När, på en natt af skräck och nederlag,
Stod ändtligt fram en klar och längtad dag,
Olivbekrönt: den första lugna dagen,
Se'n Libyens röfvarhord, med brand och mord,
I långsam plundring våra fäders jord

Förödt, — likt flamman, som i ödemarker
Förvandlade Dianas helga parker,
Och likt den vilda, rytande orkan,
Som hvälfver om Trinacrias ocean.

Nu kom igen den flydda mannastyrkan,
Nu följde lyckan kämparne af Rom.
Upp stodo åter i sin helgedom
De fallna gudar, främjande vår dyrkan.

Nu brast han ut, Kartagos dolske drott:
»Ve oss!» så utbrast Hannibal omsider,
»Hvi hafve vi, som arma hindar, gått
»Mot ulfvars här i vådeliga strider?
»Vår sällaste triumf är flykten blott.

»Det folk, som, drifvande för våg och väder
»Kring Adriens rymd, från Ilions brända trakt,
»Kom fordom flyktigt till Ausoniens städer
»Med gudar, barn och ålderstigna fäder,
»Hur likt den ek, som står i lummig prakt,
»På Algidon! Ju mer den slås, den hotas
»Af lömska jern, ju mer den höjs och rotas,
»Och trotsar stormars ras och seklers makt. —
»Så bister ej, med nya hufvu'n väpnad
»För hvarje anfall, hydran Herkol mött.
»Ej af de ormatänder, Jason strött,
»Ett större under växt till Kolchers häpnad.
»Så gräsligt monster Thebe aldrig födt.

»Förgäfves sänkes Romarn i det djupa;
»Han stiger från förderfvets ättestupa
»Upp i triumf. Ve, ho som djerfs en gång
»Besegra den! Han reser sig i fallet:
»Der ligger segrarn — hemskt slår återskallet
»Af mödrars skrän, af makars klagosång.

»Ej stolta budskap mer till Libyen bära
»Berättelser om fiendernas fall.
»Mitt hopp sjönk ner — och glansen af min ära
»Sjönk ner i grafvens natt med Hasdrubal.»

Ej fins en sak, för Claudier ogörlig,
Ej en bedrift, för Drusers armar svår:
Så Jofur segern fäst i deras spår,
Så visheten, i blodigaste örlig,
Med gudalugn vid deras sida står

XVI.*

Divis orte bonis etc
OD. IV. 5.

Sänd af goda gudar, gode Prins,
Till vårt hägn, förlåt oss ej åt smärtan! . . .
Dröjer du så länge? Ack, du mins
Hvad ditt hjerta lofvat våra hjertan! . . .
O, så kom och återgif
Åt ditt Svea ljus och lif!

Mörk är en vinterdag vid polen.
Du blickar hit — och det blir vår;
Och dagen skönare, och solen
Mer strålande på fästet går.

Som en mor sin klagan höjer,
När en öm, en älskad son

* Lokaliserad efterbildning, ställd till d. v. konungen.

Bortom oceanen dröjer
Öfver året hemifrån:
Många böner hon då sänder,
Många löften upp till skyn;
Stormen gnyr kring hafvets stränder,
Men sitt öga hon ej vänder
Från dess töckenhöljda bryn;
Dagen gryr och dagen skymmer:
Samma vakande bekymmer,
Samma blick, af tårar tung:
Så, i långa vintermånar,
Svea klagar, trängtar, trånar,
Sträcker famnen mot sin kung.

Ty, lycklig i ditt hägn, på fältet, som han ärfvar,
Än odlarn för sin hjord, än, sjungande, af kärfvar
Han reser stoder upp åt dig kring gyllne land,
Och seglarn, djerf och trygg, på vågens rygg framvaggar;
Ditt lof hans vimpel flaggar
Vid nya verldars strand.

Förtjensten ingen vrå för dina blickar döljer;
Men ock, der brottet går, i spåren straffet följer.
Förgäfves flärdens ström från södern hvälfde fram;
Ty dina lagars värn, ty dina efterdömen,
De sträckte emot strömmen
En okullstötlig dam.

Hvem fruktar inländskt agg, hvem utländskt öfvervälde?
Vårt lugn, vårt sjelfbestånd, på säker grund du stälde.
Men hotas detta lugn, men vacklar denna grund:
Då blixtrar hjeltens svärd för friheten och friden,
Med Götens mod i striden,
Dess trohet i förbund.

Ack, då stormen ryter, åskan rullar,
Långt ifrån, till folks och lands förderf:
Skiftas sällt vår dag, på trygga kullar,
Än åt mödans, än åt glädjens värf.

Nöjets sånger med ditt lof vi blande
Kring en vänskapsbål, en ledig qväll;
Slumre sedan fridsamt, ty din ande
Sväfvar, hemgud, öfver våra tjäll;

Sväfvar öfver lyckliggjorda länder,
Och ett altar i hvart hjerta har:
Dyrkad, som *Alcid* på Greklands stränder
Eller *Ledas* son i forna dar.

Lef för oss! Skänk långa glädjefester
Åt ditt folk! Dess kärlek är din lön...
Framgår solen, sjunker hon i vester:
Samma kärlek brinner, samma bön.

XVII.

Till Torquatus.

Diffugere nives etc.
OD. IV. 7.

Den kulna vintern flytt. Re'n marken höljs af gräset,
Af löfven trädets stam.
Förnyad jorden ler. Med saktadt svall kring näset
Re'n dansar floden fram.

Med nymferna i ring, de ohöljda behagen
Sig svänga om igen.
Du blir ej evigt här: njut då den glada dagen!
Snart flyr han dig, min vän!

Ljuf är sefirens flägt; men snart den milda våren
För sommarn flyktar bort,
Som hösten jaga skall, — och rytande i spåren
Står vintern inom kort.

Naturen, ny och skön, ur hvilan en gång träder:
Vi blifve, då vi gått
I grafvens vinternatt till våra gångna fäder,
Ett stoft, en skugga blott.

Vet du, om än en dag till summan skall föräras
Af dina flydda dar?
Hvad du ej nöjet ger, skall tacklöst snart förtäras
Af glupska arfvingar.

Ja, snart skall du ock stå i underjordens öken
För Minos' tribunal.
Ej glänser der din börd, ej blidkar offerröken,
Ej gratien i ditt tal.

Ty ej Dianas makt från dödens landamären
Har fört Hippolitus;
Ej öfver bränningen af de leteiska skären
Thesé Piritous.

XVIII.

Till Lollius.

Ne forte credas etc.
Od. IV. 9.

Lollius, nej, han skall ej dö den sång,
Som med lyrans nya klang en gång
Samljöd från den dånande Aufiden.
Sjöng han hjeltars, sjöng han dygders värf,
Skall han äfven, lagerkrönt och djerf,
Gå med dem att segra öfver tiden.

Står Homerus än i gudaglans,
Dock Alcéus och Pindar en krans
Knöto äfven sig vid Hippokrenen.
Hvad Anakreon sjöng, vid skämt och lek,
Höres än — och, smältande och vek,
Andas än den eolska Kamenen.

Icke ensam af förförarns ståt
Bländad, snärd i tjusarens försåt,
Bröt sin tro den sköna Tyndariden.
Icke Tevcer först i handen höll
Cydons-bågen, icke Troja föll
Endast efter tioåra striden.

Icke ensam värd en epope
Har, med Stenelus, Idomené

Stormat murar, starka kämpar slagit,
Och, för barns och kyska makars frid,
Icke Hektor först i blodig strid
Ut bland fiender och dödar dragit.

Långt för Agamemnon jorden såg
Mången tapper hjeltes härnadståg,
Mången prisvärd dygd i fridens skiften;
Ack, de kröntes ej af skaldens sång!
Höljd är grafven. Natten, tung och lång,
Hvilar öfver hjelten och bedriften.

Dygden, ej i skaldens sång berömd,
Myllas ner, förtrampad och förglömd,
Uti samma graf med duglösheten.
Din förtjenst, i mina skrifter lärd,
Den skall sjungas af en efterverld,
Lollius, den skall trotsa sjelfva Leten.

Han skall sjungas, denna ljusa blick,
Denna själ, i alla ödets skick
Upprätt, skild från öfvermod som häpnad;
Redlig hämnare af veld och svek,
Och för guldets allmakt aldrig vek,
Alltid vis, med egen styrka väpnad;

Som beständigt, ej ett flyktigt år,
Konsulariskt hög och ädel står
Mellan aggets och begärens faror,
Och, med dygdens lugna majestät,
Tränger segrande i ärans fjät
Genom fega, sammansvurna skaror. —

Säll och stor ej den, som skatter fått:
Endast den, som njuta vet med mått

Gudars lån, med lugn fördrager nöden,
Fruktar endast brottet; men för dygd
Och för vänner och för fosterbygd
Utan fruktan möter sjelfva döden.

XIX.

Sekularsången,

Till APOLLO och DIANA af romersk ungdom.

Phœbe silvarumque etc.

Symfoni.

Dagrymdens gud! Och du hulda, som leder
Nattliga vandrarn i skogarnas famn!
Febus och Cynthia! Himlarnas heder!
Tillbedjansvärda och tillbedda namn!
Vare er blick våra offer förunnad,
Främje er makt våra önskningars hopp!
Då, uti heliga häfder förkunnad,
Seklets högtidliga dag träder opp,
Lyssnen i nåd till de samstämda böner,
Latiens korade jungfrur och söner
Sända de gudar, af hvilkas försyn
Städernas drottning i stigande ära
Gått sina bragder till jordgränsen bära,
Och sina tornade kullar till skyn!

Chorus af ynglingar.

Du, på hvars gyllne vagn de milda dagar födas,
Och ljunga fram, och fly!
Som evigt vexla skall, och evigt ej förödas, —
Jemt samma och jemt ny!
Må, sköna sol, hvarhelst på himlens vida bana
Du öfver jorden står,
Ej dina strålar nå, ej dina blickar spana
En stad som Rom, — som vår!

Chorus af flickor.

Lucina, som din blick, din sälla vårdnad lånar
Åt kärlekens förbund!
Som tröstar mödrarna i långa väntningsmånar,
Och lindrar farans stund!
Gudomliga! Allt mer låt landets skaror ökas,
Dess makar sammanbo,
Och, efter fädrens bud, Roms främsta tillväxt sökas
I äktenskapets tro!

En yngling och en flicka.

Hvar gång, af årens ringar
Då tio gånger elfva
På tidens trötta vingar
Sig sänkt i aftonglans:
Må helga dar och nätter
Trefaldigt återhvälfva
För sensta åldrars ätter
Med samma sång och dans!

I Parker! I, som tolken
Det eviga beslutna

Om åldrarna, om folken,
Med sann, med mäktig sång!
O, hvälfven, hvälfven åren!
O, hvälfven på förflutna
Allt sällare i spåren —
Och hasten deras gång!

Bekrönt med hjordars flockar,
Må jorden af sin gröda
At Ceres' blonda lockar
Ge axens mogna krans,
Och helsosamma floder
Och milda flägtar föda
Dess barn, som kring sin moder
Gå, vimlande, i dans!

En yngling.

Göm, o Apollo, de brännande spjuten!
Lyssna till bedjande ynglingars hop!

En flicka.

O du, i halfmånens gloria sluten,
Stjernornas drottning, upptag våra rop!

Offersång i fullstämmig chorus.

Rom är ert verk. I edert skygd
Besteg den glesa hären,
Som öfverlefde Trojas bygd,
Etruskers landamären.
I edert skygd, af hjeltens hand
Ur lågorna och döden
Den frälstes på en okänd strand
Till lyckligare öden.

Ty lyssnen till de böners röst,
  O gudar, vi er egna:
Må rena seder, rena bröst
  En lydig ungdom hägna!
Må till en vördad ålderdom
  Den milda friden sänkas,
Och ära, makt och rikedom
  Åt Rom för evigt skänkas!

Han, som af Cyperns gudaätt
  Och Ilions hjeltar stammar,
Han böjer knä vid altaret,
  Der hekatomben flammar.
Må segern vaka kring hans tron
  Med svärdet och oliven!
Ve hvarje trotsande nation!
  Hell hvarje undergifven!

Re'n darrar Meden för hans hand,
  I jemna segrar buren,
Och flyr kring haf och flyr kring land
  Albaniska Sekuren.
Re'n Schytens bådskap vid hans fot
  Om nåd och lagar tigger,
Der Inden med förbitet hot
  I bojor redan ligger.

Och ändtligt till en lugnad bygd
  Den gamla redligheten
Törs leda en föraktad dygd,
  Sjelf ledd af blygsamheten;
Och ymnighetens gudahand
  Ur hornet, som hon vänder,
Kring blomsterfält, kring skördeland
  Välsignelserna sänder.

Chorus af ynglingar.

Hörd är bönen. Stämmen glädjens ljud!
Helsans, sångens, dagens milde gud,
Skön med gyllne bågen och sin lyra,
Tolkar ödenas fördolda bud,
Och går sjelf att våra öden styra.

Evigt som hans strålomgjutna char
Öfver åldrarnas ruiner rullar,
Han ett nådigt öga upplyft har
Öfver sälla palatinska kullar.

Chorus af flickor.

Och hon hör, hon hör den rörda bön,
Som af Latiens skilda år och kön
Sig vid seklets morgonstund förnyar;
Hon, som der så blid, så gudaskön,
Sväfvar fram på nattens silfverskyar.

Jofur hör oss. Alla gudars tropp
Vill för Roms bestånd och sällhet vaka.
Ljuft vi följas utaf detta hopp
Hem från seklets stora fest tillbaka.

XX.

Till Mecenas.

Prima dicte mihi etc.
Ep. I. 1.

O du, som, först af sångmön sjungen,
Dess sista fria offer hör!
Mecenas! Nej, — af åren tvungen
Med fot, som slinter, arm, som dör,
Och ungdomslynnets släckta låga,
En gammaldags atlet ej bör
Sin vanmakt fram på fältet våga.
Nog länge på en vådlig ban
Bland mannaårens kämpar skådad,
Gick den föråldrade Vejan,
Med frihetsstafven sist benådad,
Att, bortgömd i en landtlig bygd,
Ej tigga snart, i Cirkens lekar,
Af skådarns gunst, med ovan blygd,
Det lof, som skådarns bifall nekar . . .
Begär du mer af mig, min vän? —
En maktlös håg förgäfves kallar
Försvunna vårars lif igen.
En mäktigare stämma än
Uti ett sansadt öra skallar:
»Släpp en pegas, i kappsprång trött,
»Förrän han — stupande och bruten, —
»Af kännarns milda dom förskjuten,
»Blir endast af dess hånskratt mött!»

Från snillets lekar, skaldens joller
Och känslans unga svärmeri,
Jag flyr, jag söker fördomsfri
En skatt, som åldern än behåller,
Och finner sällheten deri.
Hvarhelst en sanning föds, af värde
För enskildt lugn, för allmänt väl,
En älskvärd dygd, som hjertat närde:
Se der den skatt min själ begärde,
Den skatt, som lyckliggör min själ!
Jag hyllar inga dogmers fjettrar,
På ingen myndig vis jag svär:
Den vishet, som ger lugn och bättrar,
Min sekt, min enda skola är.
Ehvart mig händelserna mana,
Jag når ett kändt och gästfritt hem:
Så nitfull på en stormig bana,
Den borgerliga statens lem,
Som lugn vid Aristippi fana;
Beherska tingen är min vana,
Ej att beherskas utaf dem.
Är nattens längd af älskarn bannad
I vakna, gäckade begär;
Syns dagen trög och solen stannad
För den, som dagens tunga bär;
Om året tungt och långsamt hvälfver
För flickan, trängtande och ung,
Som än vid modrens sida skälfver:
Mer trög är mig, mer lång och tung,
Hvar dag, hvar stund, som mig förnekar
Att berga åt min ålders qväll
En skörd, som mognar lika säll
I gamlas samqväm, ungas lekar,
I rikas slott och uslas tjäll.

Må hända än passionen eger
Sitt anspråk i ett dödligt bröst,
En röst, som pligtens öfverväger;
Välan, med blygsamt mod jag säger,
Och säger ofta, till min tröst:
»Fast du ej Lyncei örnblick vinner,
»Sköt dock din syn, då den är sjuk;
»Fast du ej Glykons styrka hinner,
»Försmå ej dina lemmars bruk!
»*Känn hvad du mäktar och behöfver!*
»Der ser du gränsen för ditt nit:
»Sök den, sök ej att stiga öfver!
»Din ära blir att hinna dit.»

Du täres af en oren låga,
Af hämd, af vrede utan grund,
Af namnlust, vinningslust, hvar stund:
Hvar fins den magiska förmåga,
Som gör den sjuka själen sund?
Det ges ett ord af verksam mening;
Men visheten det endast lär.
Det ges ett offer till din rening;
Men offret gäller ditt begär.
Så stel var ingen af naturen,
Som ej, — med öra för kulturen, —
Från dårskapens, från lastens blygd,
Skall fly, med vaknande besinning;
Men lasten fly, är re'n en dygd,
Och på en dårskaps öfvervinning
Är första vishetsgrunden bygd.

Att mot förakt och brist dig värna
(Det värsta onda du vet af!)
Hur bryr du ej din håg och hjerna,
Du rangens eller guldets slaf?

Du rustar vimplande galerer,
Du synar nya hemisferer,
Du trotsar öknar, eld och haf.
Men om en vänlig röst dig lärde,
Att ega i dig sjelf ditt värde
Och söka hos dig sjelf din skatt:
Hvad du är trög, hvad du är matt! . . .
Ack, skulle fäktarn, van att strida
Kring torg och hörn för ringa lön,
Ej *förr* en lager mera skön
Med mod i högre segrar bida,
Ej förr — om än i stoft och qvalm —
Omkring sin stolta tinning vrida
Olympias ärefulla palm?

Månn' guld ej mer än silfver väger
Och dygd långt mer än guld i halt? —
»Nej, bröder, bröder, guldet eger
»En rang, ett värde framför allt»:
Så utaf stämmor tusenfaldt
Från Jani höjd ett samljud ropar
Till Jani nedersta arkad,
Och repas upp kring-land och stad
Af ynglingars, af gubbars hopar:
»Sök först ett namn, ett kapital,
»Och se'n — om du har stunder öfver —
»Af dygd, så mycket du behöfver
»Att undgå lagnäpst och förtal!»

Ja, yngling, uti dessa bygder
Förslå ej seder och talang.
Vid ljudet af patricisk rang,
Vid mäktiga sestertiers klang,
Hur litet ljud ha dina dygder!
De rikta ej, de adla ej,

Dig slumpen sina håfvor nekar:
Dröj ej i stoft! Du är plebej . . .
Men uti forna barndomslekar
Sjöng gossen, oskuldsfull och ung:
Gör rätt, gör rätt — och du är kung!
Så hette det i glädjens sånger.
Och — är ett samvet utan last,
En kind, förblekt af ingen ånger,
Ett värn i alla ödens kast,
Långt mer än kopparmuren fast?
Jag spör dig, du, som ädelt tänker!
Hvad syns dig bättre: Roscii lag,
Som hyllar, utan undantag,
Blott hvad af börd och rikdom blänker?
Hvad? Eller denna barnasång,
Som spiran åt förtjensten skänker,
Den sång, som sjungen var en gång
Af ädle Kurier och Kamiller . . .
Bekänn! Hvem råder bättre? Han,
Som lär dig riktas, — om du kan:
Med rätt, — om ej: med svek och giller,
Att få en bättre plats till del
Vid Puppii tårefulla spel?
Han? Eller denna vän, som jemnar
Begärens svall och hjertats knot;
Ej lyckan lär, men deremot
Den vises glada lugn, som hämnar
Den orättvisa lyckans hot?

Om Latiens folk mig spör och klandrar,
Hvi jag, som med detsamma vandrar
I samma svalkande portik,
Ej vandra vill detsamma lik
I tänkesätt och seder äfven,
Jag svara må som kloka räfven

Till lejonet i fabelns år:
»Mig skrämma dessa täta spår,
»Bland hvilka, alla till dig vända,
»Jag ej kan leta upp ett enda,
»Som från din svarta kula går.»
Du falska, hundrahöfda hyder!
Hvad eller hvem vill du jag lyder
Bland dina hundra tyckens tal?
Kanske (som mången gjort sitt val)
Jag borde uppbörden förpakta,
Att blifva stinn af statens gods?
Kanske (hvad flera ej förakta)
Jag skulle, mera stor till mods,
De högas skyldskap eftertrakta?
Kanske det vore ock bevändt
(Det knepet plär ju ofta duga?)
Att för en gammal gäck mig buga,
Som dess ödmjukaste klient,
Till dess han ger mig sitt patent
På löst och fast, på gods och stuga?
Ponera, att jag mig förbandt
Med någon enka, någon tant,
I stöd af äpplen eller socker?
Ponera — om ej det går an —
Jag skulle drifva hemligt ocker,
Som mången annan hedersman? . . .
O Rom! O seder!

Men låt vara,
Att särskild smak och tycke kan
Hos skilda själar sig förklara;
Jag frågar: kan dock ett beslut
I samma själ nog mäktigt vara
Att härda blott en timma ut?
»Ej hela vida jorden eger

»En vik så ljuf som *Bajas* vik.
»I *Baja* vill jag bo»: så säger,
Af stundens infall ledd, en rik —
Och haf och strand ett genljud gifver
Af brådskande magnatens ifver . . .
»Nej», hejdar sig igen hans nåd,
Med tanksätt, eller nycker, bytta:
»*Tean* är bäst» — och störtar bråd
Att till *Tean* i morgon flytta
Familj och stat och husgeråd.
Som ogift suckar han: »Hvad lycka
»För den, som till sitt bröst får trycka
»En maka, ljuf och älskande!»
Som gift han suckar, svärjande:
»Att vara ogift är det bästa!»
I hvilka band vill jag väl fästa
Den skapnad ändrande Proté?
Men ämne ej till löje tryter
Bland sämre klassen i vår stad.
Han ömsar vindsrum, åkdon, bad,
Han sina hyrda möbler byter,
Och, trogen samma slags system,
Uppå en fraktad julle skryter,
Som trots en rik på sin trirem.

Min vän, det går ej ur mitt minne,
Hur ofta åt din vän du ler:
När du hans sneda lockar ser,
När togan kring hans nötta linne
I ojemn veckning hänger ner.
Du ler ej, när ett ojemnt sinne,
I ständigt krig och vankelmod,
Förskjuter hvad det nyss beslutit,
Besluter hvad det nyss förskjutit,
Och, svallande som hafvets flod,

Än bygger upp, än nederbryter,
Och cirklar i qvadrater byter,
Och ömsar väsen liksom *mod.*
Då tror du ej att något felar;
Ej läkare, som själen helar,
Ej målsman till den svages skygd;
Den dårskap, man med alla delar,
Får laga stånd och blir en dygd . . .
Och likväl — o mitt hägn, min heder! —
En nagel, vårdslöst klippt, du tror
Bevisa brist på bättre seder
Hos denna vän, som dig tillbeder
Och som af endast dig beror!
Men nog! — Du tror mig väl på orden:
(Dem likväl *Zeno* sade först)
Om Jofur är i himlen störst,
Är filosofen störst på jorden.
I allt, för öfrigt, Jofur lik:
Nöjd med sig sjelf, skön, ärad, rik,
Sjelfständig, härlig, kung bland kungar,
Sund framför allt — så framt ej än
En snufva majestätet slungar
Tillbaka i sitt stoft igen.

VIRGILIUS.

I.

(Eneiden I. 1—209.)

Ej mer i lundens hägn vill jag, i ljuflig villa,
Om drömda herdars ro på veka flöjten drilla;
Ej mer i bygdens famn, af trefna odlarn hörd,
Beprisa, lärande, hans mödor och hans skörd:

Jag sjunger vapenbrak, jag sjunger om den hjelten,
Som först, af ödet förd från de trojanska fälten,
Besteg Lavinii strand. Af Junos långa hämd
Till olyckor fördömd, till undergång bestämd,
Han banade sin väg bland stormar och bland fejder,
Den ädle flyktingen, som först åt Latiens nejder
Gaf stad och gudavård, och varelse och namn,
Och bjöd, på Albas kust, ur trygga murars famn,
Det fruktansvärda Rom att resa sig i dagen.

Sjung, sångmö, af hvad skäl, hvad hemlig harm betagen,
Olympens drottning svor, att störta i förderf,
Bland tusen äfventyr och tusen svåra värf,
En man, af dygdens rätt så dyr i våra minnen!
O, dväljes sådan hämd i höga gudasinnen?

Så rik af fridens värf, som stolt af krigets bragd,
Kartago ännu stod, på grund af Tyrer lagd,

Och såg med trotsig harm till Tiberns trygga stränder.
Det var åt detta land, som, framför alla länder,
Och framför Samos sjelf, sin hägnad Juno gaf:
Här gömdes hennes vagn, här blänkte hennes glaf,
Här skulle alla folk, i samma ok förente,
Sin spira lägga ner, om ödet ej förmente.
Men lotten är bestämd: från Troja skall en stam
Till Tyri murars fall förfärlig ljunga fram;
Ett folk med krigets blixt, till folkens öfvervälde
Och Libyens undergång. — Så ödet domen fälde.
Saturnia visste det; men samma hämdbegär,
Hvarmed, i spetsen ställd för sina Argers här,
Hon stjelpte Trojas borg, — hon gömde än i sinnet.
Hon hade ej ännu försonat sig med minnet
Af en förklenlig dom och en förhatlig ätt,
Och Ganymedes, höjd till gudars rang och rätt,
Och derför utan rast hon jägtade kring hafven
De ättlingar af Tros, dem ej Pelidens glafven
Och Greklands härsmakt fält. — Och derför, hamn från hamn,
De drefvo långa år i böljans vida famn,
För alla öden rof och ingen frid förunda: —
Det var af sådan tyngd, ett evigt Rom att grunda!

Knappt för Siciliens redd, som glädtigt öfvergafs,
Med spända segels bugt de styrde ut åt hafs,
Då Juno, närande den gamla hämdetörsten,
Så talar: »Skall jag dock af den trojanske försten
Mig öfvervunnen se, och, slaf i ödets band,
Ej tvinga denna flock ifrån Italiens strand?
Hvad? Har Minerva ej, att lön åt brottet skänka,
Förmått Argivers skepp förbränna och fördränka?
För Ajax's skuld allen, med viggen ryckt ur skyn,
Hon spillrar flottorna, omhvälfver hafvets bryn,
Och gläds, då brottslingen, stormvräkt och blixtomljungad,
Är sist med borradt bröst mot klippans uddar slungad;

Och jag, som gudars mor och gudars drottning går,
Zeus syster och gemål, jag krigar långa år
Med detta enda folk! ... Snart ingen mera vårdar
Att tända rökverk opp i Junos tempelgårdar!»

Så hvälfvande sin hämd, med hjerta uti brand,
Gudinnan styr sin fart till stormars fosterland,
Eoliens ödekust, der Eols bojor dämpa
Orkanerna, som gny, och vindarna, som kämpa
I grottans ökendjup. Med fåfängt upprorslarm
För fängelsernas hvalf de mumla fram sin harm;
Högt ifrån fjelltronen sin spira Eol häfver,
Besegrar vildheten och raseriet qväfver.
Och gjorde han ej det, så skulle inom kort
Jord, himlar, ocean som agnar sopas bort;
Men, under fjellars tyngd, i mörka hålors häkten
Slöt dunderguden in de vilda ilars slägten,
Och gaf dem en monark, med lika mäktig hand
Att binda deras våld och lossa deras band.

Till honom Juno så med bön sin talan stälde:
»Du, som af gudars far begåfvades med välde
Att jemna vågens svall, och lyfta den till skyn!
Ett folk, med mig i fejd, tyrrhenska hafvets bryn
Beseglar, bärande till de italska stater
Ett grusadt Ilions besegrade penater.
Bryt upp! Gif stormen fart! Låt böljan, bottenlös,
Uppsluka kölarna, och kropparna förströs
Kring hafvets vida rymd! — Jag vill ditt nit belöna.
Af mör, två gånger sju, som Junos hof försköna,
Den skönaste, som vans af någon älsklings bön,
Deïopea sjelf skall bli din mödas lön!
Den skönaste, som vans, skall dig sin make kalla
Och kallas din igen, och ge dig barn, som alla
?s på så vacker mor!»

»Befall!» Det hör dig till»,
Var Eols svar, »*min* lag är, drottning, det *du* vill.
Du är det, som mig gjort till gudars gäst och like,
Beredt mig Jofurs gunst och gett mig detta rike,
Der öfver vädrens folk jag envåldsspira för.»

Så sagdt, med omvänd glaf mot klippans vägg han kör,
Och strax ur klippans barm de hvirflande orkaner
Med härsgny rasa fram kring jord och oceaner.
Stört-regnarn Afrikus, Öst-ilen, i förbund
Med Sunnan-stormaren, uppvräka hafvets grund
Och resa mot dess kust den himmelshöga vågen.
Nu skalla sjömäns rop, nu gnisslar det i tågen;
I bäddar utaf moln är dag och himmel skymd
För bleka Troers blick; natt står kring böljans rymd,
Och ljungelden ur skyn, som sig med dundret parar,
En afgrund i hvar våg förfärligt uppenbarar.

En köld, lik dödens köld, Eneas genomfar;
Med händerna mot skyn han djupa suckar drar:
»Ack sälla» ropar han, »och mer än trefaldt sälla,
Dem svärdet vårdade i fädrens åsyn fälla
Vid Trojas borg! ... Hvi sjönk jag icke för din hand,
O Tydei tappre son, i gruset af mitt land?
Det land, der Hektor föll för Eacidens glafven,
Der, under fästens ras, Sarpedon är begrafven,
Och Simoëntens fors fortsläpar i sitt lopp
Så mången kämpes sköld och hjelm och hjeltekropp!»

Men knappt, med bruten röst, han lyktat dessa orden,
Förrän en våldsam by kom hvinande från norden,
Och seglen sönderslet och skyhögt hafvet hof;
Nu bräcktes årorna; nu, sjögången till rof,
Vreds bogen; sidan sjönk; brant välter in en massa
Af böljor, som, likt berg, sig öfver böljor lassa.

Den ena seglaren på bränningarnas svall
Upphissas emot skyn, då andra, fall för fall,
Bland hvirfvelmoln af sand i afgrunderna slängas;
På dolda bankars ref tre skepp af Notus krängas,
Och, lek för Eurus, tre (en ömkansvärdig syn!)
Bland skären kantra om och muras in i dyn.
Förvånad hjelten stod; men ömmast han förvåntes,
När Lyciernas skepp, fördt af hans vän Orontes,
Sjönk för en upphvälfd våg, som öfver stäfven slog,
Och styrmannen i sjön med stupadt hufvud drog;
Tre hvarf vreds kölen kring, i hvirfvelsträckan dragen,
Och gömdes, — på en gång fördränkt och sönderslagen.
Glest öfver svallningen af en ofantlig göl
Än sam en ensam sköld, än dref en spillrad köl,
Än vrok en troisk skatt, — att aldrig mer församlas.
Bräckt var Ilionei skepp; redlöst Alets, den gamlas;
Det fartyg, Abas fört, har redan tagit läck;
Marvatten öfverslår Achats, den tappres, däck;
Med sänkta relingar och brustna skrof, af alla
De böljor drickas in, som dem ej öfversvalla.

Nu sporde hafvens gud, med undran och med harm,
De vilda stormars krig, de vräkta vågors larm.
Med fredadt majestät från sjögrunden, som skälfver,
Hans hjessa lyfter sig, hans blick kring rymden hvälfver.
När han den härjade trojanska flottan såg
Förspridd kring ocean, och lek för vind och våg,
Som hvardera sitt våld åt systerns vrede lånar,
Till Eurus och Sefir hans gudastämma dånar:
»Förvägna flock, hvarthän — i luftigt öfverdåd?
Kring jord och himlarymd förutan mitt beråd
I ströfven, och till skyn de svälda vågor välten?
Er skulle jag, — dock nej! Åt de förstörda fälten
Må friden återges! Men bäfven för en hämd,
Som för ert djerfva ras härefter är bestämd!

Nu hasten eder flygt och för er kung förmälen,
Att jag, men icke han, kring hafven fick befälen,
Fick treudden till lott. O stormar, der I bon,
Bland bistra nordanfjell har Eolus sin tron;
Djupt i de kulors natt, som er för dagen stänga,
Der må han hålla hof, der må han spiran svänga!»

Så talar hafvens drott — och svallet sjunker ner,
Och i en molnfri rymd går solen fram och ler.
Cymothoe sin kraft med Tritons kraft förenar,
Att hala löst hvart skepp, som stött på skärens stenar.
Sjelf guden bistår dem, sjelf med tregaffelns tvång
Han öppnar bankarna för frälsta kölars gång,
Och lugnar luftens gny och jemnar böljans kullar,
Och kring dess glatta bryn på lätta hjul framrullar.

Som bland en laglös mängd, när upprorsandans larm
Förbistrar hvarje blick, förbittrar hvarje barm,
Re'n flyga stenar kring, re'n slungas glödda bränder, —
Allt lånar mordgevär åt raseriets händer:
Om då, med upplyst nit för dygd och samhällsbud,
En gammal vördad man står fram och äskar ljud,
Hvart öra lyssnar till, hvart hjerta glömmer vreden;
Han stillar jäsningen och återställer freden:
Så lades på en gång allt oceanens dön,
Då fadern fört sin blick omkring den vida sjön,
Och med en allmaktshand, som våg och vind förlikar,
Svängt om sitt ljungeldsspann kring spegelklara vikar.

Förhärjad och förspridd och längtande i land,
Eneæ trötta hop styr in åt Libyens strand.
I strandbugten står upp en ö, hvars sida formar,
Längs kusten sträckt, en hamn, dit, oförföljd af stormar,
Den brutna vågen bär igenom tvenne sund.
Bergsryggar, trotsande på bottenfasta grund,

Med spetsarna i skyn, hvar på sin sida stiga
Och famna om en redd, der alla vågor tiga:
Skogslundar, vickande för vädren, högst på ön,
I långa skuggors natt framstupa öfver sjön.
En grotta gent emot sig hvälfver under fjellen,
Med friska vattusprång, och bänkar uti hällen,
Der väna nymfer bo, och, fjerran vindens kast,
Ej ankar mer behöfs, att hålla skeppet fast.
Eneas ändtligen församlar hit i grottan
Sju öfverblifna skepp af den förstörda flottan.
Hans sjömän kasta sig med glädjerop i land,
Att sig bemäktiga en länge önskad strand,
Och rysta böljans salt af dufna ledamöter.
Ur flintan först Achat en liflig gnista stöter,
Uppfångar den bland löf och af en murken stam
Ger näring åt dess lif, tills lågan blossar fram:
Då man, att vederfå de hungrande och trötta,
Bär Ceres' håfvor fram, af böljan genomblötta,
Och torkar dem vid eld och mellan stenar mal.

Eneas mellertid en klippa, hög och kal,
Bestiger, hvarifrån, vidt öfver hafvens sträcka,
Han hvälfver ögat kring och hoppas att upptäcka
Om Anteus på dess rymd med Kapys drifver än,
Och tvåroddsbåtarne, som buro Frygiens män,
Och Kaici stolta stäf med vapnen på sin spegel;
Men på det vida haf fans ej ett enda segel.
Tre hjortar såg han blott, som irrade sitt lopp
Kring kusten, dem likväl en talrikare tropp
I dalens bete sågs på afstånd eftertåga.
Han fattar strax sitt stånd, och, gripande sin båga,
Som af Achates bars, han slungar pilen först
Emot härförarne, som yfvigast och störst
Uppburo sina horn. De andra, hufvudstupa,
Vid höfdingarnes fall sig bäfvande fördjupa

Längst in i skogens natt. Eneas, i begrepp
Att jemna offrens tal med sina frälsta skepp,
Förföljer dem, tills sju nedstörtat för hans pilar.
Derpå med sitt förråd han ned till hamnen ilar:
Och, se'n han skiftat det bland sina följesmän,
Tillika med det vin, som af Acest, hans vän,
Till afsked var förärdt, när de från Kreta foro,
Han talar sålunda, att stilla deras oro:
»Kamrater, drabbade af tyngre slag förut!
En gud förlänar väl på detta ock ett slut.
Mot er, ur afgrundsgap, en vredgad Schylla tjutit,
Kring er sin hemska natt Cyklopers kulá slutit:
Förjagen arhågan, fördragen födets tvång!
Det blifva skall en fröjd, att minnas allt en gång.
Fast under hårda prof, och faror och förluster,
Vi nå dock småningom de fredligare kuster,
Der ödet än åt oss ett Troja lofvat har:
Bemannen er — och tron på lyckligare dar!»
Så, sjelf förutan tröst, han tröstar sina bröder,
Och ögat ljuger lugn, då hjertat hemligt blöder.

— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —

II. Kamilla.

(Eneiden XI. 498—867.)

Dernäst på fältets rymd *Kamilla* svänger fram
Sin stålklädda sqvadron. Af Volskers gamla stam
Är krigerskan. Ej van Minervas slöjder yrka
Med vek och qvinlig hand, hon mäta lärt sin styrka

Med kämpar i batalj, hon lärt med vingadt språng
Omhinna vindens flägt.' O, sträckte hon en gång
Sitt lopp i ledig fart utöfver åkertegen,
Knappt böjdes topparna af axen under stegen;
På böljan ilande, som flägten hon försvann
Till böljans andra strand, förr'n foten vätas hann.
Af mödrar och af barn, kring tak och fält tillika,
Sprids en otalig mängd, som kring hvarandra fika
Att se den ädla mön. Allt dem med undran slår:
Än purpurmantelns glans, än i hjeltinnans hår
Det granna spännets guld, än pilkogret, som hänger
Från skuldran, lyciskt, blankt — och än det spjut hon svänger
Af myrten, stålbesmidt.
Nu, på sin drottnings bud,
Tungt välter hären fram, med hofvars dofva ljud,
Till *Turnus*. Vid hans syn, i blinken amazonen
Från skymmeln stod i mark, — och stålklädda sqvadronen
I blinken stod i mark. *Kamilla* talet för:
»Om dygden på sig sjelf allena trösta bör,
»Jag lofvar och jag djerfs Eneiska turmen möta,
»Och ensam med mitt mod tyrrhenska hopar sköta.
»Städ mig, på farors fält, att skörda förstlingen!
»Dröj du vid muren qvar, min prins, och skydda den!»
Men *Turnus* svara hörs, med blickar orördt stälda
På fruktansvärda mön: »O, hvarmed kan jag gälda,
»Italiens krona, dig? . . . Dock, du ej äskar lön:
»Kom, dela farans tyngd! För dig är faran skön,
»Är mödan ljuf. Så hör hvad spejare berätta!
»Du ser, på fältet der, den svärmande och lätta
»Sqvadronen! Den är sänd till vårt försåt: då trygg
»Eneas mellertid längs efter bergens rygg
»Mot staden tågar sjelf. Nu, list med list att fälla,
»Jag vill i skogens pass beväpnadt manskap ställa
»I bakhåll. Bryt du här emot Tyrrhenen opp!
»Se Latiens rytteri, *Messap* och *Tiburs* tropp,

»Allt följer, på din vink, ditt spår på ärans bana.»
Så talte han, och så *Messap* han hördes mana,
Och så en hvar, — och re'n han fjerran stod från dem.

Sänkt mellan höga fjell, försåtens slutna hem,
Der låg en ödslig däld. En dyster vildskog bredde
Sin skugga rundtomkring, dit blott en gångstig ledde,
Igenom täta snår i vådlig slingring böjd.
Omärkbar, ofvanför, en plan på bergets höjd
Bjöd trygghet. I dess värn man kan åt alla kanter
Sin ovän bjuda trots, man kan ifrån dess branter
Med hvälfda klippors tyngd förkrossa härars makt.
Här *Turnus* ställning tog, för denna fasans trakt
Bestämde han sitt svek.

Men i det blåa höga
Latonia mellertid, med tårar i sitt öga,
Inför en korad mö af helga nymfers tal,
Den snabba *Opis*, göt i dessa ord sitt qval:
»*Kamilla* gjordar sig, ack, till en gruflig härnad . . .
»Den arma, . . . fåfängt mer af mina vapen värnad!
»Hon var mig dock så kär! — Vet, denna känsla var
»Ej ny, och blott en eld som blossar, och som far!
»Från tron, från fädershem, af våld och afund drifven,
»*Metab* i landsflykt drog. Af alla öfvergifven,
»Han egde detta barn — och flög, med det i famn,
»Igenom härars hot. (*Kamilla* blef dess namn,
»Till modrens hågkomst.) Nu, med arm om dottern sluten,
»Han sökte öknars skygd. Vildt svängdes vreda spjuten
»Rundt om; tätt på hans fjät den bistra Volsken stod.
»Re'n är han halfvägs — ack, då Amasenens flod
»Med våldsamt brusande den vuxna vågen hvälfver
»I vägen för hans fart. Han simma vill, men skälfver
»Tillbaka för sitt barn, den kära skatt han bar.
»Bland hundrade förslag den klagansvärde far

»Med nöd en utväg fann. Af gammal jernek brutet,
»Hårdt genom lågor gjordt, i digra knölar knutet,
»Ofanteligt, ett spjut han drog i väldig hand.
»Kring det, i korkar svept, och snörd med bastens band,
»Han lindar flickans kropp — och måttar se'n och väger
»Med senig arm dess stam, och ser mot skyn, och säger:
»*Latonia, skogens makt, min dotter, från i dag*
»*Jag viger till din tjenst! Hon famnar, späd och svag,*
»*Ditt spjut, att döden fly . . . Bland dina helga skaror*
»*Tälj evigt den, som nu förtros åt luftens faror!*
»Så sagdt: med kraftfull svigt han slungar — böljan gnyr —
»Högt öfver svallets rymd med flickan spjutet flyr
»I luften hvinande, och djupt i stranden rotas.
»Men fadern, som allt mer af fienderna hotas,
»Sig störtar strax derpå i flodens vreda svall,
»Och rycker, segrande, sitt spjut ur strandens vall,
»Med dottern, Trivias skänk. — Ej inom trånga muren
»Slöt honom någon stad. Fri, lydig blott naturen,
»Han lefde herdars lif i bergens ödebygd.
»Här, ibland törnesnår, i vilda kulors skygd,
»Han fostrar upp sitt barn. Ett vildsto sina spenar
»Med ammande försorg åt späda läppen länar.
»Knappt unga foten stödt sitt första säkra fjät,
»Förr'n fadern hennes hand af spjutet tyngas lät,
»Och kogret i gehäng kring veka skuldran sträckte.
»Ej bindlars guld dess hår, talârn dess kropp ej täckte:
»Tigrinnans stela hud till fot från hjessan stod.
»Re'n *då,* hon visshändt sköt sin pil med barnsligt mod:
»Re'n *då,* med slungans sten, hon gaf sin sista bana
»Än åt en mjellhvit svan, än åt en tracisk trana.
»Förgäfves mången mor en son utaf förtjenst
»Bestämt till hennes man. Nöjd i Dianas tjenst,
»Dess bröst af kärlek blott för jagtens yrken lågat
»Och en ofläckad dygd . . . Ack, hade hon ej vågat
»Mot grymma Tevkrer gå i detta vilda krig,

»Bland glada tärnors flock hon älskad följde mig! —
»Men *nu,* då hennes fjät ett bistert öde leder:
»Så hasta, *Opis,* flyg till Latien dit neder,
»Der, i en olycksstund, du kriget tändas sett!
»Tag vapnen här! — Ve den, — Trojan, Rutul: allt ett! —
»Som djerfs med brottslig hand den helga kroppen såra!
»*Då* slunga hämdens pil och mördarn genombåra.
»Sjelf jag den armas lik, betäckt af sänkta skyn,
»Med vapen föra vill från röfvarhopens syn
»I fädrens graf» . . .

En suck beseglar dessa orden,
Och nymfen sänkte sig, i stormmoln höljd, till jorden.

Vildt rasar mellertid kring slagtningsfältets rymd
Förödelse och skräck. I moln är himlen skymd
Af pilars täta skur, och suckande gnyr jorden
Inunder hofvars dån och vapnens brak och morden . . .
Förföljelse och flykt, likt hafvets ebb och flod,
Och dödsskrän öfverallt, och strömmar utaf blod,
Som frusa fram bland grus, och, i en grufsam bölja,
Halfsläckta, arma lif med döda kroppar skölja
Och tomma rustningar. Vildt och förbittringsfullt,
Allt dödar eller dör, i rytande tumult.
Hämd, blod! är krigarns rop: han känner ej förfäran,
Och ljungar till en död, som krönes utaf äran.

Bland högar utaf lik, på amazonisk art
Bekograd, segerstolt, med ena bröstet bart,
Kamilla svänger sig. Nu skurar utaf pilar
Hon kringströr; skakar nu, med hand, som aldrig hvilar,

Stridsyxans tve-eggsjern. Från skuldran långt ifrån
Sprids Cynthias vapenbrak och gyllne bågens dån.
Nu, mängden flyende, hon sig i flykten vänder,
Och skoftals pil på pil från afvig båge sänder.
Med henne ock en grupp af valda tärnor rycks:
Larina, Tulla och, med ristad kopparyx,
Tarpeja — tappra mör, ifrån Italien burna,
Och, uti frid som fejd, sin drottning evigt svurna.
Så amazoners flock, i brokig vapenskrud,
Vid Termodontens strand med gräseliga ljud
Pentesileas vagn och *Hippolits* omsvärmar,
Och skakar, blodig, hemsk, månlika vapenskärmar.

Hvem slog du först, hvem sist? — Förskräckliga bland mör!
Ho tälja kan de lik, med dem du fälten strör?

Evneüs, Clytii son, hon först med spjutet mötte,
Och i hans öppna bröst den långa furan stötte.
Blodfrusande han föll, hans mun i marken tog,
Och våndfullt på sitt sår han vred sig om, och dog.

Lyris och *Pagasus* hon strax derpå besegrar.
Den ena, störtande af fålen, som sig stegrar,
För sporrens gadd, togs knappt emot af broderns hand,
Förr'n båda sträcktes ut i bredd på blodig sand.
I samma blink låg der *Amastrus, Hippotaden;*
En blink ännu, och se, der stupar hela raden:
Teré, Harpalykus, Kromis, Demofoon.
För hvarje slungad pil sjönk ner en Trojas son.

På afstånd *Ornitus* i ovan skrud sig svänger
På en japygisk kamp. Vidunderligt behänger
En oxes stela hud hans breda skulderblad,
Och vargens dubbla käft, med hvita tänders rad,

Behjelmar hufvudét. Gigantisk sjelf och bister,
Högst i en kämpahop sin jägarlans han rister.
Kamilla honom når: re'n flyktad är hans hop,
Re'n borradt är hans bröst vid detta hätska rop:
»Ha, trodde du, Tyrrhen, att skygga skogsdjur drifva?
»En qvinno-arm ditt skryt ett värdigt svar må gifva.
»Dock yfs; ett frejdadt namn du bär till skuggors land:
»Säg fädren, att du föll för en *Kamillas* hand!»

Butes och *Orsilok,* två reselika drottar,
Hon störtar se'n till mark. Åt *Butes* först hon måttar,
Och träffar, mellan hjelm och pansar, nackens led,
Der skölden sänker sig vid venstra skuldran ned.

Men kringom *Orsilok* hon flyende beskrifver
En vid, snart minskad ring, fördrifves och fördrifver,
Tills, genom hjelm och ben, för inga böner svag,
Med stark och svigtfull arm, den svängda yxans slag
Hon dubblar, och hans syn med varma hjernan stänker.

Ej bland Ligurer sämst, då lyckan tillät ränker,
På Appenninen född, kom nu af ödets skick
För henne *Auni* son. Från sköldmöns bistra blick
Han studsade försagd; men, utan tid att rymma
Ur striden, utan kraft att afvärja den grymma
Furstinnans nära hot, till svek han tar sin flykt:
»Fast du en qvinna är; hvad heder, då du tryggt
»Förtros en modig häst? — Nej, sänk dig till det låga,
»Och låtom oss till fots försöka vår förmåga!
»Få se, ho äran fäst med lyckan vid sin arm!»
Han talte. Sköldmön strax, upplågande af harm,
Åt tärnan ger sin häst, och står der utan häpnad
Till fots, med draget svärd och oprydd sköld beväpnad.
Men mannen vann sitt mål: som piln, han stod i flykt,
Och skäcken, höljd med slag, och gadd i sidan tryckt,

I dundrande galopp med ryttaren försvinner.
»Bedräglige Ligur! Du fåfängt undanhinner,
»Du fåfängt yfver dig: din konst ej båtar mer,
»Den åt en svekfull far dig aldrig återger.»
Kamilla talte: strax, som blixten, utför fältet
Hon stod, hann hästen om, grep tygeln, spände bältet
Med ryttarn, — som sitt svek med döden gälda fick.
Likså, från klippans spets, en gam med lysten blick
Och krökta klor i skyn en uppskrämd dufva drifver,
Omfattar, spänner an, och ömkligt sönderrifver;
Blod strömmar, fjädrar strös kring luftens region.

Men ej med liknöjd blick ifrån Olympens tron
Allfader detta ser. Bland sina ätteläggar,
Tyrrhenerna, han snart den tappre *Tarkon* eggar,
Och hämnarn blixtrar fram: harm gäser i hans blod.
Bland högar utaf lik, bland skaror utan mod,
Han tumlar om sin häst, han rättar brustna leder,
Och nämner hvar vid namn och yrkar pligt och heder:
»I bäfven och I flyn? — O själar utan dygd! —
»Tyrrhenske män! I flyn ... Och hvilken flykt! O blygd!
»En qvinna jagar er ... En qvinna denna hären! —
»Ve! — Kasten förr de svärd, dem I med nesa bären! ...
»Ha! Ej på Fröjas fält, i nattlig strid, ni dröjt,
»Att visa mannamod; ej än, då Bacchi flöjt
»Till dans och digra bord och fulla bägrar bådat!
»Då, då ni egden mod, när siarn lyckligt skådat,
»Och offrens feta os i lundens skygd er bjöd.» ...
Så sagdt: med eggadt språng till fiender och död
Han rusar rytande. Mot *Venulus* han ljungar
Förfärlig, fattar om, ur sadeln honom slungar,
Och bär på väldig arm i sträckande galopp.
Ett störtrop slår mot skyn: med häpnad Latiens tropp
Ser dit. — Kring fältets rymd for *Tarkon,* snabb som viggen,
Med rustning och med karl. Nu bröt han högsta piggen

Af fångens kastspjut, hemskt kring kroppen letande
Hvar banen skulle ges . . . Den andra, stretande,
Förtviflad, värjer sig: af dödsångst kraften höjes.
Så, slingrande och hal, en fångad drake röjes
I örnens spända klor. I luften våldsamt förd
Den qvalda ormens kropp, i hundra bugter rörd,
Uppreser ilskna fjäll, och hväser vild, och kämpar
Med hög, giftsvullen hals. Den starke honom dämpar
Med näbbens krok: mot skyn slår vingen gällt och tätt.
Från de Tiburters här sitt rof på samma sätt
Bar *Tarkon* i triumf; och modigt följde alla
Tyrrhenerna hans spår.

Af ödet vigd att falla,
I skjutkonst som i svek *Kamillas* öfverman,
Försåt mot sköldmöns lif nu *Aruns* ställer an.
Der, yrande och djerf, bland härarne hon flyger,
Med lurande försåt han tyst i spåren smyger;
Der, segrande och trygg, ur striderna hon går,
Han, tygeln länkande, i lönlig förväg står.
Hvar tillgång, hvarje fjät han synar, han bevakar,
Och kringfar hemskt sitt rof, och spjutet mordiskt skakar.

Kloreus, Cybeles prest, på afstånd oförskräckt
Omsvängde, prålande i frygisk vapendrägt,
Sin fraggbestänkta häst uti en oxhud sluten,
I fjäderlika fjäll af guld och koppar bruten.
Sjelf i en skrud, som bjert af utländsk purpur skröt,
Han från ett lyciskt horn gortynska pilar sköt.
Den gyllne bågen klang från skuldran. Gyllne äfven
Var hjelmen. Manteln gul. Den fina, sida väfven
Med yppigt fras i knut af gyllne tränsar bars,
Broderad västen var. Benklädseln en barbars.
Om flickan ville nu trojanska vapnen skänka
Åt templen, eller sjelf i jagtbataljer blänka.

Med plundradt guld — nog af: mot *Kloreus* ensamt vänd,
Till bytets rikedom af fåfäng lystnad tänd,
Af qvinlig åtrå blind, i dennes spår hon hastar:
Då *Aruns* mellertid tar tillfället, och kastar
Sitt spjut, och ser mot skyn, med detta böneljud:
»Apollo, himladrott, du Sorakts milde gud,
»Som främst, med festlig fröjd och helga furors låga,
»Vårt hjertas dyrkan har! — Du, i hvars hägn vi våga
»Igenom bålens glöd med from förtröstan gå!
»Ack, nu — att denna skymf af våra vapen två,
»Allsvåldige, förlän! — Jag vill ej byte vinna,
»Ej segra för trofé. Min lager må jag finna
»I högre värf: städ mig, att detta odjur slå
»Och sedan oberömd till fosterjorden gå!»
Apollo bönen hör. En del hans bifall vinner,
En del förutan kraft i luftens rymd försvinner.
Han stadde, att till mark den stolta sköldmön slå:
Men sucken, att få hem till fosterjorden gå,
Bortfördes obönhörd på sunnanstormens vingar.

Re'n spjutet, hväsande, igenom luften tvingar
Sin ljungeldsfart. Med skräck de volskers blick och håg
Till drottningen blef vänd, som sjelf ej faran såg,
Ej hörde stålets gny, förr'n blixtrande det blänkte
Ur etern fram, och djupt i öppna barmen sänkte
Sin lömska vigg, och drack dess jungfruliga blod ...
Fram rusa häpna mör, och ta', med sorgligt mod,
Den fallande i famn. — Men bort sågs *Aruns* hasta,
Med fröjd och blandad skräck, och djerfdes ej att kasta
Sitt spjut, och djerfdes ej att bida jungfruns hämd.
Så en försåtlig ulf, af jägarspjuten skrämd,
Se'n han en oxe sträckt, med herden sjelf i hjorden,
I stum medvetenhet utaf de fräcka morden,
Flyr bort med slokad svans, och hässjande och brydd,
I ödemarkers djup och tjocka skogars skydd.

Ej *Aruns* mindre brydd och mindre snabb, ur faran
Flög flämtande tillbaks och mängde sig i skaran.

Hon frestar, döende, att rycka ur sitt sår
Mordpilen . . . Ack, dess udd för djupt i sidan står!
Hon dignar sanslös ner . . . Den kalla döden lyktar
Dess blick, dess sköna blick . . . Från kinden purpurn flyktar.
Knappt hämtar hon sin kraft, att än, med bruten röst,
Åt *Acka* ge ett ord, den vän, hvars råd och tröst
Förljufvat mången stund ett flyktadt lifs bekymmer:
»Jag mäktat . . . Nu ej mer! — Den långa natten skymmer
»Allt närmare . . . Allt mer det grymma såret tär.
»Till *Turnus,* ömma vän, min sista helsning bär!
»Han skynde i min plats att Trojas hopar jaga
»Från staden! — Nu farväl!» . . .

Så stammande, den svaga
Med fälda tyglar ner mot jorden sakta flöt.
Snart döden till hvar lem sin bittra kyla göt,
Och hufvudet sjönk ner, och spjutet föll ur handen,
Och harmsen, med en suck till skuggorna for anden.

Men nu ett gräsligt skrän mot firmamentet slår.
Än mer, vid sköldmöns fall, blir striden hätsk och svår.
Fram rycka ljungande trojanska bataljoner,
Tyrrhenske höfvidsmän, arkadiska sqvadroner,
Men redan vaktande på fjellens höjda rygg
Satt *Trivias* nymf, och såg till striden, gudatrygg —
Och såg, i blodig krets af vilda kämpar slutet,
Kamillas arma lik, ett rof för nidingsspjutet . . .
En suck ur hjertats djup, med dessa ord hon bär:
»För hårdt, du oskuldsvän, för hårdt du straffad är,
»För mod att bryta lans med män på krigets bana . . .
»Hvad båtar, att din vår åt dygden och Diana
»Du gaf i öknens famn — att du dess koger bar? . . .

»Dock icke oberömd i grafvens mörker qvar
»Din drottning lemnar dig: du skall ditt namn, din ära,
»Igenom seklers längd till folkens undran bära!
»Men bof, ifrån hvars hand den lömska pilen flög,
»Ve dig! Din dom är sagd.»

En åldrig ättehög
Omslöt, i ekars skygd vid bergets fot uppkastad,
Laurentska konungens, *Dercenni* stoft. Hit hastad,
Gudinnan, hvilande på kullens högsta topp,
Uppspejar mördaren. Snart ser hon, hvar han lopp,
Af vapnen glänsande, af fåfängt mod förmäten:
»Hvart flyr du?» ropar hon: »hit må du styra fjäten!
»Hit, usling, kom och för *Kamillas* bane njut
»Din lön! — Nog värdig lön, att dö för Cynthias spjut!» —
Den yfverborna mön röck nu, med hämd i hågen,
Ur gyllne kogret fram en pil, och spände bågen
Tills fjederns krökta stål med begge ändar föll
Tillsammans. Jernets spets med venstra hand hon höll;
Den högra mot sitt bröst med senans sträng hon förde.
I blinken luftens gny med häpnad *Aruns* hörde,
Och — djupt, i samma blink, stod pilen i hans bröst . . .
Han göt sin sista suck, och, skild från vänners tröst,
Sjönk i ett okändt stoft, förlåten och förgäten;
Men nymfen i triumf flög upp till gudars säten.

III. Landtlifvet.

(Georgikerna. II. 457 o. följ.)

Förnim din sälla lott, du folk, som långt ifrån
Lycksökarenas larm och väpnarenas dån,
I obespejad ro af torfvan, som du vänder,
Din näring hemtar upp med idogsamma händer!
Hos dig af bugande klienters morgontåg,
Ur dubbla portars gap, framböljar ingen våg;
Din dörrpost skryter ej med *indiska* koraller,
Din dryck ej skummar sig i *Ephyras* metaller;
Ej styfnar, bländande, din drägt af isprängdt gull;
Assyriens purpurgift besminkar ej din ull,
Och *Kasians* krydda ej din rena olja kränker:
Men du har sinnets lugn — ett lif förutan ränker,
Förutan skatter rikt, förutan anspråk sällt.
I svala grottors famn, på gyllne skördars fält,
Vid klara elfvers brädd — ljuft, som i Tempes bygder,
Du reder lönen sjelf åt obesjungna dygder.

Än under löfvens hvalf, som dallrar för en flägt,
Du slumrar, lika sällt af lärkan söfd och väckt;
Af muntra hjordars dans du än din syn förlustar,
Än dig mot skogens djur i fredlig härnad rustar.
Dig omger, blomstrande, en härdig ungdoms tropp,
Vid tarfligheten van, bland mödor ammad opp;
Hos dig ha löften helgd, och sammanlefna'n seder,
Och gudar altaren, och ålderdomen heder.
Rättvisan, innan hon till himlen for igen,
Besökte dig till slut — och spåret dröjer än.

I, sångens väna mör! I edert hulda sköte
Jag ville att min tid i nöjsam fart förflöte;
Jag ville, prest åt er, bespörja rundt omkring,
Naturens vexelgång och verldens underting:
Hvi månen byter form, hvi jordens grundval skälfver,
Hvad hemlig makt till skyn den svälda vågen hvälfver,
Än sakta vaggar den emot en fredad brädd:
Brådstörtar vinterns sol i oceanens bädd,
Och åter, segervan, de tröga nätter jägtar
Från gränsen af en rymd, den sommaren inkräktar.
Men var min blod för kall, min blick för slö och matt,
Att genomsigtiga naturens helga natt,
Mig bygdens fria luft, mig dalens skuggor fägne
Och bäckens lena sorl! Åt dem, åt dem jag egne
Min kärlek och min sång, förnöjd och oberömd!
O Greklands sköna vår, i tjusta minnen drömd!
O *Sperchius,* dina fält, *Taygetha,* dina branter,
Omvimlade i dans af glädtiga Bacchanter —
Hvar äro de, o hvar? — Hvem? Hvilken gudamakt
Ledsagar mina fjät till *Hæmi* svala trakt,
Mig i dess dunkla däld åt ljufva villor gifver,
Och bäddar der min graf, i skuggan af oliver?

Lycksalig är den man, som, vis och lugn i allt,
Ransakar tingens skäl och verkningar och halt.
Som träder med sin fot på oafböjda öden,
Och ler mot farorna, och blinkar ej för döden!
Men lycklig äfven du, som i enfaldighet
Blott myllans halt och blott af bygdens gudar vet,
Blott känner *Pan, Silvan* och nymferna i lunden!
Ur tystna'n af ditt tjäll, så tryggt på ärfda grunden,
Ej folkets *fascer* dig, ej kungars purpur drog.
Det agg, som brödratro ur brödrahjertan tog,
Den här, som rycker an från *Istri* svurna stränder,

Roms styrelse och stoj och underlagda länder
Bekymra ej din själ. I en behaglig trakt,
Så långt från nödens rop, som yppighetens prakt,
Du skakar ner din frukt af sjelfmant tyngda grenar,
Du plockar dina bär kring tufvor och kring renar;
Med ingen mans förfång, du ombestyr ditt bo;
Och sedan för din rätt, din frihet och din ro,
Behöfver intet hägn af kapitolska borgen,
Ej röst i rådslagen, ej rättvisa från torgen.

En sjöman gungar fram på ett förrädiskt svalg;
Vild tumlar krigaren i härarnas batalj.
I kungasläpens fjät än äfventyrarn vrider
En bugtad kropp, och än en lönlig boja smider
Åt stad och bygd — att sjelf få njuta, maktbeklädd,
Sin dryck ur perlpokal, sin blund på purpurbädd.
Der, på en hopad skatt en sömnlös usling trånar,
Fördubblar den hvar stund — och dock i armod grånar.
Gunstfångaren, som hof sitt ljud från *Rostrers* höjd,
Vid folkets bifallssorl berusas utaf fröjd.
Hur mången äresjuk, för handklappen och ropen,
Som larma till hans lof, ger skådespel åt hopen!
De ges — vanbördingar af fädrens jord och dygd,
Förlupna olycksbarn till en fiendtlig bygd,
Som bära afvig sköld mot egna fosterländer . . .
Jordbrukaren sin teg med plogen sakta vänder:
Se der, med hvarje år, hans återtagna värf!
Dermed betalar han åt samfundet sin skärf,
Förvärfvar han för sig och sina barnbarn föda
Och för de dragare, som delade hans möda.
Han ger sig ej till ro, förr'n hösten, återförd
Med alsters ökta mängd och hjordars täta börd,
Räckt lönen åt hans flit, och rest i gyllne stackar
De kärfvar, han ej mer i fulla lador packar.

Snart kommer vintern. Snart, af sicyonska bär,
Framväller från hans press en olja len och skär;
Nu vallar han till bys de ollongödda klöfven,
Och skattar trädgården och stryker mjölonlöfven,
Och stöder rankorna och ser med hjertlig lust,
Hur solen dag från dag i drufvan kokar must.
En skara friska barn kring honom menlöst larmar,
Än hänger kring hans hals, än vyssjas på hans armar.
En maka, honom kär, tillreder, fryntligt mån,
Hans bädd, hans sunda spis i kojan, hvarifrån
Han synar boskapen, som, tung och trind, i parken
Omvankar, vaggande, med spenarne i marken,
Och yra kalfvars lek och unga kiders språng,
För hvilkas fejdelust hans täppa är för trång.

När högtiden går in, han sig på gräset lägrar,
Med vänner, kring sin eld. Då, utur krönta bägrar,
Dig, Bacchus, offrar han; då, än han sätter ut
En alm till täflingsmål för raska herdars spjut,
Än åter bjuder dem, med huggstyf arm, som blottas,
På landtlig fäktarban' att nappa hop och brottas.

Så lefde fordomdags *Sabiners* tappra stam,
Och Remus och hans bror. Så stod *Etruria* fram
I glans — och så är *Rom,* hon, drottningen af jorden,
Sjuhöjdad, muromhvärfd och obesegrad vorden.
Förr'n *Diktes* fosterson en silfverspira sträckt
Utöfver *Kretas* fält, och förr'n en gudlös slägt
Till grymma måltider de trogna öken fälde,
Af detta lif beröms Saturni gyllne välde.
Ej än trumpeten ljöd från en besköldad här,
Ej släggans tunga slag på gnistrande gevär.

Eftersång.

Så sjöng jag. Dömen ej en yngling strängt
Om, till sin tröst, han sjungande förlängt
En vacker vårdag, som så snart förrymmer!
Fördömen ej den korta aftonron,
Som, efter dagens mödor och bekymmer,
Han återfann i lyrans glada ton!
Så herdegossen, som åt hjorden delar
Den vård, han mäktar, hela dygnet om,
När till sitt tjäll i skymningen han kom,
I sägen ej, I goda, att han felar,
Om då, med ledigt sinne, på sin flöjt,
Till barnens ro i byn, en stund han spelar,
Ej mycket grant, men desto mer förnöjdt.
Se'n slumrar han så glad, — och, när det dagas,
Skall aldrig än af någon skäligt klagas,
Att han för länge på sitt läger dröjt.

Anmärkningar till förra delen.

Första uppfostringen. (Sid. 3). Stycket hette vid täflingen i Svenska akademien *Uppfostraren, lärodikt, första sången.* Titeln ändrades, när förf. icke fann sig hågad att fullfölja ämnet.

George Washington. (Sid. 77). Mr Hughes var på 1830-talet förenta staternas diplomatiske representant i Sverige. Toasten väckte på sin tid en viss häpnad i de konservativas läger, och det befarades att förf. skulle för sitt venstersteg komma till korta vid det om några dagar förestående erkebiskopsvalet, hvilket dock icke blef fallet.

Afskedsblick till Gestrikland, Helsingland och Dalarne. (Sid. 79). Skrefs under hemresan genom W:s fädernebygd, Dalarne, från den visitationsresa han strax efter tillträdet af erkebiskopsembetet företog till de båda förstnämda landskapen och meddelades i tryck till förf:s förtroligare vänner.

Vestmanno-Dala sång. (Sid. 83). Till »Tack och svar» å en af C. W. Böttiger författad helsningssång, med hvilken W. i egenskap af erkebiskop och universitetsprokansler uppvaktades af Vestmanlands och Dala nation i Upsala.

Årstiderna. (Sid. 92). Det berättas, att någon spefogel roat sig med att till täflan i Svenska akademien insända en skrift »Årstiderna», hvars hela innehåll utgjordes af de fyra orden *Snö, Tö, Hö, Frö,* fördelade så, att ett ord stod på hvardera af skriftens fyra sidor, samt att W. efteråt i en af akademiens enskilda sammankomster uppläst sin häraf föranledda behandling af ämnet, hvilken lärer väckt stor munterhet.

Blick till grafven. (Sid. 99). Tryckt med öfverskriften »Lifvets aftonsuck» i »Vinterblommor» 1838. Skrefs efter ett besök på Warbergs kyrkogård under förf:s resetur, sommaren 1837, till södra Sverige och Köpenhamn.

Gustaf den tredje. (Sid. 109). Svenska akademien hade med anledning af aftäckandet af stiftarens ärestod utfäst ett särskildt pris af 200 dukater för en sång till hans minne. Bland de flera inkomna täflings-

skrifterna blef Wallins den, som segrade. Preludiet, allmännare kändt under benämningen »Dithyramb öfver den 24 Januari 1808», var förut skrifvet och tillhörde icke täflingsskriften.

Skandinavisk sång. (Sid. 142). Ett af de många poetiska bidragen till förhärligandet af den af Norges storting den 4 November 1814 beslutade föreningen mellan Sverige och Norge, hvilken beseglades med Carl XIII:s utropande till Norges konung.

Verser afsjungne hos Sv. krigsbefälet. (Sid. 149). Den 6 Mars 1817 flyttades de svenska trofeerna från dåvarande s. k. arsenalsbyggnaden vid kungsträdgården i Stockholm till Riddarholmskyrkan. Krigsbefälet gaf samma dag en festlig middag å börslokalen. Efter skålarne, som utbragtes för konungen, kronprinsen och prins Oskar samt för minnet af den 21 Augusti 1810 (då prinsen af Ponte Corvo korades till svensk tronföljare), afsjöngos under orkesterackompagnement W:s verser.

Till Sveriges och Norges arffurste. (Sid 154.) Prins Oskars myndighetsförklaring (den 4 Juli 1817) firades med en galafest, vid hvilken både Tegnér och Wallin strängade sina lyror till »hjeltesonens» ära.

Den 19:de Juni 1823. (Sid 158). Dagen var den glädjedag för hela landet, då kronprinsen Oskars förmälning med prinsessan af Leuchtenberg, Josefina Maximiliana Eugenia, under folkets jubel med stor pomp och ståt firades.

Till H. K. H. Kronprinsessan. (Sid. 173). Poemet (tryckt i »Vinterblommor» 1832) åtföljdes af en predikan.

Till Grefvinnan H. M Cronstedt. (Sid. 197). Den vördnadsvärda grefvinnan, Guvernören på Carlberg, Grefve N. A. Cronstedts maka, omhuldade förf. under hans vistelse vid krigsskolan såsom religionslärare, med sådan välvilja, att han, såsom han sjelf yttrat i sina efterlemnade anteckningar, i henne fann »en annan mor».

Till Friherrinnan Hamilton. (Sid. 205). Friherrinnan Anna Catharina Hamilton, gift med Öfverkammarherren Frih. Carl Diedric Hamilton (på Boo i Nerike), i hvars hus W. någon tid vistades såsom informator för äldste sonen, Malkolm Fredric. Det belönta poemet torde väl ha varit »första uppfostringen».

Till Fru von Helwig. (Sid. 208). Amalia von Helwig, bekant tysk skaldinna, någon tid bosatt i Stockholm, intresserade sig mycket för Sverige och dess literatur. Den mest bekanta af hennes dikter är »Systrarne på Lesbos». Hon har äfven utgifvit en tysk öfversättning af Tegnérs Frithiofs saga.

Till Fröken Jeanna von Strokirch. (Sid. 210). Hon var dotter till Presidenten i Svea hofrätt, Frih. H. A. v. Strokirch, död den 14 Juli 1826. Fröken v. Strokirch dog 1861.

Till Malla Silverstolpe. (Sid. 222). Magdalena Montgomery, se-

dermera gift med Öfversten i Generalstaben D. G. Silverstolpe. Hon hade, såsom okänd, tillskrifvit W. med begäran om en afskrift af skaldestycket »första uppfostringen», hvilken begäran föranledde svaret »Till den okända» (sid. 216), som först infördes i Stockholmsposten 1805. Flera år efteråt gjorde W. »den okändas» personliga bekantskap, hvilken grundade ett vänskapsförhållande, som först af döden upplöstes. Af Enkefru Öfverstinnan Silverstolpe, som bebodde erkebiskopshuset i Upsala, erhöll Wallin under sin sista sjukdom den ömmaste systerliga omvårdnad och hans ögon tillslötos af hennes vänskapliga hand.

Till mina föräldrar. (Sid. 224). W. disputerade pro gradu philosophico till försvar för ett stycke af några *questiones in jure naturæ* af D. Boethius.

Till Leopold. (Sid. 226). Dikten utgör första stycket i en handskrifven samling poemer (förvarad å Kongl. biblioteket) med påskriften »*Barnlekar*» från år 1803. Nederst på titelbladet står anmärkt: »Leopold begärde af förf., som vann ett pris i Sv. akademien 1803, att få se några andra försök; och då lemnades denna samling till honom, samt återfanns i hans gömma efter döden.» De i samlingen förekommande styckena äro med de fem undantag, som sedermera influtit i W:s tryckta vitterhetsarbeten (Tillegnan, Till mina föräldrar, Enkans vaggvisa, »Röst ur grafven» och »Klagan», som här kallas »Förtviflan»), af temligen torftig beskaffenhet.

Till Gelbgjutaråldermannen Wibom och hans fru. (Sid. 233). Wallin hyrde sommarnöje på Hufvudsta, som egdes af Wibom. Att hyresgästen icke illa trifdes, kan man förstå af hvad som insinuerats i tolfte strofen, att han (»psalmisten») ej måtte sägas opp. »Juristen», äfvenledes sommargäst, var Justitiestatsministern Grefve M. Rosenblad (antydt i sjette strofen: »dit må statsministrar» etc). Till förtydligande af femte strofen torde böra erinras derom, att Hufvudsta, som fordom egdes af den i mordet på Gustaf III komprometterade Grefve Horn, då hade helt anspråkslösa åbyggnader af trä (»grefveliga korthus»), hvilka fingo »stiga undan» för Wibom, som i stället lyfte »borgarhuset högt mot ljuset», d. v. s. uppförde det nuvarande ståtliga stenhuset derstädes. — Invigningsfesten å det närbelägna, äfven af Wibom nybygda »lifgedinget» Alby förhärligades genom »psalmistens» visa, som i manuskriptet har öfverskriften »*Albyvisan*».

Till Biskop C. F. af Wingård. (Sid. 242). Han hade fyra dagar förut (den 8 Juli) utnämnts till biskop öfver Göteborgs stift.

Till C. B. Rutström. (Sid. 243). Med. doktor, titul. medicinalråd, ledamot af Svenska akademien och vitterlekare af gustavianska skolan.

Till mina ungdomsvänner i Tuna. (Sid. 248). Verserna skickades jemte en skrifvelse, daterad Örebro och Boo den 26 Augusti 1804, till förf:s äldsta syster Karin. Ett utdrag af denna skrifvelse, som finnes bifogadt femte upplagan af W:s vitterhetsarbeten, har följande lydelse:

Min älskade syster Karin!

Alltid har jag ansett dig för sensibel och tänkande och eldig; alltid har jag tyckt att Ditt hjerta, känslofullt och godt, var på det synbaraste sätt samsyskon med mitt eget: — Ditt bref har bekräftat denna glada öfvertygelse. Fullt af känslans riktiga språk, otvunget och lekande, men tillika korrekt både till meningar och stafning (det fruntimmer så ofta fela i) har jag just fröjdat mig att ofta genomögna det — och tänkt för mig sjelf att det kunnat blifva mycket häraf, om du fått en edukation för verlden. Dock — i det fallet bör du visst ej beklagas: och jag tror, att om fruntimmer i allmänhet med mindre odling egde mera sedlighet i hjertat, skulle de vara lyckligare både för sig och andra. Bibehåll Du dina goda okonstlade och oskyldiga tänkesätt — och då Du alltid skall finna att detta blir säkraste vägen att lefva nöjd och blifva älskad, så glöm ej heller att med förmaningar och goda exempel bibringa Dina yngre systrar samma vackra tänkesätt. Jag ålägger dig detta, min k. Karin, och jag lofvar tillika, att, då jag finner Er alltid lika så anständiga, goda och omtänksamma, skall det aldrig, om jag får lefva och vår Herre hjelper mig, i en framtid gå någon nöd på hvarken dig eller dem. Mins dessa ord! — Den, som förhåller sig annorlunda, vill jag aldrig veta utaf: men det gör visst inte Du — och jag hoppas inte heller de andra flickorna.

Åtföljande bref till Flickorna, som hedrade mig med sin skrifvelse, kan du meddela dem med första. Blir fråga derom, så kan Du låta Dicandrarne behålla det. Roar det äfven Dig att ha det, kan Du skrifva af det.

Du kan väl skrifva mig till ibland. Jag skall alltid svara dig, — Du får alltid något att berätta eller reflektera öfver. —

Helsa Far och Mor, Syskon och bekanta!

Din trogne Bror

JAN OLOF.

Fadersordet. (Sid. 255). Till förf:s brorsdotter, Greta Wallin, som jemte tvenne syskon uppfostrades i W:s hem.

Till en välgörare. (Sid. 265). Vid öfverlemnandet af »öfversättningar från latinska skalder» till Guvernören m. m. Grefve N. A. Cronstedt d. 25 Juli 1806.

Jordens Oro Wiker etc (Sid. 270). Denna strof, hvars trenne första ord börja med initialerna till förf:s namn, har, enligt W:s derom

uttalade önskan, anbragts såsom inskrift på hans grafvård (å nya kyrkogården vid Stockholm). — Sin fallenhet för dylika bokstafslekar har W. äfven röjt i det valspråk han såsom ledamot af Serafimerorden antog: *In Omnipotenti Vinces.*

Röst ur grafven. (Sid. 271). »Vid en ynglings begrafning, som dog i sitt 20:de år, sedan han på sotesängen äktat sin trolofvade. Född till rikedomar och genom anhörigas frånfälle sjelf deras handhafvare, tycktes han kanske vanvårda sin ungdom: men hans goda hjerta och i det hela älskvärda karakter lofvade mycket godt för framtiden. Detta behöfver nämnas till upplysning af stycket, som skrefs och trycktes på landsmännernas begäran.» (Egenhändig anteckning af förf.). Poemet är infördt i Upsala tidning den 10 Juni 1803 och var det första, som fäste någon allmännare uppmärksamhet vid förf.

På Lehnbergs dödsdag. (Sid. 276). Magnus Lehnberg, Biskop i Linköping, Sveriges mest namnkunnige religionstalare före Wallin, dog den 9 December 1808.

Vid min vän C. U. Broocmans graf. (Sid. 279). Broocman, som varit Wallins promotionskamrat, dog vid 29 års ålder såsom konrektor vid Tyska nationallyceum i Stockholm den 11 Mars 1812. Han har utgifvit några skrifter i pedagogiska ämnen.

På klagodagen öfver Carl XIII:s död. (Sid. 283). Stycket utgör inledningsorden till »Klagodagspredikan, hållen i Adolf Fredriks kyrka den 29 April 1818», tryckt i Religionstalen, 2:dra delen.

Friherre Ludvig Mörner. (Sid. 285). Verserna utgöra slutorden af »Tacksägelse efter Biskopen m. m. Friherre L. Mörner den 26 Oktober 1823» i Storkyrkan, tryckt i Religionstalen, 2:dra delen.

Kasper Ehrenborg. (Sid. 287). Kasper Isak Mikael Ehrenborg dog den 16 September 1823, kort efter sedan han utsetts till Rikets Ständers justitieombudsman.

Vid N. v. Rosensteins begrafning. (Sid. 289). Trycktes tillsammans med C. P. Hagbergs tal vid jordfästningen. — N. v. Rosenstein, titulär Landshöfding, f. d. Statssekreterare m. m., Sv. Akademiens ledamot och sekreterare, hade omfattat Wallin, liksom hvarje gryende talang, med faderlig huldhet, och det var på v. Rosensteins inrådan, som W. slutligen bestämde sig för att beträda den presterliga banan.

Jakob Arrhenius. (Sid. 302). Sidenkramhandlare, dog samma dag som hans bröllop skulle firas. Gästerna voro redan samlade, endast brudgummen väntades med otålighet, då i stället dödsbudet anlände till bröllopsgården. — Verserna utgöra slutet af liktalet, hållet i Storkyrkans grafkor den 27 Nov. 1826.

Ad. Fr. Brogren (sid. 309) drunknade den 15 September 1828, 25 år gammal. Begrafningsverserna tryckta Religionstalen, 3:dje delen.

Hedvig M. Berghman. (Sid. 335). Hon hade aflidit vid 85 års ålder. De citerade slutstroferna för tillfället apterade ur förf:s bönepsalm (se afd. religiösa diktningar i senare delen).

Jakob W. Hagströmer. (Sid. 337). Grosshandlare i Stockholm. Hans hustru

Margareta C. Hagströmer (Sid. 339) dog tolf dagar efter mannens död.

Vid en makas graf. (Sid. 348). Verserna utgöra början af »Minnesord vid Fru Maria Charlotta Baillets graf» d. 14 Maj 1826. Tryckta i Religionstalen, 2:dra delen.

Slutet af ett minnesord vid en ung flickas graf. (Sid. 352). Hon var moderlös, och fadern, som vistades utrikes, ville hemta henne till sig öfver hafvet. Döden mellankom.

Vid ett guldbröllop. (Sid 368). Vid Kammarrådet C. Grahns och dess k. makas B. S. Hallströms guldbröllop den 7 Oktober 1823. De fyra första stroferna utgöra slutet af det vid tillfället hållna talet (tryckt i Religionstalen 1:sta delen).

Hic, Hæc, Hoc. (Sid. 383). Till detta impromptu, vid en middag hos Frih. B. v. Beskow och hans fru, har Wallin äfven komponerat en lyckad musik.

Efterbildningar från latinet. (Sid. 395). Styckena II, VII, XII, och XVII, W:s första öfversättningsförsök från Horatius, belönades af Svenska akademien år 1803 med ett hedersaccessit och beundrades såsom mästerstycken af den vittra nämnden. Vid 1805 års täflan erhöll W. ytterligare tvenne mindre pris, ett för styckena III, X, XV och XIX och ett för episoden Kamilla ur Virgilius samt år 1807 äfvenledes ett mindre pris för början till öfversättning af Eneiden. Samtliga öfversättningarna äro af förf. särskildt utgifna, den sistnämnda år 1808 »jemte några smärre poemer» och de öfriga såsom »Öfversättningar från latinska skalder», första flocken, 1806.

INNEHÅLL.

Lefnadsteckning.

Fosterländska qväden af tillfällig anledning.

Tillegningsdikter.

Minnes- och griftqväden.

Bröllopsqväden. Skålar. Skämtdikter.

Efterbildningar från latinet.

Sid.

